THE SECRED BOOKS OF THE JAINS

Vavahāra Sūttam.

Edited by Dr. Walther Schubring, Professor of sanskrit, in the University of Hamburg, Germany.

I/1726 19-2-1926

ववहार सुत्तं (छेद सूत्र)

जर्मनीनी हेम्बर्गनी युनीवरसीटीना संस्कृतना प्रोफसर वोल्थर श्युब्रीन्ग पासे, शुद्ध मूळ लखावी, शब्दार्थ तथा भावार्थ सहित

लेखक तथा प्रकाशक,

डाकटर जीवराज घेलाभाइ दोशी L. M. & S. अमदावाद (नवे दरवाजे).

श्री "प्रजाहितार्थ मुद्रालय" मां पटेल सोमाभाइ दलपतरामे छाप्युं. ठे० शाहपुर नवीपोळ–अमदावाद.

संवत १९८२ सने १९२५ आवृत्ति १ ली प्रत १०००

मूल्य रु. ३–०–०.

Preface by Professor W. Schubring.

The Nagari Text of the Vavahāra Sūtta has been prepared by me at Hamburg, Germany, as a transcription of my own critical edition published in 1918 as No. I of Vol. XV of "Studies in Oriental Research." That edition contains, besides, some notes partly based on Malayagiris' Tika (T). The various readings of the four manuscripts consulted, among which, the palm leaf manuscript (P) of the Deccan College Library, Poona, of samvat 1334 (No. V 1317), deserves special mention, B & b are paper manuscripts of the Government Library, Berlin. The more important of these readings have found place here. Besides, those presented by the printed text edited by Raja Bahadur Lal sukhdev in Hyderabad (Deccan) have been carefully noticed, as this text represents another reduction. These varients are called H.

As to its contents & style, the Vavahāra sūtta is closely related with the Kappasūtta published in this series of 1912. Together with the Dasā or Dashāshrutaskandha to be edited later on, both texts form a unity under the name Dasākappa-Vavahār. While, under the name of kappa,

(Kalpa) the general as well as the particular rules of conduct are collected, the finer regulations as to the order of rank, the subordination & the procedure towards the transgressor, are comprehended as Vavahāra (vyavahára). It is clear by itself that the prescripts first named must have an origin previous to those mentioned afterwards. Here with agrees the fact that the kappa rules call the monk niggantha, the vavahára rules bhikkhu, the latter being the term by far dominating in the second part of the Áyá'ránga and throughout in the Nisiha-sûtta, which both can be proved to be not of the same age as our two texts.

Walther schubring, Professor of Sanskrit,

University of Hamburg, Germany.

प्रस्तावना.

आ सूत्रनुं नाम व्यवहार सूत्र छे. आ सूत्र छेद सूत्र छे. अत्यार सुधीमां अर्थ, भावार्थ ने मूळ साथे आ छेद सूत्र प्रथमज छपाय छे. हैद्राबादमां सूत्र छपाया छे तेमां शब्दार्थ नथी. कलकत्ताना बाबु साहेब के आगम समिति तरफथी छेद सूत्र छपाया नथी. अमे १९१५ मां बृहत्कल्प (वेदकल्प) नामे छेद-सूत्र प्रथम छपावेल, त्यारपछी आ बीजुं छेद सूत्र व्यवहार बहार पाडवामां आवेल छे. आ सूत्र अमारे खरचे जर्मनीमां हेम्बर्ग युनीवरसीटीना संस्कृतना प्रोफेसर वोलथर श्युब्रिन्ग पासे शुद्ध मूळ (पाठान्तर ने शब्दकोष साथे) तैयार करावी छपावेल छे. छेद सूत्रोमां साधुनी बाबत होवाथी आ सूत्र मुनी महाराजाओने वांचवा लायक छे. बृहत्कल्प सूत्र छपाया पछी ते सूत्र घणा मुनी महाराजाओए अमारी पासेथी मंगावेल छे; तेम आ सूत्र मुनी महाराजाओने खास मनन करवा योग्य छे. ते साथे श्रावकोने वांचवाथी तेमांथी घणी जुदी जुदी बाबतोनुं ज्ञान मळशे. आ छेद सूत्र छपावानी अमारी मतलब जैनसूत्रज्ञाननो फेलावो करवानी छे. आ सूत्रनुं मूळ जर्मनीमां १९१८ मां इंग्रेजीमां उपला प्रोफेसरे छपावी प्रसिद्ध करेल छे. आ सूत्रनुं मूळ नीचेनी प्रतोने आधारे तेमणे रचेल छे..ने आ सूत्रमां दरेक पाठान्तरमां ते प्रतोना नाम अमे नीचे बतावेल टुंका अक्षरोमां इंग्रेजी तथा गुजरातीमां आपेल छे, जेथी वांचकवर्गने समजण पडशे.

(१) T (टी) मलयगीरीनी टीका. २ P (पी) नामनी प्रत ते पुनानी डेकनकोलेजनी लाइब्रेरीनी ताडपत्रनी प्रत छे जे संवत १३३४ नी नंबर (५–१३१७) नी छे. (३) B (बी) ने (४) b (नानी बी) आ बे जर्मनीमां बरलीन-

नी गवर्नमेन्ट लाइब्ररीनी कागळ पर लखेल सूत्रोनी प्रतो छे. तेमांथी मूळ घणुं खरुं आ सूत्रमां लीधेल छे. (५) H आ दक्षिण हैद्राबादमां छपाएली प्रत छे. उपरनी प्रतोने आधारे आ सूत्रनुं मूळ तथा पाठान्तर छपावेल छे. आ सूत्रमां आवेल अघरा शब्दोनो कोश तथा शुद्धिपत्र पण अलग छपावी आ साथे सामेल करेल छे. आ सूत्रनी अनुक्रमणिका तथा तेमां आवेली बाबतोनी ककावारी करी आ सूत्रमां छपावी छे जेथी अमुक बाबत सूत्रमांथी तरत मळी शकशे. अमारा तरफथी छपावेल सूत्रोनी जाहेर खबर पण आ सूत्रमां छपावेल छे ते उपर वांचकवर्गनुं ध्यान खेंचवा रजा लउछुं. आ सूत्र छपाववामां नजर चुकथी कोइपण भुल रही गइ होय तेमां सुधारो करी वांचवा तथा तेवी सुधारवानी बाबतो अमने लखी मोकलवा तथा जाहेरमां अमारा छपावेल सूत्र विरुद्ध टीकाओ छपावता पहेलां अमारो खुलासो लेवा दरेक जैन बंधुने अमारी नम्र अरज छे. शुद्धिपत्रमां मूळमां भुल चुक रहेल ते सुधारी तेना उपर *आवुं चिन्ह ते पत्रमां बतावेल छे जेथी मूळपाठ ते मुजब सुधारी वांचवाने सुलभ पडशे, तथा हैद्राबादवाळी पत्र साथे मेळवता केटलोक अर्थमां फेरफार मालम पडेल जे शुद्धिपत्रमां बताव्यो छे ते वांचवा अमारी नम्र अरज छे.

डाकटर् जीवराज घेलाभाइ दोशी.

L. M. & S.

नवा दरवाजे—अमदावाद.

व्यवहार सूत्रनी अनुक्रमणिका.

विषय.	बाबत.
पदवी १८	साधु साधुनो वेश छोडयाविना गच्छथी नीकळी द्रव्य लींग छांडवा देशान्तरे जाय ते वळी फरी दिक्षा लीए तो क्यारे तेने आचार्य वगेरे पदवी देवी ते बाबत.
,, १९–२१	गणावच्छेदकने आचार्य पदवी मुक्याविना द्रव्य लींग छोडी मैथुन सेवे तेमने जाव जीव लगे ते पदवी न देवा बाबत.
,, २०–२२	गणावच्छेदकने आचार्य पदवी मुकी द्रव्य लींग छांडी मैथुन सेवी फरी दिक्षा लीए तो क्यारे ते पदवी देवी ते बाबत.
,, २३–२५	साधु, गणावच्छेदक ने आचार्य, मृषा बोले तेने जाव जीव सुधी पदवी न देवा बाबत.
,, २६–२८	घणा साधुओ, घणा गणावच्छेदको ने घणा आचार्यो ने उपाध्यायो दरेक जुठुं बोले तेमने जाव जीव सुधी पदवी न देवा बाबत.
,, २९	घणा साधुओ, घणा गणावच्छेदको, घणा आचार्यो, घणा उपाध्यायो बधा जुठुं बोले ते सर्वेने जाव जीव सुधी पदवी न देवा बाबत.

IV ४ थो उद्देसो. पाने ६२ थी ७८. कुल सूत्रो ३२

विषय.	बाबत.
परिवार १–२–५–६	आचार्य उपाध्यायनो शियाळा, उनाळा ने वर्षाकाळना परिवार बाबत.

विषय.	बाबत.
,, २	साधुने पुछीने लेवा बाबत
,, ३	साधुए, साध्वीने पुछीने के पुछया-विना बीजा गच्छनी साध्वीने गच्छमां लेवा बाबत
विसंभोगीपणुं साधुनुं ४	साधु साध्वीए, साधुनुं विसंभोगीपणुं मोढामोढ करवा बाबत
,, साध्वीनुं ५	साधु साध्वीए, साध्वीनुं विसंभोगी-पणुं बीजी साध्वी साथे तेने कहेवरा-वीने करवा बाबत
दिक्षा ६	साधुए, साध्वीने पोताने अर्थे दिक्षा न देवी
,, ७	साधुए साध्वीने बीजी साध्वीने अर्थे दिक्षा देवी

विषय.	बाबत.
,, ८–९	साध्वीए साधुने पोताने अर्थ दिक्षा न देवी पण बीजा साधुने अर्थ देवी
विहार विकट देशमां १०	ध्वीए विकट जग्याए विहार न करवो
,, ११	साधुए करवो
विकट देशमां प्रायश्चित	साधुने विकट देशमां जइ प्रायश्चित लेवुं कल्पे–साध्वीने विकट देशमां ग-याविना प्रायश्चित लेवुं कल्पे.
सज्ञाय विकाळे १४–१५	साधु साध्वीए विकाळे सज्ञाय न करवी साधुनी आज्ञाए साध्वीने करवी कल्पे.
सज्ञाय (असज्ञायनी वेळाए) १६–१७	साधु साध्वीए असज्ञायनी वेळाए स-ज्ञाय न करवी सज्ञायनी वेळाए करवी
सज्ञाय १८	साधुसाध्वीए पोताना शरीरनी अस-

विषय.	बाबत.
	ज्ञायए सज्ञाय न करवी पण एक बीजाने वांचणी देवी.
पदवी उपाध्यायनी १९	केटला वरसनी दिक्षावाळा साधुने उपाध्यायपणुं आपवुं.
पदवी आचार्य उपाध्यायनी २०	केटला वरसनीं दिक्षावाळा साधुसाध्वीने आचार्य उपाध्यायपणुं आपवुं.
कलेवर परठववा बाबत २१	साधुसाध्वीए एक बीजानुं कलेवर परठववानी विधी.
सेजान्तरनो आहार २२	सेजान्तरना भाडे आपेळ स्थानकमां उतरतां तेनो आहार साधुए न लेवा बाबत
,, २३	सेजान्तरे वेची नाखेल स्थानकमां

विषय.	बाबत.
	उतरता साधुए आहार पाणी कोनो छांडवो ते बाबत
स्थानकनी आज्ञा २४	स्थानकमां उतरतां पहेलां कोनी आज्ञा साधुए मागवी
पंथे रहेता आज्ञा २५	पंथे रहेता आज्ञा मागवा बाबत
देशमां रहेतां आज्ञा २६–२७	कोइ देशना राजाए काळ कर्यो होय त्यारे कोनी आज्ञा साधुए मागवी
VIII ८ मो उद्देसो. पानुं ११५ थी १२४. कूल सुत्रो १६	
सेजा संथारो १	सेजा संथारो वर्षारुतु पहेलाने पजोसण पछी स्थिवरनी आज्ञा मागी लेवा बाबत
,, २–३	हलको सेजा संथारो शियाळे उनाळे ने वर्षारुतुमां लेवा बाबत

विषय.	बाबत.
,, ४	सेजा सथारो स्थिरवास माटे लेवा बाबत. जुओ शुद्धि पत्रक
उपगरण स्थिवरना ५	स्थिवरने शुं शुं उपगरण राखवा कल्पे ते बाबत
सेजा संथारो ६–७	सेजा संथारो पाढीयारो के सेजान्तरनो, मालधणीनी आज्ञा मागीने लइ जवा बाबत
सेजा संथारो ८	उपलो सेजा संथारो पाछो आप्या पछी फरी आज्ञा माग्या विना गाम न लइ जवा बाबत
स्थानक सेजा संथारो ९–१०	स्थानक सेजा संथारो प्रथमथी आज्ञा मागीने लेवा बाबत
सेजा संथारो ११	सेजा सथारो कोइ वखत कीधा पछी आज्ञा मागवा बाबत
उपगरण १२	साधुने गाममां खातर अर्थे जता उपगरण कोइ साधुनुं पडेलुं जडे तो शुं करवुं ते बाबत
,, १३–१४	वियार के विहार भूमिमां जतां के ग्रामानुग्राम जतां रस्तामां उपगरण जडे तो शुं करवुं ते बाबत
,, १५	मर्यादाथी अधीक उपगरण बीजा थका लावा बाबत
उणोदरी तप १६	उणोदरी तप बाबत
IX ९ मो उद्देसो—पानुं	१२५ थी १४६. कुल सूत्रो ४७
सेजान्तरनो आहार १ थी ४	साधुए सेजान्तरना परोणानो आहार लेवा बाबत

व्यवहारसूत्रनी अनुक्रमणिकानी कक्कावारी.

ववहारसुत्तं.

पढमो उद्देसओ.

व्यवहार ते प्रवृति निवृतिरुप कहीए ते व्यवहार पांच विधिए छे ते मांहे मुख्य बे विधि कही तेना नाम—

१ आगम व्यवहारी तेना छ भेद कह्या १ केवलज्ञानी । २ मनपर्यवज्ञानी । ३ अवधिज्ञानी । ४ चौदपूर्वि । ५ अभिन्न दशपूर्वि । ६ नवपूर्वि झाझेरा.

२ श्रुत व्यवहारी ते दशाश्रुतकल्प, बृहतकल्प, व्यवहार ने निसिथ वगरे छेद सूत्रना जाण. श्रुत व्यवहारी अनेक भेदे ते आचारंगादिकना जाण जाणवा.

अर्थ ॥ १ ॥ जे. जेकोइ । भि. साधु । मा. एक मासनुं । प. परिहार प्रायश्चितनुं । ट्ठा. स्थानक । प. अंगीकार करी । सेवीने । आ. आलोवतां थकां । अ. रहित । प. माया (कपट) रहितपणे । आ. आलोवतो थको । मा. एक मासनुं प्रायश्चित आवे । प. माया (धुतारापणे) सहित । आ. ओलोवता थकाने । दो. बे । मा. मासनुं प्रायश्चित आवे ॥ १ ॥

मूळपाठ ॥ १ ॥ जे भिक्खू मासियं परिहारट्ठाणं पडिसेवित्ता आलोएज्जा, अपलिउंचिय आलोएमाणस्स मासियं, पलिउंचिय आलोएमाणस्स दोमासियं ॥ १ ॥

भावार्थ ॥ १ ॥ जे कोइ साधु साध्वी एक मासनुं प्रायश्चितनुं स्थानक अंगीकार करीने सेवीने आलोवतो थको जो ते माया (कपट) रहित आलोवे तो एक मासनुं प्रायश्चित आवे ने जो माया सहित आलोवेतो बे मासनुं प्रायश्चित आवे ॥ १ ॥

आ बाबत उदाहरणे करी बतावे छे. कोइ एक तापस फलादिकनो अर्थी थको अटवीने विषे पेठो. तेणे नदी किनारे मुएलो मच्छ दीठो. ते मच्छनुं तापसे भक्षण कर्युं. ते खोराक पाचन न थवाथी शरीर जीर्ण थयुं. तेवारे तापसे वैदनी सलाह लीधी. वैदे पुछयुं के तमे शुं खाधुं, त्यारे कपट करी कह्युंके में फळ खाधां छे. बीजुं कांइ खाधुं नथी. वैदे तापसने घी पायुं पण तेथी रोग मटयो नहीं. पछी तापसे वैदनी फरी सलाह लेतां वैदे पूछयुं के तमे शुं खाधेल ते खरेखरुं कहो. ते वारे फरीने तापसे कपट रहित कह्युंके में मच्छ भोगव्यो छे. ते पछी रेच वमन वगेरे उपचार करी रोग शमाव्यो. ए रीते जे साधु माया सहित आलोवे तेनी क्रिया सिद्ध न थाय. माया रहित आलोचना करे ते शुद्ध होय. जेम वैद्ये तापसने शुद्ध कर्यो तेम आचार्यरुपी वैद्य साधु साध्वीरुप तापसने प्रायश्चित रुपी वमन विरेचनादि दइने शुद्ध करे. तेम शुद्ध हुवा थका जन्म मरण व्याधि रहित मोक्षना अनंत सुख भोगवे ॥

अर्थ ॥२॥ जे० जे कोइ । भि० साधु । दो० बे । मा० मासनुं । प० प्रायश्चितनुं । ट्ठा० स्थानक । प० सेवीने । आ० आलोवतो थको । अ० रहित । प० माया रहित पणे (अणगोपवतो थको) । आ० आलोवेतो तेहने । दो० बे । मा० मासनुं प्रायश्चित आवे । प० माया सहित (गोपवतो थको) । आ० आलोवे तो तेहने । ते० त्रण । मा० मासनुं प्रायश्चित आवे ॥२॥

मूळपाठ ॥ २ ॥ जे भिक्खू दोमासियं परिहारट्ठाणं पडिसेवित्ता आलोएज्जा, अपलिउञ्चिय आलोएमाणस्स दोमासियं, पलिउञ्चिय आलोएमाणस्स तेमासियं ॥ २ ॥

भावार्थ ॥ २ ॥ जे कोइ साधु साध्वी बे मासनुं प्रायश्चितनुं स्थानक सेवीने आलोवतो थको जो माया (कपट) रहित आलोवे तो बे मासनुं प्रायश्चित आवे ने जो माया कपट सहित आलोवे तो त्रण मासनुं प्रायश्चित आवे ॥ २ ॥

अर्थ ॥३॥ जे० जेकोइ। भि० साधु। ते० त्रण। मा० मासनुं। प० प्रायश्चितनुं। ठा० स्थानक। प० सेवीने। आ० आलोवतो थको। अ० अण। प० गोपवतो थको एटले मायारहितपणे। आ० आलोवतो थको तेने। ते० त्रण। मा० मासनुं प्रायश्चित आवे अने। प० माया सहित गोपवतो थको। आ० आलोवे तो तेने। चा० चार। मा० मासनुं प्रायश्चित आवे ॥ ३ ॥

मूळपाठ ॥ ३ ॥ जे भिक्खू तेमासियं परिहारट्ठाणं पडिसेवित्ता आलोएज्जा, अपलिउंचिय आलोएमाणस्स तेमासियं, पलिउंचिय आलोएमाणस्स चाउम्मासियं ॥ ३ ॥

भावार्थ ॥ ३ ॥ जे कोइ साधु साध्वी त्रण मासना प्रायश्चितना स्थानकने सेवीने आलोवतो थको माया कपट रहित आलोवे तो तेने त्रण मासनुं प्रायश्चित आवे ने माया सहित आलोवे तो चार मासनुं प्रायश्चित आवे ॥ ३ ॥

आ उपर एक उदाहरण कहे छे. जेम कोइएक शूरवीर पुरुषने संग्राममां घणा शस्त्र लाग्या तेथी दुखी थतां वैदने बोलाव्यो. वैदे जे जग्याए शस्त्र बताव्यां ते जग्याएथी शस्त्र बहार काढी साजो कर्यो पण ते शूरवीरे शस्त्र काढतां दुःखनी पीडाने लीधे एक शस्त्रनी जग्या बतावी नहीं. ते शस्त्र शरीरनी अंदर रहेवाथी दुर्बल थतो होवाथी फरी वैदने बोलावी ते शस्त्रनी जग्या बतावी, शस्त्र बहार कढाव्युं ते पछी ते शूरवीर बळवान थयो, तेम आचार्यरुपी वैद जे आलोयणा दीए ते साधु शुद्ध रीते

आलोव्यां थकां साधु द्रव्यथकी शरीरे ने भाव थकी ज्ञान, दर्शन, चारित्त ने तप संयमे करी बळवंत होय एवी रीते शुद्ध आलोयणहारने शूरवीर जाणवो ॥

अर्थ ॥४॥ जे० जेकोइ । भि० साधु । चा० चार । मा० मासनुं । प० प्रायश्चितनुं । ट्ठा० स्थानक । प० सेवीने । आ० आलोवतो थको । अ. रहित । प० माया रहित । आ. आलोवे तो तेने । चा० चार । मा० मासनुं प्रायश्चित । प० माया सहित । आ० आलोवे तो । पं० पांच । मा० मासनुं प्रायश्चित आवे ॥ ४ ॥

मूळपाठ ॥ ४ ॥ जे भिक्खू चाउम्मासियं परिहारट्ठाणं पडिसेवित्ता आलोएज्जा, अपलिउञ्चिय आलोएमाणस्स चाउम्मासियं, पलिउञ्चिय आलोएमाणस्स पञ्चमासियं ॥ ४ ॥

भावार्थ ॥४॥ जे कोइ साधु साध्वी चार मासनुं प्रायश्चितनुं स्थानक सेवीने आलोवतो थको मायारहित आलोवे तो चार मासनुं प्रायश्चित पामे ने माया सहित आलोवे तो पांच मासनुं प्रायश्चित पामे ॥ ४ ॥

आ उपर एक उदाहरण कहे छे. एक नगरमां बे माळी रहेता हता. महोत्सवने दिवसे बागमांथी फळ फूल लाव्या तेमांथी एके फळ फूल राजमार्गे न वेचवा काढतां संताडी राख्या तेने कांइ लाभ मळ्यो नहीं ने बीजा माळीए प्रगट रस्तामां फळ फूल वेचवा काढ्या. ते फळ फूलना वेचाणथी लाभ पाम्यो. तेम जे मूळ गुण उत्तर गुण विरोधे ते प्रगट निर्वाण फळ न पामे ने जे मूळ गुण उत्तर गुण शुद्ध रीते अतिचार रहित पाळे ते मुक्तिफळ पामे ॥

अर्थ ॥५॥ जे. जे कोइ । भि. साधु । पं. पांच । मा. मास योग्य । प. पायश्चितनुं । ठ्ठा. स्थानक । प. सेवीने । आ. आलोवे तो । अ. रहित । प. मायारहितपणे । आ. आलोवे तो । पं. पांच । मा. मासनुंज प्रायश्चित पामे । प. मायासहित । आ. आलोवे तो ते आलोवताथकाने । छ. छ । मा. मासनुं प्रायश्चित आवे ॥ ५ ॥

मूळपाठ ॥ ५ ॥ जे भिक्खू पञ्चमासियं परिहारट्ठाणं पडिसेवित्ता आलोएज्जा, अपलिउञ्चिय आलोएमाणस्स पञ्चमासियं, पलिउञ्चिय आलोएमाणस्स छम्मासियं ॥ ५ ॥

भावार्थ ॥ ५ ॥ जे कोइ साधु साध्वी पांच मासना प्रायश्चितनुं स्थानक सेवीने आलोवतोथको मायारहितपणे आलोवे तो ते आलोवतां थकाने पांच मासनुंज प्रायश्चित पामे ने मायासहित आलोवे तो ते आलोवतां थकाने छ मासिक प्रायश्चित आवे ॥ ५ ॥

अर्थ ॥६॥ ते. तेथी । प. उपरांत । प. मायासहित । वा. अथवा । अ. मायारहितपणे । वा. वळी । ते. तेने । चे. वळी । छ. छ । मा. मास ॥ ६ ॥

मूळपाठ ॥ ६ ॥ तेण परं पलिउञ्चिए वा अपलिउञ्चिए वा ते चेव छम्मासा ॥ ६ ॥

भावार्थ ॥६॥ ते उपरांत मायासहितपणे के मायारहितपणे आलोवे ते बन्नेने पण छ मासनुं प्रायश्चित आवे ॥ ६ ॥

॥ केमके छ मास उपरांत प्रायश्चित नथी. जे जे तीर्थंकरे जेटलो तप पोताने वारे कर्यो ते उपरांत प्रायश्चित नथी. ए एक वचन आश्री एटले एकवार दोष सेववा आश्री अधिकार कह्यो. हवे बहु वचन आश्री एटले बहुवार दोष सेववा आश्री अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥७॥ जे. जे कोइ । भि. साधु । ब. घणीवार दूषण लगाडी । वि. वळी । मा. एकमासनुं । प. प्रायश्चितनुं । ट्ठा. स्थानक । प. सेवीने । आ. आलोवतो थको । अ. मायारहित । आ. आलोवेतो । मा. एक मासनुं प्रायश्चित आवे । प. माया सहित । आ. आलोवताने । दो. बे । मा. मासनुं प्रायश्चित आवे ॥ ७ ॥

मूळपाठ ॥ ७ ॥ जे भिक्खू बहुसो वि मासियं परिहारट्ठाणं पडिसेवित्ता आलोएज्जा, अपलिउञ्चिय आलोएमाणस्स मासियं, पलिउञ्चिय आलोएमाणस्स दोमासियं ॥ ७ ॥

भावार्थ ॥७॥ जे कोइ साधु साध्वी क्षणे क्षणे घणीवार दोष लगाडी एक मासनुं प्रायश्चितनुं स्थानक सेवीने आलोवतो थको माया रहित आलोवे तो एक मासनुं प्रायश्चित आवे ने माया सहित आलोवेतो बे मासनुं प्रायश्चित आवे ॥ ७ ॥

अर्थ ॥८॥ जे० जे कोइ । भि० साधु । ब० घणीवार दूषण लगाडे तो । वि० वळी । दो० बे । मा० मासनुं । प० प्रायश्चितनुं । ट्ठा० स्थानक पामी । प० सेवीने । आ० आलोवे तो । आलोवतो थको । अ० मायारहितपणे । आ० आलोवतो

थको । दो० बे । मा० मासनुं प्रायश्चित आवे । प० मायासहितपणे । आ० आलोवता थकाने । ते० त्रण । मा० मासनुं प्रायश्चित आवे ॥ ८ ॥

मूळपाठ ॥ ८ ॥ जे भिक्खू बहुसो वि दोमासियं परिहारट्ठाणं पडिसेवित्ता आलोएज्जा, अपलिउञ्चिय आलोएमाणस्स दोमासियं, पलिउञ्चिय आलोएमाणस्स तेमासियं ॥ ८ ॥

भावार्थ ॥ ८ ॥ जे कोइ साधु साध्वी घणीवार दूषण लगाडीने बे मासनुं प्रायश्चितनुं स्थानक सेवीने आलोवतो थको मायारहित आलोवे तो बे मासनुं ने माया सहित आलोवे तो त्रण मासनुं प्रायश्चित पामे ॥ ८ ॥

अर्थ ॥ ९ ॥ जे० जे कोइ । भि० साधु । ब० घणीवार दूषण लगाडीने । वि० वळी । ते० त्रण । मा० मासनुं । प० प्रायश्चितनुं । ट्ठा० स्थानक । प० सेवीने । आ० आलोवतो थको । अ० मायारहित । आ० आलोवतो । ते० त्रण । मा० मासनुं ने । प० मायासहित । आ० आलोवे तो । चा० चार । मा० मासनुं प्रायश्चित आवे ॥ ९ ॥

मूळपाठ ॥ ९ ॥ जे भिक्खू बहुसो वि तेमासियं परिहारट्ठाणं पडिसेवित्ता आलोएज्जा, अपलिउञ्चिय आलोएमाणस्स तेमासियं, पलिउञ्चिय आलोएमाणस्स चाउम्मासियं ॥ ९ ॥

भावार्थ ॥९॥ जे कोइ साधु साध्वी घणीवार दूषण लगाडीने वळी त्रण मासनुं प्रायश्चितनुं स्थानक सेवीने आलोवतो थको मायारहितपणे आलोवे तो त्रण मासनुं ने माया सहित आलोवे तो चार मासनुं प्रायश्चित पामे ॥ ९ ॥

अर्थ ॥ १० ॥ जे० जे कोइ । भि० साधु साध्वी । ब० घणीवार दूषण लगाडीने । वि० वळी । चा० चार मासनुं । प० प्रायश्चितनुं । ट्ठा० स्थानक । प० सेवीने । आ० आलोवे । आलोवतो थको । अ० मायारहितपणे । आ० आलोवतो थको । चा० चार । मा० मासनुं ने । प० मायासहित । आ० आलोवेतो आलोवता थकाने । पं० पांच । मा० मासनुं प्रायश्चित पामे ॥ १० ॥

मूळपाठ ॥ १० ॥ जे भिक्खू बहुसो वि चाउम्मासियं परिहारट्ठाणं पडिसेवित्ता आलोएज्जा, अपलिउञ्चिय आलोएमाणस्स चाउम्मासियं, पलिउञ्चिय आलोएमाणस्स पञ्चमासियं ॥ १० ॥

भावार्थ ॥ १० ॥ जे कोइ साधु साध्वी घणुं दूषण सेवीने चार मासनुं प्रायश्चितनुं स्थानक सेवीने आलावे आलोवतो थको जो माया रहितपणे आलोवे तो चार मासनुं ने माया सहित आलोवे तो पांच मासनुं प्रायश्चित पामे ॥ १० ॥

अर्थ ॥ ११ ॥ जे० जे कोइ । भि० साधु । ब० घणीवार दोष लगाडे । वि० वळी । पं० पांच । मा० मासनुं । प० प्रायश्चितनुं । ट्ठा० स्थानक । प० सेवीने । आ० आलोवे । आलोवतो थको । अ० मायारहित थको । आ० आलोवतो थको ।

पं० पांच । मा० मासनुं ने । प० मायासहितपणे । आ० आलोवता थकाने । छ० छ । मा० मासनुं प्रायश्चित आवे ॥ ११ ॥

मूलपाठ ॥ ११ ॥ जे भिक्खू बहुसो वि पञ्चमासियं परिहारट्ठाणं पडिसेवित्ता आलोएज्जा, अपलिउञ्चिय आलोएमाणस्स पञ्चमासियं, पलिउञ्चिय आलोएमाणस्स छम्मासियं ॥ ११ ॥

भावार्थ ॥११॥ जे कोइ साधु साध्वी घणीवार दूषण लगाडीने वळी पांच मासनुं प्रायश्चितनुं स्थानक सेवीने आलोवे, आलोवतो थको मायारहित आलोवे तो पांच मासनुं प्रायश्चित आवे ने मायासहित आलोवे तो छ मासनुं प्रायश्चित आवे ॥ ११ ॥

अर्थ ॥ १२ ॥ ते० ते । प० उपरांत । प० मायासहितपणे । वा० अथवा । अ० रहित । प० माया (रहित) पणे । वा० वळी । ते० तेने । चे० पण । छ० छ । मा० मासनुं प्रायश्चित आवे ॥ १२ ॥

मूळपाठ ॥ १२ ॥ तेण परं पलिउञ्चिए वा अपलिउञ्चिए वा ते चेव छम्मासा ॥ १२ ॥

भावार्थ ॥ १२ ॥ तेथी उपरांत मायासहित के मायारहितपणे आलोवे तोपण छमासनुं प्रायश्चित आवे. छ मास उपरांत प्रायश्चित नथी. जेम प्रथम कह्युं तेम जे तीर्थंकरने वारे जेटलो उत्कृष्टो तप ते उपरांत प्रायश्चित नथी ॥ १२ ॥ हवे सर्वनुं भेळुं प्रायश्चित कहे छे.

अर्थ ॥१३॥ जे० जे कोइ । भि० साधु । मा० एक मासनुं । वा० अथवा । दो० बे । मा० मासनुं । वा० अथवा । ते० त्रण । मा० मासनुं । वा० अथवा । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० वळी । ए० एटला पूर्वोक्त । प० प्रायश्चितना । ट्ठा० स्थानकमांहेलुं । अ० अनेरुं । प० प्रायश्चितनुं । ट्ठा० स्थानक । प० सेवीने । आ० आलोवेते । अ० मायारहितपणे । आ० आलोवतो थको तेने । मा० एक मासनुं । वा० अथवा । दो० बे । मा० मासनुं । वा० अथवा । ते० त्रण । मा० मासनुं । वा० अथवा । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० वळी प्रायश्चित आवे । प० माया सहित । आ० आलोवेतो । दो० बे । मा० मासनुं । वा० अथवा । ते० त्रण । मा० मासनुं । वा० अथवा । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० अथवा । छ० छ । मा० मासनुं । बा० वळी प्रायश्चित आवे । ते० ते । प० उपरांत । प० माया सहित । वा० वळी । अ० माया रहित । वा० वळी । ते० तेने । चे० वळी । छ० छ । मा० मासनुं प्रायश्चित आवे । छ मास उपरांत प्रायश्चित नथी ॥ १३ ॥

मूळपाठ ॥ १३ ॥ जे भिक्खू मासियं वा दोमासियं वा तेमासियं वा चाउम्मासियं वा पञ्चमासियं वा एएसिं परिहारट्ठाणाणं अन्नयरं परिहारट्ठाणं पडिसेवित्ता आलोएज्जा, अपलिउञ्चिय आलोएमाणस्स मासियं वा दोमासियं वा तेमासियं वा चाउम्मासियं वा पञ्चमासियं वा, पलिउञ्चिय आलोएमाणस्स दोमा-

सियं वा तेमासियं वा चाउम्मासियं वा पञ्चमासियं वा छम्मासियं वा. तेण परं पलिउञ्चिए वा अपलिउञ्चिए वा ते चेव छम्मासा ॥ १३ ॥

भावार्थ ॥१३॥ जे कोइ साधु साध्वी एक मास, बे मास, त्रण मास, चार मास, पांच मासनुं एटला पूर्वोक्त प्रायश्चितनुं स्थानक मांहेलुं कोइ (गमे ते) प्रायश्चितनुं स्थानक सेवीने आलोवे ते माया रहितपणे आलोवे तेने एक मासनुं, बे मासनुं, त्रण मासनुं, चार मासनुं, पांच मासनुं प्रायश्चित आवे, पण जो माया सहित आलोवे तो तेने बे मास, त्रण मास, चार, पांच ने छ मासनुं प्रायश्चित आवे, ते उपरांत माया सहित के माया रहितपणे आलोवता थकाने पण छ मासनुं प्रायश्चित आवे. छ मास उपरांत प्रायश्चित नथी ॥ १३ ॥

अर्थ ॥१४॥ जे० जेकोइ । भि० साधु । ब० घणीवार दूषण लगाडीने । वि० वळी । मा० एक मासनुं । वा० अथवा । ब० घणीवार दूषण लगाडीने । वि० वळी । दो० बे । मा० मासनुं । वा० अथवा । ब० घणीवार दूषण लगाडीने । वि० वळी । ते० त्रण । मा० मासनुं । वा० अथवा । ब० घणीवार दूषण लगाडीने । वि० वळी । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । ब० घणीवार दूषण लगाडीने । वि० वळी । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० वळी । ए० एहवा कह्या छे ते । प० प्रायश्चितना । ठा० स्थानक मांहेलुं । अ० अनेरुं । प० प्रायश्चितनुं । ठा० स्थानक । प० सेवीने । आ० आलोवे । तेमां । अ० माया रहित । आ० आलोवतो थको । मा० एक मासनुं । वा० अथवा । दो० बे । मा० मासनुं । वा० अथवा । ते-

त्रण । मा० मासनुं । वा० अथवा । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । पं० पांच । मा० मासनुं प्रायश्चित । वा० वळी आवे । पण जो । प० माया सहितपणे । आ० आलोवे तो । दो० बे । मा० मासनुं । वा० अथवा । ते० त्रण । मा० मासनुं । वा० अथवा । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० अथवा । छ० छ । मा० मासनुं । वा० वळी प्रायश्चित आवे । ते० ते । प० उपरांत । प० माया सहित । वा० अथवा । अ० माया रहित पणे । वा० वळी । ते० तेने । चे० वळी । छ० छ । मा० मासनुं प्रायश्चित आवे ॥ १४ ॥

मूळपाठ ॥ १४ ॥ जे भिक्खू बहुसो वि मासियं वा बहुसो वि दोमासियं वा बहुसो वि तेमासियं वा बहुसो वि चाउम्मासियं वा बहुसो वि पञ्चमासियं वा एएसिं परिहारट्ठाणाणं अन्नयरं परिहारट्ठाणं पडिसेवित्ता आलोएज्जा, अपलिउञ्चिय आलोएमाणस्स मासियं वा दोमासियं वा तेमासियं वा चाउम्मासियं वा पञ्चमासियं वा, पलिउञ्चिय आलोएमाणस्स दोमासियं वा तेमासियं वा चाउम्मासियं वा पञ्चमासियं वा छम्मासियं वा. तेण परं पलिउञ्चिए वा अपलिउञ्चिए वा ते चेव छम्मासा ॥ १४ ॥

भावार्थ ॥ १४ ॥ जे कोइ साधु साध्वी घणीवार दूषण लगाडीने एक मासनुं, बे मासनुं, त्रण मासनुं, चार मासनु, पांच मासनुं एटलां पूर्वोक्त प्रायश्चितनां स्थानक मांहेलुं गमे ते प्रायश्चितनुं स्थानक सेवीने आलोवे तेने माया रहित आलोवतां थकाने एक मासनुं, बे मासनुं, त्रण मासनुं, चार मासनुं, पांच मासनुं प्रायश्चित आवे ने माया सहित आलोवे तो बे मासनुं, त्रण मासनुं, चार मासनुं, पांच मासनुं, छ मासनुं प्रायश्चित आवे. ते उपरांत माया सहित के माया रहित आलोवे तो पण तेने छ मासनुं प्रायश्चित आवे. (छ मास उपरांत आलोयणा नथी) ॥ १४ ॥ हवे झाझेरा दोष सेववा आश्री कहे छे.

अर्थ ॥ १५ ॥ जे० जे कोइ । भि० साधु । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । सा० कांइक अधिक । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० अथवा । सा० कांइक अधिक । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० वळी । ए० ए पूर्वे कह्या ते । प० प्रायश्चितनुं । ट्ठा० स्थानक मांहिलुं । अ० अनेरुं । प० प्रायश्चितनुं । ट्ठा० स्थानक । प० सेवीने । आ० आलोवे । अ० माया रहितपणे । आ० आलोवता थकाने । चा० चार । मा० मासनुं प्रायश्चित आवे । वा० अथवा । सा० झाझेरुं । चा० चार । मा० मासनुं । प्रायश्चित आवे । वा० अथवा । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० अथवा । सा० झाझेरुं । पं० पांच । मा० मासनुं प्रायश्चित आवे । वा० वळी । प० माया सहित । आ० आलोवतो थको । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० अथवा । सा० झाझेरुं । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० अथवा । छ० छ । मा० मासनुं । वा० वळी । ते० ते । प० उपरांत । प० माया सहित । वा० अथवा । अ० माया रहित सेवे । वा० तोपण । ते० तेने । चे० वळी । छ० छ । मा० मास ॥ १५ ॥

मूळपाठ ॥ १५ ॥ जे भिक्खू चाउम्मासियं वा साइरेगचाउम्मासियं वा पञ्चमासियं वा साइरेगपञ्चमासियं वा एएसिं परिहारट्ठाणाणं अन्नयरं परिहारट्ठाणं पडिसेवित्ता आलोएज्जा, अपलिउञ्चिय आलोएमाणस्स चाउम्मासियं वा साइरेगचाउम्मासियं वा पञ्चमासियं वा साइरेगपञ्चमासियं वा, पलिउञ्चिय आलोएमाणस्स पञ्चमासियं वा साइरेगपञ्चमासियं वा छम्मासियं वा, तेण परं पलिउञ्चिए वा अपलिउञ्चिए वा ते चेव छम्मासा ॥ १५ ॥

भावार्थ ॥ १५ ॥ जे कोइ साधु साध्वी चार मासनुं अथवा चार मासथी कांइक अधिक अथवा पांच मासनु अथवा पांच मासथी कांइक अधिक ए पूर्वे कह्या ते प्रायश्चितना स्थानक मांहेला अनेरा गमे ते प्रायश्चितना स्थानक सेवीने आलोवे तेमां माया रहित आलोवे तो चार मासनुं, चार मास झाझेरानुं, पांच मासनुं, पांच मास झाझेरानुं प्रायश्चित आवे, पण जो माया सहित आलोवे तो पांच मासनुं, पांचमास झाझेरानुं अथवा छ मासनुं प्रायश्चित आवे ते उपरांत माया सहित के माया रहित आलोवे तोपण तेने छ मासनुं प्रायश्चित आवे. (छ मास उपरांत आलोयणानुं प्रायश्चित नथी) ॥ १५ ॥ हवे दोषनुं बहुवचनपणुं कहे छे.

अर्थ ॥ १६ ॥ जे० जे कोइ । भि० साधु । ब० घणीवार दोष लगाडीने । वि० वळी । चा० चार । मा० मासनुं । वा०

अथवा । ब० घणीवार । वि० वळी । सा० झाझेरुं । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । ब० घणीवार । वि० वळी । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० अथवा । ब० घणीवार । वि० वळी । सा० झाझेरुं । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० वळी । ए० ए पाछळ कह्या ते । प० प्रायश्चितना । ट्ठा० स्थानक । अ० अनेरा । प० प्रायश्चितना । ट्ठा० स्थानक । प० सेवीने । आ० आलोवे । अ० माया रहित । आ० आलोवे तो । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । सा० झाझेरुं । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० अथवा । सा० झाझेरुं (घणुं) । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० अथवा । प० माया सहित । आ० आलोवेतो । पं० पांच । मा० मास । वा० अथवा । सा० घणुं झाझेरुं । पं० पांच । मा० मास । वा० अथवा । छ० छ । मा० मास । वा० वळी । ते० ते । प० उपरांत । प० माया सहित । वा० अथवा । अ० माया रहितपणे । वा० वळी । ते० ते साधुने । चे० वळी । छ० छ । मा० मास ॥ १६ ॥

मूळपाठ ॥ १६ ॥ जे भिक्खू बहुसो वि चाउम्मासियं वा बहुसो वि साइरेगचाउम्मासियं वा बहुसो वि पञ्चमासियं वा बहुसो वि साइरेगपञ्चमासियं वा एएसिं परिहारट्ठाणाणं अन्नयरं परिहारट्ठाणं पडिसेवित्ता आलोएज्जा, अपलिउञ्चिय आलोएमाणस्स चाउम्मासियं वा साइरेगचाउम्मासियं वा पञ्चमासियं वा साइरेगपञ्चमासियं वा, पलिउञ्चिय आलोएमाणस्स पञ्चमासियं वा साइरेग-

पञ्चमासियं वा छम्मासियं वा, तेण परं पलिउञ्चिए वा अपलिउञ्चिए वा ते च्चेव छम्मासा ॥ १६ ॥

भावार्थ ॥ १६ ॥ जे कोइ साधु साध्वी घणीवार दूषण लगाडीने चार मासनुं, कांइ झाझेरुं चार मासनुं, पांच मासनुं, झाझेरुं (घणुं) पांच मासनुं, ए पाछळ कह्या ते पायश्चितना स्थानको मांहेलुं अनेरुं प्रायश्चितनुं स्थानक सेवीने आलोवे तेमां माया रहितपणे आलोवता थका चार मासनुं, झाझेरुं चार मासनुं, पांच मासनुं, झाझेरुं पांच मासनुं प्रायश्चित आवे अने जो माया सहित आलोवे तो पांच मासनुं, झाझेरुं पांच मासनुं, छ मासनुं प्रायश्चित आवे, ते उपरांत माया सहित के माया रहित पणे आलोवतां थकां ते साधु साध्वीने निश्चे छ मासनुं प्रायश्चित आवे. (छ मास उपरांत प्रायश्चित नथी) ॥१६॥

अर्थ ॥ १७ ॥ जे० जेकोइ । भि० साधु । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । सा० झाझेरुं । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० अथवा । सा० झाझेरुं । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० वळी । ए० ए पाछळ कह्या ते । प० प्रायश्चितना । ट्ठा० स्थानको मांहिलुं । अ० बीजुं । प० प्रायश्चितनुं । ट्ठा० स्थानक । प० सेवीने । आ० आलोवे । अ० माया कपट रहित पणे । आ० आलोवतो । ठ० (संघ समक्ष) परिहार तपने विषे । ठ० स्थापे । क० करवो । वे० वैयावच करवा स्थापीने । ठ० प्रायश्चितने विषे स्थापेल ते साधु । वि० वळी । प० वळी प्रायश्चित लगाडे सेवे । से० ते । वि० वळी । क० संपूर्ण प्रायश्चित लगाडे तो । त० तेहज परिहार तपमां । आ० आरोपवो । सि० होय । पु० जे दोष प्रथम पहेला । प० लाग्यो होय ते । पु० प्रथम पहेलो । आ० आलोवे । पु० प्रथम जे दोष । प० लाग्यो होय ते । प०

पछी । आ० आलोवे । प० पछे । प० दोष लाग्यो होय ते । पु० पेहेलां । आ० आलोवे । प० पछी । प० दोष लाग्यो होय ते । प० पछी । आ० आलोवे । अ० (ए सर्व अपराध आलोवशुं एहवो पूर्वे संकल्प करे) पण माया न चिंतवे । अ० पछी आलोववानी वेळाए पण न गोपवे । अ० आलोव्या पेहेला माया रहित चिंतवे पछी । प० आलोवती वेळा माया सहित आलोवे । प० आलोव्यां पहेलां माया सहित चिंतवे । अ० पछी आलोवतां थका माया रहितपणे आलोवे । प० आलोवतां पहेलां माया सहित चिंतवे । प० पछी आलोवतो थको माया सहित आलोवे । अ० आलोव्या पहेलां माया रहित चिंतवे । अ० पछी आलोववानो वेळाए पण न गोपवे । आ० एणी रीते आलोवतो थको ते आलोव्या पछी । स० सर्व । ए० ए पाप । स० आपणा । क० कीधा कर्मरुप ते प्रायश्चित । सा० एकठो करीने प्रायश्चित आपे । जे० जे कोइ साधु । ए० एम पूर्वोक्त । प० घणा मासनी प्रायश्चितनी रचनाए स्थाप्यो ते । प० स्थाप्यो थको । नि० छेल्लो प्रायश्चित तप । स० करतो थको । प० कोइएक वळी प्रायश्चित लगाडे वळी । से० ते । वि० वळी । क० प्रायश्चित संपूर्ण सर्व । त० त्यां परिहार तप मांहि । आ० आरोपवो । सि० होय ॥ १७ ॥

मूळपाठ ॥ १७ ॥ जे भिक्खू चाउम्मासियं वा साइरेगचाउम्मासियं वा पञ्चमासियं वा साइरेगपञ्चमासियं वा एएसिं परिहारट्ठाणाणं अन्नयरं परिहारट्ठाणं पडिसे-विता आलोएज्जा, अपलिउञ्चिय आलोएमाणे ठवणिज्जं ठवइत्ता करणिज्जं

वेयावच्चियं. ठविए वि पडिसेवित्ता से वि कसिणे तत्थेव आरुहेयव्वे सिया. पुव्विं पडिसेवियं पुव्विं आलोइयं, पुव्विं पडिसेवियं पच्छा आलोइयं, पच्छा पडिसेवियं पुव्विं आलोइयं, पच्छा पडिसेवियं पच्छा आलोइयं. अपलिउञ्चिए अपलिउञ्चियं, अपलिउञ्चिए पलिउञ्चियं, पलिउञ्चिए अपलिउञ्चियं, पलिउञ्चिए पलिउञ्चियं. अपलिउञ्चिए अपलिउञ्चियं आलोएमाणस्स सव्वमेयं सकयं साहणिय जे एयाए पट्ठवणाए पट्ठविए निव्विसमाणे पडिसेवेइ से वि कसिणे तत्थेव आरुहेयव्वे सिया ॥ १७ ॥

भावार्थ ॥ १७ ॥ जे कोइ साधु साध्वी चार मासनुं, झाझेरुं चार मासनुं, पांच मासनुं, झाझेरुं पांच मासनुं ए पाछळ कह्युं ते प्रायश्चितनुं स्थानक मांहेलुं अनेरुं (बीजुं) प्रायश्चितनुं स्थानक सेवीने आलोवे, माया रहित आलोवतां थका सकळ संघनी सन्मुख परिहार तपने विषे (सकळ साधुना संघ समक्ष तपने विषे स्थापवाथी बीजा एम जाणे जे अमे एहवो दोष लगाडशुं तो अमने पण एहवो भारे तप आवशे) स्थापे, स्थापीने तेनीं वैयावच करावे. ते परिहार तपने विषे स्थाप्यो साधु वळी संपूर्ण प्रायश्चित लगाडे तो तेने त्यांज ते परिहार तप मांहि आरोपवो. हवे वळी ते बाबत विशेषे कहे छे. ते घणा दोष लगाडी तेमां जे प्रथम दोष लाग्यो छे ते प्रथम आलोवे १, प्रथम दोष लाग्यो होय ते पछी आलोवे २, पछी दोष लाग्यो

होय ते पहेलो आलोवे ३, पछी दोष लाग्यो होय ते पछी आलोवे ४, ए चार भांगा जाणवा. वळी सर्व अपराध आलोवशुं एहवो पूर्वे संकल्प करे ते वखते माया रहित चिंतवे पछी आलोवती वेळा पण गोपवे नही १, आलोव्या पहेलां माया रहित चिंतवे पछी आलोवती वखते माया सहित आलोवे २, आलोव्यां पहेलां माया सहित चिंतवे पछी आलोवतां थकां माया रहित-पणे आलोवे ३, आलोव्यां पहेलां माया सहित चिंतवे पछी पण आलोवती वेळा माया सहित आलोवे ४, आलोव्या पहेलां माया रहित चिंतवे ने आलोववानी वेळा पण न गोपवे. ए रीते आलोवतां थकां ते आलोव्या पछे सर्व पोताना कीधा कर्मरुप पापने एकठां करीने प्रायश्चित आपे. पूर्वोक्त घणा मासनी प्रायश्चितनी रचनाने विषे स्थापेल साधु साध्वी ते स्थाप्या पछी ते प्रायश्चित वहीने नीकळतो थको एटले छेल्लो प्रायश्चित तप करतो थको वळी फरीने कोइ दोष (प्रायश्चित) सेवे तो ते साधुने संपूण रीते तिहां परिहार तपमांही फरी आरोपवो ॥ १७ ॥

अर्थ ॥ १८ ॥ जे० कोइ । भि० साधु । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । सा० झाझेरुं । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० अथवा । सा० झाझेरुं । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० वळी । ए० ए पूर्वोक्त । प० प्रायश्चितना । ट्ठा० स्थानक मांहेलुं । अ० अनेरुं । प० प्रायश्चितनुं । ट्ठा० स्थानक । प० सेवीने । आ० आ-लोवे ते आलोवतो थको । प० माया सहित पणे । आ० आलोवतो थको । ठ० परिहार तपने विषे स्थापवो । ठ० स्थापीने । क० करवा । वे० वैयावच करवाने·स्थापे पछी । ठ० प्रायश्चित तपने विषे स्थाप्यो ते तप वहेतां थकां कोइएक । वि० वळी । प० प्रायश्चित लगाडे (सेवे) । से० ते साधुने । वि० वळी । क० संपूर्ण रीते ते परिहार तपमांहि । त० त्यांज । आ० आरो-पवो । सि० होय । पु० (जे दोष) प्रथम । प० लगाड्यो होय ते । पु० पहेलो । आ० आलोवे । पु० प्रथम । प० दोष लगाड्यो

होय ते । प० पछी । आ० आलोवे । प० पछी । प० दोष लगाडयो होय ते । पु० प्रथम । आ० आलोवे । प० पछी दोष । प० लाग्यो होय ते । प० पछी । आ० आलोवे । अ० सघळो अपराध आलोवशुं एहवो पूर्वे संकल्प करे पण कोइ माया न चितवे । अ० आलोवतां वेळा पण न गोपवे । अ० आलोव्यां पहेला माया रहित चितवे अने । प० आलोवतीवेळा माया सहित आलोवे । प० आलोव्यां पहेलां माया सहित चितवे । अ० आलोवतो थको माया रहित चितवे । प० आलोव्यां पहेलां माया सहित चितवे । प० आलोवता थका माया सहित आलोवे । प० आलोव्या पहेलां माया सहित चितवे । प० पछी आलोववानी वेळाए माया सहित आलोवे । एणी रीते । आ० आलोव्या पछी । स० सर्व । ए० ए पाप । स० आपणा । क० कीधां कर्मरुप प्रायश्चित । सा० एकठा करीने । सर्व प्रायश्चित आपे । जे० जे साधु । ए० ए पूर्वोक्त । प० घणा मासिक प्रायश्चित रचनाने विषे । प० स्थाप्यो थको पछी । नि० प्रायश्चित वहीने नीकळतां छेलो प्रायश्चित तप करतो थको वळी । प० कोइ एक दोष लगाडे । से० ते साधुने । वि० वळी । क० संपूर्ण रीते । त० त्यांज तेहज परिहार तप मांहि फरी । आ० आरोपवो प्रक्षेपवो । सि० होय ॥ १८ ॥

मूळपाठ ॥ १८ ॥ जे भिक्खू चाउम्मासियं वा साइरेगचाउम्मासियं वा पञ्चमासियं वा साइरेगपञ्चमासियं वा एएसिं परिहारट्ठाणाणं अन्नयरं परिहारट्ठाणं पडिसेवित्ता आलोएज्जा, पलिउञ्चिय आलोएमाणे ठवणिज्जं ठवइत्ता करणिज्जं वेयावडियं. ठविए वि पडिसेवित्ता से वि कसिणे तत्थेव आरुहेयव्वे सिया. पुव्विं

पडिसेवियं पुव्विं आलोइयं, पुव्विं पडिसेवियं पच्छा आलोइयं, पच्छा पडिसे-
वियं पुव्विं आलोइयं, पच्छा पडिसेवियं पच्छा आलोइयं. अपलिउञ्चिए अप-
लिउञ्चियं, अपलिउञ्चिए पलिउञ्चियं, पलिउञ्चिए अपलिउञ्चियं, पलिउञ्चिए
पलिउञ्चियं. पलिउञ्चिए पलिउञ्चियं आलोएमाणस्स सव्वमेयं सकयं साहणिय
जे एयाए पट्ठवणाए पट्ठविए निव्विसमाणे पडिसेवेइ से वि कसिणे तत्थेव आरु-
हेयव्वे सिया ॥ १८ ॥

भावार्थ ॥ १८ ॥ जे कोइ साधु साध्वी चार मासनुं, झाझेरुं चार मासनुं, पांच मासनुं, झाझेरुं पांच मासनुं ए पुर्वोक्त प्रायश्चितना स्थानक माहिलुं अनेरुं बीजुं प्रायश्चितनुं स्थानक सेवीने आलोवे, माया सहितपणे आलोवतो थको परिहार तपने विषे पाछळ मुजब स्थापवो, स्थापीने तेनी वैयावच करवी. ते साधु ते परिहार तपने विषे स्थाप्यो थको ते तप वहेतो थको बीजुं प्रायश्चित सेवे तो ते साधुने वळी संपूर्ण परिहार तपने विषे त्यांज आरोपवो. वळी ए बाबत विशेष कहे छे. घणा दोष लगाडे ते मांहिलो प्रथम दोष लाग्यो होय ते प्रथम आलोवे १, पहेलो दोष लाग्यो होय ते पछी आलोवे २, पछी दोष लाग्यो होय ते पहेलो आलोवे ३, पछी दोष लाग्यो होय ते पछी आलोवे ४, वळी सघळो अपराध आलोवशुं एहवो पूर्वे संकल्प करे पण माया न चिंतवे ने आलोवती वखते पण माया न करे १, आलोव्या पहेला माया न करे पण आलोवती वखते

माया करे २, आलोव्या पहेलां माया चिंतवे, आलोवती वेळाए माया नचिंतवे ३, आलोव्या पहेलां ने पछी माया चिंतवे ४, आलोव्या पहेला माया सहित चिंतवे ने आलोव्यानी वेळाए माया सहित आलोवे, ए रीते आलोवतो थको आलोव्या पछी सर्व पोते कीधा कर्मरुप पापने बधा एकठा करीने सर्व प्रायश्चित आपे, एम घणीवार पूर्वोक्त घणा मासनी प्रायश्चितनी रचनाने विषे स्थापेल साधु साध्वी स्थाप्या पछी प्रायश्चित वहीने नीकळताने छेलुं प्रायश्चित करतो थको वळी कोइ एक दोष लगाडे तो ते साधुने वळी सर्व दोष माटे तेहज परिहार तपमांहि आरोपवो (प्रक्षेपवो) ॥ १८ ॥

अर्थ ॥ १९ ॥ जे० जे कोइ । भि० साधु । ब० घणीवार लगाडीने । वि० वळी । चा० चार । मा० मासनुं प्रायश्चित । वा० अथवा । ब० घणीवार । वि० वळी । सा० झाझेरुं (घणुं) । चा० चार । मा० मासनुं प्रायश्चित । वा० अथवा । ब० घणीवार । वि० वळी । पं० पांच । मा० मासनुं प्रायश्चित । वा० अथवा । ब० घणीवार । वि० वळी । सा० झाझेरुं घणुं । पं० पांच । मा० मासनुं प्रायश्चित । वा० वळी । ए० ए पाछळ कह्या ते । प० प्रायश्चितना । ट्ठा० स्थानकमांहिलुं । अ० अनेरुं । प० प्रायश्चितनुं । ट्ठा० स्थानक । प० सेवीने । आ० आलोवतो थको । अ० मायारहितपणे । आ० आलोवतो थको ते आलोव्या पछी शुं करे ते कहे छे । ठ० परिहार तपने (प्रथम मुजब) विषे स्थापवो । ठ० स्थापीने । क० करवा । वे० वैयावच एटले केटलाकने वैयावच करवा स्थापे । ठ० प्रायश्चित तपने विषे स्थाप्यो ते । वि० वळी । प० दोष सेवे । से० ते । वि० वळी प्रायश्चित जेटलो । क० संपूर्ण सर्व । त० त्यां तेज परिहार तपमांहि । आ० आरोपवो । सि० होय । पु० पुर्वे । प० सेव्या जे दोष । पु० पहेलो । आ० आलोवे १ । पु० पेहेलो । प० दोष लगाड्यो होय ते । प० पछी । आ० आलोवे २ । प० पछी । प० दोष लाग्यो होय ते । पु० पेहेलो । आ० आलोवे ३ । प० पछी । प० दोष लाग्यो होय ते । प० पछी । आ०

आलोव ४ । अ० अपराध सर्व आलोववुं एहवो पूर्वे संकल्प करे पण माया न चिंतवे । अ० आलोवतां पण न गोपवे १ । अ० आलोव्यां पहेलां माया रहित चिंतवे । प० आलोवती वेळाए माया सहित आलोवे २ । प० आलोव्यां पहेलां माया सहित चिंतवतो थको । अ० माया रहितपणे आलोवे ३ । प० पहेला माया सहित चिंतवे । प० आलोवता थका माया सहित आलोवे ४ । अ० आलोव्या पहेलां माया रहित चिंतवे । अ० पछी आलोववानी वेळाए पण न गोपवे । आ० ए रीते आलोवतो थको ते आलोव्या पछी । स० सर्व । ए० ए पाप । स० पोते । क० कीधेला ते । सा० एकठा करीने प्रायश्चित आपे । जे० जे एणी रीते । (ब० घणीवार । वि० वळी) । ए० ए पुर्वोक्त घणा मासना प्रायश्चितनी रचनाए । प० स्थाप्यो । प० स्थाप्यो थको । नि० प्रायश्चित वहीने नीकळतो थको वळी । प० प्रायश्चित सेवीने । से० ते । वि० वळी प्रायश्चित लगाडे । क० संपूर्ण सर्व । त० त्यांज परिहार तपमांहि । आ० आरोपवो (प्रक्षेपवो) । सि० होय ॥ १९ ॥

मूळपाठ ॥ १९ ॥ जे भिक्खू बहुसो वि चाउम्मासियं वा बहुसो वि साइरेगचाउम्मासियं वा बहुसो वि पञ्चमासियं वा बहूसो वि साइरेगपञ्चमासियं वा एएसिं परिहारट्ठाणाणं अन्नयरं परिहारट्ठाणं पडिसेवित्ता आलोएज्जा, अपलिउञ्चिय आलोएमाणे ठवणिज्जं ठवइत्ता करणिज्जं वेयावडियं. ठविए वि पडिसेवित्ता से वि कसिणे तत्थेव आरुहेयव्वे सिया. पुव्विं पडिसेवियं पुव्विं आलोइयं, पुव्विं

पडिसेवियं पच्छा आलोइयं, पच्छा पडिसेवियं पुव्विं आलोइयं, पच्छा पडिसेवियं पच्छा आलोइयं, अपलिउञ्चिए अपलिउञ्चियं, अपलिउञ्चिए पलिउञ्चियं, पलिउञ्चिए अपलिउञ्चियं, पलिउञ्चिए पलिउञ्चियं. अपलिउञ्चिए अपलिउञ्चियं आलोएमाणस्स सव्वमेयं सकयं साहणिय जे[1] एयाए पट्ठवणाए पट्ठविए निव्विसमाणे पडिसेवेइ से वि कसिणे तत्थेव आरुहेयव्वे सिया[2]. ॥ १९ ॥[3]

भावार्थ ॥ १९ ॥ जे कोइ साधु साध्वी घणीवार दोष लगाडे तेने चार मासनुं प्रायश्चित, घणीवार झाझेरुं चार मासनुं अथवा घणीवार पांच मासनुं अथवा घणीवार झाझेरुं (घणुं) पांच मासनुं एह पाछळ कह्या ते प्रायश्चितना स्थानको मांहेला कोइ पण प्रायश्चितनुं स्थानक सेवे सेवीने आलोवे ते केम आलोवे ते कहे छे. माया रहितपणे आलोवतां थका परिहार तपने विषे पूर्वनी पेरे स्थापवो स्थापीने वैयावच करावीने प्रायश्चित तपने विषे स्थाप्यो ते तप वहेता थका वळी दोषे सेवे तो ते प्रायश्चित जेटलो संपूर्ण तेने त्यांज तेज परिहार तपने विषे आरोपवो. हवे ए बाबत विशेष कहे छे. पूर्वे सेव्या ते दोष पहेलाज

---

१ H. adds (एचमां वधारे छे) एवं बहुसो वि. २ In the German Text (जर्मन छापेल बुकमां) एयं पलिउञ्चिए should be omitted (काढी नाखवा) or put as (मुकवा) एयं अपलिउञ्चिए. ३ In the printed German Text this Sutra is placed before 18 (जर्मन छापेली बुकमां आ पाठ १८ मो छे ने १८ मो १९ मो छे.)

आलोवे १, पहेला सेव्या जे दोष ते पछी आलोवे २, पछी सेव्या जे दोष ते प्रथम आलोवे ३, पछी सेव्या जे दोष ते पछी आलोवे ४. हवे वळी ए बाबत विशेष कहे छे. अपराध सर्व आलोववुं एहवो पूर्वे संकल्प करे पण कांइ माया न चिंतवे ने पछी आलोवतां पण न गोपवे १, आलोव्यां पहेलां माया रहित चिंतवे ने आलोवती वेळाए माया सहित आलोवे २, आलोव्या पहेलां माया सहित चिंतवतो थको माया रहित पणे आलोवे ३, पहेलां माया सहित चिंतवे पछी पण आलोवतां थका माया सहित आलोवे ४, ए रीते आलोव्यां पहेलां माया रहित चिंतवे ने आलोव्यानी वेळाए माया रहित आलोवे, ए रीते आलोवता थकां ते आलोव्या पछी पोताना कीधा सर्व पापने एकठा करीने प्रायश्चित आपे. जे एम घणीवार ए पूर्वोक्त घणा मासना प्रायश्चितने विषे स्थापीने स्थाप्यो थको प्रायश्चित सेवीने नीकळतां थकाने वळी फरीने प्रायश्चित सेवीने ते प्रायश्चित लगाडे तेने संपूर्ण तेहज प्रायश्चित मांहि आरोपवो (प्रक्षेपवो) होय ॥ १९ ॥

अर्थ ॥ २० ॥ जे० जे कोइ । भि० साधु । ब० घणीवार । वि० वळी । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । ब० घणीवार । वि० वळी । सा० झाझेरुं घणुं । चा० चार । मा० मासनुं । वा० अथवा । ब० घणीवार । वि० वळी । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० अथवा । ब० घणीवार । वि० वळी । सा० झाझेरुं । पं० पांच । मा० मासनुं । वा० वळी । ए० ए पुर्वोक्त । प० प्रायश्चितना । ट्ठा० स्थानक मांहेलुं । अ० अनेरुं । प० प्रायश्चितनुं । ट्ठा० स्थानक । प० सेवीने । आ० आलोवे ते आलोवतो थको । प० माया सहीत पणे । आ० आलोवतो थको । ठ० परिहार तपने विषे स्थापवो । ठ० स्थापीने । क० करवा । वे० वैयावच करवाने स्थापे पछी । ठ० प्रायश्चित तपने विषे स्थाप्यो ते तप वहेता थकां कोइएक ।

वि० वळी । प० प्रायश्चित लगाडे सेवे । से० ते साधुने । वि० वळी । क० संपूर्ण रीते ते परिहार तपमांहि । त० त्यांज । आ० आरोपवो । सि० होय । पु० प्रथम । ८० दोष लगाड्यो होय ते । पु० पेहेलां । आ० आलोवे । पु० प्रथम । प० दोष लगाडयो होय ते । प० पछी । आ० आलोवे । प० पछी । प० दोष लगाडयो होय ते । पु० प्रथम । आ० आलोवे । प० पछी दोष । प० लाग्यो होय ते । प० पछी । आ० आलोवे । हवे केम आलोवे ते कहे छे । अ० माया रहितपणे चितवे पछी । अ० ओलोववानी वेळा न गोपवे १ । अ० पहेलां माया रहित चितवे पछी । प० आलोवती वेळा माया सहित आलोवे २ । प० आलोव्यां पहेलां माया सहित चितवे पछी । अ० ओलवतां थका माया रहितपणे आलोवे ३ । प० प्रथम माया सहित चितवे पछी पण । प० माया सहित आलोवे ४ । प० आलोव्या पेहेलां माया सहित चितवे । प० पछी आ-लोववानी वेळाए माया सहित आलोवे । आ० एवीरीते आलोवतो थको ते आलोव्या पछी । स० सर्वे । ए० ए पाप । स० पोताना । क० कीधा प्रायश्चित । सा० एकठा करीने प्रायश्चित आपे । जे० जे । (ए० एम । ब० घणीवार वळी) । ए० ए पूर्वोक्त घणा मासनी प्रायश्चितनी रचनाने विषे । प० स्थापीने । प० स्थाप्या थकां । नि० पाछो प्रायश्चित वहीने नीकळता थकां एटले छेल्लो तप करतां पण वळी जे कोइ । प० प्रायश्चित लगाडे तो । से० ते । वि० वळी । प्रायश्चित लगाडे । क० संपूर्ण सर्व । त० ते । परिहार तपमांहि । आ० आरोपवो । सि० होय ॥ २० ॥

मूळपाठ ॥ २० ॥ जे भिक्खू बहुसो वि चाउम्मासियं वा बहुसो वि साइरेगचाउम्मा-सियं वा बहुसो वि पञ्चमासियं वा बहुसो वि साइरेगपञ्चमासियं वा एएसिं

परिहारट्ठाणाणं अन्नयरं परिहारट्ठाणं पडिसेवित्ता आलोएज्जा, पलिउञ्चिय आ-लोएमाणे ठवणिज्जं ठवइत्ता करणिज्जं वेयावडियं. ठविए वि पडिसेवित्ता से वि कसिणे तत्थेव आरुहेयव्वे सिया. पुव्विं पडिसेवियं पुव्विं आलोइयं, पुव्विं पडिसेवियं पच्छा आलोइयं, पच्छा पडिसेवियं पुव्विं आलोइयं, पच्छा पडिसे-वियं पच्छा आलोइयं. अपलिउञ्चिए अपलिउञ्चियं, अपलिउञ्चिए पलिउञ्चियं, पलिउञ्चिए अपलिउञ्चियं, पलिउञ्चिए पलिउञ्चियं. पलिउञ्चिए पलिउञ्चियं आलोएमाणस्स सव्वमेयं सकयं साहणिय जे[1] एयाए पट्ठवणाए पट्ठविए निव्वि-समाणे पडिसेवइ से वि कसिणे तत्थेव आरुहेयव्वे सिया ॥ २० ॥

भावार्थ ॥ २० ॥ जे कोइ साधु एम घणीवार चार मासनुं अथवा घणीवार झाझेरुं चार मासनुं अथवा घणीवार पांच मासनुं, घणीवार झाझेरा पांच मासनुं ए पुर्वोक्त प्रायश्चितनुं स्थानक मांहेलुं अनेरुं प्रायश्चितनुं स्थानक ते सेवीने आलोवे ते आलोवतो थको माया सहित आलोवतो थको परिहार तपने विषे स्थापवो स्थापीने तेनी वैयावच करवी. ते साधु ते

१ Hadds (एचमां वधारे) एवं बहुसो वि after जे (पछी)

परिहार तपने विषे स्थाप्यो थको ते तप वहेतो थको बीजुं प्रायश्चित सेवे तो ते साधुने वळी संपूर्ण परिहार तपने विषे त्यांज आरोपवो. वळी ए बाबत विशेष कहे छे. घणा दोष लगाडे ते मांहिलो प्रथम दोष लाग्यो होय ते प्रथम आलोवे, पहेलो दोष लाग्यो होय ते पछी आलोवे, पछी दोष लाग्यो होय ते पहेलो आलोवे, पछी दोष लाग्यो होय ते पछी आलोवे, हवे केम आलोवे ते कहे छे. माया रहित चितवे पछी माया रहित आलोवे १, प्रथम माया रहित चितवीने पछी माया सहित आलोवे२, प्रथम माया सहित चितवे ने पछी माया रहित आलोवे ३, माया सहित चितवीने माया सहित आलोवे ४, आलोव्यां पहेलां माया सहित चितवे पछी आलोववानी वेळाए माया सहित आलोवे, एम प्रायश्चित आलोवतो थको ते प्रायश्चित आलोव्यां पछी पोताना कीधा सर्व पापने एकठा करीने प्रायश्चित आपे एवी रीते घणीवारनी पूर्वोक्त घणा मासनी प्रायश्चितनी रचनाने विषे स्थापीने, स्थाप्यो थको प्रायश्चित वहीने नीकळतो थको छेल्लो तप करतां वळी ते कांइक प्रायश्चित लगाडेतो तेजे प्रायश्चित लगाडे तेने सर्व संपूर्ण तेहज परिहार तप मांहि फरी आरोपवो ॥ २० ॥ हवे आज्ञानी विधिनो अधिकार कहे छे.

अर्थ ॥ २१ ॥ ब० घणा । पा० परिहारी प्रायच्छितिया साधु । ब० घणा । अ० अप्रायच्छितया साधु । इ० वांछे । ए० एकठा भेळा । अ० एकठा । नि० रहेवुं । वा० अथवा । अ० एकठा । नि० बेसवाने । वा० अथवा । चे० चितव । नो० न । से० तेने वळी । क० कल्पे । थे० स्थिवर (ते जघन्य ३ । मध्यम ५ । उत्कृष्टी २० वर्षनी दीक्षावाळा साधु) ने । अ० विना । पु० पुछे (पुछया विना) । ए० एकठा । अ० रहेवुं । वा० अथवा । अ० एकठा । नि० बेसवुं । वा० वळी । चे० चितववुं । क० कल्पे । ण्हं० वळी । थे० स्थिवरने । आ० पुछीने आज्ञा दीए तो । ए० एकठा । अ० रहेवुं । वा० अथवा । अ० एकठा । नि० बेसवुं । वा० वळी । चे० चितवे । थे० स्थिवरनी आज्ञा होयतो । य० ण्हं वळी । से० ते । वि० विचरे ।

ए० एम । ण्हं० वळी । क० कल्पे । ए० एकठा । अ० रहेवुं । वा० अथवा । अ० एकठा । नि० बेसवुं । वा० वळी । चे० चिंतवे । थे० स्थिवरनी आज्ञा एम होयके । य० ण्हं० वळी । से० ते । नो० न । वि० विचरो तो । ए० एम । ण्हं० वळी । नो० न । क० कल्पे । ए० एकठा । अ० रहेवुं । वा० अथवा । अ० एकठा । नि० बेसवुं । वा० वळी । चे० चिंतववुं । जो० जे कोइ । णं० वळी । थे० स्थिवरने । अ० विण । इ० कह्ये (आज्ञा विना) एकठा । अ० रहेवानुं । वा० अथवा । अ० एकठा । नि० बेसवानुं । वा० वळी । चे० चिंतवे । से० तेने । सं० तेटला काळ (दीन) नो । छे० दीक्षानो छेद । वा० अथवा । प० तप प्रायश्चित आवे । वा० वळी ॥ २१ ॥

मूळपाठ ॥ २१ ॥ बहवे पारिहारिया बहवे अपारिहारिया इच्छेज्जा एगयओ अभिनिसेज्जं वा अभिनिसीहियं वा चेएत्तए. नो से[1] कप्पइ थेरे अणापुच्छित्ता एगयओ अभिनिसेज्जं वा अभिनिसीहियं वा चेएत्तए, कप्पइ ण्हं थेरे आपुच्छित्ता एगयओ अभिनिसेज्जं वा अभिनिसीहियं वा चेएत्तए. थेरा य ण्हं से वियरेज्जा एव ण्हं कप्पइ एगयओ अभिनिसेज्जं वा अभिनिसीहियं वा चेएत्तए. थेरा य ण्हं से नो वियरेज्जा एव ण्हं नो कप्पइ एगयओ अभिनिसेज्जं वा अभिनिसी-

---

१ H (एचमां) णं for से (ने बदले)

हियं वा चेएत्तए, जो णं थेरेहिं अविइसे[1] अभिनिसेज्जं वा अभिनिसीहियं वा चेएइ, से सन्तरा छेए वा परिहारे वा ॥ २१ ॥

भावार्थ ॥ २१ ॥ घणा प्रायश्चित वाळा साधु, घणा प्रायश्चित नथी आव्या तेवा साधु एकठा भेळा रहेवा अथवा बेसवा वांच्छे, चिंतवे पण स्थिवर साधुने पुछया विना एकठा रहेवुं के बेसवुं चिंतववुं न कल्पे. स्थिवरने पुछीने एकठा रहेवा बेसवानुं चिंतववुं कल्पे. स्थिवर आज्ञा दीए के तमे विचरो तो एकठा रहेवा बेसवानुं चिंतववुं कल्पे ने जो स्थिवर एकठा विचरवानी आज्ञा न दीए तो एकठा रहेवुं बेसवुं एवी चिंतवणा करवी न कल्पे. जो स्थिवरना कह्याविना एकठा रहेवा, बेसवानुं चिंतवे तो ते साधुने तेटला दीवसनो दीक्षानो छेद (ओछा करे) अथवा तपनुं प्रायश्चित आवे ॥ २१ ॥

अर्थ ॥ २२ ॥ प० परिहार । क० कल्पनी समाचारी ते तपने विषे । ट्ठि० रह्यो हुतो । भि० साधु । ब० अनेरा बीजा बाहार गामादिकने विषे रह्यो छे। थे० स्थिवरनी । वे० वैयावचने काजे । ग० जाय । थे० स्थिवर (आचार्य) । य० वळी । से० तेने ते प्रायश्चितनुं तप । स० संभारे छे एटले ते आचार्य परिहारिने जाती वखते संभारे जे तमे परिहारी तप सहित छो एहवुं संभारीने ते परिहारी साधुने कहे तमे परिहार तप मुकीने जाओ । पछी ते साधु समर्थ हशे तो मुकीने न जाय पण ए तप करीने जाय अने असमर्थ होय तो मुकीने जाय । हवे परिहारीयाने जावानो आचार कहे छे । क० कल्पे । से० तेने । ए० एक । रा० रात्रीनी । प० प्रतिज्ञा करीने । ज० जे । ज० जे । दि० दिशाए । अ० अनेरा । सा० साधु साध्वी । वि०

१ H (एचमां) अविदिन्ने २ Hadds (एचमां वधारे) एगयओ. The Same in T (टीमां) (एकान्ततः)

विचरता होय । त० ते । त० ते । दि० दिशाने विषे । उ० अंगीकार करीने जाय । नो० न । से० तेहने । क० कल्पे । त० त्यां सुंदर आहार उपधी स्त्रीआदि देखीने । वि० विहार । व० वृतिए । व० वसवुं रहेवुं न कल्पे । क० कल्पे । से० तेहने । त० त्यां । का० रोगादिक कारण । व० निमित्ते । व० वसवुं (रहेवुं) । तं० ते ।स्थवरादिक । च० णं० वळी । का० कारण । नि० पुरुं थएथके । प० अनेरो । व० कहे बोले । व० वसो रहो । अ० अहो आर्यो । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा. रात्री । वा० वळी । ए० एम । से० ते वैयावच करवा गएल साधुने । क० कल्पे । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी. । व० वसवुं । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । प० उपरांत । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । व० वसवुं न कल्पे । जं० जे कोइ । त० त्यां । प० उपरांत । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । व० रहे (कारणविना) । से० तेने । सं० तेटली रात्रीनो । छे० दीक्षानो छेद । वा० अथवा । प० प्रायश्चित तप पण आवे । वा० वळी ॥ २२ ॥

मूळपाठ ॥ २२ ॥ परिहार कप्पट्ठिए भिक्खू बहिया थेराणं वेयावडियाए गच्छेज्जा. थेरा य से सरेज्जा कप्पइ से एगराइयाए पडिमाए जण्णं जण्णं दिसं अन्ने साहम्मिया विहरन्ति तण्णं तण्णं दिसं उवलित्तए. नो से कप्पइ तत्थ विहारवत्तियं वत्थए, कप्पइ से तत्थ कारणवत्तियं वत्थए. तंसि च णं कारणंसि निट्ठियंसि परो वएज्जा । वसाहि अज्जो एगरायं वा दुरायं वा. एवं से कप्पइ एगरायं वा दुरायं

वा वत्थए, नो से कप्पइ परं एगरायाओ वा दुरायाओ वा वत्थए. जं तत्थ परं एगरायाओ वा दुरायाओ वा वसइ से सन्तरा छेए वा परिहारे वा ॥ २२ ॥

भावार्थ ॥ २२ ॥ परिहार कल्पनी समाचारी. परिहार तपने विषे रहेलो साधु बीजा बाहार गामादिकने विषे रहेल स्थिवरनी वैयावचने काजे जाय (गमन करे) तेवारे तप लइने जाय के शुं करे ते भणी कहे छे, स्थिवर (ते आचार्य) ते साधुने प्रायश्चितनुं तप संभारे एटले के बाहार जाती वखते परिहारीने आचार्य संभारे जे तमे परिहारी तप सहित छो (वळी तेने कहे के ते तप तमे मुकीने जाओ, पछी जो ते साधु समर्थ होय तो तप करीने जाय ने असमर्थ होय तो मुकीने जाय. (हवे परिहारीने जावानो आचार कहे छे) ते साधुने एक रात्रीनी प्रतिज्ञा करीने रहेवुं कल्पे. (अभिग्रह एटले प्रतिज्ञा करीने जावानुं कारण एटलुं के वाटे जातां गोकुलादिकने विषे प्रचुर (घणो) गोरसादीक लाभे तो शाता जाणीने प्रतिबंध न उपजे तेथी कोइ कारणविना एक रात्री उपरांत रहेवुं न कल्पे एम करीने चाले). वळी जे दिशाए अनेरा साधर्मिक साधु साध्वी विचरता होय ते दिशाने विषे अंगीकार करीने जाय. वळी त्यां सुंदर आहार उपधी वस्त्र आदि देखीने विहार निमित्ते वसवुं रहेवुं तेहने न कल्पे. त्यां रोगादिक कारण निमित्ते तेने वसवुं (रहेवुं) कल्पे. ते स्थिवरादिक कारण पुरुं थए अनेरा कहे के अहो आर्यो एक रात्री अथवा बे रात्री रहो ? एम ते वैयावच करवा गयो ते साधुने एक रात्री अथवा बे रात्री वसवुं कल्पे. एक रात्री अथवा बे रात्री थकी उपरांत वसवुं कल्पे नहि. जे कोइ त्यां एक रात्री अथवा बे रात्री उपरांत (निष्कारणे) वसे तो ते साधुने निष्कारणे एक बे रात्री उपरांत जेटली रात्री रहे तेटली रात्रीनो छेद अथवा प्रायश्चित तप पण पामे ॥ २२ ॥

अर्थ ॥ २३ ॥ प० प्रायश्चितरूप । क० कल्प समाचारीने विषे । ट्टि० रह्यो होय ते । भि० साधु । ब० बाहारना गामादिकने विषे रह्या छे ते । थे० स्थिवरने । वे० वैयावचने काजे । ग० जाय । थे० स्थिवर । य० वळी । ते साधुने । नो० न । स० संभारे परिहार तप बाबत । क० कल्पे । से० ते परिहारिया साधुने । नि० परिहार तप वहेतां एटले ते तपश्चर्या करता जाताने (आकुळ व्याकुळ थएलने) । ए० एक । रा० रात्रीनी । प० पडिमा (अभिग्रह) करीने जाय । ज० जेणे । ज० जेणे । दि० दिशाने विषे । अ० अनेरा । सा० साधु साध्वी । वि० विचरता होय । त० ते । त० ते । दि० दिशाने विषे । उ० अंगीकार करीने जाय । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । त० त्यां । वि० विहार । व० व्रतिए । व० वसवुं । रहेवुं न कल्पे । क० कल्पे । से० तेहने । त० त्यां । का० रोगादिक कारण । व० निमित्ते । व० वसवुं रहेवुं कल्पे । तं० ते स्थिवरादिक । च० णं० वळी । का० कारण । नि० पुरुषए । प० अनेरो । व० कहे बोले । व० वसो रहो । अ० अहो आर्यो । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । ए० एम । से० ते एटले वैयावच करवा गएल साधुने । क० कल्पे । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । व० रहेवुं कल्पे । नो० नहीं । से० तेने । क० कल्पे । प० उपरांत । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । व० वसवुं न कल्पे । जं० जे कोइ । त० त्यां । प० उपरांत । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । व० वसे । से० ते । सं० जेटली रात्री उपरांत रहे तेटली रात्रीनो । छे० दीक्षानो छेद । वा० अथवा । प० परिहार (प्रायश्चित) तप पामे । वा० वळी ॥ २३ ॥

मूळपाठ ॥ २३ ॥ परिहार कप्पट्ठिए भिक्खू बहिया थेराणं वेयावच्चियाए गच्छेज्जा. थेरा य नो सरेज्जा, कप्पइ से निव्विसमाणस्स एगराइयाए पडिमाए जस्सं जस्स दिसिं अन्ने साहम्मिया विहरन्ति तस्सं तस्सं दिसं उवालित्तए. नो से कप्पइ तत्थ विहारवत्तियं वत्थए, कप्पइ से तत्थ कारणवत्तियं वत्थए. तंसि च ण कारणंसि निट्ठियंसि परोवएज्जा । वसाहि अज्जो एगरायं वा दुरायं वा. एवं से कप्पइ एगरायं वा दुरायं वा वत्थए, नो से कप्पइ परं एगरायाओ वा दुरा-याओ वा वत्थए. जं तत्थ परं एगरायाओ वा दुरायाओ वा वसइ, से सन्तरा छेए वा परिहारे वा ॥ २३ ॥

भावार्थ ॥ २३ ॥ प्रायश्चित रुप कल्प समाचारीने विषे रह्यो होय ते साधु बाहरला गामादिकने विषे स्थिवरादिक रह्या छे तेनी वैयावचने काजे जाय ते वारे विद्या निमित्ते पड उत्तर करतां थका तथा घणी जातना संदेशा शिष्यने कहेता थकां गुर्वादिक आचार्य आकुळ व्याकुळ थया तेवारे ते आचार्यने सांभर्व्युं नही जे परिहार तप मुकीने साधु बहार जाय छे ते वारे ते परिहार तप वहेतो जाय ते साधुने एक रात्री (अभिग्रह) प्रतिज्ञा करीने जावुं कल्पे. ते क्यां जाय ते कहे छे. जे जे दिशाने विषे अनेरा साधर्मिक साधु विचरता होय ते दिशाने विषे जाय. वळी त्यां सुंदर आहार उपधि वस्त्र आदी देखीने

विहार निमिते वसवुं रहेवुं तेने न कल्पे, पण त्यां रोगादिक निमिते तेने वसवुं कल्पे. ते स्थिविरादिक कारण पुरुं थए. अनेरा कहेके अहो आर्यो एक रात्री अथवा बे रात्री रहो एम ते वैयावच करवा गएल साधुने क रात्री अथवा बे रात्री वसवुं कल्पे. तेने एक रात्री अथवा बे रात्री उपरांत वसवुं कल्पे नहीं. जे त्यां एक त्री, बे रात्री उपरांत वसे तेने एक बे रात्री उपरांत जेटली रात्री रहे तेटली रात्रीनो दीक्षानो छेद एटले तेटला दिवस दीक्षाना ओछा गणाय अथवा प्रायश्चितनो तप आवे ॥ २३ ॥

अर्थ ॥ २४ ॥ प० प्रायश्चितरुप । क० कल्प समाचारीनी । ट्ठि० स्थितीने विषे रह्या होय ते । भि० साधु । ब० बाहार ग्रामादिकने विषे रह्या छे । थे० स्थिवर तेनी । वे० वैयावचजे काजे । ग० जाय ते वारे । थे० स्थिवर । य० वळी । से० तेहने । स० तप मुकाववानुं संभाळे । वा० पण पछी जातीवेळा । नो० न । स० संभाळे एटले वीसरी गया । क० कल्पे । से० तेने । नि० परिहार तप करता जानार (आकुळ व्याकुळ थएल साधुने) । ए० एक । रा० रात्रीनी । प० प्रतिमा अभिग्रह विशेषे करीने जावुं । ज० जे । ज० जे । दि० दिशाए । अ० अनेरा । सा० साधु । वि० विचरता होय । त० ते । त० ते । दि० दिशाने विषे । उ० अंगीकार करीने जाय । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । त० त्यां । वि० विहार । व० वतिए । व० वसवुं रहेवुं न कल्पे । क० कलपे । से० तेने । त० त्यां । का० रोगादिक कारण । व० निमित्ते । व० वसवुं रहेवुं कल्पे । तं० ते स्थिवरादिक । च० णं० वळी । का० कारण । नि० पुरुंथए । प० अनेरो । व० कहे बोले । व० वसो रहो । अ० अहो आर्यो । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । ए० एम । से० ते एटले वैयावच करवा गएल साधुने । क० कल्पे । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । व०

रहेवुं कल्पे । नो० नहीं । से० तेने । क० कल्पे । प० उपरांत । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । व० वसवुं न कल्पे । जं० जे । त० त्यां । प० उपरांत । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी उपरांत । व० वसे तो । से० ते । सं० तेटली रात्रीनो । छे० दीक्षानो छेद । वा० अथवा । प० परिहार तप पामे । वा० वळी ॥ २४ ॥

मूळपाठ ॥ २४ ॥ परिहार कप्पट्ठिए भिक्खू बहिया थेराणं वेयावडियाए गच्छेज्जा, थेरा य से सरेज्ज वा नो सरेज्जा, कप्पइ से निव्विसमाणस्स एगराइयाए पडिमाए जण्णं जण्णं दिसं अन्ने साहम्मिया विहरन्ति तण्णं तण्णं दिसं उवलित्तए. नो से कप्पइ तत्थ विहारवत्तियं वत्थए, कप्पइ से तत्थ कारणवत्तियं वत्थए. तंसि च णं कारणंसि निट्ठियंसि परो वएज्जा । वसाहि अज्जो एगरायं वा दुरायं वा. एवं से कप्पइ एगरायं वा दुरायं वा वत्थए, नो से कप्पइ परं एगरायाओ वा दुरायाओ वा वत्थए. जं तत्थ परं एगरायाओ वा दुरायाओ वा वसइ, से सन्तरा छेए वा परिहारे वा ॥ २४ ॥

भावार्थ ॥ २४ ॥ प्रायश्चित तपरुप कल्प समाचारीनी स्थितिने विषे रह्यो साधु बहार गामादिकने विषे रह्या छे ते स्थिवरादिकनी वैयावचने काजे जाय ते वारे स्थिवरने प्रथम सांभळ्युं हतुं जे ते साधुनो तप मुकावीशुं पण ते साधुने जाती वेळा स्थिवर तप मुकाववानुं संभाळवाने विसरी गया, ते परिहार तप वहेत्ता जनार साधुने एक रात्रीनो अभिग्रह करीने जे दीशाए बीजा साधु त्यां जावुं कल्पे. वळी त्यां सुंदर आहार उपधी वस्त्र आदी देखीने विहार निमित्ते वसवुं तेने न कल्पे, पण त्यां रोगादिक निमिते तेने वसवुं कल्पे. ते स्थिवरादिक कारण पुरुं थए अनेरा कहे हे आर्यो एक रात्री के बे रात्री रहो एम ते वैयावच करवा गएल साधुने एक रात्री अथवा बे रात्री वसवुं कल्पे. तेने एक रात्री के बे रात्री उपरांत रहेवुं न कल्पे. ते साधु त्यां एक रात्री अथवा बे रात्री उपरांत वसे तेने जेटली रात्री उपरांत वसे तेने, तेटली रात्रीनो दीक्षानो छेद एटले तेटला दिवस दीक्षाना ओछा करे अथवा तपनुं प्रायश्चित आवे ॥ २४ ॥ इहां एकला साधुने न रहेवा भणी ए कारण कह्युं. हवे इहां एकलविहारी आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ २५ ॥ भि० साधु । य० वळी । ग० गण (संघाडामां) थी । अ० नीकळीने । ए० एकल । वि० विहारीपणे । प० एकल विहारीनी प्रतिमा (अभिग्रह) विशेष प्रत्ये । उ० पडीवर्जी (अंगीकार करी) ने । वि० विचरे ते साधु वळी (प्रतिज्ञा अविधीए पडीवर्जी कांइ दोष लगाडी) शुद्ध चाले नहीं ते वारे । से० ते साधु । य० वळी । इ० इच्छे । दो० बीजीवार । पि० वळी । तं० ए तेहज । ग० गच्छने । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरवुं वांछे तो केवी रीते गणमां लेवो ते कहे छे । पु० बीजीवार । आ० आलोवावे । पु० बीजीवार । प० पडीकमावे । पु० बीजीवार । छे० दीक्षा लीए । प० तप अथवा चारित्रना प्रायश्चितने विषे । उ० स्थापे ॥ २५ ॥

मूळपाठ ॥ २५ ॥ भिक्खु य गणाओ अवकम्म एगल्लविहारपडिमं उवसंपज्जित्ताणं विहरेज्जा से य इच्छेज्जा दोच्चं पि तमेव गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, पुणो आलोएज्जा पुणो पडिक्कमेज्जा पुणो छेयपरिहारस्स उवट्ठाएज्जा ॥ २५ ॥

भावार्थ ॥ २५ ॥ जे कोइ साधु (जघन्य १० पूर्वधर, उत्कृष्टो १४ पूर्वधर आठ गुणवाळो) गच्छथी नीकळीने एकल विहारीपणे एकलविहारीनी प्रतिमा (अभिग्रह) विशेष प्रत्ये अंगीकार करीने विचरे ते साधु ते प्रतिमा अविधिए पडिवर्जतां कांइक दोष लगाडे एटले शुद्ध न चाले ते वारे ते साधु बीजीवार तेज गच्छने अंगीकार करीने विचरवुं वांच्छे तो तेने केवी रीते फरी गच्छमां लेवो ते कहे छे. ते साधुने बीजीवार आलोवावे, फरी बीजीवार पडीकमावे, वळी बीजीवार दीक्षा (छेदी) लेवरावीने तप अथवा चारित्रना प्रायश्चितने विषे स्थापे ॥ २५ ॥ हवे गणावच्छेदक आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ २६ ॥ ग० गणावच्छेदक (जघन्य १० पूर्वधारी उत्कृष्टो १४ पूर्वधारी आठगुणे करी सहित)। य० वळी । ग० गण (गच्छ) थकी । अ० नीकळीने । ए० एकल । वि० विहारीपणे । प० पडिमा (अवग्रह) पडीवर्जीने । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरे । ते साधु गणावच्छेदक वळी न शुद्ध रीते चाले एटले प्रतिमा अविधिए पडीवर्जी कांइक दोष लगाडे ते पछी । से० ते साधु । य० वळी । इ० वांछे । दो० बीजीवार । पि० वळी । त० तेहज । ग० गच्छने । उ० अंगी-

१ H. adds (एचमां वधारे) से य नो संथरेज्जा.

कार करीने । वि० विचरवुं (तो ते साधुने गच्छमां केवी रीते पाछो लेवो ते कहे छे) । पु० बीजीवार । आ० आलोवावे । पु० बीजीवार । प० पडीकमावे । पु० बीजीवार । छे० दीक्षा छेदीने । प० तप अथवा चारित्ररुप प्रायश्चिते । उ० स्थापे ॥२६॥

मूळपाठ ॥ २६ ॥ गणावच्छेइए य गणाओ अवकम्म एगल्लविहारपडिमं उवसंपज्जित्ताणं विहरेज्जा से य इच्छेज्जा दोच्चं पि तमेव गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, पुणो आलोएज्जा पुणो पडिक्कमेज्जा पुणो छेयपरिहारस्स उवट्ठाएज्जा ॥ २६ ॥

भावार्थ ॥ २६ ॥ हवे गणावच्छेदक आश्री सूत्र कहे छे. गणावच्छेदक साधु जघन्य १० पूर्वधारी, उत्कृष्टो १४ पूर्वधारी तथा आठगुणे करी सहित गच्छथी नीकळीने एकलविहारीपणे पडिमा पडीवर्जीने अंगीकार करीने विचरे ते गणावच्छेदक साधुने पडिमा वहेतां कांइक दोष लागे ते पछी बीजीवार वळी तेज गच्छमां दाखल थवा इच्छे तो शी रीते गच्छमां तेमने लेवा कहे छे, बीजीवार आलोवावे, पडिकमावे, दीक्षा छेदीने तप अथवा चारित्र रुप प्रायश्चित उपर फरी स्थापे ॥ २६ ॥

अर्थ ॥ २७ ॥ आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । य० वळी । ग० गच्छथकी । अ० नीकळीने । ए० एकल । वि० विहारीपणानी । प० पडिमा । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरे । ते वळी न शुद्ध रीते चाले एटले पडिमा अविधिए पडिवर्जी कांइक दोष लगाडे । से० ते । य० वळी । इ० वांछे । दो० बीजीवार । पि० वळी । त० तेज । ग० गच्छने । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरवुं । (तो ते साधुने गच्छमां केवी रीते पाछो लेवो ते कहे छे) । पु० बीजीवार । आ० आलो-

१ H adds. (एचमां वधारे) से य नो संथरेज्जा.

वावे । पु० बीजीवार । प० पडिकमावे । पु० बीजीवार । छे० दीक्षा छेदीने । प० तप अथवा चारित्ररुप प्रायश्चितने विषे । उ० थापे ॥ २७ ॥

मूळपाठ ॥ २७ ॥ आयरियउवज्झाए य गणाओ अवकम्म एगल्लविहारपडिमं उवसंपज्जित्ताणं विहरेज्जा [1]से य इच्छेज्जा दोच्चं पि तमेव गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, पुणो आलोएज्जा पुणो पडिक्कमेज्जा पुणो छेयपरिहारस्स उवट्ठाएज्जा ॥ २७ ॥

भावार्थ ॥ २७ ॥ एम आचार्य उपाध्याय गच्छथी नीकळीने एकल विहारीनी पडिमा अंगीकार करीने विचरे ते आचार्य उपाध्यायने पडिमा वहेतां कांइ दोष लागे तो बीजीवार वळी तेज गच्छमां दाखल थवा इच्छे तो शी रीते गच्छमां तेमने लेवा ते कहे छे. बीजीवार आलोवावे, पडिकमावे, वळी दीक्षा छेदीने तप अथवा चारित्र रुप प्रायश्चितने विषे स्थापे ॥ २७ ॥ हवे जे दोष लगाडे ते पासत्थापणे पडीवर्जे ते भणी हवे पासत्थानो सूत्र कहे छे.

अर्थ ॥ २८ ॥ भि० साधु । य० वळी । ग० गच्छने । अ० मुकीने । पा० पासत्था । वि० विहार । प० पडिमा । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरे । से० ते साधु । य० वळी पासत्थापणुं मुकी । इ० इच्छे । दो० बीजीवार । पि० वळी । त० तेज । ग० गच्छमां आववो । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरवुं वांच्छे तो शुं करे ते कहे छे । अ० छे । या० वळी । थ० इहां । से० शेष चारित्र छतो छे तो तेहने । पु० बीजीवार । आ० आलोवावे । पु० बीजीवार । प० पडिकमावे ।

1 H adds (एचमां वधारे) से य नो संथरेज्जा.

पु० (मूळ गुण चारित्र गयुं होय तो) बीजीवार । छे० दीक्षा छेदीने । प० तप अथबा नवा चारित्र रुप प्रायश्चितने विषे । उ० स्थापे ॥ २८ ॥

मूळपाठ ॥ २८ ॥ भिक्खु य गणाओ अवकम्म पासत्थविहारपडिमं उवसंपज्जित्ताणं विहरेज्जा से य इच्छेज्जा दोच्चं पि तमेव गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, अत्थि याइं थ सेसे, पुणो आलोएज्जा पुणो पडिक्कमेज्जा पुणो छेयपरिहारस्स उवट्ठाएज्जा ॥ २८ ॥

भावार्थ ॥ २८ ॥ साधु गच्छने मुकीने पासत्थापणुं पडीवर्जीने ते साधु पाछो पासत्थापणुं मुकवुं वांच्छे तथा बीजीवार तेहज गच्छमां आवी ते गच्छ अंगीकार करीने विचरवुं इच्छे तो शुं करवुं ते कहे छे. जो ते साधुमां शेष चारित्र छतो होय तो बीजीवार आलोवावे, पडिकमावे, बीजीवार दीक्षा छेदीने तपरुप प्रायश्चिते स्थापे एटले के साधु पासत्थापणुं अंगीकार करीने अशुभ भाव पलटाणा ने बीजीवार शुभ भाव आवे तेवारे बीजीबार गच्छमांहि आववां इच्छे तेवारे शेष आगळो चारित्र छतो होय तो तेहने फरीने आलोवावे ने फरी प्रायश्चित देवरावे पण जो मूळथी चारित्र गयुं होय तो मूळथी दिक्षा देवी जेथी चतुर्विध संघने प्रतित उपजे ने भेद न पडे ॥ २८ ॥

अर्थ ॥ २९ ॥ भि० साधु । य० वळी । ग० गच्छने । अ० मुकीने । अ० पोताने । छं० छांदे चालवानी । वि० विहार । प० पडिमा । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरे । से० ते । य० वळी पोताने छांदे चालवानुं मुकी । इ० इच्छे ।

दो० बीजीवार । पि० वळी । त० तेज । ग० गच्छमां आववुं । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरवुं वांछे तो शुं करवुं ते कहे छे । अ० छे । या० वळी । थ० इहां । से० शेष चारित्र छतो छे तो तेहने । पु० बीजीवार । आ० आलोवावे । पु० बीजीवार । प० पडिकमावे । पु० (मूळ गुण चारित्र गयुं होय तो) बीजीवार । छे० दीक्षा छेदीने । प० तप अथवा नवा चारित्र रुप प्रायश्चितने विषे । उ० स्थापे ॥ २९ ॥

मूळपाठ ॥ २९ ॥ भिक्खू य गणाओ अवकम्म अहाछन्दविहारपाडिमं उवसंपज्जित्ताणं विहरेज्जा से य इच्छेज्जा दोच्चं पि तमेव गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, अत्थि याइं थ सेसे, पुणो आलोएज्जा पुणो पडिक्कमेज्जा पुणो छेयपरिहारस्स उवट्ठाएज्जा ॥ २९ ॥

भावार्थ ॥ २९ ॥ साधु गच्छने मुकीने अहाछंदो एटले पोताने छांदे चालवानुं पडिवर्जीने पोताना छांदे चालवानुं मुकी बीजीवार तेज गच्छमां आवीने गच्छ अंगीकार करीने विचरवुं इच्छे तो शुं करवुं ते कहे छे. जो ते साधुमां शेष चारित्र छतो होय तो बीजीवार आलोवावे, पडिकमावे, बीजीवार दीक्षा छेदीने तप रुप प्रायश्चिते स्थापे ॥ २९ ॥

अर्थ ॥ ३० ॥ भि० साधु । य० वळी । ग० गच्छने । अ० मुकीने । कु० कुशील । वि० विहार । प० पडिमां । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरे । से० ते साधु । य० वळी कुशीलपणुं मुकीने । इ० इच्छे । दो० बीजीवार । पि० वळी ।

त० तेज । ग० गच्छमां आववुं । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरवुं । वांच्छे तो शुं करवुं ते कहे छे । अ० छे । या० वळी । थ० इहां । से० शेष चारित्र छतो छे तो तेहने । पु० बीजीवार । आ० आलोवावे । पु० बीजीवार । प० पडिकमावे । पु० (मूळ गुण चारित्र गयुं होय तो) बीजीवार । छे० दिक्षा छेदीने । प० तप अथवा नवा चारित्र रुप प्रायश्चितने विषे । उ० स्थापे ॥ ३० ॥

मूळपाठ ॥ ३० ॥ भिक्खु य गणाओ अवकम्म कुसीलविहारपडिमं उवसंपज्जित्ताणं विहरेज्जा से य इच्छेज्जा दोच्चं पि तमेव गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, अत्थि याइं थ सेसे, पुणो आलोएज्जा पुणो पडिक्कमेज्जा पुणो छेयपरिहारस्स उव-ट्ठाएज्जा ॥ ३० ॥

भावार्थ ॥ ३० ॥ साधु गच्छने मुकी कुशीलपणु पडिवर्जीने ते साधु पाछो कुशीलपणुं मुकवुं वांच्छे तथा बीजीवार तेज गच्छमां आवी ते गच्छ अंगीकार करीने विचरवुं इच्छे तो शुं करवुं ते कहे छे. जो ते साधुमां शेष चारित्र छतो होय तो बीजी-वार आलोवावे, बीजीवार पडिकमावे ने मूळ चारित्र गयुं होय तो बीजीवार दीक्षा छेदीने तपरुप प्रायश्चिते स्थापे ॥ ३० ॥

अर्थ ॥ ३१ ॥ भि० साधु । य० वळी । ग० गच्छने । अ० मुकीने । ओ० उसन्न (एटले संजमथी थाकी) । वि० वि-हार । प० पडिमा । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरे । से० ते साधु । य० वळी । इ० इच्छे । दो० बीजीवार । पि० वळी । त० ते । ए० ज । ग० गच्छमां आववा । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरवुं वांच्छे तो शु करे ते कहे छे । अ० छे । या०

वळी । थ० इहां । से० शेष चारित्र छतो छे तो तेहने । पु० बीजीवार । आ० आलोवावे । पु० बीजीवार । प० पडिकमावे । पु० (मूळ गुण चारित्र गयुं होय तो) बीजीवार । छे० दीक्षा छेदीने । प० तप अथवा नवा चारित्र रुप प्रायश्चितने विषे । उ० स्थापे ॥ ३१ ॥

मूळपाठ ॥ ३१ ॥ भिक्खू य गणाओ अवकम्म ओसन्नविहारपडिमं उवसंपज्जित्ताणं विहरेज्जा से य इच्छेज्जा दोच्चं पि तमेव गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, अत्थि याइं थ सेसे, पुणो आलोएज्जा पुणो पडिक्कमेज्जा पुणो छेयपरिहारस्स उवट्ठाएज्जा ॥ ३१ ॥

भावार्थ ॥ ३१ ॥ साधु गच्छने मुकीने उसन्नपणुं (एटले संजमथी थाकवापणुं) पडिवर्जीने ते साधु पाछो उसन्नपणुं मुकवा वांच्छे तथा बीजीवार तेज गच्छमां आवी ते गच्छ अंगीकार करीने विचरवुं इच्छे तो शुं करवुं ते कहे छे. जो ते साधुमां शेष चारित्र छतो होय तो बीजीवार आलोवावे, बीजीवार पडिकमावे ने मूळ चारित्र गयुं होय तो बीजीवार दिक्षा छेदीने तपरुप प्रायश्चिते स्थापे ॥ ३१ ॥

अर्थ ॥ ३२ ॥ भि० साधु । य० वळी । ग० गच्छने । अ० मुकीने । सं० ससत्त (परिचयरुप प्रतिबंध एटले परिचय राखवा योग्य नहीं) । वि० विहार । प० पडिमा । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरे । से० ते साधु । य० वळी । इ० इच्छे । दो० बीजीवार । पि० वळी । त० तेज । ग० गच्छमां आववुं । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरवुं वांछे तो शुं करे ते कहे

छे। अ० छे। या० वळी। थ० इहां। से० शेष चारित्र छतो छे तो तेहने। पु० बीजीवार। आ० आलोवावे। पु० बीजीवार। प० पडिकमावे। पु० (मुळ गुण चारित्र गयुं होय तो) बीजीवार। छे० दीक्षा छेदीने। प० तप अथवा नवा चारित्ररुप प्रायश्चित ते विषे। उ० स्थापे ॥ ३२ ॥

मूळपाठ ॥ ३२ ॥ भिक्खू य गणाओ अवकम्म संसत्तविहारपडिमं उवसंपज्जित्ताणं विहरेज्जा से य इच्छेज्जा दोच्चं पि तमेव गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, अत्थि याइं थ सेसे, पुणो आलोएज्जा पुणो पडिक्कमेज्जा पूणो छेयपरिहारस्स उवट्ठाएज्जा ॥ ३२ ॥

भावार्थ ॥ ३२ ॥ साधु गच्छने मुकीने संसत्तपणुं (एटले जेनो परिचय राखवा योग्य नहीं) पडिवर्जीने ते साधु पाछो संसत्तपणुं मुकवा वांच्छे तथा बीजीवार तेज गच्छमां आवी ते गच्छ अंगीकार करीने विचरवुं इच्छे तो शुं करवुं ते कहे छे. जोते साधुमां शेष चारित्र छतो होय तो बीजीवार आलोवावे, बीजीवार पडिकमावे ने मूळ चारित्र गयुं होय तो बीजीवार दिक्षा छेदीने तपरुप प्रायश्चिते स्थापे ॥ ३२ ॥

अर्थ ॥३२॥[1] भि० साधु। य० वळी। ग० गच्छथकी। अ० नीकळीने। प० पर। पा० पाखंडीनी। प० पडिमा (वेश)। उ० अंगीकार करीने। वि० विचरे। से० ते। य० वळी। इ० भाव पलटाणे (भेष छांडीने) इच्छे (वांच्छे)। दो० बीजी-

१ H. adds this sutra as extra (एचमां आ सूत्र वधारे छे)

वार । पि० पण । त० तेहज । ग० गच्छने । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरवुं तो शी रीते लेवो ते कहे छे । न० नथी । णं० वाक्यालंकारे । त० ते साधुने । त० प्रत्यक्ष अनेरुं कारण । के० कोइ । छे० छेद चारित्रनो । वा० अथवा । प० तप प्रायश्चितनो । वा० पण न पामे तो शुं करे ते कहे छे । न० अनेरो कोइ नही पण । ए० एकली । आ० आलोयणा देवी॥३२–१॥

मूळपाठ ॥ ३२–१ ॥ भिक्खू य गणाओ अवकम्म परपासंडपडिमं उवसंपज्जित्ताणं विहरेज्जा से य इच्छेज्जा दोच्चं पि तमेव गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, नत्थि णं तस्स तप्पत्तियं केइ छेए वा परिहारे वा नन्नत्थ एगाए आलोयणाए ॥३२–१॥

भावार्थ ॥ ३२–१ ॥ साधु वळी गच्छ थकी नीकळीने (अणसरतादिक कारणे जेवी के राजा दुष्ट होय तेना कारणे) पर पाखंडीनो लींग अंगीकार करीने विचरे, (ते ज्यां लगी सथवारादिकनो साथ मळ्यो नथी त्यां लगी तेज लींगे काळ क्षेपना करे जेम भगवतीना २५ मा सतकमां संजोयाना अधिकारे गृहस्थ लींगमां अन्य लींगमां छेदोपस्थापनीय चारित्र लाभे एम कह्युं छे. कोइ कारण आश्री साधुने भेख मुकवो पड्यो छे पण चारित्र चोखुं छे ने ते लींगमां कोइ नव दीक्षीतने छ मासनो काळ छेदोपस्थापनीकनो पुरो थयो होय तो तेज अन्य लींगमां नियठानी अपेक्षाए तथा ठाणांगनी चौभंगीनी अपेक्षाए तथा आ व्यवहार सूत्रना १० मां उद्देसानी चौभंगीनी अपेक्षाए ते चारित्र स्थापी शके) ते साधु ते कारण पुरुं थए ते भेख छोडीने बीजीवार तेज गच्छमां आववुं इच्छे तो, तेहने कइ विधिए पाछो गच्छमां दाखल करवो ते कहे छे. जो ते साधुने चारित्रना

छेदनुं के तप प्रायश्चितनुं कोइ पण प्रत्यक्ष कारण जणातुं नथी तो बीजुं कांइ नहीं पण एकली तेने आलोपणा देवी ॥३२-१॥ हवे जे साधु व्रत भांगे ते भणी कहे छे.

अर्थ ॥ ३३ ॥ भि० साधु (साध्वी) । य० वळी । ग० गच्छ थकी । अ० नीकळीने । ओ० व्रतपर्याय थकी परांगमुख थइने गृहस्थनी पर्यायने पहोंचे पछी वळी शुभ परिणामे करीने । से० ते । य० वळी । इ० इच्छे । दो० बीजीवार । पि० वळी । त० तेज । ग० गच्छने । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरवुं । तेने केवी विधिए लेवो ते कहे छे । न० नथी । कोइ अनेरा । णं० वळी । त० ते साधुने । ते प्रत्यक्ष अनेरुं कारण । के० कोइ । छे० छेद । वा० अथवा । प० परिहार तप पण कोइ नथी तो शुं करवुं ते कहे छे । वा० वळी । न० एटलुं विशेष कहे छे के बीजुं कांइ पण नहिं पण । ए० एकलो । से० एक शिष्यना परिछेदोपस्थापनाने विषे । उ० स्थापवो एटले मूळथी दीक्षा देवी केमके सर्व ग्रहस्थनी पर्याये पहोंच्यो छे ते भणी ॥ ३३ ॥

मूळपाठ ॥ ३३ ॥ भिक्खू य गणाओ अवकम्म ओहावेज्जा से य इच्छेज्जा दोच्चं पि तमेव गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, नत्थि णं तस्स केइ छेए वा परिहारे वा नन्नत्थ एगाए सेहोवट्ठावणियाए ॥ ३३ ॥

भावार्थ ॥ ३३ । कोइ साधु गच्छथी नीकळीने व्रत पर्यायथी परांगमुख थइने गृहस्थनी पर्यायने विषे पोहोंच्यो, पछी

---

१ H adds. (एचमां वधारे) तप्पत्तियं.

शुभ परिणामे करी ते साधु बीजीवार तेज गच्छने विषे अंगीकार करीने विचरवुं वांच्छे तो तेने कइ विधिए पाछो गच्छमां लेवो ते कहे छे. अनेरो कोइ ते साधुनी विरुद्ध प्रत्यक्ष छेद अथवा तप प्रायश्चितनुं कारण नथी तो शुं करवुं ते कहे छे. बीजुं कांइ नहीं पण एक शिष्यना परिछेदोपस्थापनियने विषे उपस्थापवो एटले मूळथी दीक्षा देवी केमके सर्व ग्रहस्थनी पर्याये पहोच्यो छे ॥ ३३ ॥ उपर प्रायश्चित सेवे तेने प्रायश्चित कह्युं; तो हवे प्रायश्चित कोण आगळ आलोवे तेनी विधि कहे छे. ॥

अर्थ ॥ ३४ ॥ भि० साधु । य० वळी । अ० अनेरो कोइ एक । अ० नहीं । कि० करवा योग्य (नहीं) ते । ट्ठा० स्थानक । से० (भला गुणने पाडीने ते) सेवे सेवीने । इ० भाव पलटाणे इच्छे । आ० आलोववुं ते क्यां आलोवे ते कहे छे । ज० ज्यां । अ० आपणा । आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । पा० दीठा तो । (क० कल्पे । से० ते पडिसेवी साधुने) । ते० तेहने । अं० अंत समीपे । आ० आलोववो अथवा । प० पापने पाडवा भणी पडिकमवो अथवा । नि० निंदवो अथवा । ग० गरहवो । अथवा । वि० प्रायश्चित टाळीने निर्मळ होय । वि० आपणा आत्माने विशुद्ध करवा वळी । अ० (ए पापस्थानक) नहिं । क० करुं एहवुं कही । अ० सावधान थइने उठवुं अथवा । अ० दूषणने अनुसारे मर्यादा यथायोग्य । त० तपरूप । क० कर्मने । पा० प्रायश्चितने । प० पडिवजेवे करीने विचरवो वांच्छे वळी ॥ ३४ ॥

मूळपाठ ॥ ३४ ॥ भिक्खू य अन्नयरं अकिच्चट्ठाणं [1]सेवित्ता इच्छेज्जा आलोएत्तए, जत्थेव अप्पणो आयारयउवज्झाए पासेज्जा, [2]तेसन्तियं आलोएज्जा पडिक्कमेज्जा

१ Hadds (एचमां) पडिसेवित्ता. २ Hadds (एचमां वधारे) कप्पइ से and has (अने नीचेनो पाठ छे) तस्सन्तियं आलोएत्तए वा पडिकमित्तए वा........(until) (ज्यां सुधी) पडिवज्जित्तए.

निन्देज्जा गरहेज्जा विउट्टेज्जा विसोहेज्जा अकरणयाए अब्भुट्ठेज्जा अहारिहं तवोकम्मं पायच्छित्तं पडिवज्जेज्जा ॥ ३४ ॥

भावार्थ ॥ ३४ ॥ जे कोइ साधु अनेरो कोइएक न करवा योग्य स्थानक पोताना भला गुणने पाडीने सेवे, सेवीने आलोववानुं इच्छे तो कयां आलोवे ते कहे छे. ज्यां पोताना आचार्य, उपाध्याय दीठा त्यां ते पडिसेवी साधुने तेमनी अंत समीपे पापने आलोववो, पडिकमवो, निंदवो, गरहवो, निर्मळ करवो ने पोताना आत्माने विशुद्ध करवो कल्पे. वळी ए पाप-स्थानक नहीं करुं एवुं कही सावधान थइने उठवुं अथवा यथायोग्य दूषणने अनुसारे (मर्यादाए) तपरुप कर्मने प्रायश्चितवडे पडिवर्जवे करीने विचरवुं वांच्छे ॥ ३४ ॥ हवे आपणा आचार्य न मळे तो शुं करे ते कहे छे.

अर्थ ॥ ३५ ॥ नो० नही । चे० निश्चे । अ० आपणा पोताना । आ० आचार्यने । उ० उपाध्यायने । पा० दीठा (नहीं) तो शुं करे । ज० ज्यां । ए० वळी । सं० एकमांडले १२ प्रकारना संभोग सहित एकठा जावानुं होय ते । सा० साधर्मी गुण ग्राहीने गंभीर छे । पा० दीठा । ब० बहु । सु० श्रुत छे । ब० प्रायश्चितनी विधि आदि दइ ठाणांगादिक घणा । आ० आगमना जाण । कल्पे ते पडिसेवीने । त० ते संभोगीनी । अ० समीपे । आ० आलोववो । जा० ज्यां लगे । (पडिकमवो अथवा निंदवो अथवा गरहवो अथवा प्रायश्चितने टाळी निर्मळ होय अथवा आपणा आत्माने विशुद्ध करवो वळी ए पापस्थानक नहीं करुं एहवुं कहीने सावधान थइने उठे अथवा दूषणने अनुसारे मर्यादाए यथायोग्य तपरुप कर्म प्रायश्चितने) प० पडिवर्जवे करीने विचरवुं वळी ॥ ३५ ॥

मूळपाठ ॥ ३५ ॥ नो चेव अप्पाणो आयरियउवज्झाए पासेज्जा, जत्थेव संभोइयं साहम्मियं पासेज्जा बहुस्सुयं बब्भागमं, तस्सन्तियं आलोएज्जा (जाव) पडिवज्जेज्जा ॥ ३५ ॥

भावार्थ ॥ ३५ ॥ जो पोतानो आचार्य उपाध्याय न देखे तो शुं करे ते कहे छे. जे साधर्मी गुणग्राही गंभीर, बहु श्रुत प्रायश्चित विधि ठाणांगादिक घणा आगमना जाण तेवा संभोगीक बार प्रकारना सभोगवाळा मांडळामानानी समीपे ते पडिसेवी साधुए जइने आलोववुं पडिकमवुं, निंदवुं, गरहवुं, प्रायश्चित टाळी निर्मळ थइने आपणा आत्माने विशुद्ध करवो कल्पे, वळी ए पापस्थानक नही करुं एम कहीने सावधान थइ उठीने दूषणने अनुसारे यथायोग्य मर्यादाए तपरुप कर्म प्रायश्चितवडे पडिवर्जवे करीने विचरवुं ॥ ३५ ॥ हवे एवा संभोगीक मळे नहीं तो कोनी पासे आलोववुं ते कहे छे ॥

अर्थ ॥ ३६ ॥ नो० नहि । चे० निश्चे वळी । सं० एकमांडले एकठा जमवुं एहवो । सा० साधर्मिक साधुने देखे (नहि) बहु श्रुत घणा आगमना जाण तो शुं करे ते कहे छे । ज० ज्यां । ए० वळी । अ० अन्य गच्छना साधु छे । सं० अन्नपाणीना संभोगी छे । सा० वळी साधर्मिक समाचारीना धणी छे । पा० देखे । ब० बहु । सु० श्रुतने । ब० घणा । आ० आगमना जाण । कल्पे ते पडिसेवी साधुने । त० तेनी । अं० पासे । आ० आलोववुं (अथवा पडिकमवुं वळी) । जा० ज्यां लगे प्रायश्चितने । प० पडिवर्जीने विचरवुं वळी ॥ ३६ ॥

मूळपाठ ॥ ३६ ॥ नो चेवे संभोग्मियं साहम्मियं,[2] जत्थेव अन्नसंजोइयं साहम्मियं पासेज्जा बहुस्सुयं बब्भागमं, तस्सन्तियं आलोएज्जा (जाव) पडिवज्जेज्जा ॥ ३६ ॥

भावार्थ ॥ ३६ ॥ जो एक मांडले एकठा जमवुं एहवो साधर्मीक साधु बहु सुत्री, घणा आगमनो जाण देखे नहिं तो शुं करवुं ते कहे छे. ज्यां अन्य गच्छनो साधु छे ते पोताना गच्छमां एक बीजा अन्नपाणीना संभोग सहित छे, वळी साधर्मीक समाचारीनो धणी छे, बहु श्रुत तथा घणा आगमनो जाण छे तेवा साधुने देखे तो तेनी पासे आलोववुं, पडिकमवुं ज्यांलगे प्रायश्चित पडिवर्जीने विचरवुं कल्पे ॥ ३६ ॥ जो एहवो अन्य संभोगी पण न देखे तो साधु शुं करे ते कहे छे. ॥

अर्थ ॥ ३७ ॥ नो० नहिं । चे० निश्चे वळी । अ० अन्य । सं० संभोगीक देखे (नहिं) साधर्मीक बहुश्रुत घणा आगमनो जाण तो शुं करवुं ते कहे छे । ज० ज्यां । ए० वळी । सा० साधुनो । वि० वेश छे अथवा साधुनुं रुप छे तेहने पण प्रायश्चित लेवुं छे तेवा रुप साधु ते वळी केहवा छे ते कहे छे । पा० देखे । ब० बहु । सु० सुत्री । ब० घणा । आ० आगमनो जाण एवो देखीने कल्पे ते साधुने । त० तेनी । अ० पासे । अन्योअन्य । आ० आलोववो (अथवा पडिकमवो अथवा प्रायश्चित टाळी निर्मळ थवुं अथवा आपणा आत्माने विशुद्ध करवो । वळी ए पाप स्थानक नहिं करुं एहेवुं कहीने सावधान थइने उठीने वळी दूषण अनुसारे मर्यादाए यथायोग्य तप कर्मने प्रायश्चितने)। जा० ज्यां लगे । प० पडिवर्जवे करीने विचरे वळी॥३७॥

---

१ Hadds (एचमां वधारे) णं. २ Hadds (एचमां वधारे) पासेज्जा बहुस्सुयं बब्भागमं.

मूळपाठ ॥ ३७ ॥ नो चेव[1] अन्नसंभोइयं,[2] जत्थेव सारूवियं पासेज्जा बहुस्सुयं बब्भा- गमं, तस्सन्तियं आलोएज्जा (जाव) पडिवज्जेज्जा ॥ ३७ ॥

भावार्थ ॥ ३७ ॥ जो अन्य संभोगीक साधर्मीक बहु सूत्री घणा आगमना जाण एवा देखे नहिं तो शुं करे ते कहे छे. ज्यां साधुनो वेष अथवा रुप छे तेने पण प्रायश्चित लेवुं छे तेवा साधुरुप बहु सूत्री, घणा प्रायश्चित विधिवाळा आगमना जाण छे एहवाने देखीने तेनी समीपे अन्यो अन्य आलोवे, पडिकमे, प्रायश्चित सेवी निर्मळ थाय, पोताना आत्माने शुद्ध करे तथा ए पाप स्थानक करीश नहिं एहवुं कहीने सावधान थइने उठे उठीने दूषण अनुसारे मर्यादा योग्य तपरुप कर्मनुं प्रायश्चित पडिवर्जीने विचरवुं कल्पे ॥ ३७ ॥ वळी एहवा सारुपी पण न देखे तो साधु शुं करे ते कहे छे ॥

अर्थ ॥ ३७–१ ॥ नो० नहिं । चे० निश्चे । णं० वळी । सा० साधुरुप पणने । पा० देखे (नहिं) । ब० बहु । सु० सूत्री । ब० घणा । आ० आगमना जाणतो । ज० ज्यां । ए० वळी । स० साधुनी । उ० सेवाना करणहार ते श्रावक ते श्रावक कोण ते कहे छे । प० (पहेला संयम पाळी पछी पाछो संजमथी पड्यो ते पडीने) पछी श्रद्धाए करीने ते पुरुष श्रमणोपासकपणो । क० पडिवर्जी ते पुरुषने पछाकड कहीए । पा० देखे । ब० (त्रण प्रकारना) बहु । सु० सुत्री । ब० घणा । आ० आगमना जाण तो शुं करे ते कहे छे । क० कल्पे । से० ते पडिसेवीने । त० ते पुर्वोक्त श्रावक । अ० समीपे । आ० आलोववो । वा० अथवा । प० पडीकमवो । वा० वळी । जा० ज्यांलगे । पा० प्रायश्चितने । प० पडिवर्जवे करीने विचरवो । वा० वळी ॥३७–१॥

१ Hadds (एचमां वधारे) णं. २ Hadds (एचमां वधारे) पासेज्जा बहुस्सुयं बब्भागमं.

मूळपाठ ॥ ३७–१ ॥ [1] नो चेव णं सारुवियं पासेज्जा बहुस्सुयं बब्भागमं, जत्थेव समणो-[2]वासगं पच्छाकडं पासेज्जा बहुस्सुयं बब्भागमं, कप्पइ से तस्सन्तिए आलोए-त्तए वा पडिक्कमेत्तए वा जाव पायच्छित्तं पडिवज्जेत्तए वा ॥ ३७–१ ॥

भावार्थ ॥ ३७–१ ॥ जो साधुरुप बहु सूत्री घणा आगमनो जाण न देखे तो शुं करे ते कहे छे. साधुनी सेवानो करण-हार पछाकड श्रावक (एटले जे श्रावके पहेलां संयम पाळी पछी संजमथी पडीने श्रद्धाए करीने श्रावकपणुं अंगीकार कर्युं छे) वळी जे बहु सुत्री अने आगमोना जाण छे तेवा श्रावकने देखीने ते साधुए ते श्रावक समीपे आलोववुं, पडीकमवुं, ज्यां लगे प्रायश्चितने पडिवर्जवे करीने विचरवुं वळी कल्पे ॥ ३७–१ ॥

अर्थ ॥ ३८ ॥ नो० नहिं । चे० निश्चे । णं० वळी । स० श्रमणोपासक श्रावक । प० पछा । क० कडं एटले संजमथी पाछो पडीने वळी श्रमणोपासक थयो पण जेणे संजममांहि घणां आगम शास्त्र पहेलां अवगाह्यां तो पण कर्मना उदयथी पाछो पडयो तेहवो । पा० देखे (नहीं) । ब० त्रण प्रकारना बहु । सु० सुत्री । ब० घणा । आ० आगमनो जाणतो शुं करे ते कहे छे । ज० ज्यां । ए० वळी । स० सर्वथी सम । भा० भाव छे पण रागादि इर्षावंत नथी एहवो समद्रष्टि । चे० (आपणापरना गुण अवगुण अवसर प्रस्तावनो जाण) एहवो ज्ञानवंत गृहस्थ । पा० देखे तो । क० कल्पे । से० ते पडिसेवी साधुने । त० ते

---

१ Hadd (एचमां) आ पाठ छे. २ A trace of समणोवासग is to be found in P B (पी. बी. मां " समणो-वासग " छे)

समभाविक ज्ञानवंत गृहस्थनी । अं० समीपे । आ० आलोववुं । वा० अथवा । प० पडिकमवुं एटले पापथी निवर्तवुं । वा० वळी । जा० ज्यांलगे (पूर्वनी पेरे दूषणने अनुसरे मर्यादाए यथायोग्य तपरुप कर्मने) । पा० प्रायश्चितने । प० पडिवजेवे करीने विचरवुं । वा० वळी ॥ ३८ ॥

मूळपाठ ॥ ३८ ॥ नो चेव णं समणोवासगं पच्छाकडं पासेज्जा बहुस्सुयं बब्भागमं, जत्थेव सम्मंभावियाइं चेइयाइं पासेज्जा, कप्पइ से तस्सन्तिए आलोएत्तए वा पडिक्कमेत्तए वा जाव पायच्छित्तं पडिवज्जेत्तए वा ॥ ३८ ॥

भावार्थ ॥ ३८ ॥ जे कोइ समणोपासक पच्छाकडं (एटले तेणे प्रथम साधुपणुं पाळी घणा आगमनुं ज्ञान मेळवी पछी साधुपणुं छोडी श्रावकपणुं अंगीकार कर्युं तेने पच्छाकडंकहीए) तेवो पच्छाकडं बहु सूत्री, घणा आगमनो जाण न मळे तो जे समभाविक ग्रहस्थ एटले जेने राग तथा इर्षा नथी एहवो समद्रष्टि जे आपणापरना गुण अवगुणनो जाण एहवा ज्ञानवंत गृहस्थने देखे तो ते पडिसेवी साधुने तेवा ज्ञानवंत गृहस्थ समीपे आलोववुं, पडिकमवुं ज्यां लगे दूषणने अनुसारे मर्यादाए यथा योग्य रीते तपरुप कर्मनुं प्रायश्चित पडीवर्जीने विचरवुं कल्पे ॥ ३८ ॥ हवे एहवा संभाविक गृहस्थ पण न देखेतो शुं करे ते कहे छे ॥

अर्थ ॥ ३९. ॥ नो० नहिं । चे० निश्चे । वळी । स० एहवो पूर्वोक्त समभावनो धणी । चे० एहवो ज्ञानवंत ग्रहस्थ पण । पा० देखे (नहिं) तो शुं करे ते कहे छे । ब० बहार । गा० गाम । वा० अथवा । न० नगर । वा० अथवा । नि० निगम । वा० अथवा । रा० राज्यधानी । वा० अथवा । खे० खेड (कोट) । वा० अथवा । क० कबड (थोडी वस्ती) ।

वा० अथवा । मं० मंडप । वा० अथवा । प० पाटण । वा० अथवा । दो० द्रोण मुख । वा० अथवा । आ० आसम (आश्रम)। वा० अथवा । सं० संवाद (खेडुनावास) । वा० वळी ज्यांलगे । सं० संन्निवेशने विषे । वा० वळी । पा० पूर्व दीसे । अ० सामुं मुख करी । वा० वळी । उ० उत्तर दीशानी । अ० साहमुं मुख करी । वा० वळी । क० हाथनातळा । प० जोडीने । सि० मस्तकने विषे । आ० आवर्तन करीने । म० मस्तके चढावीने । अं० अंजली । क० करीने । कल्पे ते पडिसेवी साधुने । ए० एम । व० वचन बोलवुं । ए० ए । मे० माहरा । अ० अपराध । ए० एणीपेरे । इ० त्रणवार एम कहे । अ० हुं । अ० अपराधी छुं एम त्रणवार कहीने । अ० जघन्य २० । उत्कृष्टा १७० अरिहंतने । सि० अनंता सिद्धनी । अ० समीपे । आ० आलोवे । (पडिकमे तथा निंदे आत्मानी साखे जे में भूंडुं कीधुं । गर्हे गुरु साखे । मारो जीव दुर्गतिना दुख सहवा योग्य ते प्रायश्चितने टाळवे निर्मळ होय । वळी आपणा आत्माने विशुद्ध करे वळी ए पापस्थानक नहीं करुं एहवुं कहीने सावधान थयो छे दूषणने अनुसारे मर्यादाए यथायोग्य तपरुप कर्मने प्रायश्चितने) । जा० ज्यांलगे । प० पडिवर्जीने एटले करीने विचरे ॥ ३९ ॥ त्ति० एम । बे० मे कहुं ॥

मूळपाठ ॥ ३९ ॥ नो चेव सम्मंभाविियाइं चेइयाइं पासेज्जा,[2] बहिया गामस्स वा नगरस्स वा निगमस्स वा रायहाणीए वा खेडस्स वा कब्बडस्स वा मडंबस्स वा पट्टण-स्स वा दोणमुहस्स वा आसमस्स वा संवाहस्स वा संनिवेसस्स वा पाईणाभि-

१ समभावियाइं चेइयाइं पासेज्जा taken from H (एचमांथी लीधुं) २ Hadds (एचमां वधारे) कप्पइ से

मुहे वा उदीणाभिमुहे वा करयलपरिग्गहियं सिरसावत्तं मत्थए अञ्जलिं कट्टु एवं वएज्जा। एवइया मे अवराहा, एवइकखुत्तो अहं अवरद्धो। अरहन्ताणं सिद्धाणं अन्तिए आलोएज्जा (जाव) पडिवज्जेज्जासि ॥ ३९ ॥ त्ति बेमि.

भावार्थ ॥ ३९ ॥ वळी एहवो पूर्वोक्त समभावनो धणी एहवो ज्ञानवंत गृहस्थ पण न देखेतो तेवारे शुं करे ते कहे छे. बहारगाम अथवा नगर अथवा निगम अथवा राज्यध्यानी अथवा खेड अथवा कबड अथवा मंडप अथवा पाटण अथवा द्रोण-मुख अथवा आसम अथवा संबाह अथवा सन्निवेशने विषे वळी पूर्व दीशाने विषे सामुं मुख करी तथा उत्तर दीशाए सामुं मुख करी वळी हाथना तळां जोडीने मस्तकने विषे आवर्तन करीने मस्तके चढावीने अंजली करीने ते पडिसेवी साधुने एम वचननुं बोलवुं कल्पे जे ए मारो अपराध छे एणीपरे त्रणवार एम कहेके हुं अपराधी छुं एम त्रणवार कहीने (जघन्य २० उत्कृष्टा १७०) अरिहंत तथा सिद्धनी समीपे आलोवे, पडिकमे, आत्मानी साखे में भूंडुं कीधुं एम कही निंदे, गुरुनी साखे गर्हे, मारो जीव दुर्गतिना दुःख सहेवा योग्य ते प्रायश्चितने टाळवे करी निर्मळ होय एटले पोताना आत्माने विशुद्ध करे, वळी एहवा पापस्थानक करुं नहीं एहवुं कहीने सावधान थइ उठे तथा दूषणने अनुसारे मर्यादाए यथायोग्य तपरुप कर्मने प्रायश्चित पडिवर्जीने विचरे ॥ ३९ ॥ एम सुधर्मास्वामि जंबूस्वामिने कहे छे जे जेम में महावीरदेव समीपे सांभळ्युं तेम में तुज प्रत्ये कहुं.

१ Hadds कप्पइ से (एचमां वधारे) २ Hpnts (एचमां छे) एवं वइत्तए.

आ व्यवहार सूत्रना प्रथम उद्देसे आलोयणानी विधि कही ते शा माटे के कोइ गंभीर साधु होय, समाधिनो उपजावणहार ने ६ गुणनो ग्रहणहार होय ते आलोवनारना दोष जीवकाया जुदी होय तो पण कोइनी आगळ कहे नहिं ते भणी एटली विधि कही ॥

अर्थ ॥ १ ॥ व० व्यवहार सूत्रनो । प० प्रथम । उ० उद्देसो । सं० पुरो थयो ॥ १ ॥

मूळपाठ ॥ १ ॥ ववहारस्स पढमो उद्देसओ समत्तो ॥ १ ॥

भावार्थ ॥ १ ॥ व्यवहार सूत्रनो पहेलो उद्देसो पुरो थयो ॥ १ ॥

ववहारस्स बिइओ उद्देसओ.

व्यवहार सूत्रनो बीजो उद्देसो.

अर्थ ॥ १ ॥ दो० बे जणा । सा० साधर्मीक एटले एक समाचारीना धणी । ए० एकठा भेळा होइने । वि० विचरे । त्यां विचरतां थकां । ए० ते माहेला एकने । त० त्यां विचरतां । अ० अनेरा । अ० अ । कि० कृत्य । ठा० स्थानकने । प० सेवे ते सेवीने । आ० आलोवे (आ बे साधुमां एक अगीतार्थ होय ते ते पाप सेवीने आलोवे ते वारे तेने शुद्ध तप देवो एटले उपवास आंबेल आदिके करी ते प्रायश्चितने विशुद्ध करे पण तेने परिहार तप न देवो केमके ते परिहार तपने अजोग छे, बीजो जे गीतार्थ छे ते पाप सेवे तो तेने परिहार तप देवो) । ठ० यथायोग्य प्रायश्चितने विषे । ठ० स्थापे । (ते परिहार तप योग्य

अनुष्टानने विषे स्थपावीने) क० (बीजो साधर्मिक साधु कल्पस्थिति हतो तेहने ते परिहारने) करवा । वे० वैयावच करवाने स्थापे ॥ १ ॥

मूळपाठ ॥ १ ॥ दो साहम्मिया एगयओ विहरन्ति, एगे तत्थ अन्नयरं अकिच्चट्ठाणं पडि-
सेवेत्ता आलोएज्जा, ठवणिज्जं[1] ठवइत्ता करणिज्जं वेयावडियं ॥ १ ॥

भावार्थ ॥ १ ॥ बे साधु एक समाचारीना धणी साधर्मिक एकठा भेळा थइ विचरे एम विचरतां थकां ते मांहेलो एक त्यां विचरतां थकां अकृत्य (न करवा योग्य) स्थानकने सेवे, सेवीने आलोवे तो तेने यथायोग्य प्रायश्चित तपने विषे स्थापे अने बीजो साधर्मिक साधुने तेनी वैयावच करवाने स्थापे (तेमां जो अगीतार्थ साधुए पाप सेव्युं होय तो उपवास आंबिला-दिक आपी तेनुं पाप विशुद्ध करावे पण तेने परिहार तप न देवो केमके ते परिहार तपने अयोग्य छे. गीतार्थ साधु जो पाप सेवे तो तेने परिहार तप देवो) ॥१॥ प्रथम सूत्रे एकजण आश्री कह्युं. हवे बे जणा पाप सेवे तो शुं करे ते बहु आश्री कहे छे.

अर्थ ॥ २ ॥ दो० बे जण । सा० साधर्मिक । ए० एकठा । वि० विचरता थका । दो० बेहु साधर्मिक । वि० वळी । ते० ते । अ० अनेरा । अ० अकृत्य । ट्ठा० स्थानक । प० सेवे सेवीने । आ० बेहु जणा आलोवे ते वारे शुं करवुं ते कहे छे । ए० ए बे जणमांथी एक जणने । त० त्यां । क० वडेरो । ठ० स्थापीने मुके ते स्थापीने पछी । ए० एक जणने परिहार तप पणे । नि० मुके तेवारे ते बेहु मध्ये एक परिहार तप पडिवर्जे ने बीजो वडेरो कल्पस्थिति हतो ते अनुपरिहारी थको रहे ।

१ Hadds (एचमां वधारे) च.

अ० हवे । प० (जे कल्पस्थितिए रह्यो ते) पाछळथी । से० पाप सेवनार ते । वि० वळी । नि० परिहार तप पडिवर्जे (अने जेणे प्रथम तप पडिवर्जो ते अनुपरीहारीपणे कल्प स्थितिए वडेरो थइने रहे) ॥ २ ॥

मूळपाठ ॥ २ ॥ दो साहम्मिया एगयत्र्यो विहरन्ति, दो वि ते अन्नयरं अकिच्चट्ठाणं पडिसेवेत्ता आलोएज्जा, एगं तत्थ कप्पागं ठवइत्ता एगे निव्विसेज्जा, अह प-च्छा से वि निव्विसेज्जा ॥ २ ॥

भावार्थ ॥ २ ॥ बंने साधर्मिक साधु एकठा विचरता होय ने ते बन्ने जणाए अनेरो कोइएक अकृत्य स्थानक सेव्यो ते सेवीने बेहुजणा आलोवे तेवारे शुं करवुं ते कहे छे. ते बेहु मध्ये एक जणने त्यां वडेरो स्थापे ने पछी एक जणने परिहार तपपणे मुके एटले एक पडिहारी तप पडिवर्जे एटले अंगीकार करे ने बीजो वडेरो अपडिहारी थको कल्प स्थितिए रहे. हवे जे कल्प स्थितिए रह्यो ते पछी परिहार तप पडिवर्जे ने जेणे प्रथम परिहार तप वह्यो ते वडेरा तरीखे अपडिहारीपणे कल्प स्थितिए रहे ॥ २ ॥ हवे घणा साधुमां एकजण पाप सेवे ते आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ ३ ॥ व० घणा । सा० एक समाचारीना धणी सार्धमिक साधु । ए० एकठा भेळा रहेता थका । वि० विचरता होय । ए० (तेओ एकठा रहेता थका तेओ मध्ये) एक जण । त० त्यां । अ० अनेरो । अ० अ । कि० कृत्यना । ट्ठा० स्थानक प्रत्ये । प० सेवीने । आ० आलोए छे । ठ० (आचार्य तेने) परिहार तपादिक योग्य अनुष्ठानने विषे । ठ० स्थापे तेने स्थापीने पाछला बीजा साधुने । क० (ते प्रायश्चितना करणहारनी) करवा । वे० वैयावच्च करवाने निमित्ते स्थापे ॥३॥

मूळपाठ ॥ ३ ॥ बहवे साहम्मिया एगयओ विहरन्ति, एगे तत्थ अन्नयरं अकिच्चट्ठाणं पडिसेवेत्ता आलोएज्जा, ठवणिज्जं ठवइत्ता कराणिज्जं वेयावडियं ॥ ३ ॥

भावार्थ ॥ ३ ॥ घणा एक समाचारीना धणी साधर्मिक साधु एकठा (भेळा) रहेता थका विचरता होय, ते एकठा रहेता थका ते मध्ये एक जणे त्यां अनेरो अकृत्य स्थानक प्रत्ये सेवीने आलोवे त्यारे आचार्य तेने परिहार तपादिक योग्य अनुष्टानने विषे स्थापे, स्थापीने बीजा साधुने ते प्रायश्चित वहणहारनी वैयावच करवा माटे स्थापे ॥ ३ ॥ हवे सघळा पाप सेवे ते आश्री कहे छे.

अर्थ ॥ ४ ॥ ब० घणा । सा० एक समाचारीना धणी साधर्मिक । ए० एकठा । वि० विचरता थका । स० ते सघळा जण । वि० वळी । ते० त्यां विचरता थका । अ० अनेरो । अ० अ । कि० कृत्य । ट्ठा० स्थानक प्रत्ये । प० सेवे सेवीने । आ० ते आलोवे । ते आलोवता थका ते आचार्य । ए० ते मध्येना एकने । त० त्यां । क० कल्प स्थितिए वैयावच करवाने । ठ० स्थापीने । अ० शेष बीजा सघळा । नि० तप पडिवर्जे । अ० हवे । प० पछी तप पुरुं थाय ते वारे । से० ते वैयावच करवा एकजण रह्यो छे ते । वि० वळी । नि० तप पडिवर्जे (ने बाकीना जेणे तप कर्यो तेमनो एक तेनी वैयावच करे) ॥ ४ ॥

मूळपाठ ॥ ४ ॥ बहवे साहम्मिया एगयओ विहरन्ति, सव्वे वि ते अन्नयरं अकिच्चट्ठाणं पडिसेवेत्ता आलोएज्जा, एगं तत्थ कप्पागं ठवइत्ता अवसेसा निव्विसेज्जा, अह पच्छा से वि निव्विसेज्जा ॥ ४ ॥

भावार्थ ॥ ४ ॥ एक समाचारीना घणा साधर्मिक साधु एकठा विचरता थका ते सघळाए अनेरो अकृत्य स्थानक सेव्यो, सेवीने आलोवेतो आचार्य ते मध्ये एकने कल्प स्थितिए वैयावच करवा स्थापे ने बीजा बधा तप पडिवर्जे. ते तप पुरु थाय ते पछी ते वैयावच करवा रहेल साधु तप पडिवर्जे ने बाकीना जेणे तप पुरो कर्यो ते पैकी एक तेनी वैयावच करे ॥ ४ ॥ हवे परिहार आश्री अधिकार कहे छे.

अर्थ ॥ ५ ॥ प० परिहार । क० कल्प । ट्टि० स्थित । भि० साधु । गि० ग्लान थयो थको । अ० अनेरो । अ० अ। कि० कृत्य । ट्ठा० स्थानक । प० पडिसेवीने । आ० आलोवे तेवारे । से० ते साधु तेणे पाप सेव्यो थको । य० वळी । सं० ए परिहार तप निर्वाहि शके तो तेहने । ठ० परिहार तपादिक योग्य अनुष्टाने तेने । ठ० स्थापे । तेने स्थापीने पछी तेने अर्थे एक बीजो परिहारीयो स्थापीने । क० करवी । वे० तेनी वैयावच ॥ ५ ॥

मूळपाठ ॥ ५ ॥[1] परिहारकप्पट्ठिए भिक्खू गिलायमीणे[2] अन्नयरं अकिच्चट्ठाणं पडिसे-वेत्ता आलोएज्जा, से य संथरेज्जा ठवणिज्जं ठवइत्ता करणिज्जं वेयावडियं ॥५॥

भावार्थ ॥ ५ ॥ परिहार कलपस्थित साधु ग्लान (मांदो) थयो थको अनेरो अकृत्य स्थानक सेवीने आलोवे ते वारे ते साधु जो परिहार तप निर्वाही शके तो तेहने ते परिहार तपादिक योग्य अनुष्टाने स्थापवो स्थापीने एकबीजा परिहारीने तेनी वैयावच करवा निमित्ते स्थापवो ॥ ५ ॥ उपर मुजब करतां पण ते परिहार तप निर्वाही न शके तो शुं करे ते कहे छे.

---

१ (५ ने ५–१) जर्मन बुकमां भेगा छे. २ P H (पी एचमां) °माणे.

अर्थ ॥ ५-१ ॥ से० ते अकृत्य स्थानक सेवे । य० पण । नो० न । सं० परिहार तप निर्वाही न शके तो ते वारे ते । अ० अण । प० परिहारि साधु तेनी । क० करे । वे० वैयावच एटले जे जे काम ते परिहारी साधुथी न थाय ते कार्य अण परिहारी साधु करे । पण जो पोते बळ सहित होय छतां । से० ते परिहारी साधु । तं० वळी । अ० अण । पा० परिहारीए । की० कीधेल । वे० वैयावच कार्य । सा० आरवादे एटले अणपरिहारी पासे कार्य करावे तो ते अणपरिहारी पासे कार्य कराव्यानो । से० तेने । वि० वळी । क० संपूर्ण । त० त्यां पाछला प्रायश्चितमांहि । ए० वळी । आ० आरोपवो । सि० होय ॥ ५-१ ॥

मूळपाठ ॥ ५-१ ॥ से य नो संथरेज्जा अणुपरिहारिएणं करणिज्जं वेयावच्चियं. से तं[1] अणुपरिहारिएणं कीरमाणं वेयावच्चियं साइज्जेज्जा[2], से वि कसिणे तत्थेव आ-रुहेयव्वे सिया ॥ ५-१ ॥

भावार्थ ॥ ५-१ ॥ परिहारी साधु अकृत्य स्थानक सेवे पण परिहार तप निर्वाही न शके तो अणपरिहारी साधु तेनी वैयावच करे एटले जे जे कार्य परिहारी साधुथी न थाय ते ते कार्य अणपरिहारी साधु करे पण जो ते बळ सहित छतो ते परिहारी साधु अणपरिहारी साधु पासे वैयावच कराववा इच्छे तो ते अणपरिहारी पासे कामकाज कराव्यानो तेने संपूण प्रायश्चितमां आरोपवो एटलेके प्रायश्चित वेहेतो ग्लान साधु अकृत्य स्थान सेवीने आलोवे तेवारे प्रायश्चित निर्वाही न शके तो

१ B H (बी एचमां) य. २ P (पी) पडिसेवेइ.

वैयावच करावतां तेने प्रायश्चित नहि आपवुं अने जो तप निर्वाही शके अने छती शक्तिए वैयावच पण अणपरिहारीया पासे करावे तेने प्रायश्चित आवे इत्यर्थः ॥ ५-१ ॥

अर्थ ॥ ६ ॥ प० परिहार रुप । क० कल्प । ट्टि० स्थितिनो धणी । भि० साधु । गि० रोगादिके करी ग्लानपणो पाम्यो थको जे गणावच्छेदकनी पासे आव्यो छे । नो० न । क० कल्पे । त० ते । ग० गणावच्छेदकने । नि० ते साधु ग्लानीने टोळा थकी बहार काढवो (न कल्पे) तो शुं करे ते कहे छे । अ० अ । गि० ग्लाने एटले साजा साधु । त० ते ग्लान साधुनी । क० करे । वे० वैयावच । जा० ज्यां लगे । त० ते । रो० रोग । आ० आतंकादिक रोग थकी । वि० न । मु० मुकाय त्यां लगे वैयावच करे छे । त० ते रोगथी मुकाया । प० पछी । त० ते ग्लान साधुने । अ० घणो । ल० थोडो । ना० नाम मात्र ते वैयावच माटे । व० व्यवहार प्रायश्चितने विषे । प० स्थापवो । सि० होय ॥ ६ ॥

मूळपाठ ॥ ६ ॥ परिहारकप्पट्ठियं भिक्खुं गिलायमीणं नो कप्पइ तस्स गणावच्छेइयस्स निज्जूहित्तए. अगिलाए तस्स करणिज्जं वेयावच्चियं जाव तओ[2] रोगायङ्काओ विप्पमुक्को, तओ[2] पच्छा तस्स अहालहुसए नामं ववहारे पट्ठवियव्वे सिया ॥६॥

भावार्थ ॥ ६ ॥ परिहार रुप कल्प स्थितिनो साधु रोगादिके करी ग्लानपणो पाम्यो थको गणावच्छेदक पासे आव्यो

१ H. & other mst. (एचने बीजामां) °माणं. २ In Sutra 6 to 17 Mss and H (बीजी बुकोने एचमां ६ थी १७ सूत्रोमां) तत्तो रो° and तत्तो प° The letter तओ often wanting in T. (टीमां " तओ " नथी)

होय तो गणावच्छेदकने ते साधुने संघाडा बहार काढवो कल्पे नहीं पण अग्लान साधु पासे तेनी वैयावच करावी तेने थएला रोगथी विमुक्त करी तेणे वैयावच करावी ते कारणे तेने नाम मात्र घणो थोडो व्यवहार प्रायच्छिते स्थापवो ॥ ६ ॥

अर्थ ॥ ७ ॥ अ० नवमुं प्रायश्चित तेनो । ट्ठ० वहणहार । भि० साधु । गि० रोगादिके करी ग्लानपणो पाम्यो जेहने ते गणावच्छेदकने समीपे आव्यो थको । नो० न । क० कल्पे । त० ते । ग० गणावच्छेदकने । नि० तेने गच्छ बहार काढवो एटले ते ग्लानने टोळा थकी बहार काढे नहिं तो ते शुं करे ते कहे छे । अ० अ । गि० गिलान पासे । त० तेनी । क० करावर्वी । वे० वैयावच । जा० ज्यां लगे । त० तेह । रो० रोग । आ० आतंकादिक रोग थकी । वि० न । मु० मुकाय त्यां लगे । त० तेवार । प० पछी । त० ते ग्लान साधुने । अ० घणो । ल० थोडो । ना० नाम मात्र । व० व्यवहार प्रायश्चितने विषे । प० स्थापवो । सि० होय ॥ ७ ॥

मूळपाठ ॥ ७ ॥ अणवट्ठप्पं भिक्खुं गिलायमीणं नो कप्पइ तस्स गणावच्छेइयस्स निज्जूहित्तए. अगिलाए तस्स करणिज्जं वेयावच्चियं जाव तओ रोगायङ्काओ विप्पमुक्को, तओ पच्छा तस्स अहालहुसए नामं ववहारे पट्ठवियव्वे सिया ॥ ७ ॥

भावार्थ ॥ ७ ॥ (चोरी करे, मांहोमांही लडे ते) नवमुं प्रायश्चित तेहना वहणहार साधु रोगादिके ग्लानपणुं पाम्यो छे ते गणावच्छेदकनी समीपे आव्यो थको तेने गच्छ (टोळा) थकी बहार काढवो गणावच्छेदकने कल्पे नहीं पण अग्लान (साजा) साधु पासे ज्यां लगे ते रोग थकी न मुकाय त्यां लगी तेनी वैयावच करावबी. त्यार पछी ते ग्यान (रोगी) सा-

धुने घणोज थोडो नाम मात्र व्यवहार प्रायश्चितने विषे स्थापवो ॥ ७ ॥

अर्थ ॥ ८ ॥ पा० दसमुं प्रायश्चित तेना वहणहार । भि० साधु । गि० ग्लानपणुं पामीने गणावच्छेदक समीपे आव्यो थको । नो० न । क० कल्पे । त० ते रोगी साधुने । ग० गणावच्छेदके । नि० गच्छ थकी बहार काढवो । (न कल्पे) तो शुं करे ते कहे छे । अ० अ । गि० ग्लानी साधु । त० ते ग्लानी साधुनी । क० करे । वे० वैयावच । जा. ज्यां लगे । त० ते । रो० रोग । आ० आतंकादिक रोग । वि० न । मु० मुकाय त्यां लगे वैयावच करे ने । त० तेवार । प० पछी । एटले रोग थकी मुकाया पछी । त० ते ग्लान साधुने । अ० घणो । ल० लघु । ना० नाम मात्र । व० व्यवहार प्रायश्चितने विषे । प० स्थापवो । सि० होय ॥ ८ ॥

मूळपाठ ॥ ८ ॥ पारञ्चियं भिक्खुं गिलायमीणं नो कप्पइ तस्स गणावच्छेइयस्स निज्जूहित्तए. अगिलाए तस्स करणिज्जं वेयावच्चियं जाव तओ रोगायङ्काओ विप्पमुक्को, तओ पच्छा तस्स अहालहुसए नामं ववहारे पट्ठवियव्वे सिया ॥ ८ ॥

भावार्थ ॥ ८ ॥ (घात करे, भोग सेवे ते) दसमा प्रायश्चितनो वहणहार साधु रोगी थइने गणावच्छेदकने कने आव्यो थको तेने गच्छ बाहार काढवो कल्पे नहिं पण तेनो रोग ज्यां सुधी मटे नहीं ने निरोगी थाय नहीं त्यां सुधी तेनी वैयावच करावची ने ते रोगी साधुने रोग मट्या पछी तेने वैयावच करावबी पडी माटे घणुंज थोडुं एटले नाम मात्र व्यवहार प्रायश्चित आपवुं ॥ ८ ॥ ए तपश्चर्यादिक आश्री कह्युं हवे व्यग्रचित्तादिक चित भ्रम आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ ९ ॥ खि० व्यग्र । चि० चित्तनो धणी । भि० साधु । गि० रोगादिके करी ग्लानपणो पामीने गणावच्छेदक पासे आव्यो थको । नो० न । क० कल्पे । त० ते । ग० गणावच्छेदक तेने । नि० गच्छ बाहार काढवो तो शुं करे ते कहे छे । अ० अ । गि० ग्लान साधु पासे । त० ते ग्लानी साधुनी । क० करावावी । वे० वैयावच । जा० ज्यां लगे । त० ते । रो० रोग । आ० आंतकादिकथी । वि० न । मु० मुकाय त्यां लगे वैयावच करे अने । त० तेवार । प० पछी । एटले रोग थकी मुकाया पछी । त० ते ग्लानी साधुने । अ० घणुं । ल० थोडा । ना० नाम मात्र । व० व्यवहार प्रायश्चिते । प० स्थापवो । सि० होय ॥ ९ ॥

मूळपाठ ॥ ९ ॥ खित्तचित्तं भिक्खूं गिलायमीणं नो कप्पइ तस्स गणावच्छेइयस्स निज्जू-हित्तए. अगिलाए तस्स करणिज्जं वेयावच्चियं जाव तओ रोगायङ्काओ विप्पमु-क्को, तओ पच्छा तस्स अहालहुसए नामं ववहारे पट्ठवियव्वे सिया ॥ ए ॥

भावार्थ ॥ ९ ॥ व्यग्र चित्तवाळो (चितभ्रमना रोगवाळो) साधु गणावच्छेदक पासे आवे तो तेने गच्छ बहार काढी मुकवो गणावच्छेदने न कल्पे, पण तेनी वैयावच अरोगी साधु कने ते रोगथी मुकाय त्यां सुधी करावे ने रोगथी मुकाया पछी वैयावच रोगीपणामां करावावी पडी माटे नाम मात्र व्यवहार प्रायश्चिते तेने स्थापे ॥ ९ ॥ हवे दर्पवंत (दत्तचित) चित्ते करीने रोग उपजे ते आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ १० ॥ दि० दर्पवंत । चि० चित्ते करीने । भि० साधु । गि० रोगादिके ग्लानपणुं पामीने गणावच्छेदक समीपे आवे । नो० न । क० कल्पे । त० तेहने । ग० गणावच्छेदकने । नि० गच्छथी बहार काढवो (न कल्पे) । अ० अ । गि०

ग्लान साधु पासे । त० तेनी । क० करावबी । वे० वैयावच । जा० ज्यां सुधी । त० ते । रो० रोग । आ० आतंक रोगथकी । वि० न । मु० मुकाय । त्यां सुधी वैयावच करावे अने । त० ते वार । प० पछी । एटले रोगथी मुकाया पछी । त० ते ग्लानी साधुने । अ० घणुं । ल० थोडुं । ना० नाम मात्र । व० व्यवहार प्रायश्चितने विषे । प० स्थापवो । सि० होय ॥ १० ॥

मूळपाठ ॥ १० ॥ दित्तचित्तं भिक्खुं गिलायमीणं नोकप्पइ तस्स गणावच्छेइयस्स निज्जू- हित्तए. अगिलाए तस्स करणिज्जं वेयावडियं जाव तओ रोगायङ्काओ विप्प- मुक्को, तओ पच्छा तस्स अहालहुसए नामं ववहारे पट्ठवियव्वे सिया ॥ १० ॥

भावार्थ ॥ १० ॥ जे कोइ दर्पवंत (लाभथी गांडछा) चित्त रोगे करी साधु ग्लानपणुं पाम्यो थको गणावच्छेदक कने आव्यो होय तेने गणावच्छेदके गच्छ थकी बाहार काढवो कल्पे नहीं पण निरोगी साधु कने तेनो रोग न मुकाय त्यां सुधी तेनी वैयावच करावबी ने रोग मुकाया पछी वैयावच करावबा माटे तेने नाम मात्र व्यवहार प्रायश्चिते स्थापवो ॥ १० ॥ हवे जक्षने अधिष्ठितवे करी जे साधु ग्लान पामे ते आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ ११ ॥ ज० जक्षना । आ० प्रभावे करीने । भि० साधु । गि० रोगी थइने गणावच्छेदक कने आवे तेने । नो० न । क० कल्पे । त० ते । ग० गणावच्छेदके । नि० तेने गच्छ बाहार काढवो पण । अ० निरोगी साधु पासे । त० तेनी । क० करावबी । वे० वैयावच । जा० ज्यां लगे । त० ते । रो० रोग । आ० आंतक रोग थकी । वि० न । मु० मुकाय त्यां लगे । त० तेवार । प० पछी । त० ते ग्लानी साधुने । अ० घणी । ल० थोडी । ना० नाम मात्र । व० व्यवहार प्रायश्चिते । प० स्थापवो । सि० होय ॥ ११ ॥

मूळपाठ ॥ ११ ॥ जक्खाइट्ठं भिक्खुं गिलायमीणं नो कप्पइ तस्स गणावच्छेइयस्स नि-
ज्जूहित्तए. अगिलाए तस्स करणिज्जं वेयावच्चियं जाव तओ रोगायङ्काओ वि-
प्पमुक्को, तओपच्छा तस्स अहालहुसए नामं ववहारे पट्ठवियव्वे सिया ॥ ११ ॥

भावार्थ ॥ ११ ॥ जक्ष वळगवाथी रोगी थएल साधु गणावच्छेदक कने आव्यो थको ते गणावच्छेदके ते रोगी साधुने गच्छनी बाहार काढवो कल्पे नहिं पण निरोगी साधु कने ते साधु रोगथी मुकाय त्यां लगे तेनी वैयावच करावची अने रोगथी विमुक्त थएथी वैयावच करावी ते बदल तेने नाम मात्र व्यवहार प्रायश्चिते स्थापे ॥ ११ ॥

अर्थ ॥ १२ ॥ उ० उन्मादे । प० पहोच्यो (वायुना जोरे) । भि० साधु । गि० ग्लानपणे गणावच्छेदकने आव्यो थको । नो० न । क० कल्पे । त० तेने । ग० गणावच्छेदके । नि० गच्छ बाहार काढवो । अ० ग्लानी नहीं एवा साधु कने । त० तेनी । क० करावची । वे० वैयावच । जा० ज्यां लगे । त० ते साधु । रो० रोग । आ० आंतक (आबाधा) थकी । वि० न । मु० मुकाय । त० तेवार । प० पछी । त० ते ग्लान साधुने । अ० घणो । ल० लघु । ना० नाम मात्र । व० व्यवहार । प० प्रायश्चिते स्थापवो । सि० होय ॥ १२ ॥

मूळपाठ ॥ १२ ॥ उम्मायपत्तं भिक्खुं गिलायमीणं नो कप्पइ तस्स गणावच्छेइयस्स
निज्जूहित्तए. अगिलाए तस्स करणिज्जं वेयावच्चियं जाव तओ रोगायङ्काओ वि-
प्पमुक्को, तओ पच्छा तस्स अहालहुसए नामं ववहारे पट्ठवियव्वे सिया ॥१२॥

भावार्थ ॥ १२ ॥ उन्मादे करी ग्लानपणो पामी कोइ साधु गणावच्छेदक कने आव्यो थको ते गणावच्छेदके तेने गच्छथी बाहार काढवो कल्पे नहि, पण ज्यां सुधी रोगथी ते साधु मुकाय नहीं त्यां सुधी निरोगी साधुकने तेनी वैयावच कराववी ने रोगथी मुकाया पछी वैयावच करावा माटे नाम मात्र व्यवहार प्रायश्चित आपवुं ॥ १२ ॥

अर्थ ॥ १३ ॥ उ० वाघ सिंहादिक उपसर्ग । प० प्राप्त । भि० साधु । गि० ग्लानी थको । गणावच्छेदक कने आवे । नो० न । क० कल्पे । त० ते । ग० गणावच्छेदकने । नि० गच्छ बाहार काढवो (न कल्पे) । अ० अ । गि० ग्लानी कने । त० तेनी । क० करावबी । वे० वैयावच । जा० ज्यां लगे । त० ते । रो० रोग । आ० आंतक थकी । वि० न । मु० मुकाय । त० ते वार । प० पछी । त० तेने । अ० घणो । ल० थोडो । ना० नाम मात्र । व० व्यवहार प्रायश्चिते । प० स्थापवो । सि० होय ॥ १३ ॥

मूळपाठ ॥ १३ ॥ उवसग्गपत्तं भिक्खुं गिलायमीणं नो कप्पइ तस्स गणावच्छेइयस्स निज्जूहित्तए. अगिलाए तस्स करणिज्जं वेयावडियं जाव तओ रोगायङ्काओ विप्पमुक्को, तओ पच्छा तस्स अहालहुसए नामं ववहारे पट्ठवियव्वे सिया ॥१३॥

भावार्थ ॥ १३ ॥ वाघ सिंहादिकना उपसर्गथी ग्लानी थएल साधुने गणावच्छेदके गच्छथी बहार काढवो कल्पे नहिं पण निरोगी साधु कने ते उपला रोगथी मुकाय त्यां सुधी तेनी वैयावच करावी रोगथी मुकाया पछी वैयावच करावी माटे तेने नाम मात्र थोडो व्यवहार प्रायश्चिते स्थापवो ॥ १३ ॥

अर्थ ॥ १४ ॥ सा० क्रोधादिके (क्लेषादिक अधिकरण) सहित। भि० साधु। गि० रोगी थइने गणावच्छेदक कने आवे तो। नो० न। क० कल्पे। त० तेने। ग० गणावच्छेदके। नि० गच्छथी बाहार काढवो। अ० नहि। गि० रोगी (निरोगी) साधु पासे। त० तेनी। क० करावबी। वे० वैयावच। जा० ज्यां लगे। त० ते। रो० रोग। आ० आतंक थकी। वि० न। मु० मुकाय। त० ते वार। प० पछी। त० तेने। अ० घणो। ल० थोडो। ना० नाम मात्र। व० व्यवहार प्रायश्चिते। प० स्थापवो। सि० होय ॥ १४ ॥

मूळपाठ ॥ १४ ॥ साहिगरणं भिक्खुं गिलायमीणं नो कप्पइ तस्स गणावच्छेइयस्स निज्जूहित्तए. अगिलाए तस्स करणिज्जं वेयावडियं जाव तओ रोगायङ्काओ विप्पमुक्को, तओ पच्छा तस्स अहालहुसए नामं ववहारे पट्ठवियव्वे सिया ॥१४॥

भावार्थ ॥ १४ ॥ क्रोधादिके सहित ग्लानी साधु गणावच्छेदक कने आव्यो थको तेने गच्छ बाहार गणावच्छेदके काढवो कल्पे नहिं, पण ते निरोगी थतां सुधी तेनी वैयावच निरोगी साधु पासे करावबी ने रोग मट्या पछी वैयावच करावी माटे तेने नाम मात्र व्यवहार प्रायश्चित आपवुं ॥ १४ ॥

अर्थ ॥ १५ ॥ स० घणा। पा० प्रायश्चित आव्या तेणे करी भयभ्रांत थयो। भि० साधु। गि० ग्लानपणुं पामीने गणावच्छेदक कने आव्यो। नो० न। क० कल्पे। त० तेने। ग० गणावच्छेदके। नि० गच्छथी बहार काढवो। अ० नहिं। गि० रोगी एटले निरोगी साधु पासे। त० तेनी। क० करावबी। वे० वैयावच। जा० ज्यां लगे। त० ते। रो० रोग। आ०

आतंक थकी । वि० न । मु० मुकाय । त० ते वार । प० पछी । त० तेने । अ० घणो । ल० थोडो । ना० नाम मात्र । व० व्यवहार प्रायश्चितने विषे । प० स्थापवो । सि० होय ॥ १५ ॥

मूळपाठ ॥ १५ ॥ सपायच्छित्तं भिक्खुं गिलायमीणं नो कप्पइ तस्स गणावच्छेइयस्स निज्जूहित्तए. अगिलाए तस्स करणिज्जं वेयावडियं जाव तओ रोगायङ्काओ विप्पमुक्को, तओ पच्छा तस्स अहालहुसए नामं ववहारे पट्ठवियव्वे सिया ॥१५॥

भावार्थ ॥ १५ ॥ घणुं प्रायश्चित आववाथी भयभ्रांत थइ ग्लानी पामेल साधु गणावच्छेदक कने आव्यो थको ते गणावच्छेदके तेने गच्छ बहार काढवो न कल्पे, पण निरोगी साधु पासे ते रोगथी मुक्त थतां सुधी तेनी वैयावच करावची ने रोगथी मुक्त थया पछी तेने नाम मात्र व्यवहार प्रायश्चिते स्थापवो ॥ १५ ॥

अर्थ ॥ १६ ॥ भ० भात । पा० पाणी । प० न लेवाथी एटले अणसण कीधे थके । विख० व्यग्र चित्तवाळो । भि० साधु । गि० ग्लान पाम्यो थको । नो० न । क० कल्पे । त० तेने । ग० गणावच्छेदके । नि० गच्छथी बहार काढवो । अ० नहीं । गि० रोगी एटले निरोगी साधु पासे । त० तेनी । क० करावची । वे० वैयावच । जा० ज्यां लगे । त० ते । रो० रोग । आ० आंतकथकी । वि० न । मु० मुकाय । त० ते वार । प० पछी । त० तेने । अ० घणो । ल० थोडो । ना० नाम मात्र । व० व्यवहार प्रायश्चिते । प० स्थापवो । सि० होय ॥ १६ ॥

मूळपाठ ॥ १६ ॥ भत्तपाणपडियाइक्खित्तं भिक्खुं गिलायमीणं नो कप्पइ तस्स गणाव-
च्छेइयस्स निज्जूहित्तए. अगिलाए तस्स करणिज्जं वेयावडियं जाव तओ रोगाय-
ङ्काओ विप्पमुक्को, तओ पच्छा तस्स अहालहुसए नामं ववहारे पट्ठवियव्वे सिया ॥१६॥

भावार्थ ॥ १६ ॥ अणसण करीने व्यग्रचित्त (वायुए भ्रमित) थएलो साधु ग्लानपणुं पामीने गणावच्छेदक पासे आवे तो तेने गच्छथी बहार गणावच्छेदके काढवो कल्पे नहिं पण निरोगी साधु कने तेनी सेवा करावे ने रोग मटाडे. रोग मट्या पछी नाम मात्र व्यवहार प्रायश्चित आपे ॥ १६ ॥

अर्थ ॥ १७ ॥ अ० (लक्ष्मी देखी) लोभ। जा० प्राप्त। भि० साधु। गि० ग्लानी थको। नो० न। क० कल्पे। त० तेने। ग० गणावच्छेदके। नि० गच्छबहार काढवो न कल्पे। अ० नि। गि० रोगी साधु कने। त० तेनी। क० करावबी। वे० वैयावच। जा० ज्यां लगे। त० ते। रो० रोग। आ० आंतक थकी। वि० न। मु० मुकाय। त० ते वार। प० पछी। त० तेने। अ० घणो। ल० लघु। ना० नाम मात्र। व० व्यवहार प्रायश्चिते। प० स्थापवो। सि० होय ॥ १७ ॥

मूळपाठ ॥ १७ ॥ अट्ठजायं भिक्खूं गिलायमीणं नोकप्पइ तस्स गणावच्छेइयस्स निज्जू-
हित्तए. अगिलाए तस्स करणिज्जं वेयापावच्चियं जाव तओ रोगायङ्काओ विप्प-
मुक्को, तओ पच्छा तस्स अहालहुसए नामं ववहारे पट्ठवियव्वे सिया ॥ १७ ॥

भावार्थ ॥ १७ ॥ लक्ष्मीना लोभे करीने जे साधु ग्लानपणुं पामीने गणावच्छेदक समीपे आव्यो थको गणावच्छेदके तेने गच्छ बहार काढवो कल्पे नहीं, पण निरोगी साधु पासे तेनी वैयावच करावी तेने रोगथी विमुक्त करवो ने रोगथी मुक्त थया पछी नाम मात्र पण व्यवहार प्रायश्चिते तेने स्थापवो ॥ १७ ॥

अर्थ ॥ १८ ॥ अ० नवमां प्रायश्चितनो वहणहार । भि० साधु । अ० नथी । गि० ग्रहस्थनो लिंग एटले ग्रहस्थना लिंग-विना । नो० न । क० कल्पे । त० तेने । ग० गणावच्छेदके । उ० संजमने विषे स्थापवो ॥ १८ ॥

मूळपाठ ॥ १८ ॥ अणवट्ठप्पं भिक्खुं अगिहिभूयं नो कप्पइ तस्स गणावछेइयस्स उवट्ठा-वेत्तए ॥ १८ ॥

भावार्थ ॥ १८ ॥ नवमा प्रायश्चितना वहणहार साधुने ग्रहस्थनो लिंग कर्याविना तेने गणावच्छेदके संजमने विषे स्थापवो कल्पे नहि ॥ १८ ॥ (हवे केम कल्पे ते कल्पना अधिकारनो समुचय संग्रहनयनो सूत्र कहे छे).

अर्थ ॥ १९ ॥ अ० नवमा प्रायश्चित वहेनार । भि० साधुने । गि० गृहस्थना लिंग सरखो लिंग करीने । क० कल्पे । त० ते साधुने । ग० गणावच्छेदके । उ० संजमने विषे स्थापवो ॥ १९ ॥

मूळपाठ ॥१९॥ अणवट्ठप्पं भिक्खुं गिहिभूयं कप्पइ तस्स गणावछेइयस्स उवट्ठावेत्तए ॥१९॥

१ The order in P B (पी बीमां नीचे मुजब छे) १८, २०–१९–२१

भावार्थ ॥ १९ ॥ (ते केवा रीते कल्पे ते कल्पत्राना अधिकार संग्रह नयन मत नीचे मुजब कहे छे). ते नवमा प्रायश्चित वहणहार साधुने ग्रहस्थना लिंग सरखो लिंग करीने गणावच्छेदके तेने संजमने विषे स्थापवो कल्पे. (गृहस्थ लिंग करी फरी दीक्षा देवानुं कारण ए छे जे तेनो दोष लोकमांहि प्रगट छे. ते गृहस्थ लिंग पहेरवाथी लोकमां प्रतित उपजे तेथी संघनी साखे आचार्य तेने प्रायश्चित आपे ॥ १९ ॥

अर्थ ॥ २० ॥ पा० पारंचित्त १० मुं प्रायश्चितनो वहणहार । भि० सा । अ० गृहस्थ लिंग कीधाविना । नो० न । क० कल्पे । त० तेने । ग० गणावच्छेदके । उ० संजमने विषे स्थापवो न कल्पे ॥ २० ॥

मूळपाठ ॥२०॥ पारश्चियं भिक्खुं अगिहिभूयं नो कप्पइ तस्स गणावछेइयस्स उवट्ठावेत्तए ॥२०॥

भावार्थ ॥ २० ॥ पारंचित एटले १० मुं प्रायश्चितवाळा साधुने ग्रहस्थ लिंग कीधाविना तेने गणावच्छेदके संजमने विषे स्थापवो कल्पे नहिं ॥ २० ॥

अर्थ ॥ २१ ॥ पा० पारंचिय प्रायश्चितवंत । भि० साधुने । गि० ग्रहस्थनो लिंग करीने । क० कल्पे । त० तेने । ग० गणावच्छेदके । उ० संयमने विषे स्थापवो कल्पे ॥ २१ ॥

मूळपाठ ॥२१॥ पारश्चियं भिक्खुं गिहिभूयं कप्पइ तस्स गणावछेइयस्स उवट्ठावेत्तए ॥२१॥

भावार्थ ॥ २१ ॥ पारंचिय प्रायश्चितवंत साधुने गृहस्थ लिंगे करीने तेने गणावच्छेदके संजमने विषे स्थापवो कल्पे ॥२१॥

अर्थ ॥ २२ ॥ अ० नवमा प्रायश्चितनो धणी । भि० साधु । अ० गृहस्थ लिंग अणकीधे । वा० वळी । गि० ग्रहस्थ

लिंग कीधे थके । वा० वळी । क० कल्पे । त० तेने । ग० गणावच्छेदके । उ० संजमे स्थापवो । ज० ज्यां । त० ते । साधुना । ग० गणने । प० प्रतित । सि० होय ॥ २२ ॥

मूळपाठ ॥ २२ ॥ अणवट्ठप्पं भिक्खुं अगिहिभूयं वा गिहिभूयं वा कप्पइ तस्स गणावच्छेइयस्स उवट्ठावेत्तए, जहा तस्स गणस्स पत्तियं सिया ॥ २२ ॥

भावार्थ ॥ २२ ॥ नवमा प्रायश्चितवाळा साधुने ग्रहस्थ लिंग कर्याविना के ग्रहस्थ लिंग करीने गणावच्छेदके जो ते साधुना गण (गच्छ-संघ) ने तेनी प्रतिति उपजे तो तेने संजमने विषे स्थापवो कल्पे ॥ २२ ॥ (कोइ आचार्यने प्रायश्चित लाग्यो होय ने तेना शिष्य कहे जे अमारा आचार्यने ग्रहस्थ लिंग करशो तो कलेष उत्पन्न थशे, छानो प्रायश्चित प्रगट थशे ने लोकमां शंका अप्रतिति उपजशे, एहवे कारणे गृहस्थ लिंगे न स्थापे.)

अर्थ ॥ २३ ॥ पा० पारंचित । भि० साधु । अ० ग्रहस्थ लिंग अणकीधे । वा० अथवा । गि० ग्रहस्थ लिंग कीधे । वा० वळी । क० कल्पे । त० तेने । ग० गणावच्छेदके । उ० संजमे स्थापवो । ज० जेम । त० ते साधुना । ग० गणने । प० प्रतित । सि० होय ॥ २३ ॥

मूळपाठ ॥ २३ ॥ पारञ्चियं भिक्खुं अगिहिभूयं वा गिहिभूयं वा कप्पइ तस्स गणावच्छेइयस्स उवट्ठावेत्तए, जहा तस्स गणस्स पत्तियं सिया ॥ २३ ॥

---

१ T H adds (टी. एचमां वधारे छे) पारञ्चियं भिक्खुं & omits therefore sutra 23 (२३ मुं सूत्र लख्युं नथी)

भावार्थ ॥ २३ ॥ पारंचित प्रायश्चितवाळा साधुने ग्रहस्थलिंग कर्या विना के ग्रहस्थलिंग करीने गणावच्छेदके तेने संजमने विषे स्थापवो कल्पे जेथी ते साधुना गणने प्रतिति उपजे ॥ २३ ॥ हवे उपला प्रायश्चित केवा दोष सेव्याथी आवे ते कहे छे. एक साधु बीजा साधुने अभ्याख्यान देवा निमित्ते अकृत्य स्थानक मैथुनादिक सेवे तो केम आलोवे ते कहे छे ॥

अर्थ ॥ २४ ॥ दो० बे । सा० साधर्मिक साधु । ए० एकठा । वि० विचरता थका । ए० एक साधर्मिक ते बीजा अनेरा साहमीने अभ्याख्यान (आळ) देवा निमित्ते । त० त्यां । अ० अनेरा मैथुनादिक । अ० अ । कि० कृत्य । ट्ठा० स्थानक । प० सेवीने । आ० आलोवे । ते केम आलोवे ते कहे छे । अ० हवे । णं० वळी । भं० हे पूज्य ? । अ० अमुक । सा० साधु । स० संघाते । इ० ए । का० कारणे । प० मैथुनादिके करी चारित्रनी विराधना कीधी (एटले में अकृत्य स्थानक सेव्यो) ते वारे ते आचार्य शुं करे ते कहे छे । से० ते । य० वळी । तेने । पु० पुछे । किं० केम । प० ते स्थानक सेव्यो के नथी सेव्यो । से० ते साधु । य० वळी । व० कहे । प० सेव्यो तेने । प० प्रायश्चितनी । प० प्राप्ती करवी । से० ते । य० वळी । व० कहे । नो० नथी । प० सेव्यो तो तेने । नो० न करवी । प० प्रायश्चितनी । प० प्राप्ति एटले प्रायश्चित न देवो । जं० जे । से० ते । प० प्रमाणे । व० बोले । से० तेने वळी । प० प्रमाण थकी निश्चे । घे० ग्रहवो होय । से० ते शिष्ये पूछयुं । किं० केम शा भणी । आ० एम कह्युं । भं० हे पूज्य ? । गुरु कहे छे के ते । स० साची । प० प्रतिज्ञा । व० व्यवहार भगवंते कह्यो छे ॥ २४ ॥

मूळपाठ ॥२४॥ दो साहम्मिया एगओ विहरन्ति, एगे तत्थ अन्नयरं अकिच्चट्ठाणं पडिसेविता आलोएज्जा । अहं णं भन्ते अमुगेणं साहुणा सद्धिं इमम्मि कारणम्मि

पडिसेवी. से य पुच्छियव्वे । किं पडिसेवी ? से य वएज्जा । पडिसेवी, परिहारपत्ते. से य वएज्जा । नो पडिसेवी, नो परिहारपत्ते. जं से पमाणं वयइ से[2] पमाणाओ घेयव्वे[3]. से किमाहु भन्ते ? सच्चपइन्ना ववहारा ॥ २४ ॥

भावार्थ ॥ २४ ॥ बे साधर्मिक साधु एकठा भेळा विचरता थका ते मध्ये एक साधर्मिक साधु बीजा अनेरा साधर्मिकने अभ्याख्यान देवा निमित्ते अनेरा मैथुनादिक अकृत्य स्थानक सेवे तो ते केम आलोवे ते कहे छे. ते एम कहे, हे में अमुक साधु संघाथे अभ्याख्यान देवा माटे मैथुन आदिक करी चारित्रनी विराधना कीधी एटले अकृत्य स्थानक सेव्यो छे ते वारे ते आचार्य केम करे ते कहे छे. ते मैथुन सेवनार साधुए पोते दोष आलोव्या पछी ते बीजो साधु जेना उपर आळ मुक्युं छे तेने न्याय आपवा माटे (तेहने त्यां घणा दीलासाने सहेते करीने) पूछे केम ? तमे मैथुन स्थानक सेव्यो के नथी सेव्यो ? तेना जवाबमां सेव्यानुं कहे तो तेने प्रायश्चित आपे ने एम कहे के मेंतो नथी सेव्यो तो तेने प्रायश्चित आपे नहिं. जे साचुं कहे तेनी साथे साचा प्रमाणे वर्तवुं. (आचार्ये आ बाबतमां मैथुन क्रिया कया ठामे, कये दिवसे, कइ वेळा, केवी रीते इत्यादिक एकवार, घणीवार पूछीने निर्णय करीने प्रायश्चित आपवो). अहिं शिष्य पूछेछे, हे भगवंत ? एम शा भणी कह्युं ? भगवंत कहे छे के ए साची प्रतिज्ञा व्यवहार प्रायश्चित कह्यो एटले जेणे मैथुन सेव्युं तेमे अप्रतिसेवी न करवो ने अ-

---

१ H (एचमां) से तत्थ पुच्छियव्वे । किं पडिसेवी अपडिसेवी ? २ H (एचमां) से य प्प (for तप्प ? मा° ३ H (एचमां वधारे) adds सिया.

प्रतिसेवीने प्रतिसेवीन करवो, जो तेम करे तो आचार्यने एटलोज प्रायश्चित आवे, केमके अछता आळ दीए तो पछी बीजुं व्रत न रहे ॥ २४ ॥ उपला सूत्रमां अछता आळ देनारने प्रायश्चित कह्युं ते तो गण छोडीने मैथुन सेववा जाय ते जता थका विषय उपसमे ते वारे शुभ कर्मने उदये करी पाछो आवे ते अधिकार कहे छे.

अर्थ ॥ २५ ॥ भि० साधु । य० वळी । ग० गच्छ थकी । अ० नीकळीने । ओ० (मोहने उदये अथवा भोगावळी कर्मने उदये) असंजम गमन । प्पे० करवा निमित्ते । व० जाय । से० ते । य० वळी साधु कदाचित जाता थकां मार्गे चालवे करीने (विषयने उपसमवे करीने शुभ कर्मने उदये करीने) । अ० विण सेव्युं । ते साधु वळी पाछो आवीने वळी । इ० वांछे । दो० बीजीवार पि० वळी । त० ते । ए० ज । ग० गच्छने । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरवुं वांछे तेवारे ते अवसरे । त० त्यां । णं० वळी । थे० स्थिवरने । इ० एवा । रू० रूपे एहवो मांहोमांहि । वि० विवाद । स० उपजे । तेवारे स्थिवरने कलेष न थाय ते माटे गच्छना साधुने अथवा जे चारित्रीओ ते साधुनी संघाते मोकल्यो होय तेनी खबर भणी अथवा जेहनी लज्जाए करी सेवी न शके ते भणी मोकल्यो होय तेने पुछे पुछीने द्रव्य क्षेत्र काल भावादिक प्रमाण जोइ निश्चय करवो ते कहे छे । इ० ए साधु । भो० अहो आर्यो । जा०.तमे जाणोछो के । किं० केम । प० पडिसेवी छे एटले तेणे दोष सेव्यो छे अथवा नथी दोष सेव्यो एहवुं उपला स्थिवरोने पुछया पछी । से० ते दोष सेवनारने । य० वळी । पु० पुछे के । किं० केम । प० तें दोष सेव्यो के नथी सेव्यो । से० ते । य० वळी । व० एम बोले । प० सेव्यो छे तो । प० तेने प्रायश्चित । प० देवो । से० ते । य० वळी । व० एम बोले । नो० नथी । प० सेव्यो तो । नो० न । प० प्रायश्चित । प० देवो । जं० जे । से० ते । प० प्रमाण । व० बोले । से० तेना वळी । प० प्रमाणथी । घे० निश्चय करी ग्रहवो होय । से० ते शिष्य पूछेछे । किं० शा

भणी एम । आ० कह्युं । भं० हे पूज्य ! ! गुरु कहे छे तीर्थंकरे ए व्यवहार प्रायश्चित कह्युं केमके । स० तें साची । प० प्रतिज्ञाए करी कहे छे माटे । व० व्यवहार कह्यो एटले प्रतिज्ञाए सेवीने अप्रतिसेवी करवो नहीं ॥ २५ ॥

मूळपाठ ॥ २५ ॥ भिक्खू य गणाओ अवकम्म ओहाणुप्पेही वज्जेज्जा, से य[2] अणोहाइए[3] इच्छेज्जा दोच्चं पि तमेव गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, तत्थ णं थेराणं इमे- यारूवे विवाए समुप्पज्जित्था । इमं भो जाणइ किं पडिसेवी ?[5] से य पुच्छिय- व्वे । किं पडिसेवी ? सेय वएज्जा । पडिसेवी, परिहारपत्ते. सेय वएज्जा । नो पडिसेवी, नो परिहारपत्ते. जं से पमाणं वयइ से पमाणाओ घेयव्वे[6]. से किमाहु भन्ते ? सच्चपइन्ना ववहारा ॥ २५ ॥

भावार्थ ॥ २५ ॥ साधु पोताना गच्छथी नीकळीने मोहने उदए अथवा भोगावळी कर्मना उदयथी असंजम सेववा नि- मित्ते जाय, ते साधु जाता थका (साक्षीरूपे मोकलेल साधु साथे) मार्गे चालतां थकां विषयने उपसमवे करीने शुभ कर्मने उदये करीने विषय सेव्याविना ते साधु ते गच्छमां पाछो दाखल थवा इच्छे ते वारे तेणे असंयम सेव्यो के नथी सेव्यो

---

१ H (एचमां) °प्पेहाए गच्छेज्जा. २ Hadds (एचमां वधारे) आहच्च. ३ Hadds (एचमां वधारे) से य ४ H (एचमां) इमा णं अज्जोजा°. ५ H adds (एचमां वधारे) अपडिसेवी ? ६ H adds (एचमां वधारे) सिया.

एहवो स्थिवरोमां विवाद उपजे, पण स्थिवरोमां क्लेश न होवा भणी जे गच्छनो साधु अथवा जे चारित्रीयो ते साधु संघाते मोकल्यो होय तेने पूछे, पूछीने द्रव्य, क्षेत्र, काळ अने भाव प्रमाणे जोइ निश्चय करवो. अहो आर्यो ? तमे जाणोछो जे एणे विषय सेव्यो अथवा नथी सेव्यो ? वळी तेज साधुने पूछे के तमे विषय सेव्योके नथी सेव्यो ? एम पूछता जो ते कहेके हा सेव्यो छे तो तेने प्रायश्चित देवो ने जो ते पूछतां कहेके नथी सेव्यो तो प्रायश्चित देवो नहिं. (सेववाना परिणाम थया पण सेव्यो नथी तो भगवती सूत्रे कह्युं छे तेम परिणामनो प्रायश्चित ए व्यवहार प्रायश्चित छे माटे देवो नहिं. वळी अकृत्य सेवीने आळोवे तो आराधिक थाय). ते साधु जे प्रमाणे बोले ते प्रमाणथी निश्चय करी ग्रहवो. शिष्य कहे छे, हे पूज्य ? एम शा भणी कह्युं ? गुरु कहे छे तीर्थंकरे ए व्यवहार प्रायश्चित कह्युं केमके ते साची प्रतिज्ञाए करी कहे छे एटले प्रतिज्ञाए करी कहेनार सेवीने अप्रतिसेवी न करवो ॥ २५ ॥

अर्थ ॥ २६ ॥ ए० एक । प० पक्षी । एटले गच्छमां वर्तनारा । भि० साधुने । क० कल्पे । आ० बीजा आचार्य । उ० उपाध्याय । इ० थोडा । दि० काळलगे । वा० अथवा । अ० जावजीव लगे । वा० वळी । उ० स्थापवो । वा० अथवा । धा० धारवो । वा० वळी । तेनुं कारण कहे छे । ज० जेम । वा० वळी । त० तेना । ग० गच्छने । प० प्रतित । सि० उपजे ॥२६॥

मूळपाठ ॥२६॥ एग पक्खियस्स भिक्खुस्स कप्पइ आयरिय उवज्झायाण इत्तरियं दिसं वा अणुदिसं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा, जहा वा तस्स गणस्स पत्तियं सिया ॥२६॥

भावार्थ ॥ २६ ॥ एक पक्षी एटले एक गच्छवर्ती साधुओने आचार्यनुं उपाध्यायनुं मरण उपजे तो (सनाथपणा माटे

एटले गच्छनी चिंता न थाय ने कलेष न उपजे ते माटे) गणनी प्रतिति माटे जो पदवी योग्य पुरुष न मळे तो तेवो पुरुष मळता सुधी बीजाने थोडाकाळ लगे आचार्य उपाध्यायपणे स्थापवो कल्पे. आ रीते स्थापेल आचार्य उपाध्यायने इत्तरिय कहीए. ने जो कोइ पदवी योग्यने गुणवंत मळे तो तेने जावजीव लगे स्थापवो कल्पे, तेवाने जावजीववान कहीए ॥ २६ ॥

अर्थ ॥ २७ । ब० घणा । प० प्रायच्छितिया । ब० घणा । अ० अ । प० परिहारिया साधु । इ० इच्छे वांछे । ए० एकठो । ए० एक । मा० मास । वा० अथवा । दु० बे । मा० मास । वा० अथवा । ति० त्रण । मा० मास । वा० अथवा । च० चार । मा० मास । वा० अथवा । पं० पांच । मा० मास । वा० अथवा । छ० छ । मा० मास । वा० वळी । व० रहेवुं । ते० ते । अ० अन्यो । अ० अन्य । सं० एकठा (वैयावच करतां) जमे । अ० मांहोमांहि । नो० न । सं० (वैयावच न करे तो) जमे (नहि) । मा० मासने अंते । त० तेवार । प० पछी । स० सर्वे । वि० वळी । ए० एकठो । सं० जमवो ॥ २७ ॥

मूळपाठ ॥ २७ ॥ बहवे परिहारिया बहवे अपरिहारिया इच्छेज्जा एगयओ[1] एगमासं[2] वा दुमासं वा तिमासं वा चउमासं वा पञ्चमासं वा छम्मासं वा वत्थए. ते अन्नमन्नं संभुञ्जन्ति अन्नमन्नं नो संभुञ्जन्ति मासं[3], तओ पच्छा सव्वे वि एगयओ[1] संभुञ्जन्ति ॥ २७ ॥

---

१ H (एच) एगओ २ एगमासं वा to छम्मासं वा in H. (एचमां) after नो संभुञ्जन्ति (पछी). ३ मासंते तत्तो प° H (एचमां छे)

भावार्थ ॥ २७ ॥ घणा परिहारिया एटले दुषण लगाडी प्रायश्चित लीए तेवा साधु ने घणा अपरिहारीया साधु एकठा वसवा इच्छे तो ते अन्योअन्न वैयावचादिक कारणे (एक एक मास उपर पांच पांच रात्री वसीने पछी). मांहो मांहि एकठुं जमवुं पण बीजा जे वैयावच करता नथी तेमणे अन्योअन्य जमवुं नहिं. ते एक मास उपर पांचदीन, बे मास उपर, त्रण मास उपर, चार मास उपर, पांच मास उपर, छ मास उपर पांच दीन एम ए छ मास पछी सर्वेए एकठुं जमवुं. (विशेषे खुलाशो नीचे मुजब छे. परिहारीने अपरिहारी मांहो मांहे एकठा किहालगे जमे तो कहे ज्यां लगे तप पुरो थाय. ते वार पछी अकेका मास उपरे पांच पांच दीन जमे ते एम करतां छ मास उपरवळी एक मास जमवुं. एकठा जमतां आहारादिक वेहेंची लेवो पडे अने ते तो तपस्वी छे जेनुं शरीर क्षीण थयुं छे तेथी पांच रात्री एकठा जमवानुं कह्युं छे ने एकठा जमवानुं कारण वैयावचादिक छे) ॥ २७ ॥ उपर प्रायश्चित वहे ते कह्युं तेने स्थिवरनी आज्ञाविना आहारादिक देवो न कल्पे, ते भणी इहां स्थिवरनी आज्ञा सहित आहार देवो लेवो कल्पे ते कहे छे ॥

अर्थ ॥ २८ ॥ प० परिहार । क० कल्प । ट्ठि० स्थितिए रहेल । भि० साधुने । नो० न । क० कल्पे । अ० अशन । वा० अथवा । पा० पाणी । वा० अथवा । खा० खादीम । वा० अथवा । सा० स्वादीम । वा० वळी । दा० देवो । वा० अथवा । अ० अनेरा पासे । दा० देवाडवो । वा० वळी । थे० स्थिवर । य० णं० वळी । व० आज्ञा आपे तो शुं आज्ञा आपे तो के । इ० आ अन्न । ता० वळी । अ० हे आर्यो । तु० तमे । ए० ए परिहारी साधुने । दे० देजो । वा० अथवा । अ० अनेरा पासे देवडावजो । वा० वळी । ए० एम आज्ञा दीधे थके । से० ने साधुने । क० कल्पे । दा० अन्न वगेरे देवो । वा० वळी । अ० अनेरा पासे । दा० देवरावबो । वा० वळी । क० कल्पे । से० ते परिहारी आहारनो । ले० लेप मात्रनी । अ०

स्थिवरनी आज्ञा लइने । अ० तमारी आज्ञा छे । हे भगवंत । तं० ते । ले० लेपनी (एटले विगयादिक आहार लेवानी) । ए० एम स्थिवरनी आज्ञा मागीने । से० ते साधुने । क० कल्पे । ले० लेप । अ० समाचरवो ॥ २८ ॥

मूळपाठ ॥ २८ ॥ परिहार कप्पट्ठियस्स भिक्खुस्स नो कप्पइ असणं वा पाणं वा खाइमं वा साइमं वा दाउं वा अणुप्पदाउं वा. थेरा य णं वएज्जा । इमं ता अज्जो तुमं एएसिं देहि वा अणुप्पएहि वा ? एवं से कप्पइ दाउं वा अणुप्पदाउं वा. कप्पइ से लेवं अणुजाणावेत्तए । अणुजाणह तं[2] लेवाए ? एवं से कप्पइ लेवं अणुजाणावेत्तए[3] ॥ २८ ॥

भावार्थ ॥ २८ ॥ परिहार (प्रायश्चित) कल्प आचारनी स्थितिए रहेल साधुने अन्न, पाणी, मेवो ने मुखवास देवो अथवा अनेरा पासे देवडाववो कल्पे नहिं, पण जो स्थिवर एम आज्ञा आपे जे हे आर्यो ! तमे आ अन्न ए परिहारी साधुने देजो अथवा अनेरा पासे देवडावजो तो एम आज्ञा दीधे थके ते साधुने अन्न देवो अथवा अनेरा पासे देवडाववो कल्पे. ते परिहारी साधु स्थिवरनी आज्ञा लइने विगयादिक आहार लीए ते कहे छे. हे भगवंत ! विगयनो आहार लेवानी आपनी आज्ञा छे ? एम पुछी आज्ञा मागीने ते साधुने लेप एटले विगयादिक आहार लेवो कल्पे ॥ २८ ॥ उपर परिहारीने अश्ना-

१ भो b (वांमां), णं H (एचमा). २ H adds (एचमां वधारे) भंते. ३ H (एचमां) समासेवित्तए.

दिक देवो लेवो कह्यो छे ते परिहारी कोइक कारणे स्थिवरनी वैयावच करे ते भणी वैयाव्रचनी विधिनो अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ २९ ॥ प० परिहार । क० कल्प । ट्ठि० स्थितवंत । भि० साधु । स० पोताना । प० पात्रा लइने । ब० स्थानकनी वहार पोताना । थे० साधुनी । वे० आहारादिक वैयावचने अर्थे । ग० जाय एटले ते परिहारी साधु स्थिवर साधुनी वैयावच करतां पोताना पात्रमां पोतानो आहार पाणी लावी भोगवे ने स्थिवरना पात्रने विषे स्थिवरने आहार पाणी लावी दीए केमके कोइने विगयादिक सरसनिरस आहार लेवानो होय ते माटे जुदा जुदा पात्रमां आहार पाणी वहोरी लावे हवे । थे० स्थिवर साधु । य० णं० वळी ते साधुने आहार वहोरवा जातो देखीने एम जाणे जे बीजीवार स्थिवर काजे आहार लेवा जता ते आतुर थशे अथवा तेने खेद थशे एम जाणीने । व० एम कहे । प० तमारा पात्रमां मारो आहारपाणी लेता आवजो । अ० हे आर्य । अ० अमे । अ० पण ते आहार । भो० जमशुं । वा० वळी । पा० पाणी पीशुं । वा० वळी । एम स्थिवरे कह्ये थके । ए० एम । से० ते परिहारी साधुने । क० कल्पे । प० स्थिवरनो पण आहारादिक लेवो. हवे केम जमे ते विधि कहे छे । त० त्यां । नो० न । क० कल्पे । अ० अपरिहारी साधुने । प० परिहारी साधुना । प० पात्रने विषे । अ० अशनादिक । वा० वळी । पा० पाणी । वा० वळी । खा० खादीम । वा० वळी । सा० स्वादीम । वा० वळी ४ चार वाना । भो० जमवा । वा० अथवा । पा० पाणी पीवाने न कल्पे तो केम जमवुं कल्पे ते कहे छे । वा० वळी । क० कल्पे । से० ते स्थिवरने । स० आपणो । वा० वळी । प० पात्रमां आहार लइ जमवो । अथवा । स० पोतानो । वा० वळी । प० मात्रीयो तेने विषे । (पोताना । वळी । कमंडल एटले पाणीना भाजनने विषे अथवा पोताना वळी बे हाथना खोबाने विषे लइने जमवो । अथवा । पोताना वळी) । पा० हाथ उपरे । वा० वळी । उ० लइ । उ० लइने । भो० जमवो कल्पे । वा०

अथवा । पा० पाणी पीवाने कल्पे । वा० वळी । ए० ए । क० कल्प आचार । अ० अपरिहारी अने । प० परिहारी आश्री जाणवो ॥ २९ ॥

मूळपाठ ॥ २९ ॥ परिहारकप्पट्ठिए भिक्खू सएणं पडिग्गहेणं बहिया थेराणं[1] वेयावडियाए गच्छेज्जा. थेरा यं[2] णं वएज्जा । पडिग्गाहे[3] अज्जो, अहं पि भोक्खामि वा पाहामि वा, एवं से कप्पइ पडिग्गाहेत्तए[4]. तत्थ नो कप्पइ अपरिहारिएणं परिहारियस्स पडिग्गहंसि असणं वा पाणं वा खाइमं वा साइमं वा भोत्तए वा पायए[5] वा, कप्पइ से सयंसि वा पडिग्गहंसि सयंसि वा पलासगंसि[6] पाणिंसि[7] वा[8] उद्धट्टु उद्धट्टु भोत्तए वा पायए[5] वा. एस कप्पो अपरिहारियस्स परिहारियाओ ॥२९॥

---

१ H (एच) अप्पणो for थेराणं means perhaps (एनो अर्थ) अप्पणो थेराणं. थेराणं omitted by T (टी मां नथी). २ H. adds (एचमां वधारे) से. H omits (एचमां नथी) णं. ३ H (एचमां)° ग्गाहेहि. ४ P (पी) गाहेत्तए. ५ H (एच) पीत्तए (for पिइत्तए). ६ H adds (एचमां वधारे) सयंसि वा कमण्डलगंसि वा सयंसि वा खुम्भगंसि वा सयंसि वा. ७ H (एच) पाणियंसि. ८ T has (टीमां छे) स्वकीये वा खुचए (see (जुओ) ३०) instead of पाणौ वा (ने बदले)

भावार्थ ॥ २९ ॥ परिहार कल्प स्थितिना साधु स्थिवर साधुनी वैयावच करतो होय ते वारे पोताने माटे आहारपाणी पोताना पात्रमांही लावे ने स्थिवरना पात्रमां स्थिवर माटे आहारपाणी लावे केमके कोइने विगयादिक सरस निरस आहार पाणी लेवानो होय माटे दरेकनो जुदा जुदा पात्रमां आहारपाणी लावी आपीने भोगवे. हवे स्थिवर साधु ते परिहारी साधुने आहारपाणी वहोरवा जातां एम जाणे जे बीजीवार मारे माटे ते साधुने आहारपाणी लेवा जातां आतुरताने खेद थशे एम जाणी ते परिहारी साधुने स्थिवर कहे ने हे आर्य तमारा पात्रमां अमारो आहारपाणी पण भेगो लेता आवजो. अमे ते आहार जमशुं ने पाणी पीशुं, एम स्थिवर कहे तो ते परिहारीने स्थिवरनो आहार (पाणी) पण पोताना पात्रमां भेळो लाववो कल्पे, हवे केम जमे ते विधि कहे छे. अपरिहारी साधुने परिहारी साधुना पात्रने विषे अश्नादिक चार वाना जमवा के पाणी पीवुं कल्पे नहि पण स्थिवरने पोताना पात्रमां आहार लइने जमवो कल्पे अथवा पोताना मात्रीयाने विषे अथवा कमंडल एटले (लोट) पाणीना भाजनने विषे अथवा पोताना बे हाथना खोबाने विषे अथवा हाथ उपर लइने जमवुं कल्पे. ए कलप आचार अपरिहारीने परिहारी आश्री जाणवो ॥ २९ ॥ ए परिहारी पोताने अर्थे आहारपाणी माटे जाय एम कह्युं. हवे आचार्यने अर्थे जाय ते आश्री कहे छे.

अर्थ ॥ ३० ॥ प० परिहार । क० कल्प । ट्ठि० स्थितिवाळो । भि० साधु । थे० स्थिवरना । प० पात्र लइने । ब० उपाश्रयथी बहार । थे० स्थिवरनी । वे० वैयावचने अर्थे आहारने काजे । ग० जातो होय ते वारे । थे० स्थिवर । य० णं० वळी । व० कहे । प० तमारो आहार पण एज पात्रमां लावजो । अ० हे आर्य । तु० तमे । पि० पण । प० पछी । भो० आहारिदिक भोगवजो । वा० अथवा । पा० पाणी पीजो । वा० वळी । ए० एम । से० तेने कह्ये थके ते साधुने । क० कल्पे । प०

लेवो । त० त्यां । नो० न । क० कल्पे । प० परिहारी साधुने । अ० अपरिहारीना । प० पात्रने विषे । अ० अश्नादिक । वा० वळी । पा० पाणी । वा० वळी । खा० खादीम । वा० वळी । सा० स्वादीम । वा० वळी । चारवाना । भो० भोगववा (जमवा) । वा० अथवा । पा० पाणी पीवो । वा० वळी । क० कल्पे । से० ते साधुने । स० पोताना । वा० वळी । प० पात्रने विषे । अथवा । स० पोताना । वा० वळी । प० मात्रीए (अथवा पोताने वळी कमंडळ ते पाणीनुं भाजन तेने विषे अथवा पोताना वळी खोबामां अथवा पोताना वळी) । पा० हाथ उपरे । वा० वळी । उ० लइ । उ० लइने । भो० आहार जमवो । वा० अथवा । पा० पाणी पीवुं । वा० वळी । ए० ए । क० समाचारी । प० परिहारी एटले प्रायश्चितना धणीनी ने । अ० अप्रायश्चितना धणीनी ॥ ३० ॥ त्ति० एम । बे० हुं कहुं छुं ॥

मूळपाठ ॥ ३० ॥ परिहारकप्पट्ठिए भिक्खू थेराणं पडिग्गहएणं बहिया थेराणं वेयावडियाए गच्छेज्जा. थेरा य णं[1] वएज्जा । पडिग्गाहे अज्जो, तुमं पि पच्छा भोक्खसि वा पाहिसि वा, एवं से कप्पइ पडिग्गाहेत्तए. तत्थ नो कप्पइ परिहारिएणं अपरिहारियस्स पडिग्गहंसि असणं वा पाणं वा खाइमं वा साइमं वा भोत्तए वा पायए[2] वा, कप्पइ से सयंसि वा पडिग्गहंसि, सयंसि वा पलासगंसि[3] पा-

१ H omit (एचमां नथी) णं. २ H. (एच) पीत्तए. ३ H. adds as in २९ (२९ मुजब) एचमां वधारे छे. T has (टी मां छे) स्वकीये वा पलाशके स्वकीये वा कमठे स्वकीये वा खलुचके.

णिंसि[1] वा उद्धट्टु उद्धट्टु जोसए वा पायए[2] वा. एसलेस[3] कप्पो[4] परिहारियस्स अपरिहारियाओ ॥ ३० ॥ —त्ति बेमि.

भावार्थ ॥ ३० ॥ परिहार कल्प स्थितिनो साधु स्थिवरना पात्रने लइने उपाश्रयनी बहार स्थिवरनी वैयावचने अर्थे आहारने काजे जातो होय ते वारे तेने जातो देखीने परिहार कल्प स्थितिना साधुने ते स्थिवर एम कहे, हे आर्य साधु ! तमारो आहार पण मारा आहार साथे एज पात्रमां लावजो ने तमे पण ते आहार पछी भोगवजो ने पाणी पीजो. एम कह्ये थके ते स्थिवरने पात्रे आहार लाववो कल्पे पण तिहां परिहारीने अपरिहारी स्थिवरना पात्रने विषे अशनादिक चार प्रकारनो आहार जमवो के पाणी पीवुं कल्पे नहिं पण ते परिहारी साधुने पोताना पात्रमां, मात्रीयामां, कमंडळ (लोट) मां, खोबामां के पोताना हाथमां लइने अशनादिक जमवो ने पाणी पीवुं कल्पे. ए समाचारी परिहारीने अपरिहारीनी जाणवी ॥ ३० ॥ एम हुं कहुं छुं ॥

अर्थ ॥ व० व्यवहार सूत्रनो । बि० बीजो । उ० उद्देसओ । स० पुरो थयो ॥ २ ॥

मूळपाठ ॥ ववहारस्स बिइओ उद्देसओ समत्तो ॥ २ ॥

भावार्थ ॥ व्यवहार सूत्रनो बीजो उद्देसो पुरो थयो ॥ २ ॥

१ H (एचमां) पाणियंसि. २ H. (एच) पीत्तए. ३ B. b H (बी. बी. एचमां) एस. ४ B (बी) कप्पे.

ववहारस्स तइओ उद्देसओ.

व्यवहार सूत्रनो त्रीजो उद्देसो.

अर्थ ॥ १ ॥ भि० साधु । य० वळी । इ० वांछे । ग० टोळा (गच्छ) नुं नायकपणुं । धा० धारवा । भ० हे भगवंत । च० निश्चे । से० ते साधु । अ० आचारंगादिकने निसीथादिक सूत्र संग्रहरहित अने शिष्यादिक परिवार रहित छे तो । ए० एम । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । ग० गच्छना नायकपणाने । धा० धारवो । भ० हे भगवंत । च० निश्चे । से० ते । प० आचारंग निसीथादिक श्रुत संग्रह सहित अने शिष्यादीक परिवार सहित छे तो । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । ग० गच्छ नायकपणुं । धा० धारवुं ॥ १ ॥

मूळपाठ ॥ १ ॥ भिक्खू य इच्छेज्जा गणं धारेत्तए, भगवं च से अपलिच्छए[1], एवं नो से कप्पइ गणं धारेत्तए. भगवं च से पलिच्छन्ने, एवं से कप्पइ गणं धारेत्तए ॥१॥

भावार्थ ॥ १ ॥ साधु गच्छ नायकपणुं धारवा इच्छे तो हे भगवंत ! ते साधु आचारंग निसीथादिक सूत्र संग्रह रहित छे तो गच्छ नायकपणुं धारी शके ? भगवंत कहे छे एम छे तो तेने गच्छ नायकपणुं धारवुं न कल्पे. पण हे भगवंत ? जो ते आचारंग निसीथादिक सूत्र संग्रह सहितने शिष्यादि परिवार सहित होय तो ते गच्छ नायकपणुं धारी शके ? भगवंत कहे छे हा, एम तेने गच्छ नायकपणुं धारवुं कल्पे ॥ १ ॥ गच्छ नायकपणुं आज्ञा मागीने धारवुं कल्पे माटे स्थिवरनी आज्ञा मागे ते कहे छे.

---

१ H (एव) °च्छन्ने.

अर्थ ॥ २ ॥ भि० साधु । य० वळी । इ० वांछे । ग० गच्छ नायकपणुं । धा० धारवुं । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । थे० स्थिवरने । अ० अण । आ० पुछीने । ग० गच्छ नायकपणुं । धा० धारवुं तो केम कल्पे ते कहे छे । क० कल्पे । से० ते साधुने । थे० स्थिवरने । आ० पुछीने । ग० गच्छ नायकपणाने । धा० धारवो । थे० स्थिवर । य० वळी । से० तेने । वि० आज्ञा दीए तो । ए० एम । से० ते साधुने । क० कल्पे । ग० गच्छ नायकपणाने । धा० धारवो । थे० स्थिवर । य० वळी । से० तेने । नो० न । वि० आज्ञा दीए नहिं तो । ए० एम । से० तेने । नो० न । क० कल्पे । ग० गच्छ नायकपणाने । धा० धारवो । ज० जे कोइ साधु । थे० स्थिवरने । अ० विण । वि० कहये । ग० गच्छ नायकपणुं । धा० धारेतो । से० ते । गच्छना नायकपणाना धारणहारने । सं० जेटला दिवस आज्ञा विना गच्छ नायकपणुं धरे तेटला दिवसनो । छे० छेद । वा० अथवा । प० तप विशेष प्रायश्चित आवे । वा० वळी । (जे० जे । ते० ते । सा० साधर्मिक । उ० आज्ञाए । वि० विचरे । न० नथी । णं० वळी । ते० तेने । के० कोइ पण । छे० चारित्रनो छेद । वा० अथवा । प० तप प्रायश्चित । वा. पण नहिं*) ॥ २ ॥

मूळपाठ ॥ २ ॥ भिक्खू य इच्छेज्जा गणं धारेत्तए, नो से कप्पइ थेरे अणापुच्छित्ता गणं धारेत्तए, कप्पइ से थेरे आपुच्छित्ता गणं धारेत्तए. थेरा य से वियरेज्जा एवं से कप्पइ गणं धारेत्तए, थेरा य से नो वियरेज्जा, एवं से नो कप्पइ गणं धारेत्तए. जसं थेरेहिं अविइसं गणं धारेज्जा, से सन्तरा छेओ वा परिहारो वा ॥२॥

*१ H adds (एचमां वधारे) [जे ते] साहम्मिया उट्ठाए विहरंति नत्थिणं तेसिं केइ छेओ वा परिहारो वा.

भावार्थ ॥ २ ॥ जे कोइ साधु गच्छ नायकपणुं धारवा वांछे तेने स्थिवरने पूछयाविना गच्छ नायकपणुं धारवुं कल्पे नहिं. स्थिवरने पूछीने गच्छ नायकपणुं धारवुं कल्पे. स्थिवर जो तेने आज्ञा दीए तो तेने गच्छ नायकपणुं धारवुं कल्पे. जो स्थिवर तेने आज्ञा न दीए तो तेने गच्छ नायकपणुं धारवुं कल्पे नहिं. जे कोइ स्थिवरने कह्याविना गच्छ नायकपणुं धरे तो तेने जेटला दिवस आज्ञाविना गच्छ नायकपणुं धारे तेटला दिवसनो छेद अथवा तपनुं पायश्चित आवे. (जो ते साधर्मिकनी आज्ञाए विचरे तेने चारित्रनो छेदके तपनुं प्रायश्चित नथी) ॥ २ ॥ ए गण पदवीनो धरवो कह्यो ते तो आचारवंत होय ते भणी इहां पदवीना धरणहारनो आचार कहे छे.

अर्थ ॥ ३ ॥ ति० त्रण । वा० वर्ष । प० जेने दीक्षा लीधा थया छे । स० ते श्रमण । नि० निग्रंथने । आ० (त्रण वर्षे) आचार पाळवा । कु० कुशळ डाह्यो छे । सं० १७ भेदे संजमने विषे । कु० कुशळ छे । प० आचारंग निसीथ आदिक सूत्रार्थने विषे । कु० कुशळ छे । प० प्रायश्चित देवाना अवसर दिने अनेक प्रकारनी प्रज्ञाने विषे । कु० कुशळ डाह्यो छे । सं० अनेक प्रकारना गच्छना क्षेत्र वस्त्रादिक अर्थने विषे तेना संग्रहने विषे । कु० डाह्यो छे । उ० पाणेसणादिक उपग्रहने विषे । कु० कुशळ थयो छे । वळी जेहेनो आचार केवो छे । अ० नथी । ख० खंडाणो । अ० नथी । भि० भेदाणो आचार जेहनो । अ० नथी । स० सबळा मांहिलो सबळो दोष लाग्यो जेहने । अ० नथी । सं० क्रोधादिके मेलो थयो । आ० आचार जेहनो । चि० चारित्रवंत । ब० घणा । सु० सूत्रनो जाण । ब० घणा । आ० आगमनो जाण । ज० जघन्य थोडो । णं० वळी । आ० आचारंग अने । क० निसीथ अध्ययन सूत्रार्थनो । ध० धारक । (उत्कृष्टो पूर्व सुधी भण्यो) । क० कल्पे तेने । उ० उपाध्यायनी पदवी । उ० देवी कल्पे ॥ ३ ॥

मूळपाठ ॥ ३ ॥ तिवासपरियाए समणे निग्गन्थे आयारकुसले संजमकुसले पवयणकुसले पन्नत्तिकुसले संगहकुसले उवग्गहकुसले अक्खयायारे[1] अभिन्नायारे असबलायारे असंकिलिट्ठायारचित्ते[2] बहुस्सुए बब्भागमे जहन्नेणं आयारपकप्पधरे कप्पइ उवज्झायत्ताए उद्दिसित्तए ॥ ३ ॥

भावार्थ ॥ ३ ॥ त्रण वर्षनी दीक्षा पर्यायवाळा, जे आचारमां, १७ भेदे संजममां, प्रवचनमां, प्रायश्चित देवामां अने संग्रह (अनेक प्रकारना वस्त्रादिकनो) करवामां कुशळ, जेनो आचार खंडीत थयो नथी, जेनो आचार भेदाणो नथी, जेने कोइ पण सबळो दोष लाग्यो नथी, जे क्रोधादिके मेलो थयो नथी तथा जे चारित्रवंत, बहुसूत्री, घणा आगमनो जाण छे ने जे जघन्य आचारंग निसीथ आदिक सूत्रार्थनो धारक ने उत्कृष्टो पूर्व भणेल छे तेवा साधुने उपाध्यायनी पदवी देवी कल्पे ॥३॥ हवे एवो गुण न होय तेवाने उपाध्यायनी पदवी आपवी कल्पे नहिं ॥

अर्थ ॥ ४ ॥ स० ते । चे० वळी । णं० निश्चे । से० ते साधुने । ति० त्रण । वा० वरस । प० दीक्षा लीधा थयाने । स० श्रमण । नि० निर्ग्रंथने । नो० नथी । आ० आचार पाळवामां । कु० कुशळ । नो० नथी । सं० १७ भेदे संजम पाळवामां । कु० कुशळ । नो० नथी । प० प्रवचन (सिद्धांत) मां । कु० कुशळ । नो० नथी । प० गच्छनी सर्व चितानी प्रज्ञाने विषे ।

---

१ H (एच) अक्खुया° (so always in 3-8) ३–८ मां ते मुजब. २ H (एचमां) °चरित्ते (so always in 3-8) ३–८ मां ते मुजब.

कु० डाह्यो । नो० नथी । स० गच्छनी सार संभाळादि वस्तुना कार्यने विषे । कु० कुशळ । नो० नथी । उ० पाणेसणादिक उपग्रहने विषे । कु० कुशळ । ख० खंडाणो छे । आ० आचार जेहनो । भि० भेदाणो छे । आ० आचार जेहनो । स० सबळा मांहिलो सबळो । आ० दोष लाग्यो छे जेने । सं० क्रोधादिके करी मेलो थयो छे । आ० आचार। चि० चारित्र जेहनो । अ० थोडा । सु० सूत्रनो जाण । अ० थोडा । आ० आगमनो जाण तेने । नो० न । क० कल्पे । उ० उपाध्यायनी पदवी । उ० देवी कल्पे नहिं ॥ ४ ॥

मूळपाठ ॥ ४ ॥ स च्चेव णं से तिवासपरियाए समणे निग्गन्थे नो आयारकुसले नो संजमकुसले नो पवयणकुसले नो पन्नत्तिकुसले नो संगहकुसले नो उवग्गहकुसले खयायारे भिन्नायारे सबलायारे संकिलिट्ठायारचित्ते अप्पसुए अप्पागमे नो कप्पइ उवज्झायत्ताए उद्दिसित्तए ॥ ४ ॥

भावार्थ ॥ ४ ॥ जे साधु आचारमां, संजममां, सिद्धांतने विषे, गच्छनी सर्व चितानी प्रज्ञाने विषे, गच्छनी सार संभाळादिक वस्तुना कार्यना संग्रहने विषे, तथा पाणेसणादिक उपग्रहने विषे कुशळ नथी तथा जेनो आचार खंडीत थयो छे, जेनो आचार भेदाणो छे, जेने सबळो दोष लाग्यो छे, क्रोधादिके जेनो चारित्र मेलो थयो छे, जे थोडा सूत्र तथा आगमनो जाण छे तेवा श्रमण निग्रन्थ त्रण वरसनो दीक्षित होय तोपण तेवाने उपाध्यायनी पदवी आपवी कल्पे नहिं ॥ ४ ॥ हवे वळी एहवी पदवीना विशेषना सूत्र कहे छे ॥

अर्थ ॥ ५ ॥ पं० पांच । वा० वर्ष । प० प्रव्रर्जा लीधा थया छे तेवो । स० श्रमण । नि० साधु ते । आ० आचारने विषे । कु० कुशळ । सं० संजम पाळवामां । कु० कुशळ । प० प्रवचनमां । कु० कुशळ । प० गच्छनी सर्व चिंतानी प्रज्ञाने विषे । कु० कुशळ । सं० गच्छनी सार संभाळादि वस्तु ना कार्यने विषे । कु० कुशळ । उ० पाणेसणादीक उपग्रहने विषे । कु० कुशळ । अ० नथी । कख० खंडाणो । आ० आचार जेहनो । अ० नथी । भि० भेदाणो । आ० आचार जेहनो । अ० नथी । स० सबळो दोष लाग्यो जेहने । अ० क्रोधादिके करी नथी । सं० मेलो थयो । आ० आचार । चि० चारित्र जेहनो । ब० बहु । सु० सूत्री । ब० घणा । आ० आगमनो जाण । ज० जघन्य । द० दसा श्रुत स्कंध । क० बृहत् कल्प । व० व्यवहार सूत्रनो । ध० धरणहार छे तेने । क० कल्पे । आ० आचार्य । उ० उपाध्यायनी पदवी । उ० देवी कल्पे ॥ ५ ॥

मूळपाठ ॥ ५ ॥ पञ्चवासपरियाए समणे निग्गन्थे आयारकुसले संजमकुसले पवयणकुसले पन्नत्तिकुसले संगहकुसले उवग्गहकुसले अक्खयायारे अभिन्नायारे असबलायारे असंकिलिट्ठायारचित्ते बहुस्सुए बब्भागमे जहन्नेणं दसकप्पववहारधरे कप्पइ आयरिय उवज्झायत्ताए उद्दिसित्तए ॥ ५ ॥

भावार्थ ॥ ५ ॥ पांच वर्षनी प्रवर्ज्या (दीक्षा) लीधेल श्रमण तपस्वी साधु जे आचारने विषे कुशळ छे, जे संजम पाळवामां, प्रवचनमां, गच्छनी सर्व चिंतानी प्रज्ञाने विषे, गच्छनी सार संभाळादि वस्तुना कार्यने विषे पाणेसणादिक उपग्रहने विषे कुशळ छे, जेनो आचार खंडाणो, भेदाणो नथी, जेने सबळो दोष लाग्यो नथी, क्रोधादिके जेनो चारित्र आचार मलीन नथी, वळी

जे बहु सूत्री तथा घणा आगमनो जाण छे ने जघन्यदशाश्रुत, वेदकल्प ने व्यवहार सूत्रनो धरणहार छे तेने आचार्य उपाध्यायपणुं आपवुं कल्पे ॥ ५ ॥

अर्थ ॥ ६ ॥ स० तेने सघळा मळी । चे० वळी । णं० निश्चे । से० ते साधुने । पं० पांच । वा० वरस । प० दीक्षा लीधाने थया छे ते । स० श्रमण । नि० निग्रंथने । नो० नथी । आ० आचारने विषे । कु० कुशळ । नो० नथी । सं० संजममां । कु० कुशळ । नो० नथी । प० प्रवचनमां । कु० कुशळ । नो० नथी । प० गच्छनी चिंतानी प्रज्ञाने विषे । कु० कुशळ । नो० नथी । सं० गच्छनी सारसंभाळादि वस्तुना कार्यने विषे । कु० कुशळ । नो० नथी । उ० पाणेसणादि उपग्रहने विषे । कु० कुशळ । ख० खंडाणो छे । आ० आचार जेहनो । भि० भेदाणो छे । आ० आचार जेहनो । स० सबळा दोषवाळो । आ० आचार छे जेनो । सं० क्रोधादिके मेलो थयो छे । आ० आचार । चि० चारित्र जेहनो । अ० थोडा । सु० सूत्रनो जाण । अ० थोडा । आ० आगमनो जाण । नो० न । क० कल्पे । आ० आचार्य । उ० उपाध्यायपणो । उ० देवो (कल्पे नहिं) ॥६॥

मूळपाठ ॥ ६ ॥ स च्चेव णं से पञ्चवास परियाए समणे निग्गन्थे नो आयारकुसले नो संजमकुसले नो पवयणकुसले नो पन्नत्तिकुसले नो संगहकुसले नो उवग्गहकुसले खयायारे भिन्नायारे सबलायारे संकिलिट्ठायाराचित्ते अप्पसुए अप्पागमे नो कप्पइ आयरियउवज्झायत्ताए उद्दिसित्तए ॥ ६ ॥

भावार्थ ॥ ६ ॥ बधा मळी पांच वर्षना दिक्षित श्रमण साधुने जेनो आचार वगेरे कुशळ नथी, जे संजम पाळवामां, प्रवचनमां, गच्छनी सर्व चिंतानी प्रज्ञाने विषे, गच्छनी सार संभाळादि वस्तुना कार्येने विषे, पाणेसणादिक उपग्रहने विषे कुशळ नथी, जेनो आचार खंडाणो भेदाणो छे, जेने सबळो दोष लाग्यो छे, क्रोधादिके जेनो चारित्र आचार मलीन छे वळी जे अल्पसुत्री, अल्प (थोडा) आगमनो जाण तेने आचार्य उपाध्यायपणुं आपवुं कल्पे नहि ॥ ६ ॥ हवे वळी एज बाबत विशेष कहे छे ॥

अर्थ ॥ ७ ॥ अ० आठ । वा० वरस । प० प्रवर्ज्या लीधाने थया छे तेवो । स० श्रमण । नि० निग्रंथ । आ० आचारने विषे । कु० कुशळ डाह्यो छे । सं० संजममां। कु० कुशळ छे । प० प्रवचनमां ।कु० कुशळ छे । प० गच्छनी सर्व चिंतानी प्रज्ञाने विषे । कु० कुशळ छे । सं० गच्छनी सार संभाळादि वस्तुना कार्यने विषे । कु० कुशळ छे । उ० पाणेसणादीक उपग्रहने विषे । कु० कुशळ छे । अ० नथी । ख० खंडाणो । आ० आचार जेहनो । अ० नथी । भि० भेदाणो । आ० आचार जेहनो । अ० नथी । स० सबळो दोष लाग्यो जेहने । अ० नथी । सं० क्रोधादिके मेलो । आ० आचार । चि० चारित्र जेनो । ब० बहु । सु० सुत्री । ब० घणा । आ० आगमनो जाण । ज० जघन्य । ठा० ठाणांग । स० समवायांगनो । ध० जाण । क० कल्पे । ते साधुने । आ० आचार्यनी । प० पदवी । (उ० उपाध्यायनी पदवी । प० प्रवर्तकनी । थे० स्थिवरनी । ग० गणीनी) । जा० ज्यां लगे । ग० गणावच्छेदनी ए सघळी पदवी । उ० देवी कल्पे ॥ ७ ॥

मूळपाठ ॥ ७ ॥ अट्ठवासपरियाए समणे निग्गन्थे आयारकुसले संजमकुसले पवयणकुसले पन्नतिकुसले संगहकुसले उवग्गहकुसले अक्खयायारे अभिन्नायारे अस-

बलायारे असंकिलिट्ठायारचित्ते बहुस्सुए बज्झागमे जहन्नेणं ठाणसमवायधरे कप्पइ आयरियत्ताए (जाव) गणावच्छेइयत्ताए उद्दिसित्तए ॥ ७ ॥

भावार्थ ॥ ७ ॥ आठ वर्षनी प्रवर्ज्या लीधा थएल जे श्रमण तपस्वी निग्रंथ (साधु) आचारने विषे कुशळ छे, संजममां, प्रवचनमां, गच्छनी सर्व चिंतानी प्रज्ञामां, गच्छनी सार संभाळादि वस्तुना कार्यने विषे, पाणेसणादिक उपग्रहने विषे कुशळ छे, जेनो आचार खंडाणो भेदाणो नथी, जेहने सबळो दोष लाग्यो नथी, क्रोधादिके करी जेनो चारित्र मेलो थयो नथी, वळी जे बहुसुत्री ने घणा आगमनो जाण छे ने जघन्यठाणांग समवायंगनो जाण छे तेवा साधुने आचार्य पदवी १ (उपाध्यायनी पदवी २ जे उपाध्याय ज्ञान, दर्शन, चारित्रने विषे प्रवर्तावे, प्रतिलेखणा अणकरताने प्रमाद टळावी शिखामण दीए, अतिचार लागे तेने आलोयण लेवरावे ने यथाशक्ति तप करवानुं कहे, पवर्तादिकनी पदवी ३ ते आचार्यना उपदेश मुजब वैयावचने विषे साधुने प्रवर्तावे, स्थिवरनी पदवी ४ जे संजमने विषे स्थिर करे, गणिनी पदवी ५ जे सुत्रार्थ भणावे) त्यां लगे गणावच्छेदनी पदवी ६ जे आदेशनानो धर्णा, साधुना टोळानी सार संभाळ राखे, साधुनो समुदाय ग्रहीने गच्छना आधार माटे नवा क्षेत्र उपधि उपगरणनी गवेखणाने अर्थे देशमां उध्यम करवा भणी विचरे ने उपगरण गच्छ सारु एकठा करीने आणी आपे एम छए पदवी देवी कल्पे ॥ ७ ॥

अर्थ ॥ ८ ॥ स० ते सघळा । चे० वळी । निश्चे । णं० वळी । से० ते साधुने । अ० आठ । वा० वरस । प० प्रवर्ज्या लीधा थइ छे तेवा । स० श्रमण । नि० निग्रंथ साधुने । नो० नथी । आ० आचारने विषे । कु० कुशळ । नो० नथी । सं०

संजममां । कु० कुशळ । नो० नथी । प० प्रवचनमां । कु० कुशळ । नो० नथी । प० गच्छनी चिंतानी प्रज्ञाने विषे । कु० कुशळ । नो० नथी । सं० गच्छनी सार संभाळादि वस्तुना कार्यने विषे । कु० कुशळ । नो० नथी । उ० पाणेसणादि उपग्रहने विषे । कु० कुशळ । ख० खंडाणो छे । आ० आचार जेहनो । भि० भेदाणो छे । आ० आचार जेहनो । स० सबळा दोषशाळो । आ० आचार छे जेनो । सं० क्रोधादिके करीने मेळो थयो छे । आ० आचार । चि० चारित्र जेहनो । अ० अल्प । सु० सुत्री । अ० अल्प । आ० आगमनो जाण । नो० न । क० कल्पे । आ० आचार्यनी पदवी । जा० ज्यां लगे । ग० गणावच्छेदकनी पदवी । उ० देवी न कल्पे ॥८॥

मूळपाठ ॥ ८ ॥ स च्चेव णं से अट्ठवासपरियाए समणे निग्गन्थे नो आयारकुसले नो संजमकुसले नो पवयणकुसले नो पन्नत्तिकुसले नो संगहकुसले नो उवग्गहकुसले खयायारे भिन्नायारे सबलायारे संकिलिट्ठायारचित्ते अप्पसुए अप्पागमे नो कप्पइ आयरियत्ताए (जाव) गणावच्छेइयत्ताए उद्दिसित्तए ॥ ८ ॥

भावार्थ ॥ ८ ॥ प्रवर्ज्या लीधाने आठ वर्ष थएल श्रमण निग्रंथ (साधु) जे आचारमां कुशळ नथी ज्यां लगे क्रोधादिके जेनो चारित्र मेलो थयो छे, जे थोडा सूत्र तथा थोडा आगमनो जाण छे तेने आचार्य पदवी ज्यां लगे गणावच्छेदकनी पदवी आपवी कल्पे नहिं ॥ ८ ॥ ए पदवी कही ते पदवीनो धणी गुणवंत होय तेने कोइक कारणे तेज दिवसे उपली पदवी देवी ते कहे छे ॥

अर्थ ॥ ९ ॥ नि० विनाश पामेल । प० पर्यायनो धणी एटले पूर्वे घणा वर्ष दिक्षा पालीने ते दिक्षामां कर्म योगे पाछो पडी वैराग्य योगे फरी दीक्षा लीए ते निरुद्ध पर्याय कहीए तेने । स० श्रमण । नि० निग्रंथने । क० कल्पे । त० तेज । दि० दिवसे । आ० आचार्य । उ० उपाध्यायनी पदवी । उ० देवी कल्पे । से० ते । कि० केम एम । आ० कह्युं । भं० हे भगवंत । ते कारण कहे छे । अ० छे । णं० वळी । थे० ते स्थिवर साधुना पूर्वना । त० तथा । रु० रुप । कु० कुळ । ते कुळ केवा छे । क० करणहार छे । प० प्रतितना एटले ते कूळ प्रतित कार्य छे (स्नेह उपजावणहार छे) । थे० दान तथा प्रतितने विषे धीर्य छे । वे० साधुनो जेने विश्वास छे । सं० समयनो जाण गुणवंत छे । स० प्रमोदना । क० करणहार छे । एटले जेने घेर साधु आवे खुशी थाय हर्ष प्रमोद उपजे । अ० नाना मोटा घरना सर्वेने दान देवानी अनुज्ञा दीधी छे अथवा नानो मोटो साधुने सर्वने सरखो दान दीए छे । ब० बहु । म० मतना जाण छे एटले घणा साधुना मत छे ते सघळाने पूछे अथवा जे कोइ मतना साधु सघळा आवे तेने दान लेवानी आज्ञा । भ० छे । ते० ते । कुळ । क० केवां छे । ते० ते कुळ । प० प्रतित कार्या छे । ते० ते कूळ । थे० धीर्यवंत छे । ते० ते कुळ । वे० विश्वास करवा योग्य छे । ते० ते कुळ । सं० साधुने जावा योग्य छेने । ते० ते कुळ । स० प्रमोदना । क० करणहार छे । ते कुळ वळी केवा छे । (ते० तेने । अ० सघळाने सर्वथा प्रकारे घणा दान देवानी आज्ञा सरखी दीधी छे वळी ते कूळ केवा छे । ते० तेने । ब० घणा प्रकारनी । म० आज्ञा दीधी छे एटले घणा प्रकारनी घणाने सरखी आज्ञा दीधी छे एटले जे साधुने हीतकारी उपधी उपगरण आपे छे) । जं० जे । से० ते एहवा कूळनो धणी । नि० निरुद्ध । प० पर्यायनो धणी जेणे पूर्वे दीक्षा लीधी ते । स० श्रमण । नि० निग्रंथने । क० कल्पे । आ० आचार्य । उ० उपाध्यायनी पदवी । उ० देवी । त० तेज । दि० दीवसे ॥ ९ ॥

मूळपाठ ॥ ए ॥ निरुद्धपरियाए समणे निग्गन्थे कप्पइ तद्दिवेसं आयरियउवज्झायत्ताए उद्दिसित्तए. से किमाहु भन्ते? अत्थि णं थेराणं तहारूवाणि[2] कुलाणि कमाणि पत्तियाणि थेज्जाणि[3] वेसासियाणि संमयाणि सम्मुइकराणि अणुमयाणि बहु-मयाणि भवन्ति, तेहिं कमेहिं तेहिं पत्तिएहिं तेहिं थेज्जेहिं[3] तेहिं वेसासिएहिं तेहिं संमएहिं तेहिं सम्मुइकरेहिं[4] जं से निरुद्धपरियाए समणे निग्गन्थे, कप्पइ आयरियउवज्झायत्तए उद्दिसित्तए तद्दिवसं ॥ ए ॥

भावार्थ ॥ ९ ॥ एकवार दीक्षा लइ पर्याय (दीक्षा) नो विनाश करी फरी दीक्षा लीए तेने निरुद्ध एटले विनाशित पर्यायनो साधु कहीए, ते श्रमण निग्रंथने तेज दिवसे कारणे आचार्य उपाध्यायनी पदवी देवी कल्पे। तेने शा माटे तेज दिवसे पदवी देवी कही एवुं शिष्य पूछे छे तेनो उत्तर भगवंत कहे छे. ते स्थिवर साधुने पूर्वना तथारुप कुळ छे ते कुळ केवा छे ते कहे छे, ते कुळ प्रतितकारीया (विश्वास बेसे तेवा) छे, दान आपवामां धीर छे, विश्वासु छे, गुणवंत छे, साधु वारंवार वहो-रवा पधारे तेमां खुशी थाय तेवाने वहोरावता दोष न लगाडे तेवां छेने जेमां साधुने वहोराववानी घरना नाना मोटा बधाने

१ H (एचमां) तंदि°. २ H always (एचमां हमेशां) °आइं. ३ H (एचमां) थे°. ४ H adds (एचमां वधारे) तेहिं अणुमएहिं तेहिं बहुमएहिं.

अनुज्ञा दीधी छे, जेमां नाना मोटा बधा साधुने सरखी रीते समपणे दान दीए छे, जेमां बधा जणने जे साधु आवे तेमने सघळा घणुं दान दीए एहवी आज्ञा छे. वळी ते कूळ केवां छे तोके ते कूळ प्रतितकारीया छे, धीर्यवंत छे, विश्वास करवा योग्य छे, ते साधुने जावा योग्य छे तथा साधुने प्रमोदना करणहार छे, जेमां सघळाने जोइए तेटलुं दान देवानी आज्ञा सरखी रीते आपेल छे तथा बधाने ते कुळमां आज्ञा दीधी छे ते मुजब गच्छने योग्य उपधि, उपगरण वोहोरावे छे, उपर मुजबना जे कोइ साधु जेणे प्रथम दीक्षा लीधेल ने पछी तेनो विनाश करेल ते निरुद्ध पर्यायना धणी श्रमण निग्रंथ जेणे फरी दिक्षा ग्रहण करी छे तेने तेज दिवसे उपला कारणने लीधे आचार्य, उपाध्यायनी पदवी देवी कल्पे जेथी ते गच्छ सीदाय नही ने साधुना कुळभष्ट थाय नही ॥ ९ ॥ उपला सूत्रमां घणा भणेल पण दीक्षाए भांगेल ने तेज दिवसे पदवी आपवी कही. हवे दीक्षाए भांगेल विनानो पण ओछुं भणेणाने पदवी देवा आश्री कहे छे ।

अर्थ ॥ १० ॥ नि० प्रथम दिक्षानो विनाश करी । वा० त्रण उणा के पुरा वरस । प० फरी जेने दीक्षा लीधाने थया छे ते । स० श्रमण । नि० निग्रंथने । क० कल्पे । आ० आचार्य । उ० उपाध्याय पदवी कारणे । उ० आपवी । जो तेना आचार्य काळ करी गया होय ने तेजो । स० बहु सुत्रीना लक्षणे संपूर्ण होय तो । क० कल्पे । त० तेने । णं० वळी । आ० आचारंग सूत्र तथा । क० निमीथ सूत्र । दे० देशथकी । अ० भण्यो । (भ० छे) । से० ते । य० वळी । अ० हुं भणीश एम चिंतवे । त्ति० एम । अ० भणे ते वारे । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । आ० आचार्य । उ० उपाध्यायनी पदवी । उ० देवी । से० ते । य० वळी । अ० हुं भणीश । त्ति० एम कहीने पदवी लइ पछी । नो० न । अ० भणे (भणे नहिंतो) । ए० एम । से० ते साधुने । नो० न । क० कल्पे । आ० आचार्य । उ० उपाध्याय पदवी । उ० देवी कल्पे नहिं ॥ १० ॥

मूळपाठ ॥ १० ॥ निरुद्धवासपरियाए समणे निग्गन्थे कप्पइ आयरियउवज्झायत्ताए उद्दिसित्तए समुच्छेयकप्पंसि. तस्स णं आयारपकप्पस्स देसे अवट्ठिए, से य अहिज्जिस्सामि त्ति अहिज्जेज्जा, एवं से कप्पइ आयरियउवज्झायत्ताए उद्दिसित्तए. से य अहिज्जिस्सामि त्ति नो अहिज्जेज्जा, एवं से नो कप्पइ आयरियउवज्झायत्ताए उद्दिसित्तए ॥ १० ॥

भावार्थ ॥ १० ॥ हवे प्रथम दिक्षा मांगनारने फरी दिक्षा लीधाने थोडा वरस थया छे तेवा श्रमण निग्रंथ साधुने आचार्य काळगत थए आचार्य, उपाध्याय पदवी देवी कल्पे । जोके ते साधु बहुसुत्री नथी पण भणवा समर्थ छे तथा समुचयपणे ते आचारंग तथा निर्सीथना केटलाक अध्ययनो ते भण्यो छे ने बाकीना भणीश एम चिंतवे छे. ते जो भणे तो तेने आचार्य उपाध्यायनी पदवी आपवी कल्पे ने हुं भणीश एम कही पदवी लइने पछी भणे नहीं तो ते साधुने आचार्य उपाध्यायनी पदवी देवी कल्पे नहिं !! १० ॥ उपर पदवी केम देवी ते कह्युं. हवे साधु युवान छे ने युवान साधुने आचार्य, उपाध्याय विना न रहेवुं ते कहे छे ॥

अर्थ ॥ ११ ॥ नि० निग्रंथ साधु ते केवा छे । णं० वळी । न० नाहनो । ड० दीक्षाए करी त्रण वरसे करी बाळक । त० यौवनपणे करी सहित छे । ग० गणमां । आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । वी० काळ करी गया छे तो । नो० न ।

---

१ Hadds (एचमां वधारे) भवइ.

से० ते नवा दीक्षित साधुने । क० कल्पे । अ० विना । आ० आचार्य विना । उ० उपाध्याय विना । हो० रहेवुं कल्पे नहिं । क० कल्पे । से० ते नवा तरुणने । पु० पहेला । आ० आचार्य । उ० स्थापीने । त० तेवार । प० पछी । उ० उपाध्यायने स्थापीने आचार्य उपाध्याय सहित रहेवुं कल्पे । से० ते । कि० केम । आ० कहुं । भं० हे भगवंत ? भगवंत कहे छे ते साधु दीक्षाए नवो छे, बाळक तरुण जोबनपणे करी सहित छे । तेनो आचार्य काळ करे तो ते तरुण साधुने आचार्यविना रहेवुं कल्पे नहिं माटे । दु० बेना । सं० संगे सहित होय । स० श्रमण । नि० निग्रंथ । ते बेहु ते कह्या । तं० ते । ज० कहे छे । आ० आचार्ये करी । उ० उपाध्याये करी । य० वळी संग्रहीत (सहित) होय ॥ ११ ॥

मूळपाठ ॥ ११ ॥ निग्गन्थस्स णं नवडहरतरुणस्स[1] आयरियउवज्झाए वीसम्भेज्जा[2], नो से कप्पइ अणायरिय उवज्झायस्स होत्तए[3]. कप्पइ से पुव्वं आयरियं उद्दिसावेत्ता तओ पच्छा उवज्झायं. से किमाहु भन्ते ? दुसंगहिए समणे निग्गन्थे, तंजहा । आयरिएणं उवज्झाएण य ॥ ११ ॥

भावार्थ ॥ ११ ॥ वळी ते निग्रंथ साधु जे दीक्षाए नाना छे, यौवनपणे सहित छे तेवा साधुने तेमना आचार्य उपाध्याय काळ करी गया होय तो ते नवा दीक्षित साधुने आचार्य उपाध्याय विना रहेवुं कल्पे नहिं. प्रथम आचार्यने पछी उपाध्यायने स्थापीने ते नवा तरुण साधुए रहेवुं कल्पे ते शुं कारणे हे भगवंत ? एम शिष्ये पूछयुं ते वारे भगवंत कहे छे. के ते साधु दी-

१ H (एचमां) तरुणगस्स. २ B (बी) वीस्र° ३ P (पी) होतए.

क्षाए नवा छे बाळ तरुण यौवनपणे करी सहित छे माटे तेना आचार्ये काळ कर्यो होय तो ते तरुण साधुने आचार्य विना रहेवुं कल्पे नहिं माटे ते साधु श्रमण निग्रंथने ते आचार्य उपाध्याय ते बहुना संगे करीने रहेवुं कल्पे ॥ ११ ॥ उपर मुजब साधु आश्री अधिकार कह्यो. हवे साध्वी पण नवी तरुण होय ते भणी नवी बाळकी साध्वीनो अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ १२ ॥ नि० साध्वी । णं० वळी । न० नवी बाळक । ड० दीक्षाए करीने हीन (थोडा) वर्षनी एटले बाळक । त० तरुणी तेना । आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । (प० पवर्त्तिणी (गुरणी) । वी० काळ करे तो । नो० न । से० ते । तरुणी नवी साध्वीने । क० कल्पे । अ० विना । आ० आचार्ये । (अ० विना) । उ० उपाध्याये एटले आचार्य उपाध्याय-विना (अ० विना । प० गुरणीजी । य० वळी) । हो० रहेवुं कल्पे नहिं । क० कल्पे । से० तेने । पु० प्रथम । आ० आचार्यने । उ० स्थापीने । त० तेवार । (प० पछी) । उ० उपाध्यायने स्थापीने । त० तेवार । प० पछी । प० पवर्त्तिणी एटले गुरणीने (वडेरीने) स्थापे । से० ते । किं० शा माटे । आ० कह्युं । भं० हे भगवंत । भगवंत कहे छे । ति० ए त्रणे करीने । सं० संग्रहित होय । स० श्रमणी साध्वी । नि० निर्ग्रंथी आर्या । तं० ते । ज० कहे छे । आ० आचार्य । उ० उपाध्यायने । प० पवर्त्तिणी । य० वळी ॥ १२ ॥

मूळपाठ ॥ १२ ॥ निग्गन्थीए णं नवडहरतरुणीए आयरियउवज्झाए[2] वीसम्भेज्जा, नो से कप्पइ, अणायरियउवज्झाइयाए[3] होत्तए[4]. कप्पइ से पुव्वं आयरियं उद्दिसावेत्ता

१ P adds (पीमां) य. २ H adds (एचमां) पवित्तिणी य. ३ H. adds (एचमां) अपवित्तिणीए य. ४ P (पी) होंतिए.

तओ[1] उवज्झायं तओ पछा पवत्तिणिं.[2] से किमाहु भन्ते ? तिसंगहिया समणी निग्गन्थी, तंजहा। आयरिएणं उवज्झाएणं पवत्तिणीएं य ॥ १२ ॥

भावार्थ ॥ १२ ॥ साध्वी नवी बाळक दीक्षाए करीने थोडा वर्षे करी बालीका तरुणी तेनो आचार्य उपाध्यायने पवर्त्तणी काळ करे तो ते नवी तरुणी साध्वीने आचार्य उपाध्यायने गुरुणीजी (गोराणी) विना रहेवुं कल्पे नहिं. प्रथम आचार्यने स्थापे ते पछी उपाध्यायने ने ते पछी गुरुणीजीने स्थापवी कल्पे. हे भगवंत ते एम केम कहुं एहवुं शिष्ये पूछे थके भगवंत कहे छे के ते श्रमणी निग्रंथी (साध्वी) आचार्य, उपाध्यायने पवर्त्तणी (गुरणीजी) ए त्रणे करीने सहित होय ॥ १२ ॥ उपला सूत्रे ते तरुणीने आचार्यादिकविना रहेवुं नहिं कहुं तेतो मोहने वशे करी पाछी पडे ते भणी हवे वळी पाछी दीक्षा लीधा पछी पदवी देवी ते आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ १३ ॥ भि० जे कोइ साधु । य० वळी । ग० गच्छ थकी । अ० नीकळीने । मे० मेहुण । प० सेवे सेवीने फरी दीक्षा लीधा पछी । ति० त्रण । सं० वर्ष लगे । त० तेने । त० ते । प० पदवी । नो० न । क० कल्पे देवी ते कहे छे । आ० आचार्यनी । वा० वळी । जा० ज्यां लगे । ग० गणावच्छेदकनी । वा० वळी । ए पदवी । उ० देवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी न कल्पे पण हवे कल्पे ते कहे छे । ति० त्रण । सं० वर्ष । वी० अतिक्रम्ये थके । च० चोथो । सं० वर्ष । प० प्रवर्त्यो । ठि० मन धर्मने विषे स्थिर थयुं छे । उ० उपसम्यो छे विषयथी आत्मा । उ० निवर्त्यो छे विषय कषायना कलुष

१ H adds (एचमां वधारे) पच्छा. २ P (पी) पवि°.

भावथी । प० विशेषे विषयादिकथी निवर्त्यो । ए० एम । से० ते साधुने । क० कल्पे । आ० आचार्य पदवी । वा० अथवा । जा० ज्यां लगे । ग० गणनी अधिपतिनी पदवी ए छ पदवीने विषे । वा० वळी । उ० स्थापवो । वा० अथवा । धा० धारवो कल्पे । वा० वळी ॥ १३ ॥

मूळपाठ ॥ १३ ॥ भिक्खू य गणाओ अवकम्म मेहुणं[1] पडिसेवेज्जा, तिण्णि संवच्छराणि तस्स तप्पत्तियं नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावच्छेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा. तिहिं संवच्छरेहिं वीइक्कन्तेहिं चउत्थगंसि संवच्छरंसि पट्ठियंसि[2] ठियस्स उवसन्तस्स उवरयस्स पडिविरयस्स[3] एवं से कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावच्छेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ १३ ॥

भावार्थ ॥ १३ ॥ जे साधु गच्छथी नीकळीने मैथुन सेवे सेवीने वळी फरी दीक्षा लीए तेने दीक्षा लीधा पछी त्रण वरस लगे उपरना कारणे ते साधुने पदवी न देवी ते कहे छे. न कल्पे तेने आचार्यनी पदवी ज्यां लगे गणावच्छेदकनी पदवी एम छ पदवी आपवी के धारवी कल्पे नहीं. हवे केम कल्पे ते कहे छे. त्रण वर्ष वीत्या थकां चोथुं वर्ष बेठुं थके ते साधुनुं मन स्थिर थयुं छे, जेनो आत्मा विषयथी उपशम्यो छे, जे विषय कषायना कलुष भावथी निवर्त्यो छे, जे विशेषे विषयादिकथी

१ H (एचमां) मेहुणधम्मं. २ Hadds (एचमां वधारे) उवट्ठियंसि. ३ Hadds (एचमां वधारे) निव्विकारस्स.

निवर्त्यों छे ने विषय विकार रहीत थयो छे एम ते साधुने आचार्यनी पदवी, (उपाध्यायनी, प्रवर्तकनी, स्थिवरनी, गणीनी) ज्यां लगे गणावच्छेदक एटले गणना अधिपति जे गणनी सार संभाळ राखे, वस्त्रादिक आणी आपे तेनी पदवी ए छ पदवीने विषे स्थापवो धारवो कल्पे ॥ १३ ॥ ए सामान्य साधु आश्री कह्युं हवे गणावच्छेद आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ १४ ॥ ग० गणावच्छेदकने । ग० गणावच्छेदकनी पदवी । अ० विण । नि० मुकये । मे० मैथुन । ध० धर्मने । प० सेवे तो । जा० जावजीव लगे । त० तेने । त० ते । प्प० पदवी । नो० न । क० कल्पे। आ० आचार्यनी। वा० अथवा । जा० ज्यांलगे । ग० गणावच्छेदकनी । वा० वळी । ए छ पदवी । उ० आपवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी ॥१४॥

मूळपाठ ॥ १४ ॥ गणावच्छेइए गणावच्छेइयत्तं अनिक्खिवित्ता मेहुणधम्मं पडिसेवेज्जा, जावज्जीवाए तस्स तप्पत्तियं नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावछेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ १४ ॥

भावार्थ ॥ १४ ॥ गणावच्छेदक पोतानी गणावच्छेदकनी पदवी मुक्या विना मैथुन धर्म सेवे तो जावजीवलगे तेने आचार्य पदवी ज्यांलगे गणना अधिपतिनी पदवी ए छ पदवी देवी के धारवी कल्पे नहिं ॥ १४ ॥

अर्थ ॥ १५ ॥ ग० गणावच्छेदक । ग० गणावच्छेदकनी पदवी । नि० मुकीने छांडीने । मे० मैथुन । ध० धर्म । प० सेवे सेवीने फरी दीक्षा लीए तेवारे । ति० त्रण । सं० वरसलगे । त० तेने । त० ते । प्प० पदवी प्रत्ये । नो० न । क० कल्पे । आ० आचार्यपणे । वा० अथवा । जा० ज्यांलगे । ग० गणावच्छेदकपणे । वा० वळी । उ० स्थापवो । वा० अथवा ।

धा० धारवो । वा० वळी । कल्पे नहि । ति० त्रण । सं० वर्ष । वी० अतिक्रमे थके । च० चोथुं । सं० वर्ष । प० प्रवर्त्युं होय । ठि० मन स्थिर थयुं छे । उ० उपसम्यो छे विषयथी आत्मा । उ० निवर्त्यो विषय कषाय कलुष भावथी । प० विशेषे विषयादिकथी निवर्त्यो । ए० एम । से० ते साधुने । क० कल्पे । आ० आचार्य पदवी । वा० अथवा । जा० ज्यां लगे । ग० गच्छना अधिपतिनी पदवी । वा० वळी । उ० आपवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी कल्पे ॥ १५ ॥

मूळपाठ ॥ १५ ॥ गणावच्छेइए गणावच्छेइयत्तं निक्खिवित्ता मेहुणधम्मं पडिसेवेज्जा, तिण्णि संवच्छराणि तस्स तप्पत्तियं नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावच्छेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा. तिहिं संवच्छरेहिं वीइक्कन्तेहिं चउत्थगंसि संवच्छरंसि पट्ठियंसि[1] ठियस्स उवसन्तस्स उवरयस्स पडिविरयस्स[2] एवं से कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावच्छेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥१५॥

भावार्थ ॥ १५ ॥ गणावच्छेदक गणावच्छेदकनी पदवी मुकीने मैथुन धर्मने सेवे सेवीने फरी दीक्षा लीए तेवारे त्रण वरस लगे तेने आचार्य, उपाध्याय ज्यांलगे गणावच्छेदकनी पदवी आपवी के धारवो कल्पे नहि. त्रण वर्ष विल्या पछी ने चोथुं वर्ष बेठुं छे जेवारे मैथुन थकी तेनुं मन स्थिर थयुं छे, तेनो आत्मा विषयथी उपशम्यो छे, विषयकषायना कलुष भावथी ते निव-

१ Hadds (एचमां वधारे) उवट्ठियंसि. २ Hadds (एचमां वधारे) निव्विकारस्स.

त्यों छे, विशेषे विषयादिकथी निवर्त्यो छे, विषयविकार रहित थयो छे एम थया पछी तेने आचार्य ज्यां लगे गणावच्छेदकनी पदवी आपवी अथवा धारवी कल्पे ॥ १५ ॥ हवे आचार्यना बे सुत्र कहे छे ॥

अर्थ ॥ १६ ॥ आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । आ० आचार्य । उ० उपाध्यायपणुं । अ० विना । नि० मुक्या विना । मे० मैथुन । ध० धर्म । प० सेवे । तो तेने । जा० जावजीव लगी । त० तेने । त० ते । प्प० पदवी प्रत्ये । नो० नहिं । क० कल्पे । आ० आचार्यनी । वा० अथवा । जा० ज्यां लगे । ग० गणावच्छेदकनी । ए छ पदवी । वा० वळी । उ० स्थापवी । वा० अथवा । धा० धारवी कल्पे नहिं । वा० वळी ॥ १६ ॥

मूळपाठ ॥ १६ ॥ आयरियउवज्झाए आयरियउवज्झायत्तं अनिक्खिवित्ता मेहुणधम्मं पडिसेवेज्जा, जावज्जीवाए तस्स तप्पत्तियं नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावच्छेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ १६ ॥

भावार्थ ॥ १६ ॥ आचार्य उपाध्याय, आचार्य उपाध्यायनी पदवी मुकयाविना मैथुन सेवे तो तेने जावजीव लगे आचार्यनी पदवी ज्यां लगे गणावच्छेदकनी पदवी आपवी अथवा धारवी कल्पे नहिं ॥ १६ ॥

अर्थ ॥ १७ ॥ आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । आ० आचार्य । उ० उपाध्यायनी पदवी । नि० मुकीने । मे० मैथुन । ध० धर्म । प० सेवे ने पछी दीक्षा लीए तेने । ति० त्रण । सं० वरस लगे । त० तेने । त० ते । प्प० पदवी देवी । नो० न । क० कल्पे ते कहे छे । आ० आचार्यनी पदवी । वा० अथवा । जा० ज्यां लगे । ग० गणावच्छेदकनी पदवी । वा० वळी ।

उ० देवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी कल्पे नहिं । ति० त्रण । सं० वर्षे । वी० अतिक्रम्ये । च० चोथा । सं० वर्ष । प० प्रवर्त्यो । ठि० मन स्थिर थयुं छे । उ० आत्मा विषय थकी उपसम्यो छे । उ० विषय कषाय कलुष भाव निवर्त्यो छे । प० विशेषे विषयादिकथी निवर्त्यो छे । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । आ० आचार्य पदवी । वा० अथवा । जा० ज्यां लगे । ग० गणावच्छेदकनी पदवी । वा० वळी । उ० ए पदवीए स्थापवो । वा० अथवा । धा० धारवो । वा० वळी ॥१७॥

मूळपाठ ॥ १७ ॥ आयरियउवज्झाए आयरियउवज्झायत्तं निक्खिवित्ता मेहुणधम्मं पडिसेवेज्जा, तिण्णि संवच्छराणि तस्स तप्पत्तियं नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावच्छेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा. तिहिं संवच्छरेहिं वीइक्कन्तेहिं चउत्थगंसि संवच्छरंसि पट्ठियंसि[1] ठियस्स उवसन्तस्स उवरयस्स पडिविरयस्स[2] एवं से कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावच्छेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ १७ ॥

भावार्थ ॥ १७ ॥ आचार्य उपाध्याय, आचार्य उपाध्यायनी पदवी मुकीने मैथुन धर्म सेवे, पछी वळी दीक्षा लीए तेने त्रण वरस लगे आचार्य उपाध्याय ज्यां लगे गणावच्छेदकनी पदवी देवी के धारवी कल्पे नहिं. त्रण वरस अतिक्रम्ये थके ने

१ H adds (एचमां वधारे) उवट्ठियंसि. २ H adds (एचमां वधारे) निव्विकारस्स.

चोथुं वरस बेठे थके मन स्थिर थयुं छे, आत्मा विषय थकी उपशम्यो छे, विषय कषाय कलुष भावथी ते निवर्त्यो छे, विशेषे विषयादिकथी निवर्त्यो छे, विषय विकार रहित थयो छे एम होय तो तेने आचार्य उपाध्याय ज्यां लगे गणावच्छेदकनी पदवी देवी अथवा धारवी कल्पे ॥ १७ ॥ उपर गच्छ मांहे थकानो अधिकार कह्यो, ते तो गच्छ छोडीने पण जाय ते भणी गच्छ छोडीने देशांतर जाय एटले के प्रथम सूत्रे लिंग थको मैथुन सेवे ने हवे द्रव्य लिंग छोडी देशान्तरे जइ मैथुन सेवे ते आश्री कहे छे.

अर्थ ॥ १८ ॥ भि० साधु । य० वळी । ग० गच्छ थकी । अ० नीकळीने । ओ० मैथुन सेववा भणी द्रव्य लिंग छांडवाने देशांतरे जाय ने मैथुन सेवे । ति० त्रण । सं० वरस लगे । त० तेने । त० ते । प्प० पदवी प्रत्ये । नो० न । क० कल्पे । आ० आचार्यनी । वा० अथवा । जा० ज्यां लगे । ग० गणावच्छेदकनी पदवी । वा० वळी । उ० आपवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी कल्पे नहिं । ति० त्रण । सं० वरस । वी० अतिक्रम्ये हुवे । च० चोथुं । सं० वरस । प० प्रवर्त्यो । ठि० मन विषय थकी स्थिर थयुं । उ० आत्मा विषय थकी उपसम्यो छे । उ० निवर्त्यो विषय कषायादिक कलुष भावथी । प० विशेषे विषयादिकथी निवर्त्यो । ए० एम । से० ते साधुने । क० कल्पे । आ० आचार्यपणे । वा० अथवा । जा० ज्यां लगे । ग० गणावच्छेदकपणे । वा० वळी । उ० स्थापवो । वा० वळी । धा० धारवो । वा० वळी कल्पे ॥ १८ ॥

मूळपाठ ॥ १८ ॥ भिक्खू य गणाओ अवकम्म ओहायइ, तिण्णि संवच्छराणि तस्स तप्पत्तियं नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावच्छेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा

धारेत्तए वा. तिहिं संवछरेहिं वीइक्कन्तेहिं चउत्थगंसि संवछरंसि पट्ठियंसि ठियस्स उवसन्तस्स उवरयस्स पडिविरयस्स[२] एवं से कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावछेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ १८ ॥

भावार्थ ॥ १८ ॥ जे कोइ साधु गच्छमांथी नीकळीने विषय सेववा द्रव्य लिंग छांडवा भणी देशांतरे जाय, जइने मैथुन सेवी पछी दीक्षा लीए. दीक्षा लीधाने त्रण वरस थया छे तो तेने आचार्य उपाध्याय ज्यां लगे गणावच्छेदकनी पदवी आपवी के धारवी कल्पे नहिं. त्रण वरस पुरा थए ने चोथुं वर्ष प्रवर्ते छे, वळी ते साधुनुं मन विषय थकी उपशांत थयुं छे, विषय कषाय थकी निवर्त्यो छे, विषय थकी विशेषे निवर्त्यो छे ने विकार रहित थयो छे, एम होय तो आचार्य पदवी ज्यां लगे गणावच्छेदक पदवी तेने आपवी के धारवी कल्पे ॥ १८ ॥ ए सामान्य साधु आश्री कह्युं. हवे गणावच्छेदक आश्री कहे छे ।

अर्थ ॥ १९ ॥ ग० गणावच्छेदक । ग० गणावच्छेदकनी पदवी । अ० विना । नि० मुकये । ओ० द्रव्य लिंग छांडीने ते गणावच्छेदक मैथुनादि असंजमपणुं आदरे । जा० जावजीव लगे । त० तेहनी । त० ते । प्प० पदवी प्रत्ये । नो० न । क० कल्पे । आ० आचार्यनी पदवी । वा० अथवा । जा० ज्यां लगे । ग० गणावच्छेदकनी पदवी । वा० वळी । उ० देवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी कल्पे नहिं ॥ १९ ॥

---

१ H. adds (एचमां वधारे) उवट्ठियंसि. २ H adds निव्विकारस्स.

मूळपाठ ॥ १९ ॥ गणावछेइए गणावछेइयत्तं अनिक्खिवित्ता ओहाएज्जा, जावज्जी-
वाए तस्स तप्पत्तियं नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावछेइयत्तं वा
उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ १९ ॥

भावार्थ ॥१९॥ जे कोइ गणावच्छेदक गणावच्छेदकनी पदवी मुक्याविना ते गणावच्छेदक विषय सेववा द्रव्य लिंग छांडे ने असंयमपणुं आदरे तेने जावजीव लगे आचार्य उपाध्याय ज्यां लगे गणावच्छेदकनी पदवी देवी के धारवी कल्पे नहिं ॥१९॥

अर्थ ॥ २० ॥ ग० गणावच्छेदक । ग० गच्छना नायकनी पदवी । नि० मुकीने । ओ० (ते गण नायक) द्रव्य लिंग मुकीने मैथुनादि असंजम आदरे तेने । ति० त्रण । सं० वर्ष लगे । त० तेहने । त० ते । प्प० पदवी प्रत्ये । नो० न । क० कल्पे । आ० आचार्यपणुं । वा० अथवा । जा० ज्यां लगे । ग० गणावच्छेदक पदवी । वा० वळी । उ० स्थापवी । वा० अथवा । धा० धारवी कल्पे नहिं तो केम कल्पे ते कहे छे । वा० वळी । ति० त्रण । सं० वरस । वी० अतिक्रम्ये । च० चोथुं । सं० वरस । प० बेठे । ठि० मन स्थिर थाय । उ० विषयथी उपशांत आत्मा । उ० निवर्त्यो विषयथी । प० विषयथी विशेषे निवर्त्यो । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । आ० आचार्य पदवी । वा० वळी । जा० ज्यां लगे । ग० गणावच्छेदकनी पदवी । वा० वळी । उ० स्थापवी । वा० अथवा । धा० धारवी कल्पे । वा० वळी ॥ २० ॥

मूळपाठ ॥ २० ॥ गणावछेइए गणावछेइयत्तं निक्खिवित्ता ओहाएज्जा, तिण्णि संव-
च्छराणि तस्स तप्पत्तियं नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावछेइयत्तं

वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा. तिहिं संवच्छरेहिं वीइक्कन्तेहिं चउत्थगंसि संवच्छरंसि पट्ठियंसि[1] ठियस्स उवसन्तस्स उवरयस्स पडिविरयस्स[2] एवं से कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावच्छेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥२०॥

भावार्थ ॥ २० ॥ गणावच्छेदक गणावच्छेदकपणुं मुकीने लिंग छोडी मैथुन सेवे ते पाछी दिक्षा लीए तेने दीक्षा लीधाने त्रण वर्ष लगे आचार्य, उपाध्याय ज्यांलगे गणावच्छेदक पदवी तेने आपवी के धारवी कल्पे नहिं. त्रण बरस पुरा थए ने चोथुं वरस वेठुं पछी मन स्थिर थाय, आत्मा विषयथी उपशांत थाय, विषयथी निवर्ते, विशेषे निवर्ते ने विकार रहित थाय त्यारे आचार्य उपाध्याय के ज्यांलगे गणावच्छेदक पदवीए स्थापवो के ते पदवी धारवी कल्पे. ॥ २० ॥ हवे उपरना गणावच्छेदनी माफक आचार्यना बे सूत्र कहे छे ॥

अर्थ ॥ २१ ॥ आ० आचार्य। उ० उपाध्याय। आ० आचार्य। उ० उपाध्यायपणुं। अ० विना। नि० मुकये। ओ० द्रव्य लिंग छांडी मैथुनादिक असंजम सेवे तेने। जा० जावजीव सुधी। त० ते आचार्यने। त० ते। प० पदवी प्रत्ये। नो० न। क० कल्पे। आ० आचार्यनी पदवी। वा० अथवा। जा० ज्यांलगे। ग० गणावच्छेदकनी पदवी। वा० वळी। उ० देवी। वा० अथवा। धा० धारवी। वा० वळी ॥ २१ ॥

1 Hadds (एचमां वधारे) उवट्ठियंसि. 2 Hadds (एचमां वधारे) निव्विकारस्स.

मूळपाठ ॥ २१ ॥ आयरियउवज्झाए आयरियउवज्झायत्तं[1] अनिक्खिवित्ता ओहाएज्जा, जावज्जीवाए तस्स तप्पत्तियं नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावच्छेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा[2] ॥ २१ ॥

भावार्थ ॥ २१ ॥ आचार्य उपाध्याय आचार्य उपाध्यायपणुं मुक्याविना द्रव्यलिंग छांडी मैथुन सेवेतो जावजीवलगे तेने आचार्य ज्यांलगे गणावच्छेदकनी पदवी देवी के धारवी कल्पे नहिं ॥ २१ ॥

अर्थ ॥ २२ ॥ आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । आ० आचार्य । उ० उपाध्यायनी पदवी । नि० मुकीने । ओ० द्रव्य लिंग छांडी मैथुन सेवी फरी दीक्षा लीए ते वारे । ति० त्रण । सं० वरसलगे । त० तेने । त० ते । प्प० पदवी । नो० न । क० कल्पे । आ० आचार्य पदवी । वा० अथवा । जा० ज्यांलगे । ग० गणावच्छेदकनी पदवी । वा० वळी । उ० स्थापवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी । तो केम कल्पे ते क छे । दीक्षा लीधा पछी । ति० त्रण । सं० वरस । वी० पुरा थया छे । च० चोथुं । सं० वरस । प० शरु थयुं छे । ठि० मन स्थिर थाय । उ० विषयथी उपशांत आत्मा । उ० निवर्त्यो विषयथी । प० विषयथी विशेषे निवर्त्यो । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । आ० आचार्यपणुं । वा० अथवा । जा० ज्यांलगे । ग० गणावच्छेदकपणुं । वा० वळी । उ० देवुं । वा० अथवा । धा० धारवुं । वा० वळी कल्पे ॥ २२ ॥

---

१ H. has (एचमां छे) आयरिए आयरियत्तं. २ H. has a separate sutra for (एचमां जुदो पाठ) उवज्झाए (माटे)

मूळपाठ ॥ २२ ॥ आयरियउवज्झाए आयरियउवज्झायत्तं निक्खिवित्ता ओहाएज्जा, तिन्नि संवच्छराणि तस्स तप्पत्तियं नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावच्छेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा. तिहिं संवच्छरेहिं वीइक्कन्तेहिं चउत्थगंसि संवच्छरंसि पट्ठियंसि ठियस्स उवसन्तस्स उवरयस्स पडिविरयस्स एवं से कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावच्छेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ २२ ॥

भावार्थ ॥ २२ ॥ जे आचार्य उपाध्याय आचार्य उपाध्यायपणुं मुकीने द्रव्यलिंग छांडीने मैथुनादिक आदरीने फरी दीक्षा लीए ते वारे त्रण वरस लगे तेने आचार्य पदवी ज्यां लगे गणावच्छेदक पदवी आपवी के धारवी कल्पे नहिं, त्रण वर्ष पुरा थए चोथुं वर्ष बेठे ज्यां लगे मन विकार रहित थयुं होय तो आचार्य पदवी ज्यां लगे गणावच्छेदकनी पदवी तेने स्थापवी के धारवी कल्पे ॥ २२ ॥ उपला सूत्रमां चोथा व्रतना खंडणहारने पदवी देवा आश्री कह्युं. ते मैथुन सेवनार मृखावाद बोले तेने पदवी न आवे ते अधिकार कहे छे.

---

१ H has (एचमां) आयरिए आयरियत्तं. २ H adds (एचमां वधारे) निव्विकारस्स. ३ H has a separate sutra for (एचमां जुदो पाठ छे) उवज्झाए (माटे)

अर्थ ॥ २३ ॥ भि० साधु । य० वळी । ब० बहु । सु० सूत्री । ब० घणा । आ० आगमनो जाण । ब० घणा । ब० घणाज । आ० गाढ । गा० गाढ । का० कारणे । मा० माया सहित । मु० जुठुं । वा० बोले । अ० अ । सु० सत्य भाखे । पा० पापी । जी० जीव । जा० जाव जीव लगे । त० तेने । त० ते । प्प० पदवी प्रत्ये । नो० न । क० कल्पे । आ० आचार्य पदवी । जा० ज्यां लगे । ग० गच्छना नायकनी पदवी । वा० वळी । उ० देवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी । कल्पे नहिं ॥ २३ ॥

मूळपाठ ॥ २३ ॥ भिक्खू य बहुस्सुए बब्भागमे बहुसो बहुंआगाढागाढेसु कारणेसु माई मुसावाई असुई पावजीवी, जावज्जीवाए तस्स तप्पत्तियं नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावच्छेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ २३ ॥

भावार्थ ॥ २३ ॥ जे कोइ साधु बहु सूत्री होय एटले जघन्य आवश्यक, आचारंगने निशीथनो जाण, मध्यम बृहत्कल्प, व्यवहारनो धरणहार, उत्कृष्टो ९ पूर्व, १० पूर्व धारी, घणा आगमनो जाण, घणा घणा गाढा गाढ कारणे माया कपट सहित असत्य बोले, असत्य भाखे ते पापी जीवने ज्यां लगे जीवे त्यां लगे आचार्यनी, उपाध्यायनी, प्रवर्तकनी, स्थिवरनी, गणीनी, गणावच्छेदकनी पदवी देवी के तेने धारवी कल्पे नहिं ॥ २३ ॥ उपर सामान्य साधु आश्री कह्युं. हवे गणावच्छेदक आश्री कहे छे ॥

१ H has (एचमां) बहुसु.

अर्थ ॥ २४ ॥ ग० गणावच्छेदक । व० बहु । सु० सूत्री । ब० घणा । आ० आगमनो जाण । ब० घणीवार । ब० घणाज । आ० गाढागाढ । का० कारणे । मा० माया । मु० मुखावादना । वा० बोलणहार । अ० अ । सु० सत्यभाखी । पा० पापी । जी० जीव । जा० जावजीवलगे । त० तेने । त० ते । प्प० पद्वी प्रत्ये । नो० न । क० कल्पे । आ० आचार्य पद्वी । वा० वळी । जा० ज्यांलगे । ग० गणावच्छेदकनी पद्वीए । वा० वळी । उ० स्थापवो । वा० अथवा । धा० धारवो । वा० वळी ॥ २४ ॥

मूळपाठ ॥ २४ ॥ गणावच्छेइए बहुस्सुए बब्भागमे बहुसो बहुआगाढागाढेसु कारणेसु माई मुसावाई असुई पावजीवी, जावज्जीवाए तस्स तप्पत्तियं नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावच्छेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥२४॥

भावार्थ ॥ २४ ॥ गणावच्छेदक बहु सूत्री घणा आगमनो जाण घणीवार घणा गाढागाढ कारणे माया कपट सहित जूठुं बोले, असत्य भावे ते पापी जीवने जावजीव लगे आचार्य पदवी ज्यांलगे गणावच्छेदक पद्वीए स्थापवो के धारवो कल्पे नहिं ॥ २४ ॥ हवे आचार्यनो सत्र कहे छे.

अर्थ ॥ २५ ॥ आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । ब० बहु । सु० सूत्री । ब० घणा । आ० आगमनो जाण । ब० घणा प्रकारे । ब० घणीवार । आ० गाढागाढ । का० कारणे । मा० माया । मु० मुखा । वा० बोले । अ० असत्यभाखे । पा० पापी । जी० जीव । जा० ज्यांलगे । जी० जीवे त्यांसुधी । त० तेने । त० ते । प्प० पद्वी प्रत्ये । नो० न । क० कल्पे ।

आ० आचार्य पद्वी । वा० अथवा । जा० ज्यांलगे । ग० गणावच्छेदक पद्वी । वा० वळी । उ० स्थापवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी कल्पे नहिं ॥ २५ ॥

मूळपाठ ॥ २५ ॥ आयरियउवज्झाए[1] बहुस्सुए बब्भागमे बहुसो बहुआगाढागाढेसु कारणेसु माई मुसावाई असुई पावजीवी, जावज्जीवाए तस्स तप्पत्तियं नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावच्छेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥२५॥

भावार्थ ॥ २५ ॥ आचार्य बहु सूत्री घणा आगमनो जाण घणे प्रकारे घणीवार गाढागाढ कारणे कपट सहित जूठुं बोले, उत्सूत्र भाखे, पापकर्म करी जीवे तेने जावजीव लगे आचार्य पद्वी ज्यांलगे गणावच्छेदक पद्वीए तेने स्थापवो के धारवो कल्पे नहिं ॥ २५ ॥ उपरना सूत्रमा एक वचन आश्री कह्युं. हवे बहुवचन आश्री कहे छे.

अर्थ ॥ २६ ॥ ब० घणा । भि० साधु । ब० बहु । सु० सुत्री । ब० घणा । आ० आगमना जाण । ब० घणा प्रकारे । ब० घणीवार । आ० गाढागाढ । का० कारणे । मा० माया । मु० कपट । वा० बोले । अ० अ । सु० सूत्र भाखे । पा० पापी । जी० जीव । जा० ज्यांलगे । जी० जीवे त्यां सुधी । ते० तेमने । त० ते । प्प० पद्वी प्रत्ये । नो० न । क० कल्पे । आ० आचार्य पद्वी । वा० अथवा । जा० ज्यांलगे । ग० गणावच्छेदक पद्वी । वा० वळी । उ० स्थापवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी कल्पे नहिं ॥ २६ ॥

---

१ H (एत) आयरिए and has a separate sutra for (जुदो पाठ छे) उवज्झाए (माटे)

मूळपाठ ॥ २६ ॥ बहवे भिक्खुणो बहुस्सुया बब्भागमा बहुसो बहुआगाढागाढेसु कारणेसु माई मुसावाई असुई पावजीवी, जावज्जीवाए तेसिं तप्पत्तियं नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावच्छेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ २६ ॥

भावार्थ ॥ २६ ॥ घणा साधुओ घणा सूत्र, घणा आगमना जाण घणे प्रकारे घणीवार गाढागाढ कारणे माया कपटे जुठुं बोले, असूत्र भाखे ते पापी जीवने जावजीवलगे आचार्य ज्यांलगे गणावच्छेदकनी पदवी देवी के धारवी कल्पे नहिं॥२६॥ ए सामान्य साधुओ आश्री कह्युं. हवे गणावच्छेदक आश्री कहे छे.

अर्थ ॥ २७ ॥ ब० घणा । ग० गणावच्छेदको । ब० बहु । सु० श्रुत । ब० घणा । आ० आगमना जाण । ब० घणीवार । ब० घणा । आ० गाढागाढ । का० कारणने विषे । मा० माया सहित । मु० जुठुं । वा० बोले । अ० जोतिषादिक अ । सु० सूत्रने भाखवे करी । पा० पापकर्मे करी जीवे छे तेमने । जा० जाव । जी० जीवलगे । ते० तेमने । त० ते । प्प० पदवी प्रत्ये । नो० न । क० कल्पे । आ० आचार्यनी पदवी । वा० अथवा । जा० ज्यांलगे । ग० गणावच्छेदकनी पदवी । वा० वळी । उ० देवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी ॥ २७ ॥

मूळपाठ ॥ २७ ॥ बहवे गणावच्छेइया बहुस्सुया बब्भागमा बहुसो बहुआगाढागाढेसु कारणेसु माई मुसावाई असुई पावजीवी, जावज्जीवाए तेसिं तप्पत्तियं नो

कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावच्छेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥२७॥

भावार्थ ॥ २७ ॥ घणा गणावच्छेदक बहु श्रुत, घणा आगमना जाण, घणीवार घणाज गाढागाढ कारणे माया कपट ने जुठुं बोले तथा जोतिषादिक असूत्रने भाखवे पापकर्म करी जीवे छे तेहमने जावजीव लगे आचार्य पदवी ज्यां लगे गणावच्छेदकनी पदवी आपवीके धारवी कल्पे नहिं ॥ २७ ॥

अर्थ ॥ २८ ॥ ब० घणा । आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । ब० बहु । सु० श्रुत । ब० घणा । आ० आगमनाजाण । ब० घणा प्रकारे । ब० घणा । आ० गाढागाढ । का० कारणने विषे । मा० माया कपटे करी । मु० जूठुं । वा० बोले । अ० अ । सु० सुत्र भाखवे । पा० पापकर्म करी । जी० जीवे । जा० जावजीव लगे । ते० तेमने । त० ते । प्प० पदवी । नो० न । क० कल्पे । आ० आचार्य पदवी । वा० अथवा । जा० ज्यांलमे । ग० गणावच्छेदकनी पदवी । वा० वळी । उ० स्थापवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी ॥ २८ ॥

मूळपाठ ॥ २८ ॥ बहवे आयरियउवज्झाया[1] बहुस्सुया बब्भागमा बहुसो बहुआगाढागाढेसु कारणेसु माई मुसावाई असुई पावजीवी, जावज्जीवाए तेसिं तप्पत्तियं

---

१ H (एचमां) आयरिया. २ H (एचमां जुदो पाठ) separate उवज्झाया into a separate sutra.

नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावच्छेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धा-
रेत्तए वा ॥ २८ ॥

भावार्थ ॥ २८ ॥ घणा आचार्य उपाध्याय बहु श्रुत घणा आगमना जाण घणे प्रकारे घणीवार गाढागाढ कारणे माया कपटे जूठुं बोले असूत्र भाखे एम पापकर्म करी जीवे तेमने जाव जीव लगे आचार्य अथवा गणावच्छेदक पदवी देवीके धारवी कल्पे नहिं ॥ २८ ॥ उपर घणा आश्री जुदुं जुदुं कह्युं. हवे सर्व आश्री भेळो अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ २९ ॥ ब० घणा । भि० साधु । ब० घणा । ग० गणावच्छेदक । ब० घणा । आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । ब० घणा । सु० सूत्रना जाण (त्रण प्रकारे ते जघन्य, मध्यम ने उत्कृष्ट)। ब० घणा । आ० आगमना जाण । ब० घणे प्रकारे । ब० घणीवार । आ० गाढागाढ । का० कारणे । मा० माया कपटे । मु० जुठुं । वा० बोले । अ० अ । सु० सूत्र भाषी । पा० पापकर्म करी । जी० जीवे तेने । जा० जाव । जी० जीव लगे । ते० तेमने । त० ते । प्प० पदवी । नो० न । सर्व जणाने । क० कल्पे । आ० आचार्य पदवी । वा० अथवा । जा० ज्यांलगे । ग० गणावच्छेदकनी पदवी । वा० वळी । उ० आपवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी कल्पे नहिं ॥ २९ ॥ त्ति० एम । बे० हुं कहुंछुं ॥

मूळपाठ ॥ २९ ॥ बहवे भिक्खुणो बहवे गणावच्छेइया बहवे आयरियउवज्झाया बहु-
स्सुया बब्भागमा बहुसो बहुआगाढागाढेसु कारणेसु माई मुसावाई असुई

पावजीवी, जावज्जीवाए तेसिं तप्पत्तियं नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावछेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ २९ ॥ त्ति बेमि ॥

भावार्थ ॥ २९ ॥ घणा साधु, घणा गणावच्छेदक, घणा आचार्य, घणा उपाध्याय, बहु सूत्री, घणा आगमना जाण, घणे प्रकारे, घणीवार गाढागाढ कारणे माया कपटे जुठुं बोले, वैद्य ज्योतिषादिक असूत्रने भाखवे करी पापकर्म करी जीवे तेमने जावजीव लगे आचार्य, उपाध्याय, प्रवर्तक, स्थिवर, गणि के गणावच्छेदक ए छ पदवी मांहेली कोइ पण पदवी आपवी के धारवी कल्पे नहिं ॥ २९ ॥ एम हु कहुं छुं ॥

अर्थ ॥ व० व्यवहार सूत्रनो । त० त्रीजो । उ० उद्देसो । स० पुरो थयो ॥ ३ ॥

मूळपाठ ॥ ववहारस्स तइओ उद्देसओ समत्तो ॥ ३ ॥

भावार्थ ॥ व्यवहारसूत्रनो त्रीजो उद्देसो पुरो थयो ॥ ३ ॥

॥ ववहारस्स चउत्थो उद्देसओ ॥

॥ व्यवहार सूत्रनो चोथो उद्देसो ॥

अर्थ ॥ १ ॥ नो० न । क० कल्पे । आ० आचार्य । उ० उपाध्यायने । ए० एकलापणे । हे० शीयाळाने विषे । गि० उनाळाने विषे । च० चालवुं ॥ १ ॥

मूळपाठ ॥ १ ॥ नो कप्पइ आयरियउवज्झायस्स एगाणियस्स हेमन्तगिम्हासु चरिए[1] ॥१॥

भावार्थ ॥ १ ॥ आचार्य, उपाध्यायने शीयाळा उनाळामां एकलापणे चालवुं कल्पे नहि ॥१॥ हवे केम कल्पे ते कहे छे ॥

अर्थ ॥ २ ॥ क० कल्पे । आ० आचार्यने । उ० उपाध्यायने । अ० पोतासहित । बि० बे जणाने । हे. शीयाळे । गि० उनाळे । च० विचरवुं ॥ २ ॥

मूळपाठ ॥ २ ॥ कप्पइ आयरियउवज्झायस्स अप्पाबिइयस्स हेमन्तगिम्हासुचरिए ॥ २ ॥

भावार्थ ॥ २ ॥ आचार्य उपाध्यायने (आचार्य उपाध्यायनी पदवी माटे) पोता सहित बे जणाए शीयाळा उनाळामां चालवुं कल्पे ॥ २ ॥ हवे गणावच्छेदक आश्री कहे छे ॥

---

१ H has (एचमां छे) चारए । Bb चरित्तए in sutras 1–4.

अर्थ ॥ ३ ॥ नो० न । क० कल्पे । ग० गणावच्छेदकने । अ० पोता सहित । बि० बे जणने । हे० शीयाळे । गि० उनाळे । च० चालवुं ॥ ३ ॥

मूळपाठ ॥ ३ ॥ नो कप्पइ गणावछेइयस्स अप्पबिइयस्स हेमन्तगिम्हासु चरिए ॥ ३ ॥

भावार्थ ॥ ३ ॥ गणावच्छेदकने पोता सहित बे जणाने शीयाळे उनाळे चालवुं कल्पे नहिं ॥३॥ हवे केम कल्पे ते कहे छे॥

अर्थ ॥ ४ ॥ क० कल्पे । ग० गणावच्छेदकने । अ० पोता सहित । त० त्रण जणाने । हे० शीयाळे । गि० उनाळे । च० चालवुं ॥ ४ ॥

मूळपाठ ॥ ४ ॥ कप्पइ गणावछेइयस्स अप्पतइयस्स हेमन्तगिम्हासु चरिए ॥ ४ ॥

भावार्थ ॥ ४ ॥ गणावच्छेदकने पोता सहित त्रण जणने शीयाळे उनाळे विचरवुं कल्पे (केमके गणावच्छेदकने गच्छ सारु वस्त्र पात्रादिक शेष काळे गवेषीने पोहोचता करे ते माटे त्रणजण कह्या ॥४॥ हवे चोमासु रहेवानो अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ ५ ॥ नो० न । क० कल्पे । आ० आचार्यने । उ० उपाध्यायने । अ० पोता सहित । बि० बेने । वा० वर्षाकाळे । व० रहेवुं ॥ ५ ॥

मूळपाठ ॥ ५ ॥ नो कप्पइ आयरियउवज्झायस्स अप्पबिइयस्स वासावासं वत्थए ॥ ५ ॥

भावार्थ ॥ ५ ॥ आचार्य उपाध्यायने पोता सहित बे जणने वर्षाकाळे रहेवुं कल्पे नहिं ॥ ५ ॥

अर्थ ॥ ६ ॥ क० कल्पे । आ० आचार्यने । उ० उपाध्यायने । अ० पोता सहित । त० त्रण जणने । वा० वर्षाकाळे । व० रहेवुं ॥ ६ ॥

मूळपाठ ॥ ६ ॥ कप्पइ आयरियउवज्झायस्स अप्पतइयस्स वासावासं वत्थए ॥ ६ ॥

भावार्थ ॥ ६ ॥ आचार्य उपाध्यायने पोता सहित त्रण जणने चोमासामां रहेवुं कल्पे ॥६॥ हवे गणावच्छेदक आश्री कहेछे ॥

अर्थ ॥ ७ ॥ नो० न । क० कल्पे । ग० गणावच्छेदकने । अ० पोता सहित । त० त्रण जणाने । वा० वर्षाकाळे । व० रहेवुं ॥ ७ ॥

मूळपाठ ॥ ७ ॥ नो कप्पइ गणावछेइयस्स अप्पतइयस्स वासावासं वत्थए ॥ ७ ॥

भावार्थ ॥ ७ ॥ गणावच्छेदकने पोता सहित त्रण जणने वर्षाकाळे वसवुं कल्पे नहिं ॥ ७ ॥

अर्थ ॥ ८ ॥ क० कल्पे । ग० गणावच्छेदकने । अ० पोता सहित । च० चार जणाने । वा० वर्षाकाळे । व० रहेवुं ॥८॥

मूळपाठ ॥ ८ ॥ कप्पइ गणावछेइयस्स अप्पचउत्थस्स वासावासं वत्थए ॥ ८ ॥

भावार्थ ॥ ८ ॥ गणावच्छेदकने पोता सहित चारजण संगाथे चोमासु रहेवुं कल्पे ॥ ८ ॥ एटला मेळा होय तो केम कल्पे ते कहे छे ॥

अर्थ ॥ ९ ॥ से० ते । गा० गामने विषे । वा० अथवा । न० नगर (ज्यां कर नहिं) नेविषे । वा० अथवा । नि० निगमने विषे । वा० अथवा । रा० राज्यधानीने विषे । वा० अथवा । खे० धुडनो कोट होय ते खेड कहीए तेने विषे । वा०

अथवा । क० कबड (पर्वत उपर वसे ते) ने विषे । वा० अथवा । म० मंडप (नवुं शहेर वश्युं होय ते) ने विषे । वा० अथवा । प० पाटण (बधी वस्तु मळे तथा खपे तेवा) ने विषे । वा० अथवा । दो० द्रोण मुख (जळनो मार्ग, स्थळनो मार्ग आवी मळे ते) ने विषे । वा० अथवा । आ० तापसादिकना आश्रमने विषे । वा० अथवा । सं० संबाहने विषे । वा० अथवा । सं० सन्निवेश (सराइ प्रमुख) विषे । वा० वळी । ब० घणा । आ० आचार्य । उ० उपाध्यायने । अ० पोता सहित । बि० बे जणाने । ब० घणा । ग० गणावच्छेदकने । अ० पोता सहित । त० त्रण जणने । क० कल्पे । हे० शीयाळो । गि० उनाळो । च० विचरवुं । अ० एक । अ० बीजानी । नि० नेश्राए एटले एक आचार्यने बे शिष्य होय तो बीजाने पण बे शिष्य गणवा ॥९॥

मूळपाठ ॥ ९ ॥ से गामंसि वा नगरंसि वा निगमंसि वा रायहाणीए वा खेडंसि वा कब्बडंसि वा मडंबंसि वा पट्टणंसि वा दोणमुहंसि वा आसमंसि वा संवाहंसि वा संनिवेसंसि वा बहूणं आयरियउवज्झायाणं अप्पबिइयाणं बहूणं गणावच्छेइयाणं अप्पतइयाणं कप्पइ हेमन्तगिम्हासु चरिए अन्नमन्नं निस्साए ॥ ९ ॥

भावार्थ ॥ ९ ॥ ते गामने, नगरने, निगमने, राज्यधानीने, खेडने, कबडने, मंडबने, पाटणने, द्रोण मुख, आसमंने, संबाहने, संन्निवेशने विषे घणा आचार्य, उपाध्याय पोता साथे बे जणाने घणा गणावच्छेदकने पोता साथे त्रण जणाने मांहोमांहि शीयाळे उनाळे विहार करवो कल्पे ॥ ९ ॥

---

१ H (एचमां) चारए. B. b (बा बी) चरित्तए.

अर्थ ॥ १० ॥ से० ते । गा० गामने विषे । वा० अथवा । न० नगरने विषे । वा० अथवा । नि० निगमने विषे । वा० अथवा । रा० राज्यधानीने विषे । वा० अथवा । खे० खेडने विषे । वा० अथवा । क० कबडने विषे । वा० अथवा । म० मडंबने विषे । वा० अथवा । प० पाटणने विषे । वा० अथवा । दो० द्रोण मुखने विषे । वा० अथवा । आ० आसमंसिने विषे । वा० अथवा । सं० संबाहने विषे । वा० अथवा । सं० संन्निवेशने विषे । वा० वळी । ब० घणा । आ० आचार्य । उ० उपाध्यायने । अ० पोता सहित । त० त्रण जणाने । ब० घणा । ग० गणावच्छेदकने । अ० पोता सहित । च० चार जणने । क० कल्पे । वा० वर्षाकाळे । व० रहेवुं । अ० मांहोमांहे । नि० एक बीजानीनेश्राए ॥ १० ॥

मूळपाठ ॥ १० ॥ से गामंसि वा नगरंसि वा निगमंसि वा रायहाणिए वा खेडंसि वा कब्बडंसि वा मडंबंसि वा पट्टणंसि वा दोणमुहंसि वा आसमंसि वा संवाहंसि वा संनिवेसंसि वा बहूणं आयरियउवज्झायाणं अप्पतइयाणं बहूणं गणावच्छेइयाणं अप्पचउत्थाणं कप्पइ वासावासं वत्थए अन्नमन्नं निस्साए ॥ १० ॥

भावार्थ ॥ १० ॥ ते गामने विषे ज्यां लगे संनिवेषने विषे वळी घणा आचार्य, उपाध्यायने पोता सहित त्रण जण, घणा गणावच्छेदकने पोता सहित चार जणने चोमासु अन्यो अन्यनी नेश्राए रहेवुं कल्पे ॥ १० ॥ उपला दस सूत्रे आपणा शिष्य जूदा जूदा गणवा कह्या. ते आचार्य कने रहेवानो अधिकार कह्यो. हवे वडेरा काळ करे ते कहे छे ॥

अथ ॥ ११ ॥ गा० एक गामथी । अ० बीजे गाम । दू० विचरतां थकां । भि० साधु । य० वळी । जं० जेने । पु० आगळ । क० करीने (रुतु, बंध काळे) । वि० विचरे ते आचार्य । उपाध्याय । आ० कदाचित । वी० काळ करे अने । अ० होय । या० इहां समुदाय मांहि । थ० वळी । अ० बीजो । के० अनेरो कोइ आचार्य । उपाध्याय । गणि । प्रवर्तक प्रमुख छे ते । उ० ते पदवीए स्थापवा योग्य ने ते पदवी अंगीकार करीने वडो करवा योग्य कल्पे । से० तेहने वळी । उ० अंगीकार करीने विचरवुं । न० न होय । या० इहां । थ० वळी । अ० अनेरो । के० कोइ गणि प्रमुख । उ० वडो करवा योग्य । त० ते । अ० पोताना । क० आत्मानो आचार कल्प । अ० शीख्यो नथी (पुरो भण्यो न होय तो) । क० कल्पे । से० तेने । ए० एक । रा० रात्रीनी । प० प्रतिज्ञा अंगीकार करीने । ज० जेणे । ज० जेणे । दि० दिसे । अ० अनेरा । सा० साधर्मिक साधु । वि० विचरता होय । त० तेणे । त० तेणे । दि० दीसे । उ० अंगीकार करीने जाय । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । त० त्यां सुंदर आहार उपधि वस्ती आदी देखीने । वि० विहार । व० निमित्ते । व० रहेवुं कल्पे नहि । क० कल्पे । से० तेने । त० त्यां । का० रोगादिक कारण । व० निमित्ते । व० रहेवुं । तं० ते । च० णं० वळी । का० कारण । नि० पुरुं थए थके । प० बीजो कोइ । व० बोले । व० वसो रहो । अ० हे आर्य । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । व० वसवुं । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । प० उपरांत । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । व० रहेवुं । जं० जे । त० त्यां । प० उपरांत । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । अधिको । व० रहेतो । से० तेने । सं० सेषांतर ते तेटली रात्रीनुं । छे० छेद । वा० अथवा । प० तप प्रायश्चित आवे । वा० वळी ॥११॥

मूळपाठ ॥ ११ ॥ गामाणुगामं दूइज्जमाणो[1] भिक्खू य जं पुरओ कट्टु विहरइ[2] आहच्च वीसम्भेज्जा[3], अत्थि याइं थ अन्ने केइ उवसंपज्जणारिहे,[4] से उवसंपज्जियव्वे. नत्थि याइं थ अन्ने केइ उवसंपज्जणारिहे, तस्स अप्पणो कप्पाए असमत्ते[5] कप्पइ से एगराइयाए पडिमाए जण्णं जण्णं दिसं[6] अन्ने साहम्मिया विहरन्ति तण्णं तण्णं दिसं[6] उवालित्तए. नो से कप्पइ तत्थ विहारवत्तियं वत्थए, कप्पइ से तत्थ कारणवत्तियं वत्थए. तंसि चणं कारणंसि निट्ठियंसि परो वएज्जा। वसाहि अज्जो एगरायं वा दुरायं वा. एवं से कप्पइ एगरायं वा दुरायं वा वत्थए, नो से कप्पइ[7] परं एगरायाओ वा दुरायाओ वा वत्थए. जं तत्थ परं एगरायाओ वा दुरायाओ वा वसइ, से सन्तरा छेए वा परिहारे वा ॥ ११ ॥

भावार्थ ॥ ११ ॥ एक गामथी बीजे गाम विचरता थका साधु रुतुबद्ध काळे आचार्य उपाध्याय जेहने आगळ करीने विचरे ते आचार्य उपाध्याय कदाचित काळ करे छते जो इहां समुदाय मांहि बीजो कोइ आचार्य, उपाध्याय, गणी, प्रवर्तक

१ H (एच) °माणे. २ H (एचमां) विहरेज्जा से य आ°. ३ T (टी) वीसु°. ४ H (एचमां) कप्पइ सेयं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए. ५ P (पी) असमंते. ६ H (एच) दिसिं. ७ H (एच) एगरायं वा दुरायं वा परं वत्थए.

प्रमुख छे तो तेने आचार्य पदवीए स्थापवो, अंगीकार करावी वडेरो करवो. एम तेने अंगीकार करीने साधुने विचरवुं कल्पे. पण जो कोइ गणी प्रमुख वडेरो करवा योग्य होय नहिं तो, ने ते साधु पोते आचार कल्प पूरो भण्यो होय नहिं तो तेने एक रात्रीनी प्रतिज्ञा अंगीकार करवी करीने जे जे दीशाए अनेरा साधर्मिक साधु विचरता होय ते ते दीशाए अंगीकार करीने विचरवुं कल्पे. ते साधुने त्यां सुंदर आहार उपधि वस्ती आदि देखीने विहार निमित्ते रहेवुं कल्पे नहिं. रोगादिक कारणे त्यां वसवुं रहेवुं कल्पे. ते रोगादिक कारण पुरुं थए बीजो साधु एम बोले, हे आर्य साधु ? अत्रे एक रात्री अथवा बे रात्री वसो. एम तेने एक रात्री अथवा बे रात्री रहेवुं कल्पे, पण एक रात्री के बे रात्री उपरांत त्यां तेने रहेवुं कल्पे नहिं. जे साधु त्यां एक रात्री अथवा बे रात्री उपरांत वसे तेने तेटली रात्रीनो छेद अथवा तपनो प्रायश्चित आवे ॥ ११ ॥

अर्थ ॥ १२ ॥ वा० वर्षाकाळने विषे । प० चोमासानो निर्धार कहे छे । भि० साधु । य० वळी । जं० जेहने । पु० आगळ । क० करीने । वि० विचरे । ते साधुना आचार्य वळी । आ० कदाचित । वी० काळ करे । अ० छे । या० इहां (समुदायमांहि) । थ० वळी । अ० बीजो । के० कोइ आचार्य उपाध्याय । उ० तेने आचार्य पदवीए स्थापवा योग्य तो कल्पे । से० तेने । उ० अंगीकार करीने वडो स्थापवो होय । न० न होय । या० इहां । थ० वळी । अ० बीजो । के० कोइ अनेरो । उ० पदवीए स्थापवा योग्य (होय नहिं) । त० ते वळी । अ० पोते । क० आचारनो अजाण । अ० नथी । स० पुरो भण्यो । क० कल्पे । से० तेहने वळी । ए० एक । रा० रात्रीनी । प० प्रतिज्ञा अंगीकार करीने । ज० जेणे । ज० जेणे । दि० दीशाने विषे । अ० अनेरा । सा० साधर्मिक । वि० विचरता होय । त० ते । त० ते । दि० दीशे । उ० अंगीकार करी विचरवुं । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । त० त्यां । वि० विहार । व० निमित्ते । व० रहेवुं कल्पे नहिं । क०

कल्पे । से० तेने । त० त्यां । का० रोगादिक कारण । व० निमित्ते । व० रहेवुं । तं० ते । च० णं० वळी । का० कारण । नि० पुरुं थए । प० बीजो कोइ । व० बोले । व० वसो रहो । अ० हे आर्य । ए० एक । रा० रात्री । वा० वळी । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । व० रहेवुं कल्पे । नो० नहीं । से० तेने । क० कल्पे । प० उपरांत । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । व० वसवुं कल्पे नहिं । जं० जे । त० त्यां । प० उपरांत । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी उपरांत । व० रहेतो । से० तेने । सं० सेषांतर तेटली रात्रीनो । छे० छेद । वा० अथवा । प० तप प्रायश्चित आवे । वा० वळी ॥ १२ ॥

मूळपाठ ॥ १२ ॥ वासावासं पज्जोसविओ[1] भिक्खू य जं पुरओ कट्टु विहरइ[2] आहच्च वीसम्भेज्जा[3], अत्थि याइं थ अन्ने केइ उवसंपज्जणारिहे[4], से उवसंपज्जियव्वे. नत्थि याइं थ अन्ने केइ उवसंपज्जणारिहे, तस्स अप्पणो कप्पाए असमत्ते कप्पइ से एगराइयाए पडिमाए जन्नं जन्नं दिसं अन्ने साहम्मिया विहरन्ति तन्नं तन्नं दिसं उवलित्तए. नो से कप्पइ तत्थ विहारवत्तियं वत्थए, कप्पइ

---

१ H (एच) °विए. २ H (एच) विहरेज्जा से य आ°. ३ T H (टी ने एच) वीसु°. ४ H (एच) कप्पइ सेयं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए.

से तत्थ कारणवत्तियं वत्थए. तंसिं च णं कारणंसि निट्ठियंसि परोवएज्जा। वसाहि अज्जो एगरायं वा दुरायं वा. एवं से कप्पइ एगरायं वा दुरायं वा वत्थए, नो से कप्पइ[1] परं एगरायाओ वा दुरायाओ वा वत्थए. जं तत्थ[1] परं एगरायाओ वा दुरायाओ वा वसइ, से सन्तरा छेए वा परिहारे वा ॥ १२ ॥

भावार्थ ॥ १२ ॥ वर्षाकाळने विषे चोमासानो निर्धार कहे छे. साधु जेने आचार्य, उपाध्याय आगळ करीने विचरे ते साधुना आचार्य (उपाध्याय) कदाचित काळ करे तो जो त्यां कोइ समुदाय मांहि आचार्य (उपाध्याय) पदवी आपवा योग्य होय तो तेने आचार्य पदवी अंगीकार करावीने ते पदवीए वडेरा तरीखे स्थापवो कल्पे. जो त्यां कोइ आचार्य पदवीए स्थापवा योग्य न होय तो ते साधु जे पोते आचारनो अजाण तथा पुरो भण्यो नथी तेने एक रात्रीनी प्रतिज्ञा अंगीकार करीने जे दीशाए अनेरा साधर्मिक विचरता होय ते दीशा अंगीकार करवी कल्पे पण विहार निमित्ते तेने त्यां रहेवुं न कल्पे. रोगादीक कारणे त्यां रहेवुं कल्पे. ते कारण पुरुं थए बीजो कोइ साधु कहे के हे आर्य ! अहीं एक रात के बे रात वसो रहो तो तेने एक रात के बे रात त्यां रहेवुं कल्पे, पण एक रात के बे रात उपरांत तेने त्यां रहेवुं न कल्पे. जो ते त्यां एक रात्री अथवा बे रात्रीथी अधिक रहे तो तेने जेटला दिवस रहे तेटला दिवसनो छेद अथवा तपनुं प्रायश्चित आवे ॥ १२ ॥ प्रथम सूत्रो आचार्यादिक काळ करे ते आश्री कह्या. हवे ते आचार्यादिक काळ करतां थकां पदवी देवी ते भणी पदवी देवानुं सूत्र कहे छे ॥

---

१ H (एच) एगरायं वा दुरायं वा परं व°.

अथ ॥ १३ ॥ आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । गि० रोगादिके करी ग्लानता पामताने काळ आव्यो जाणीने । अ० अनेरा उपाध्याय वगेरेने । व० कहे छे । अ० हे आर्यो ? । म० मुजने । णं० वळी । का० काळ । ग० प्राप्त । स० थदा पछी । अ० एहने । स० मारी पदवीने विषे स्थापजो । से० ते । य० जो । स० पदवी योग्य होय तो । स० ते पदवीए स्थापवो । से० ते । य० वळी । नो० न । स० पदवी योग्य होय तो । नो० न । स० ते पदवीए स्थापवो नहिं । अ० होय । या० अहीं । थ० वळी । अ० अनेरो । के० कोइ । स० ते पदवी आपवा योग्य तो । से० तेने । स० ते पदवीए स्थापवो । न० नथी । या० इहां । थ० वळी । अ० अनेरो । के० कोइ । स० पदवी आपवा योग्य तो । से० तेनेज । चे० वळी । स० स्थापवो । तं० तेने । व० णं० वळी । स० पदवीए स्थाप्या पछी । प० बीजा साधु । व० एम कहे । दु० दुष्ट । स० छे पदवी । ते० ताहरी । अ० हे आर्य । नि० ते पदवी तमे मुकी दीओ । त० ते साधु । णं० वळी । नि० मुकेतो ते पदवी मुकता थकाने । न० नथी । के० कोइ । छे० छेद (दीक्षानो) । वा० अथवा । प० परिहार तप पण नथी । वा० वळी । जे० जे । सा० साधर्मिक साधु तेने । अ० ते पदवी मुकावाने विषे । क० यथा कल्प । नो० न । उ० उठाडवा । वि० प्रवर्ते न उठेतो । स० सर्वने तथा । ते० तेने । त० ते । प्प० पदवीना धरणहारने । छे० दीक्षानो छेद । वा० अथवा । प० तपनुं प्रायश्चित आवे । वा० वळी ॥ १३ ॥

मूळपाठ ॥ १३ ॥ आयरियउवज्झाए गिलायमाणे अन्नयरं वएज्जा । अज्जो ममंसि[१] णं कालगयंसि समाणंसि अयं समुक्कसियव्वे. से य समुक्कसणारिहे समुक्कसियव्वे,

१ H (एच) मए, b (बी) ममस्स कालगयस्स अ°, २ P. B (पी, बी) समीणंसि.

सेय नो समुक्कसणारिहे नो समुक्कसियव्वे. अत्थि याइं थ अन्ने केइ समुक्कसणारिहे से समुक्कसियव्वे, नत्थि याइं थ अन्ने केइ समुक्कसणारिहे से चेव समुक्कसियव्वे. तंसि व णं समुक्किट्ठंसि[2] परो वएज्जा । दुस्समुक्किट्ठं ते अज्जो, निक्खिवाहि ? तस्स णं निक्खिवमाणस्स नत्थि केइ छेए वा परिहारे वा. जे [3]साहम्मिया अहाकप्पेणं नो उट्ठाए विहरन्ति सव्वेसिं तेसिं तप्पत्तियं छेए वा परिहारे वा ॥ १३ ॥

भावार्थ ॥ १३ ॥ आचार्य उपाध्याय रोगी थको काळ आव्यो जाणीने बीजा उपाध्याय वगेरेने एम कहे हे आर्यो ? हुं काळ करुं त्यारे आने आचार्य पदवी आपजो. ते जो आचार्य पदवी आपवा योग्य होय तो तेने ते पदवी आपवी. जो ते पदवी आपवा योग्य न होय तो तेने ते पदवी आपवी नही. जो कोइ बीजो ते पदवी आपवा योग्य होय तो तेने ते पदवी आपवी. जो कोइ ते पदवी आपवा योग्य न होय तो प्रथम कह्या तेनेज ते पदवी आपवी. तेने पदवी आप्या पछी गच्छना बीजा साधु एम कहे जे ए ताहरी पदवी दुष्ट छे माटे हे आर्य ? तमे ते पदवी मुकी दीओ एवुं कहेवाथी ते साधु ते पदवी

---

१ b H (बी एच) च. २ H (एच)° क°. ३ H (एच) जे तं सा° अहा° णो अब्भुट्ठेन्ति तेसिं सव्वेसिं.

मुकतो थको तेने दीक्षानो छेद के तपनुं मायश्चित आवे नहि. जे साधर्मिक साधु तेने पदवी मुकवा योग्यने ते पदवी मुकावा प्रवर्ते नहि ते सर्वेने तथा ते पदवीना धरणहारने दीक्षानो छेद अथवा तपनुं मायश्चित आवे ॥ १३ ॥

अर्थ ॥ १४ ॥ आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । ओ० चारित्रलिंग मुकीने जाय जाता थकां । अ० अनेराने । व० एम कहे । अ० हे आर्य ? । म० हुं । णं० वळी । ओ० लिंग मुकी भोग निमित्ते । स० जाउंछुं । मारी आचार्य पदवीए । अ० आने । स० स्थापजो । से० तेने । य० वळी । स० परिक्षा करी ते पदवी आपवा योग्य होय तो उपाध्याय विगेरे । स० ते पदवीने विषे स्थापे । से० ते । य० वळी । नो० न । स० स्थापवा योग्य होय तो । नो० न । स० ते पदवीए स्थापवो । अ० छे । या० इहां । थ० वळी । अ० अनेरो । के० कोइ । स० पदवी योग्य तो । से० तेने । स० ते पदवीने विषे स्थापवो । न० नथी । या० इहां । थ० वळी । अ० अनेरो । के० कोइ । स० ते पदवी योग्य तो । से० तेने । चे० वळी । स० ते पदवीए स्थापवो । तं० तेने । व० णं० वळी । स० स्थाप्या पछी । प० गच्छनो बीजो साधु । व० एम कहे । दु० दुष्ट छे । स० पदवी । ते० ताहरी । अ० हे आर्य ? । नि० ते पदवी तमे मुकी दीओ । त० ते साधुने । उपर मुजब कह्याथी । णं० वळी । नि० ते पदवी मुकताने वळी । न० नथी । तेने । के० कांइ । छे० दीक्षानो छेद । वा० अथवा । प० तपनुं प्रायश्चित । वा० वळी । जे० जे । सा० साधर्मिक साधु तेने । अ० ते पदवी मुकावाने विषे । क० यथा कल्प । नो० न । उ० उठाडवा । वि० प्रवर्ते न उठे तो । स० सर्वने तथा । ते० तेने एटले । त० ते । प्प० पदवीना धरणहारने । छे० दीक्षानो छेद । वा० अथवा । प० तपनुं प्रायश्चित आवे । वा० वळी ॥ १४ ॥

मूळपाठ ॥ १४ ॥ आयरियउवज्झाए ओहायमाणे[1] अन्नयरं वएज्जा । अज्जो ममंसि णं ओहावियंसि समाणंसि अयं समुक्कसियव्वे. से य समुक्कसणारिहे समुक्कसियव्वे, से य नो समुक्कसणारिहे नो समुक्कसियव्वे. अत्थि याइं थ अन्ने केइ समुक्कसणारिहे से समुक्कसियव्वे, नत्थि याइं थ अन्ने केइ समुक्कसणारिहे से चेव समुक्कसियव्वे. तंसि[3] वं[2]णं समुक्किट्ठंसि परो वएज्जा । दुस्समुक्किट्ठं ते अज्जो, निक्खिवाहि ? तस्स णं निक्खिवमाणस्स नत्थि केइ छेए वा परिहारे वा. जे[4] साहम्मिया अहाकप्पेणं नो उट्ठाए विहरन्ति सव्वेसिं तेसिं तप्पत्तियं छेए वा परिहारे वा ॥ १४ ॥

भावार्थ ॥ १४ ॥ आचार्य उपाध्याय चारित्र लिंग मुकीने जाय ते वारे अनेरा साधुने एम कहे हे आर्यो ? हुं चारित्र लिंग मुकी आचार्य पदवी मुकी जाउंछुं. तमे ए मारी आचार्य पदवी आ साधुने आपजो. ते साधु आचार्य पदवी आपवा

---

१ H adds (एचमां वधारे) गच्छेज्जा. २ H (एच) मए. ३ T. (टी) तंसि च. H (एचमां) तंसि च. ४ H. (एच) जे तं साह° अहा° णो अब्भुट्ठेन्ति तेसिं सव्वेसिं.

योग्य जणायतो उपाध्याय विगेरे परिक्षा लइ ते पदवी तेने आपे. जो ते पदवी आपवा योग्य न जणाय तो तेने ते पदवी आपे नहि. अने ते पदवी जो त्यां बीजो कोइ योग्य साधु जणाय तो तेने आपे. जो त्यां बीजो कोइ योग्य न जणाय तो तेज साधुने ते पदवी आपे. ते पदवी आपेल साधुने गच्छना बीजा साधु एम कहेके ते ताहरी पदवी दुष्ट छे माटे हे आर्य ? ते पदवी तुं मुकी दे. ते उपरथी ते साधु ते पदवी मुकेतो तेने दीक्षानो छेद के तपनुं प्रायश्चित आवे नहिं. जे साधर्मिक साधु तेनी पदवी मुकाववाने प्रवर्ते नहिं ते सर्वने तथा ते पदवीना धरणहारने दीक्षानो छेद अथवा परिहार (तप प्रायश्चित) तप आवे ॥१४॥ उपर पदवीवंत साधुनो अधिकार कह्यो. ते अवसरनो जाण होय ते नव दीक्षित आश्री आचार्यनो आचार कहेछे॥

अर्थ ॥ १५ ॥ आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । स० नवदीक्षितने एकठो करवा योग्य (छेदोपस्थापना योग्य जाणीने) थयो एहवुं जाणतो थको ते जाणतां थकां । जा० ज्यांलगे । च० चार । रा० रात्री तथा । पं० पांच । रा० रात्री हीन थया पछे पण । क० छ जीवर्णायादि सूत्रार्थ प्राप्त । भि० साधुने । नो० न । उ० उठावण न करे एटले त्यां सुधी महाव्रत न दीए तो ते आचार्यने प्रायश्चित आवे । क० ते सूत्रार्थ प्राप्त होय तेने कल्पे । अ० छे । या० इहां । से० ते । के० कोइ । मा० पितादिक वडा ते जेनी संघाते भेळी दीक्षा लीधी छे पण । क० वडो पडिकमणो छ जीवर्णीयादिकना सूत्रार्थनी प्राप्ति थइ न होय ने स्थिरपणे थाणहार छे तेने काजे दीन पांच तथा दीन दस तथा पंदर रात्री लगे सूत्रार्थ प्राप्तीवाळा साधुने व्रत-तपने विषे उठावण न करेने पेला वडाने घणो आदर करीने भणावे पछी साथेज महाव्रतने विषे उवठाण करे तो ते आचार्यने प्रायश्चित नहिं ते कहे छे । न० नथी । अहिं । से० ते आचार्यने । के० कोइ । छे० छेद चारित्र । वा० अथवा । प० तप पण । वा० वळी न पामे । पण केम पामे ते कहे छे । न० नथी । या० इहां । से० ते । के० कोइ । मा०

पितादिक वडो जेनी संघाते भेळी दीक्षा लीधी छे । क० छ जीवणीयादी सूत्रार्थे प्राप्तो । से० तेने एटले आचार्यने । सं० एटला दीवसनो । छे० दीक्षानो छेद । वा० अथवा । प० तप प्रायश्चित पामे । वा० वळी ॥ १५ ॥

मूळपाठ ॥ १५ ॥ आयरियउवज्झाए[1] सरमाणे जाव[2] चउरायपञ्चरायाओ कप्पागं त्रि-
क्खुं नो उवट्ठावेइ. कप्पाए अत्थि याइं से केइ माणणिज्जे कप्पाए, नत्थि
से केइ छेए वा परिहारे वा. नत्थि याइं से केइ माणणिज्जे कप्पाए, से सन्तरा
छेए वा परिहारे वा ॥ १५ ॥

भावार्थ ॥ १५ ॥ आचार्य उपाध्याय जे नवदीक्षित एकठो करवा (एटले छेदोपस्थापनीय चारित्र आपवा) योग्य थयो छे एम जाणतो थको चार रात्री पांच रात्री उपरांत ते नवदीक्षित जे छ जीवणीयादि सूत्रार्थ प्राप्त साधुने उवठाण न करे एटले महाव्रत दीए नहितो आचार्यने प्रायश्चित आवे पण जो ते साधुए पितादिक वडानी संघाते भेळी दीक्षा लीधी होय तेने भणावी पांच, दस के पंदर रात्री पछी बन्नेने साथे उवठाण करे तो आचार्यने छेद चारित्र के तप प्रायश्चित आवे नहिं, पण जो उपर मुजब पितादिक वडेरासाथे नवदीक्षितने उवठाण करवानुं न होय ने नवदीक्षितने उवठाण करे नहितो आचार्यने जेटला दीन उवठाण न करे तेटला दीननो दीक्षानो छेद के परिहार तप आवे ॥ १५ ॥

---

१ H adds (एचमां वधारे) य. २ H has (एचमां छे) परं instead of जाव (ने बदले). ३ H (एचमां) चउरायाओ पञ्चरायाणं.

अर्थ ॥ १६ ॥ आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । अ० न । स० संभाळे एटले प्रमादादिक दोषने उदये करी नवदीक्षित महाव्रतने विषे उवठाण योग्य थयो छे एहवुं ते न संभारे ने । प० उपरांत । च० चार । रा० रात्री पांच रात्री पछी । क० छजीवणीया सूत्रार्थ प्राप्त थयुं छे जेहने एहवा । भि० साधुने । नो० न । उ० उवठाण न करे ते आचार्यने प्रायश्चित आवे । क० नवदिक्षित जेने सूत्रार्थ प्राप्त थयो छे तेनी साथे । अ० छे । या० इहां । से० ते सूत्रार्थ प्राप्त साधुने । के० कोइ । मा० पितादिक वडा करी मानवा योग्य जेनी संघाते दीक्षा लीधी छे ने जेने वडो करवो छे ते भणी । क० ते सूत्रार्थ प्राप्त थयो नथी पण थावणहार छे तेने काजे दीन पांच तथा दस तथा पंदर रात्री लगे सूत्रार्थनी प्राप्तिवाळा साधुने उवठाण करे नहिं पण आदर करी भणावे पछी बेहुने संघाते उवठाण करे तो इहां न संभारता पण । न० नथी इहां । से० ते आचार्यने । के० कोइ । छे० छेद । वा० अथवा । प० परिहार तप । वा० वळी न पामे । न० नथी । या० इहां । से० ते सूत्रार्थ प्राप्त साधुने । के० कोइ एक । मा० वडेरो पितादिक वडेरो करवा योग्य । क० सूत्रार्थ प्राप्त न होय तो विसरीने उवठाण न करे तो । से० तेने । सं० जेटली रात्री राखे तेटली रात्रीनो । छे० छेद । वा० अथवा । प० तप प्रायश्चित पामे । वा० वळी ॥१६॥

मूळपाठ ॥ १६ ॥ आयरियउवज्झाए[१] असरमाणे परं चउरायाओ[२] कप्पागं भिक्खुं नो उवट्ठावेइ. कप्पाए अत्थि याइं से केइ माणणिज्जे कप्पाए, नत्थि से केइ छेए

१ P Hadds (पी. एचमां वधारे) य. २ H. adds (एचमां वधारे) पञ्चरायाओ.

वा परिहारे वा. नत्थि याइं से केइ माणणिज्जे कप्पाए, से सन्तरा छेए वा परिहारे वा ॥ १६ ॥

भावार्थ ॥ १६ ॥ आचार्य उपाध्याय कांइक प्रमादना उदए संभाळे नहिं जे नवदिक्षित साधु उठावण योग्य थयो छे ने चार रात्री, पांच रात्री पछी पण ते नवदीक्षित जे छ जीवणीयादिक सूत्रार्थ प्राप्त थयो छे तेने उवठाण करे नहीं तो ते आचार्य उपाध्यायने प्रायश्चित आवे. वळी ते नवदिक्षित साधु साथे पीतादिक वडा करीने मानवा योग्य साधु बीजा छे जेनी साथे तेणे दीक्षा लीधी छे, वळी ते सूत्रार्थ प्राप्त थया नथी पण थनार छे तेने काजे दीन ५-१०-१५ रात्री लगे नवदीक्षित जेणे सूत्रार्थनी प्राप्ति करी छे तेने उवठाण न करे पण वडेरा पितादिकने भणावी बेहुने संघाते उठावण करे. अहीं अणसंभारता पण ते आचार्यने नवदीक्षितने उवठाण न करे तोपण छेद प्रायश्चित के तपनुं प्रायश्चित आवे नहीं पण जो ते नवदिक्षित साथे पितादिक वडेरा करवा योग्य कोइ साथे उवठाण करवा योग्य होय नहिं तो ते विसरीने नवदीक्षितने उवठाण करे नहि तो आचार्यने जेटली रात्री उवठाण न करे तेटली रात्रीनो दीक्षानो छेद अथवा तपनुं प्रायश्चित आवे ॥ १६ ॥ हवे वळी सांभळ्या अण सांभळ्या आश्री अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ १७ ॥ आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । स० जाणतो थको । वा० वळी । अ० विसरतो थको एटले नवदीक्षितने उवठाण एटले वडी दीक्षा देवानुं जाणतो थको अथवा अण जाणतो थको । वा० वळी । प० (सात दीन चार मास तथा छ मास) उपरांत । द० दस । रा० रात्री लगे । क० महाव्रत रुप कल्प आचारने विषे । क० छ जीवणीयादिक सूत्रार्थ प्राप्त थयो । भि० साधुने । नो० न । उ० महाव्रतने विषे उवठाण न करे तो आचार्यने प्रायश्चित । क० सूत्रार्थ प्राप्त साधुने ।

अ० छे । या० इहां । से० ते । के० कोइ । मा० पितादिक वडा जेणे संघाते दीक्षा लीधी छे तेने वडो करवा भणी वांछे । क० तेने सूत्रार्थ भणावे तो । न० नथी । से० तेने । के० कोइ । छे० छेद । वा० अथवा । प० परिहार (तप प्रायश्चित)। वा० वळी । न० नथी । या० इहां । से० ते । के० कोइ । मा० पितादिक वडो । क० सूत्रार्थ भणाववा लायक तो । सं० एकवर्ष लगे । त० तेने । त० ते । प्प० पदवी । नो० न । क० कल्पे । आ० आचार्य पदवी । उ० देवी कल्पे नहिं ॥ १७ ॥

मूळपाठ ॥ १७ ॥ आयरियउवज्झाए[1] सरमाणे वा असरमाणे वा परं दसरायकप्पाओ कप्पागं भिक्खुं नो उवट्ठावेइ. कप्पाए अत्थि याइं से केइ माणणिज्जे कप्पाए, नत्थि से केइ छेए वा परिहारे वा. नत्थि याइं से केइ माणणिज्जे कप्पाए, संवच्छरं तस्स तप्पत्तियं नो कप्पइ आयरियत्तं[2] उद्दिसित्तए ॥ १७ ॥

भावार्थ ॥ १७ ॥ आचार्य उपाध्याय नवदीक्षितने दीक्षा देवानो दिवस नथी त्यारे संभाळे ने दीक्षा देवानो दिवस छे ते दिने सभाळता नथी. वळी (सात दिन तथा चार मास तथा छ मास उपरांत) १० रात्रि लगे महाव्रत रुप कल्प आचार तथा छ जीवणीयादिक सूत्रना अर्थने प्राप्त थया साधुने महाव्रतने विषे उठावण न करेतो आचार्यने प्रायश्चित आवे पण जो सूत्रार्थ प्राप्त साधुना कोइ पितादिक वडा होय जेनी संघाते ते साधुए दीक्षा लीधी छे ने तेने वडेरो करवो छे ते भणी ते

१ P Hadds (पी. एचमां वधारे) य. २ Hadds (एचमां वधारे) वा उवज्झायत्तं वा पवत्तित्तं वा थेरत्तं वा गणित्तं वा गणावच्छेइयत्तं वा.

साधुनो पिता सूत्रार्थ भणे त्यांसुधी उठावण करे नहि तो ते आचार्यने कांइ दीक्षानो छेद अथवा तपनुं प्रायश्चित आवे नहि. पण जो कोइ पितादीक वडेरो सुत्र भणाववा लायक न होय तो आचार्यने एक वरस लगे आचार्य वगरे पदवी देवी कल्पे नहि ॥ १७ ॥ ए नवदिक्षित साधुना आचारनो अधिकार कह्यो. ते साधुतो भणवाने अर्थे अनेरा गच्छने विषे पण जाय ते भणी इहां भणवाने अनेरा टोळे जाय ते अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ १८ ॥ भि० साधु । य० वळी । ग० गच्छथकी । अ० छांडी नीकळे (बृहत कल्पमां कह्युं छे तेम) । अ० अनेरो । ग० गच्छने । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरे । तं० तेवारे । च० वळी । के० कोइएक । सा० साधर्मिक साधु तेने । पा० देखे देखीने तेने । व० साधु एम पुछे । कं० शुं । अ० अहो आर्यो । उ० कया गच्छने अंगीकार करीने । वि० विचरोछो । जे० जे साधु । त० तेवार पछी त्यां । स० सर्व । रा० रत्नादिक साधुनी नेश्राए छुं एम । तं० तेने । व० कहे । रा० रत्नादिक साधु । तं० तेने । व० कहे । अ० अहो । भं० हे पूज्य । क० केनी । क० नेश्राए विचरो छो । जे० जे । त० त्यां ते गच्छमां । स० सर्वे । व० बहु । सु० सुत्री । तेनी नेश्राए विचरुं छुं । एम । तं० तेने । व० कहे । जं० जेम । वा० वळी । से० ते । भ० (बहु श्रुत) भगवंत । व० कहेशे । त० तेनी । आ० आज्ञा । उ० उववाय । व० वचन । नि० निदेशे । चि० रहिश ॥ १८ ॥

मूळपाठ ॥ १८ ॥ भिक्खू य गणाओ अवकम्म अन्नं गणं उवसंपज्जित्ताणं विहरेज्जा, तं च केइ साहम्मिए पासित्ता[1] वएज्जा । कं अज्जो उवसंपज्जित्ताणं विहरसि ?

---

1 H. adds (पढमा वयारे) तं.

जे तत्थ सव्वराइणीए तं वएज्जा. राइणीए तं वएज्जा। अह भन्ते कस्स कप्पाए? जे तत्थ सव्वबहुसुए तं वएज्जा, जं वासे भगवं वक्खइ तस्स आणाउववाय-वयणनिद्देसे चिट्ठिस्सामि ॥ १८ ॥

भावार्थ ॥ १८ ॥ साधु गच्छने छांडीने (बृहत कल्पमां कह्युं छे तेम) अन्य गच्छमां ज्ञानादिक निमित्ते जइ रहे केमके ते गच्छमां गीतार्थ छे माटे ते गच्छ अंगीकार करीने विचरतो थको ते वारे ते साधुने कोइ साधर्मिक साधु देखीने पूछे के हे आर्य साधु ! कया गच्छने अंगीकार करी विचरोछो ते वारे ते गच्छमां जे सर्व रत्नादिक साधु तेना नाम कहीने ते तेने कहेके ते साधुओनी नेश्राए रहुं छुं. रत्नादिक साधु तेने कहे अहो पूज्य केनी नेश्राए विचरो छो ? ते वारे ते कहे जे ते गच्छमां बहु श्रुत तेनी नेश्राए विचरुं छुं. जेम वळी ते भगवंत कहेशे तेम तेनी आज्ञा वचन प्रमाणे रहिशुं ॥ १८ ॥ ए साधुने भणवा आश्री कह्युं. तेतो जुदो पण विचरे ते भणी इहां जुदो विहार करे तेनी विधि कहे छे ॥

अर्थ ॥ १९ ॥ ब० घणा । सा० साधर्मिक । इ० वांछे । ए० एकठापणे । अ० विचरवो । चा० रहेवो । चा० चालवो । क० कल्पे । नो० न । ण्हं० तेने । थे० स्थिवरने । अ० विना । आ० पुछ्ये । (पुछ्याविना) । ए० एकठा । अ० विचरवुं । चा० एकठा रहेवुं । चा० चालवुं (कल्पे नहि). तो हवे केम कल्पे ते कहे छे । क० कल्पे । ण्हं० वळी । थे० स्थिवरने । आ० पूछीने । ए० एकठा । अ० विचरवो । चा० भेळा रहेवो । चा० चालवो । थे० स्थिवर । य० वळी । से० तेहने । वि० आज्ञा आपे तो । ए० एम । ण्हं० तेने । क० कल्पे । ए० एकठा । अ० विचरवो । चा० रहेवो । चा० चालवो । थे० स्थिवर । य० वळी । से० तेने । नो० न । वि० आज्ञा आपे तो । ए० एम । ण्हं० तेने । नो० न । क० कल्पे । ए० एकठा ।

अ० विचरवा । चा० रहवा । चा० चालवा । ज० ज काइ । त० त्या । थ० स्थिवरना । अ० आज्ञा विना एकठा । अ० विचरवुं । चा० रहेवुं । च० चालवुं करे । से० तेने । सं० जेटला दिवस आज्ञा विना विहार करे तेटला दिवसनो । छे० दीक्षानो छेद । वा० अथवा । प० तप प्रायश्चित पण पामे । वा० वळी ॥ १९ ॥

मूळपाठ ॥ १९ ॥ बहवे साहम्मिया इच्छेज्जा एगयओ अभिनिचारियं चारए. [1]कप्पइ नो एहं थेरे अणापुच्छित्ता एगयओ अभिनिचारियं चारए, कप्पइ एहं थेरे आपुच्छित्ता एगयओ अभिनिचारियं चारए. थेरा य[2] से वियरेज्जा एव[3] एहं कप्पइ एगयओ अभिनिचारियं चारए, थेरा य से नो वियरेज्जा एवं एहं नो कप्पइ एगयओ अभिनिचारियं चारए. जं[4] तत्थ थेरेहिं अविइण्णे अभिनिचारियं चरन्ति, से सन्तरा छेए वा परिहारे वा ॥ १९ ॥

भावार्थ ॥ १९ ॥ घणा साधर्मिक साधु एकठा विचरवा, रहेवा चालवा इच्छे तो स्थिवरने पूछया विना तेम विचरवुं, रहेवुं के चालवुं कल्पे नहिं. स्थिवरने पूछीने एकठा विचरवुं, रहेवुं, चालवुं कल्पे. जो स्थिवर आज्ञा आपेतो एकठा विचरवुं रहेवुं, चालवुं कल्पे ने स्थिवर आज्ञा आपे नहिं तो उपर मुजब एकठा विचरवुं, रहेवुं, चालवुं कल्पे नहिं. जो कोइ साधु त्यां

१ H (एच) णो एहं कप्पइ. २ H adds (एचमां वधारे) णं. ३ H (एच) एवं. ४ H (एच) जे.

स्थिवरनी आज्ञा विना एकठा विचरवुं रहेवुं चालवानुं करे तेने जेटला दिवस आज्ञा विना विहार करे तेने तेटला दिवसनो छेद अथवा तपनुं प्रायश्चित आवे ॥ १९ ॥ ए आज्ञा सहित विचरवुं कह्युं. हवे आज्ञा विना विचरे तो तेने प्रायश्चित कहे छे ॥

अर्थ ॥ २० ॥ च० आज्ञा विना चालवाने प० प्रवर्त्यों । भि० साधु । जा० ज्यांलगे । च० चार । रा० रात्री । अथवा । पं० पांच । रा० रात्री । वळी । थे० स्थिवरने । पा० देखीने । स० ते (आज्ञा विना प्रवर्त्यों ते) सत्यपणे । च० वळी । ए० ए रीते । आ० आलावे । स० ते (आज्ञा विना प्रवर्त्यों ते) सत्यपणे । च० वळी । ए० ए रीते । प० पडिकमे । स० ते (आज्ञा) सत्यपणे । च० वळी । ए० ए रीते आज्ञा । ओ० उवग्रहीने । (लइने) । पु० पूर्वलीज । अ० आज्ञाने विषे । चि० रहे । अ० हाथनी हथेळीनी रेखा सुकाय एटलो थोडो । ल० काळ । अ० पण । ओ० आज्ञा विना रहे नहिं ॥ २० ॥

मूळपाठ ॥ २० ॥ चरियापविट्ठे भिक्खू जाव चउरायंपञ्चरायाओ थेरे पासेज्जा, स च्चेव आलोयणा स च्चेव पडिक्कमणा स च्चेव ओग्गहस्स पुव्वाणुन्नवणा चिट्ठइ अहा-लन्दमवि ओग्गहे ॥ २० ॥

भावार्थ ॥ २० ॥ आज्ञा विना चालवाने प्रवर्त्यों साधु ज्यांलगे चार, पांच रात्री वळी विचरीने स्थिवरने देखीने तेमनी आज्ञा विना विचर्यो ते सत्यपणे आलोवे, पडिकमे, आज्ञा लइने पुर्वली आज्ञाने विषे रहे ने हाथनी हथेळीनी रेखा सुकाय तेटलो काळ पण आज्ञा विना रहे नहिं ॥ २० ॥

१ H (एचमां) चउरायं वा पञ्चरायं वा.

अर्थ ॥ २१ ॥ च० आज्ञा विना चालवाने । प० प्रवर्त्यो । भि० साधु । प० उपरांत । च० चार । रा० रात्री । अथवा । पं० पांच । रा० रात्री वळी । आज्ञा विना रहीने । थे० स्थिवरने । पा० देखीने । पु० वळी । आ० आलोवे । पु० वळी । प० पडिकमे । पु० वळी । छे० (स्थिवर तेने) जेटला दिवस आज्ञा विना रहे तेटला दिवसनो छेद अने । प० प्रायश्चितने विषे । उ० स्थापे ते केवी रीते ते कहे छे । भि० साधु । भा० संजमना भावने राखवाने । अ० अथ एटले त्रीजु व्रत राखवाने अर्थे । दो० बीजीवार । पि० वळी । ओ० आज्ञा । अ० मागीने । सि० रहेवुं होय । वळी ते साधु केवी रीते रहे ते कहे छे । अ० आज्ञा दीओ । भ० हे भगवंत । मि० मुजने । एहवी । ओ० आज्ञा अवग्रहीने रहेवुं पण ते आज्ञारुप अवग्रह विना । अ० हाथनी रेखा सुकाय एटलो थोडो । लं० काळ पण । धु० निश्चे । नि० न रहेवुं । जे पूज्यनी । वे० आज्ञा विना न रहेवुं एम वचने कहीने । त० तेवार । प० पछी । का० कायाए करी । सं० फर्स्यो तप प्रमुखने ॥ २१ ॥

मूळपाठ ॥ २१ ॥ चरियापविट्ठे भिक्खू परं[1] चउरायपञ्चरायाओ थेरे पासेज्जा, पुणो आलोएज्जा पुणो पडिक्कमेज्जा पुणो छेय[2]परिहारस्स उवट्ठाएज्जा. भिक्खूभावस्स अट्ठाए दोच्चं पि ओग्गहे अणुन्नवेयव्वे सिया। [3]अणुजाणह भन्ते मिओग्गहं अहालन्दं धुवं नितियं[4] वेउट्टियं, तओ पच्छा काय संफासं ॥ २१ ॥

१ H (एचमां) चउरायं वा पञ्चरायं वा. २ H (एचमां) छेयस्स परि°. ३ H adds (एचमां वधारे) कप्पइ से एवं वदित्तए. ४ T H adds (टी. एचमां वधारे) निच्छइयं.

भावार्थ ॥ २१ ॥ कोइ साधु आज्ञा विना बीजा गच्छमां चालवाने प्रवर्त्यो आज्ञा विना चार रात्री अथवा पांच रात्री उपरांत रह्यो, पछी स्थिवरने देखीने फरी आलोवे, फरी पडिकमे, आज्ञा विना जेटला दिवस बीजा गच्छमां रह्यो तेटला दिवसनो छेद प्रायश्चित अथवा तपनुं प्रायश्चित स्थिवर आपे ते शी रीते ते कहे छे. साधु संजमना भावने राखवाने अर्थे (त्रीजुं व्रत राखवाने) बीजीवार स्थिवरनी आज्ञा मागीने रहे. वळी ते साधु केवी रीते रहे ते कहे छे. ते साधुने एम कहेवुं कल्पे के हे भगवंत ! बीजा गच्छमां रहेवानी आज्ञा मुजने आपो तो रहुं. आज्ञा विना अनेरा गच्छमां हाथनी रेखा सुकाय तेटलो काळ पण रहेवुं नहिं (रहेवा इच्छवुं नहिं), पछी आज्ञा विना रह्यो ते माटे कायाए करी तपने फरसे ॥ २१ ॥ ए आज्ञा विना विचरवा आश्री कह्युं ॥

अर्थ ॥ २२ ॥ च० चालवा थकी । नि० निवर्त्यो । भि० साधु । जा० ज्यांलगे । च० चार । रा० रात्री । पं० पांच । रा० रात्री । थे० स्थिवर तेने । पा० देखे । देखीने । स० ते सत्यपणे । च्च० वळी । ए० ए रीते । आ० आलोवे । स० ते सत्यपणे । च्च० वळी । ए० ए रीते । प० पडिकमे । स० ते सत्यपणे । च्च० वळी । ए० ए रीते आज्ञा । ओ० उवग्रहीने (लइने) । पु० पुर्वे लीज । अ० आज्ञाने विषे । चि० रहे । अ० थोडी । ल० वार । अ० पण । ओ० आज्ञा विना रहेनहिं ॥२२॥

मूळपाठ ॥ २२ ॥ चरियानियट्टे भिक्खू जाव चउरायपञ्चरायाओ थेरे पासेज्जा, स च्चेव आलोयणा स च्चेव पडिक्कमणा स च्चेव ओग्गहस्स पुव्वाणुन्नवणा चिट्ठइ अहालन्दमवि ओग्गहे ॥ २२ ॥

भावार्थ ॥ २२ ॥ जे साधु बीजा गच्छमां आज्ञा विना चालवा थकी निवर्त्यो ज्यांलगे चार रात्री, पांच रात्री आज्ञा विना बीजा गच्छमां रह्या पछी स्थिवर तेने देखे देखीने सत्यपणे (आज्ञा विना बीजा गच्छमां रह्यो माटे) आलावे पडिकमे आज्ञा लइने पूर्वली आज्ञाने विषे रहे ने हाथनी हथेलीनी रेखा सुकाय तेटलो काळ पण आज्ञा विना बीजा गच्छमां रहे नहिं ॥ २२ ॥

अर्थ ॥ २३ ॥ च० चालवा थकी । नि० निवर्त्यो । भि० साधु आज्ञा विना । प० उपरांत । च० चार । रा० रात्री । पं० पांच । रा० रात्री पछे । थे० स्थिवर तेने । पा० देखे देखीने । पु० वळी । आ० आलोवे । पु० वळी । प० पडिकमे । पु० वळी । छे० जेटला दिवस आज्ञा विना रह्यो ते दिवसनो छेद अथवा । प० परिहार तपे स्थिवर तेने । उ० स्थापे । पछी केवी रीते रहे ते कहे छे । भि० साधु । भा० संजमना भावने राखवाने । अ० अर्थे । दो० बीजीवार । पि० वळी । ओ० आज्ञा । अ० मार्गाने । सि० रहे । कल्पे ते साधुने एम कहेवुं । अ० आज्ञा दीओ । भं० हे पूज्य ? । मि० मारे । ओ० आज्ञा लइने रहेवुं पण आज्ञा विना । अ० थोडो । लं० काळ पण । धु० निश्चे । नि० न रहेवुं । वे० पूज्यनी आज्ञा विना रहेवाथी निवर्त्यो छे एम वचन कहीने । त० ते वार । प० पछी । तप मम्मुखने । का० कायाए करी । सं० फरसे ॥ २३ ॥

मूळपाठ ॥ २३ ॥ चरियानियट्टे भिक्खू परं चउरायपञ्चरायाओ थेरे पासेज्जा, पुणो आलोएज्जा पुणो पडिकमेज्जा पुणो छेयपरिहारस्स उवट्ठाएज्जा. भिक्खुभा-

वस्स अट्ठाए दोच्चं पि ओग्गहे अणुन्नवेयव्वे सिया । अणुजाणह भन्ते मिओ-
ग्गहं अहालन्दं धुवं नितियं[2] वेउट्टियं, तओ पच्छा कायसंफासं ॥ २३ ॥

भावार्थ ॥ २३ ॥ आज्ञा विना चाळवा थकी निवर्त्यो साधु आज्ञा विना चार रात्री अथवा पांच रात्रीं उपरांत बीजा गच्छमां रहे पछी स्थिवर तेने देखे देखीने ते बीजीवार आलावे, पडिकम्मे, जेटली रात्री आज्ञा विना रह्यो तेटली रात्रीनो छेद अथवा तप प्रायश्चित स्थिवर तेने आपे. वळी ते साधु आज्ञाव्रत राखवा भणी संजमना भावे बीजीवार स्थिवरनी आज्ञा मागीने बीजा गच्छमां रहे. कल्पे ते साधुने एम कहेवुंके हे भगवंत पूज्य मने बीजा गच्छमां रहेवानी आज्ञा दीओ एम कहीने आज्ञा मळेथी बीजा गच्छमां रहेवुं कल्पे पण आज्ञा विना हाथनी हथेळीनी रेखा सुकाय तेटलो काळ पण रहेवुं नहिं, रहेवा इच्छवुं नहिं. जे साधु पूज्यनी आज्ञा विना रहेवाथी निवर्त्यो छे ते साधु ते वार पछी कायाए तप प्रमुखने स्पर्शे ॥ २३ ॥

अर्थ ॥ २४ ॥ दो० बे । सा० साधर्मिक साधु । ए० एकठा थइने । वि० विचरे छे । तं० ते । ज० कहे छे तेमां । से० एक शिष्य छे ने । य० वळी । रा० एक रत्नादिक गुरु छे । य० वळी । त० त्यां ते बहु मांहे । से० ते शिष्य । अ० अनेराने । प० श्रुत शिष्यनो परिवार घणो छे । रा० वडा गुरुने । अ० थोडो छे श्रुत शिष्य परिवार । से० शिष्यने । त० तेवार पछी । रा० रत्नादिक गुरुने । उ० अंगीकार करीने सेवा वडाइ देवी एटले घणी सेवा करवी एम घणे गुणे करी अंगीकार करीने विचरे । भि० भिक्षानुं संविभाग आपे । उ० तथा विनयादिक वैयावच करवा भात पाणी । च० आदी । द० आणी आपवो । क० वडाने यथायोग्य कल्प नीपजे । गुरुने भक्त आणी दीए अने विनयादिक सर्व कार्य करे ॥ २४ ॥

१ H adds (एचमां वधारे) कप्पइ से एवं वदित्तिए. २ H adds (एचमां वधारे) निच्छइयं.

मूळपाठ ॥ २४ ॥ दो साहम्मिया एगयओ विहरन्ति, तंजहा । सेहे य राइणिए य. तत्थ सेहतराए पलिछन्ने, राइणीए अपलिछन्ने. सेहतराएणं राइणीए उवसंपज्जियव्वे, भिक्खोववायं च दलयइ कप्पागं ॥ २४ ॥

भावार्थ ॥ २४ ॥ बे साधर्मिक साधु एकठा थइने विचरे छे ते कहे छे, तेमां एक शिष्य छे ने एक रत्नादिक गुरु छे तेमां शिष्यने भणेला शिष्योनो परिवार घणो छे ने गुरुने तेवो परिवार थोडो छे. ते शिष्य जेनो शिष्य परिवार घणो छे तेणे रत्नादिक गुरुने रत्नादिक गुरुनी समीपे आवीने सेवा वडाइ देवी, घणी घणी सेवा करवी एम घणा गुणे करी अंगीकार करीने विचरे, भिक्षामां संविभाग करे, विनय वैयावचादिक करे, भात पाणी आणी आपे एम वडाने यथायोग्य कल्प नीपजे तेम भक्त आणी दीए अने विनयादिक सर्व कार्य करे ॥ २४ ॥ एम शिष्य आश्री कह्युं. हवे गुरु घणा शिष्य परिवारे होय तो शुं करे ते कहे छे ॥

अर्थ ॥ २५ ॥ दो० बे । सा० सार्धर्मिक साधु । ए० एकठा । वि० विचरे । तं० ते कहे छे । से० शिष्य । य० तथा । रा० रत्नादिक गुरु । य० वळी । त० ते बे मांहि । रा० गुरु छे ते । प० तेने शिष्य परिवार घणो छे । से० शिष्य । अ० अन्यतर एटले बीजा शिष्यने । अ० शिष्य परिवार थोडो छे । इ० इच्छा आवे तो । रा० ते गुरु । से० ते शिष्यने । उ० अंगीकार करीने पडीवर्जे एटले पासे राखे । इ० इच्छाए । नो० न । उ० पडिवर्जे एटले इच्छा न होयतो न पासे राखे । इ० इच्छा होयतो । भि० साधुने । उ० आहार पाणी वैयावच । द० करे । क० वडा साधुनी । इ० इच्छा न आवे तो । नो० न भात पाणी । द० आणी आपे वैयावच न करे । क० वडो साधु ॥ २५ ॥

मूळपाठ ॥ २५ ॥ दो साहम्मिया एगयओ विहरन्ति । तंजहा । सेहे य राइणीए य. तत्थ राइणीए पलिछन्ने, सेहतराए अपलिछन्ने. इछा राइणीए सेहतरागं उवसंपज्जइ इछा नो उवसंपज्जइ, इछा भिक्खोववायं दलयइ कप्पागं इछा नो दलयइ कप्पागं[1] ॥ २५ ॥

भावार्थ ॥ २५ ॥ बे साधर्मिक साधु एकठा विचरे तेमां एक शिष्य छे ने बीजो गुरु छे तेमां गुरुने घणा शिष्यनो परिवार छे ने शिष्यने शिष्य परिवार ओछो छे. जो गुरुनी इच्छा थाय तो शिष्यने अंगीकार करी पासे राखे, इच्छा न आवे तो शिष्यने पासे राखे नहीं. इच्छा आवे तो शिष्यने आहार पाणी आणी आपी वैयावच करे ने वडा साधुनी इच्छा न आवे तो भात पाणी आणी न आपे ने वैयावच न करे ॥ २५ ॥ साधु कह्या ते सरखा दावे न रहे ते भणी हवे सरखाने रहेवानो अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ २६ ॥ दो० बे । भि० साधु । ए० आहार पाणी भेळा सहित एकठा । वि० विचरता । नो० न । ण्हं० वळी । क० कल्पे (न कल्पे) तेमने बेहुने एकने वडेरो कर्या विना । अ० मांहोमांहि । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरवुं कल्पे नहिं । क० कल्पे । ण्हं० वळी । अ० लघुए । रा० रत्नादिक वडेराने । अ० मांहोमांहि । एकेकने वडापणे । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरवुं ॥ २६ ॥

[1] H Omits (एचमां नथी) कप्पागं.

मूळपाठ ॥ २६ ॥ दो भिक्खुणो एगयओ[1] विहरन्ति, नो ण्हं कप्पइ अन्नमन्नं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए. कप्पइ ण्हं अहाराइणियाए[2] अन्नमन्नं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए ॥ २६ ॥

भावार्थ ॥ २६ ॥ बे साधु साथे विचरता थका सरखाए वडेराने मांहोमांहि वंदणा कर्या विना रहेवुं कल्पे नहिं. लघुए वडेराने मांहोमांहि वंदणादिक करीने मांहोमांहि एकेकने वडापणे अंगीकार करीने विचरवुं कल्पे ॥ २६ ॥ उपर सामान्य साधु आश्री कह्युं. हवे गणावच्छेदक आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ २७ ॥ दो० बे । ग० गणावच्छेदक । ए० एकठा । वि० विचरे छे । नो० नहि । ण्हं० वळी । क० कल्पे एकबीजाने वडेरो कर्या विना । अ० मांहोमांहि । उ० अंगीकार करी । वि० विचरवुं न कल्पे । क० कल्पे । ण्हं० वळी । अ० लघुए । रा० मोटा वडेराने । अ० मांहोमांही एकेकने वडापणे । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरवुं कल्पे ॥ २७ ॥

मूळपाठ ॥ २७ ॥ दो गणावच्छेइया एगयओ विहरन्ति, नो ण्हं कप्पइ अन्नमन्नं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए. कप्पइ ण्हं अहाराइणियाए अन्नमन्नं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए ॥ २७ ॥

---

१ T. H (टी. एचमां) एगओ. २ H always (एचमां हमेशां) आहा°.

भावार्थ ॥ २७ ॥ बे गणावच्छेदक साथे विचरता थकां सरखाए वडेरो करी मांहोमांही वंदणा कर्या विना रहेवुं कल्पे नहि एटले बनेए सरखे भावे रहेवुं न कल्पे. लघुए मोटा वडेराने वंदणा करी मांहोमांही विचरवुं कल्पे ॥ २७ ॥

अर्थ ॥ २८ ॥ दो० बे । आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । ए० एकठा । वि० विचरे छे । नो० नहि । ण्हं० वळी । क० कल्पे एक बीजाने वडेरो कर्या विना एटले सरखे भावे । अ० मांहोमांहि । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरवुं न कल्पे । क० कल्पे । ण्हं० वळी । अ० लघुए । रा० मोटा वडेराने । अ० मांहोमांहि एकेकने वडापणे । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरवुं कल्पे ॥ २८ ॥

मूळपाठ ॥ २८ ॥ दो आयरियउवज्झाया एगयओ विहरान्ति, नो ण्हं कप्पइ अन्नमन्नं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए. कप्पइ ण्हं अहाराइणियाए अन्नमन्नं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए ॥ २८ ॥

भावार्थ ॥ २८ ॥ एम आचार्य उपाध्याय एकठा विचरे छे तेमणे अन्योअन्य एक बीजाने वडेरो कर्या विना एटले सरखे भावे विचरवुं कल्पे नहि. लघुए वडेराने वंदणा करीने रहेवुं कल्पे ॥ २८ ॥ उपर बे साधु आश्री कह्यु. हवे घणा साधु आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ २९ ॥ ब० घणा । भि० साधु । ए० एकठा । वि० विचरे तेने । नो० नहि । ण्हं० वळी । क० कल्पे । अ०

अन्यो अन्य वडेरो कर्या विना । उ० अगीकार करीने । वि० विचरवुं (कल्पे नहिं) । क० कल्पे । ण्हं० वळी । अ० लघुए । रा० वडेरा साथे वंदणा करी । अ० मांहोमांहि । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरवुं कल्पे ॥ २९ ॥

मूळपाठ ॥ २९ ॥ बहवे भिक्खुणो एगयओ विहरन्ति, नो ण्हं कप्पइ अन्नमन्नं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए. कप्पइ ण्हं अहाराइणियाए अन्नमन्नं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए ॥ २९ ॥

भावार्थ ॥ २९ ॥ घणा साधुओ एकठा थइ विचरे तेमणे अन्योअन्य वडेराने कर्या विना अंगीकार करीने विचरवुं कल्पे नहिं. लघुए वडेराने अंगीकार करीने विचरवुं कल्पे ॥ २९ ॥

अर्थ ॥ ३० ॥ ब० घणा । ग० गणावच्छेदक । ए० एकठा । वि० विचरे छे । नो० नहिं । ण्हं० वळी । क० कल्पे एकबीजाने वडेरो कर्या विना । अ० मांहोमांहि । उ० अंगीकार करी । वि० विचरवुं न कल्पे । क० कल्पे । ण्हं० वळी । अ० लघुए । रा० मोटाने वडेरो करी । अ० मांहोमांहि । उ० अंगीकार करी । वि० विचरवुं कल्पे ॥ ३० ॥

मूळपाठ ॥ ३० ॥ बहवे गणावच्छेइया एगयओ विहरन्ति, नो ण्हं कप्पइ अन्नमन्नं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए. कप्पइ ण्हं अहाराइणियाए अन्नमन्नं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए ॥ ३० ॥

भावार्थ ॥ ३० ॥ घणा गणावच्छेदक एकठा विचरे छे तेमने मांहोमांहि एकेकने वडेरो कर्या विना विचरवुं कल्पे नहीं. पण लघुए मोटाने वडेरो करी तेने वंदणा करी मांहोमांहि विचरवुं कल्पे ॥ ३० ॥

अर्थ ॥ ३१ ॥ ब० घणा । आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । ए० एकठा । वि० विचरे छे । नो० नहिं । एहं० वळी । क० कल्पे एक बीजाने वडेरो कर्या विना । अ० मांहोमांहि । उ० अंगीकार करी । वि० विचरवुं न कल्पे । क० कल्पे । एहं० वळी । अ० लघुए । रा० मोटाने वडेरो करी । अ० मांहोमांही । उ० अंगीकार करी । वि० विचरवुं कल्पे ॥ ३१ ॥

मूळपाठ ॥ ३१ ॥ बहवे आयरियउवज्झाया एगयओ विहरन्ति, नो एहं कप्पइ अन्नमन्नं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए. कप्पइ एहं अहाराइणियाए अन्नमन्नं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए ॥ ३१ ॥

भावार्थ ॥ ३१ ॥ घणा आचार्य उपाध्याय एकठा विचरे छे, एक बीजाने वडेरो कर्या विना मांहोमांहि एकठा विचरवुं न कल्पे, पण लघुए मोटाने वडेरो करी तेने वंदणा करी एकठा विचरवुं कल्पे ॥ ३१ ॥

अर्थ ॥ ३२ ॥ ब० घणा । भि० साधु । ब० घणा । ग० गणावच्छेदक । ब० घणा । आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । ए० एकठा । वि० विचरे । नो० न । एहं० वळी । क० कल्पे । अ० मांहोमांहि वडेरो कर्या विना । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरवुं कल्पे नहीं । एटले सरखे दावे कल्पे नहिं तो केम कल्पे ते कहे छे । क० कल्पे । एहं० वळी । अ० लघुए । रा० वडेराने वंदणा करी । अ० मांहोमांहि । उ० अंगीकार करीने । वि० विचरवुं कल्पे ॥ ३२ ॥ त्ति० एम । बे० हुं कहुंछुं ॥

मूळपाठ ॥ ३१ ॥ बहवे भिक्खुणो बहवे गणावच्छेइया बहवे आयरियउवज्झाया एगयओ[1] विहरन्ति, नो एहं कप्पइ अन्नमन्नं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए[2]. कप्पइ एहं अहाराइणियाए अन्नमन्नं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए[3] ॥ ३२ ॥ त्ति बेमि[4] ॥

भावार्थ ॥ ३२ ॥ घणा साधुओ, घणा गणावच्छेदक, घणा आचार्य, उपाध्याय एकठा विचरे तेमने मांहोमांहि वडेरो कर्या विना अंगीकार करीने विचरवुं कल्पे नहि (चोमासु वडेरो करीने रहेवुं कल्पे) सरखे दावे एटले एक बीजाने सरखी वंदणा करी रहेवुं कल्पे नहि. लघुए वडेराने वंदणा करी (शीयाळो उनाळो) एक बीजाने अंगीकार करीने रहेवुं कल्पे ॥३२॥ एम सुधर्मास्वामी जंबूस्वामीने कहे छे के जेम में श्री महावीर देव पासे सांभळ्युं तेम में तुज प्रत्ये कह्युं ॥

अर्थ ॥ व० व्यवहारनो । च० चोथो । उ० उद्देसो । स० पुरो थयो ॥ ४ ॥

मूळपाठ ॥ ववहारस्स चउत्थो उद्देसओ समत्तो ॥ ४ ॥

भावार्थ ॥ व्यवहारसूत्रनो चोथो उद्देसो पुरो थयो ॥ ४ ॥

---

१ H (एच) एगओ. २ H adds (एचमां वधारे) वासावासं वत्थए कप्पइ पवित्तिए क°. ३ P B, H adds (पी. बी एचमां वधारे) हेमन्तगिम्हासु. ४ In H follows (एचमां छेवट) त्ति बेमि.

ववहारस्स पञ्चमो उद्देसओ.

व्यवहार सूत्रनो पांचमो उदेसो.

अर्थ ॥ १ ॥ नो० न । क० कल्पे । प० प्रवर्तणी साध्वीने । अ० पोता सहित । बि० बे जणीने । हे० शीयाळा । गि० उनाळाने विषे । चा० चालवुं ॥ १ ॥

मूळपाठ ॥ १ ॥ नो कप्पइ पवत्तिणीए[1] अप्पबिइयाए हेमन्तगिम्हासु चारए ॥ १ ॥

भावार्थ ॥ १ ॥ प्रवर्तणी साध्वीने शीयाळे उनाळे पोता सहित बे जणीए विचरवुं न कल्पे ॥ १ ॥

अर्थ ॥ २ ॥ क० कल्पे । प० प्रवर्तणी साध्वीने । अ० पोता सहित । त० त्रण जणीने । हे० शीयाळे । गि० उनाळे । चा० चालवुं ॥ २ ॥

मूळपाठ ॥ २ ॥ कप्पइ पवत्तिणीए अप्पतइयाए हेमन्तगिम्हासु चारए ॥ २ ॥

भावार्थ ॥ २ ॥ प्रवर्तणी साध्वीए पोता सहित त्रण जणीए शीयाळे उनाळे चालवुं कल्पे ॥ २ ॥

अर्थ ॥ ३ ॥ नो० न । क० कल्पे । ग० गणावच्छेदणीने । अ० पोता सहित । त० त्रण जणीने । हे० शीयाळे । गि० उनाळे । चा० चालवुं ॥ ३ ॥

---

१ H alway (एचमां हमेशा) पवि° P B. b in same cases, पी. बी. बीमां कोइक जग्याए.)

मूळपाठ ॥ ३ ॥ नो कप्पइ गणावच्छेइणीए अप्पतइयाए हेमन्तगिम्हासु चारए ॥ ३ ॥

भावार्थ ॥ ३ ॥ गणावच्छेदणीने पोता सहित त्रण जणीने शीयाळे उनाळे चालवुं कल्पे नहीं ॥ ३ ॥

अर्थ ॥ ४ ॥ क० कल्पे । ग० गणावच्छेदणीने । अ० पोता सहित । च० चारजणीने । हे० शीयाळो । गि० उनाळो । चा० चालवुं ॥ ४ ॥

मूळपाठ ॥ ४ ॥ कप्पइ गणावच्छेइणीए अप्पचउत्थाए हेमन्तगिम्हासु चारए ॥ ४ ॥

भावार्थ ॥ ४ ॥ गणावछेदणीने पोता सहित चार जणीने शीयाळे उनाळे चालवुं कल्पे ॥ ४ ॥ उपर शीयाळा उनाळानी आडा दीननी वात कही, हवे चोमासामां केम रहेवुं ते कहे छे ॥

अर्थ ॥ ५ ॥ नो० न । क० कल्पे । प० प्रवर्तणीने । अ० पोतासहित । त० त्रणजणीने । वा० चोमासुं । व० रहेवुं ॥५॥

मूळपाठ ॥ ५ ॥ नो कप्पइ पवत्तिणीए अप्पतइयाए वासावासं वत्थए ॥ ५ ॥

भावार्थ ॥ ५ ॥ प्रवर्तणीने पोता सहित त्रण जणीए चोमासुं रहेवुं कल्पे नहीं ॥ ५ ॥

अर्थ ॥ ६ ॥ क० कल्पे । प० प्रवर्तणीने । अ० पोता सहित । च० चारजणीने । वा० चोमासे । व० रहेवुं ॥ ६ ॥

मूळपाठ ॥ ६ ॥ कप्पइ पवत्तिणीए अप्पचउत्थाए वासावासं वत्थए ॥ ६ ॥

भावार्थ ॥ ६ ॥ प्रवतर्णीए पोता सहित चार जणीए चोमासुं रहेवुं कल्पे ॥ ६ ॥

अर्थ ॥ ७ ॥ नो० न । क० कल्पे । ग० गणावछेदणीने । अ० पोता सहित । च० चार जणीने । वा० चोमासुं । व० रहेवुं न कल्पे ॥ ७ ॥

मूळपाठ ॥ ७ ॥ नो कप्पइ गणावह्वेइणीए अप्पचउत्थाए वासावासं वत्थए ॥ ७ ॥

भावार्थ ॥ ७ ॥ गणावछेदणीए पोता सहित चार जणीने चोमासु रहेवुं कल्पे नहीं ॥ ७ ॥

अर्थ ॥ ८ ॥ क० कल्पे । ग० गणावच्छेदर्णाने । अ० पोता सहित । पं० पांच जणीने । वा० चोमासु । व० रहेवुं कल्पे ॥ ८ ॥

मूळपाठ ॥ ८ ॥ कप्पइ गणावह्वेइणीए अप्पपञ्चमाए वासावासं वत्थए ॥ ८ ॥

भावार्थ ॥ ८ ॥ गणावच्छेदर्णाने पोता सहित पांच जणीने चोमासु रहेवुं कल्पे ॥ ८ ॥ उपर एक आश्री कह्युं हवे घणी आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ ९ ॥ से० ते । गा० गामने विषे । वा० अथवा । न० नगरने विषे । वा० अथवा । नि० निगमने विषे । वा० अथवा । रा० राज्यधानीने विषे । वा० वळी । ब० घणी । प० प्रवर्तणीने । अ० पोता सहित । त० त्रण जणीने । ब० घणी । ग० गणावच्छेदणीने । अ० पोता सहित । च० चार जणीने । क० कल्पे । हे० शीयाळे । गि० उनाळे । चा० विचरवुं । अ० एक बीजानी । नी० नेश्राए ॥ ९ ॥

मूळपाठ ॥ ९ ॥ से गामंसि वा नगरंसि वा निगमंसि वा रायहाणिंसि वा बहूणं पवत्ति-
णीणं अप्पतइयाणं बहूणं गणावच्छेइणीणं अप्पचउत्थाणं कप्पइ हेमन्तगिम्हासु
चारए अन्नमन्नं नीसाए[1] ॥ ९ ॥

भावार्थ ॥ ९ ॥ ते गामने ज्यां लगे संन्निवेशने विषे घणी प्रवर्त्तणीने पोता सहित त्रण जणीने, घणी गणावच्छेदणीने पोता सहित चार जणीने शीयाळे उनाळे मांहोमांहि एक एकनी नेश्राए विचरवुं कल्पे एटले आपणी शिष्यणी. सहित रहेवुं पण अनेरानी न गणवी ॥ ९ ॥ हवे चोमासा आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ १० ॥ से० ते । गा० गामने विषे । वा० अथवा । न० नगरने विषे । वा० अथवा । नि० निगमने विषे । वा० अथवा । रा० राज्यधानीने विषे । वा० वळी । ब० घणी । प० प्रवर्तणीने । अ० पोता सहित । च० चार जणीने । ब० घणी । ग० गणावच्छेदणीने । अ० पोता सहित । पं० पांच जणीने । क० कल्पे । वा० चोमासुं । व० रहेवुं । अ० एक बीजानी । नी० नेश्राए ॥ १० ॥

मूळपाठ ॥ १० ॥ से गामंसि वा नगरंसि वा निगमंसि वा रायहाणिंसि वा बहूणं पवत्ति-
णीणं अप्पचउत्थाणं बहूणं गणावच्छेइणीणं अप्पपञ्चमाणं कप्पइ वासावासं

---

१ H (एचमां) निस्साए.

वत्थए अन्नमन्नं नीसाए[1] ॥ १० ॥

भावार्थ ॥ १० ॥ ते गामने विषे ज्यां लगे सन्निवेशने विषे घणी प्रवर्त्तणीए पोता सहित चार जणीने, घणी गणावच्छेदणीने पोता सहित पांच जणीने चोमासुं एक बीजानी नेश्राए रहेवुं कल्पे एटले पोतानी शिष्यणी सहित रहेवुं पण अनेरानी अधिक ओछी नेश्रा गणवी नहिं ॥ १० ॥ उपर विचरवा आश्री कह्युं ने विचरतां थका कोइ एक काळ पण करे, इहां प्रवर्त्तणी प्रमुखे काळ कीधा पछी पाछली केवी रीते विचरे ते अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ ११ ॥ गा० ग्रामानुं ग्राम । दू० जाती थको । नि० साध्वी । य० वळी । जं० जेहने । पु० आगळ । का० करीने । वि० विचरे । सा० ते वडी साध्वी । आ० कदाचित । वी० काळ करे तो । अ० छे । या० इहां । थ० वळी । का० कोइएक आचारंग निसीथनी भणनारी । अ० अनेरी साध्वी तेने । उ० अंगीकार करी एटले वडेरी करी तेनी आज्ञा मांहे चाले एवी योग्य छे तो कल्पे । सा० ते भणनारी साध्वीने । उ० अंगीकार करी वडेरी करी तेनी आज्ञामांहे विचरवुं । न० नथी । या० इहां । थ० वळी । का० कोइ आचारंगादिकनी भणनारी । अ० अनेरी साध्वी । उ० वडेरी करवा योग्य नथी तो । ती० तेने । य० वळी । अ० पोते । क० आचारंगादिक निसीथना अध्ययनने विषे । अ० अ । स० समर्थ एम । क० कल्पे । सा० तेने । ए० एक । रा० रात्रीनी । प० प्रतिज्ञा धारीने । ज० जे । ज० जे । दि० दिशाए । अ० अनेरी । सा० साधर्मिक साध्वी आचारंग निसीथनी भणनार वडेरी थइने । वि० विचरे छे । त० ते । त० ते । दि० दिसे । उ० जावुं (कल्पे) । नो०

[1] H (एचमां) निस्साए.

न । सा० तेने । क० कल्पे । त० त्यां । वि० विहार । व० निमिते (अर्थे) । व० प्रवर्तवुं रहेवुं । क० कल्पे । सा० ते साध्वीओने । त० त्यां । का० कोइ रोगादिक कारण । व० निमिते । व० रहेवुं । तं० ते साध्वीने । च० णं० वळी । का० कारण । नि० पुरुं थए । प० अनेरी साध्वी । व० कहे । व० वसो रहो । अ० अहो आर्य । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । ए० एम । सा० तेने । क० कल्पे । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । व० रहेवुं । नो० न । सा० तेने । क० कल्पे । प० उपरांत । ए० एक । रा० रात्री । वा० वळी । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी उपरांत । व० रहेवुं । जं० जे कोइ साध्वी । त० त्यां । प० उपरांत । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी उपरांत । व० वसे तो । सा० तेहने । सं० जेटली रात्री रहे तेटली रात्रीनो । छे० छेद । वा० अथवा । प० तपनुं प्रायश्चित पण आवे । वा० वळी ॥ ११ ॥

मूळपाठ ॥ ११ ॥ गामाणुगामं दूइज्जमाणी निग्गन्थी य जं पुरओ काउं[1] विहरइ सा आहच्च वीसम्भेज्जा,[2] अत्थि याइं थ काइ अन्ना उवसंपज्जणारिहा[3] सा उवसंपज्जियव्वा[4]. नत्थि याइं थ काइ अन्ना उवसंपज्जणारिहा तीसे य[5] अप्पणो कप्पाए

१ H (एच) कट्टु विहरेज्जा. २ H (एच) वीसु°. ३ H adds (एचमां वधारे) कप्पइ (सा). ४ H adds (एचमां वधारे) सिया. ५ H omits (एचमां नथी) तीसे य.

असमत्ते[1] कप्पइ सा एगराइयाए पडिमाए जन्नं जन्नं दिसं[2] अन्नाओ साहम्मिणीओ विहरन्ति तन्नं तन्नं दिसं[2] उवलित्तए. नो सा कप्पइ तत्थ विहारवत्तियं वत्थए, कप्पइ सा तत्थ कारणवत्तियं वत्थए. तंसि च णं कारणंसि निट्ठियंसि परो वएज्जा । वसाहि[3] अज्जो एगरायं वा दुरायं वा. एवं सा कप्पइ एगरायं वा दुरायं वा वत्थए, नो सा कप्पइ परं[4] एगरायाओ वा दुरायाओ वा वत्थए. जं तत्थ परं एगरायाओ वा दुरायाओ वा वसइ, सासन्तरा छेए वा परिहारे वा ॥ ११ ॥

भावार्थ ॥ ११ ॥ एक गामथी बीजे गाम साध्वीओ जाती थकी, जेने आगळ करीने ते साध्वीओ विचरे छे ते वडी साध्वी कदाचित काळ करे तो ते टोळामां बीजी कोइ साध्वी आचारंगादिक निसीथनी भणनार एवी साध्वी होय के जेने वडेरी करी तेनी आज्ञामांहि चाले एवी योग्य होय तो तेने वडेरी करी तेनी आज्ञामां बीजी साध्वीओए चालवुं कल्पे. जो ते टोळामां कोइ वडेरी करवा योग्य साध्वी न होय ने बाकीनी साध्वीओ आचारंगादिक निसीथना अध्ययने विषे अजाण छे

---

१ H (एच)° त्ता एवं सा कप्पइ एग°. २ H (एच) दिसिं. ३ H adds (एचमां वधारे) णं. ४ H (एचमां) परं after दु° वा (पछी)

तो ते साध्वीओने ज्यां रहे त्यां एक रात्रीनी प्रतिज्ञा धारीने जे जे दिशाए अनेरी साधर्मिक साध्वी आचारंग निसीथादिनी भणनारी वडेरी थइने विचरे छे त्यां जावुं कल्पे. ते साध्वीने ज्यां तेओ छे त्यां विहार निमित्ते रहेवुं कल्पे नहि, रोगादिक कारणे रहेवुं कल्पे पण ते कारण पुरुं थए जो बीजी साध्वीओ कहे, अहो आर्यो ? एक रात्री अथवा बे रात्री अत्रे वसो रहो तो एक रात्री अथवा बे रात्री रहेवुं कल्पे पण एक रात्री के बे रात्री उपरांत रहेवुं कल्पे नहि, जे त्यां एक रात्री अथवा बे रात्री उपरांत रहे तेने जेटली रात्री रहे तेटली रात्रीनो छेद अथवा तपनुं प्रायश्चित आवे ॥ ११ ॥ उपर मुजब आडे दीवसे वडेरी काळ करे ते आश्री कह्युं. हवे चोमासामां साध्वीओ रहे त्यारे वडेरी काळ करे ते आश्री कहे छे.

अर्थ ॥ १२ ॥ वा० वर्षाकाळने विषे । प० रहेवानो निर्द्धार कर्यो छे त्यां । नि० साध्वीओने । य० वळी । जं० जे तेने । पु० आगळ । का० करीने । वि० विचरे । सा० ते साध्वी वळी । आ० कदाचित । वी० काळ करे ते टोळामांहि । अ० छे । या० इहां । थ० वळी । का० कोइ आचारंगादिक भणनारी साध्वी । अ० अनेरी तेने । उ० अंगीकार करीने विचरीए एवी गच्छ मध्ये होय तो बाकीनी साध्वीने कल्पे । सा० ते भणनारी साध्वीने । उ० अंगीकार करीने विचरवुं । न० नथी । या० इहां । थ० वळी । का० कोइ । अ० अनेरी साध्वी । उ० अंगीकार करवा अथवा वडेरी करवा योग्य । ती० तेने । य० वळी । अ० पोते । क० आचारंग निसीथादिकने विषे । अ० अज्ञान छे एम ते साध्वीने । क० कल्पे । सा० तेने । ए० एक । रा० रात्रीनी । प० पडिमा करीने । ज० जे । ज० जे । दि० दिशाए । अ० अनेरी । सा० साधर्मिक साध्वी । वि० विचरे छे । त० ते । त० ते । दि० दिसे । उ० जावुं पण । नो० न । सा० ते साध्वीने । क० कल्पे । त० त्यां । वि० विहारने । व० अर्थे शुभ आहारादिक जाणीने । व० वसवुं । क० कल्पे । सा० ते साध्वीओने । त० त्यां । का० कोइ रोगादिक कारण । व०

निमित्ते । व० रहेवुं । तं० ते साध्वीने । च० णं० वळी । का० कारण । नि० पुरुं थए । प० अनेरी साध्वी । व० कहे । व० वसो रहो । अ० अहो आर्या । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । ए० एम । सा० तेने । क० कल्पे । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । व० रहेवुं । नो० न । सा० तेने । क० कल्पे । प० उपरांत । ए० एक । रा० रात्री । वा० वळी । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी उपरांत । व० रहेवुं । जं० जे कोइ साध्वी । त० त्यां । प० उपरांत । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी उपरांत । व० वसे तो । सा० तेने । सं० जेटली रात्री रहे तेटली रात्रीनो । छे० छेद । वा० अथवा । प० तप प्रायश्चित आवे । वा० वळी ॥१२॥

मूळपाठ ॥ १२ ॥ वासावासं पज्जोसविया निग्गन्थी य जं पुरओ काउं विहरइ सा आहच्च वीसम्भेज्जा[2], अत्थि याइं थ काइ अन्ना उवसंपज्जणारिहा[3] सा उवसंपज्जियव्वा[4]. नत्थि याइं थ काइ अन्ना उवसंपज्जणारिहा तीसे य[5] अप्पणो कप्पाए असमत्ते[6] कप्पइ सा एगराइयाए पडिमाए जण्णं जण्णं दिसं अन्नाओ साहम्मिणीओ विहरन्ति तण्णं तण्णं दिसं[7] उवलित्तए. नो सा कप्पइ तत्थ विहारवत्तियं वत्थए,

१ H. (एच) कट्टु २ H. (एचमां) वीसु°. ३ H. adds (एचमां वधारे) कप्पइ. ४ H adds (एचमां वधारे) सिया. ५ H. omits (एचमां नथी) तीसे य. ६ H (एचमां)° त्ताए एवं से कप्पइ एग°. ७ H (एचमां) दिसिं.

कप्पइ सा तत्थ कारणवत्तिय वत्थए, तासि च णं कारणंसि निट्ठियंसि परो वएज्जा। वसाहि[1] अज्जो एगरायं वा दुरायं वा. एवं सा कप्पइ एगरायं वा दुरायं वा वत्थए, नो सा कप्पइ परं[2] एगरायाओ वा दुरायाओ वा वत्थए. जं तत्थ परं एगरायाओ वा दुरायाओ वा वसइ, सा सन्तरा छेए वा परिहारे वा ॥ १२ ॥

भावार्थ ॥ १२ ॥ वर्षाकाळमां रहेवानो निश्चय कर्यो छे त्यां साध्वीओ जेने आगळ करी वडेरी करी विचरे छे ते साध्वी कदाचित ते टोळामां काळ करे तो बीजी कोइ आचारंग निसीथादिक भणनारी साध्वी ते टोळामां होय तो तेने वडेरी करी अंगीकार करी विचरवुं कल्पे. जो कोइ वडेरी करवा योग्य साध्वी होय नहिं ने पोते आचारंग निसीथादिकनी अजाण छे तो तेने एक रात्रीनी प्रतिज्ञा करीने जे जे दिशाए अनेरी साधर्मिक साध्वी विचरे छे ते ते दिशाए जावुं कल्पे, पण ज्यां छे त्यांज शुभ आहारादिक जाणीने रहेवुं कल्पे नहिं. ज्यां लगे रोगादिक कारणे एक बे रात्री रहेवुं कल्पे पण ते उपरांत रहेवुं कल्पे नहिं. जे एक बे रात्री उपरांत त्यां वसे तेने जेटला दिवस वसे तेटला दिवसनो छेद अथवा परिहार तप आवे ॥ १२ ॥ उपर वडेरी काळ करे ते आश्री कह्युं. ते वडेरी काळ करे त्यारे पोतानी पदवी अमुकने देजो एम कही जाय, ते पदवी देवानो अधिकार कहे छे.

अर्थ ॥ १३ ॥ प० प्रवर्तणी । य० वळी । गि० रोगादिके करी ग्लान पामती थकी । अ० अनेरा आचार्यादिक अथवा गणावच्छेदक प्रमुख साध्वीने । व० कहे । म० मुजने । णं० वळी । अ० अहो आर्या ! । का० काळ । ग० गए । स० थके ।

---

१ H adds (एचमां वधारे) णं. २ H (एचमां) परं after दु° वा (पछी.)

अ० आने अमुकडीने । स० पदवी देजो । आचार्य पारखुं करीने । सा० ते । य० वळी पदवी । स० देवा योग्य छे तो तेने । स० पदवी दीए । पारखुं करतां । सा० ते । य० वळी । नो० न । स० पदवी देवा योग्य न होय तो तेने । नो० न । स० पदवी देवी । तो शुं करवुं ते कहे छे । अ० छे । या० इहां गच्छमांहे । थ० वळी । अ० अनेरी साध्वी । का० कोइ आचारंगादिकनी जाण । स० वडेरी करवा योग्य होय तो पारखीने । सा० तेने । स० ते पदवीने विषे स्थापवी कल्पे । न० नथी । या० इहां । थ० वळी । अ० अनेरी । का० कोइ । स० भणेली पदवी आपवा योग्य (न होय तो) । सा० तेनेज (जेने वडेरीए स्थापवा कहेल तेने) । चे० वळी । स० स्थापवी । ता० ते साध्वीने । व० णं० वळी । स० वडेरी स्थापी तेने । प० बीजी साध्वी । व० एम कहे । दु० दुष्ट । उ० कही पदवी । ते० ताहरी । अ० हे आर्या । नि० मुकीदे ताहरी पदवी । ता० तेवारे ते साध्वी । णं० वळी । उपर मुजब बीजाए कहे थके । नि० पोतानी पदवी मुकती थकी वळी । न० नथी । के० कोइ । छे० छेद । वा० अथवा । प० परिहार तप । वा० वळी । जा० जे (पक्ष करी) ते । सा० साधर्मिक साध्वीनी । अ० पदवी मुकावा छोडावाने विषे । नो० न । उ० प्रवर्ते उठे न । वि० मुकावे तो । ते । स० सर्व साध्वीओने । ता० ते प्रत्ये । त० ते । प० पदवीथी न उठे तेटला दीननो । छे० छेद । वा० अथवा । प० परिहार तप । वा० वळी ॥ १२ ॥

मूळपाठ ॥ १३ ॥ पवत्तिणी य गिलायमीणा[1] अन्नयरं वएज्जा । मंए[2] णं अज्जो कालगयाए समाणीए अयं समुक्कसियव्वा. सा य समुक्कसणारिहा समुक्कसियव्वा, सा य नो

---

१ H (एच)° माणी. २ H (एच) अज्जो मएणं का.°

समुक्कसणारिहा नो समुक्कासियव्वा. अत्थि याइं थ अन्ना काइ समुक्कसणारिहा सा समुक्कासियव्वा, नत्थि याइं थ अन्ना काइ समुक्कसणारिहा सा चेव समुक्कासियव्वा. ताए व णं समुक्किट्ठाए[५] परो वएज्जा। दुस्समुक्किट्ठं[१] ते अज्जे, निक्खिवाहि? ताए णं निक्खिवमाणाए नत्थि केइ छेए वा परिहारे वा. जाओ[२] साहम्मिणीओ अहाकप्पं[३] नो[४] उट्ठाए विहरन्ति सव्वासिं तासिं तप्पत्तियं छेए वा परिहारे वा ॥१३॥

भावार्थ ॥ १३ ॥ प्रवर्तणी रोगादिके ग्लान पामती थकी अनेरा आचार्यादिकने अथवा गणावच्छेदणीने कहे अहो आर्या ? मुजने काळ गए थके हुं कहुं छुं ते साध्वीने मारी पदवी देजो. जो आचार्यने पारखुं करतां ते पदवी देवा योग्य जणाय तो तेने पदवी देवी. जो ते साध्वी पारखुं करतां पदवी योग्य जणाय नहिं तो तेने पदवी देवी नहिं. तो शुं करे ते कहे छे. ए टोळा मध्ये कोइ एक बीजी साध्वी आचारंगादिकनी जाण पारखुं करतां वडेरी करवा योग्य जणाय तो तेने ते पदवीने विषे स्थापवी कल्पे. जो ते टोळा मध्ये कोइ एक भणेली, पदवी आपवा योग्य कोइ साध्वी होय नहिं तो मरनार वडेरीए जे साध्वीने नीमवा कहेल तेने ते पदवीए स्थापवी. तेम कर्या पछी स्वपक्ष परपक्षना साधु साध्वी ते साध्वीने एम कहे के तारी पदवी दुष्ट छे. हे आर्या ? तमे ते पदवी मुकी दीओ ते वारे जो ते साध्वी ते पदवी मुके तो तेने कांइ छेद के तपनुं प्रायश्चित

१ H° क.° २ H adds (एचमां वधारे) तं. ३ C. E (जर्मन बुकमां) अहाकप्पेणं. ४ H (एच) णो अब्भुट्ठेन्ति तेसिं सव्वेसिं° (wrong for " तासिं सव्वासिं° " जोइए.)

आवे नहिं, पण जो तेनो पक्ष करी साधर्मिक साध्वीओ ते पदवी मुकवा प्रवर्ते (उठे) नहिं, ते सर्वने जेटला दिवस ते पदवी थी उठे नहिं तेटला दिवसनो छेद अथवा तपनुं प्रायश्चित आवे ॥ १३ ॥

अर्थ ॥ १४ ॥ प० प्रवर्तणी । य० वळी । ओ० द्रव्य लिंगनो छांडवो एटले मोह कर्मने उदये (मैथुन सेववा भणी) द्रव्य लिंग छांडवा देशान्तरे जाय ते वारे । अ० अनेरी गणावच्छेदणीने । व० एम कहे । म० मुजने । णं० वळी । अ० अहो आर्या । ओ० (मैथुन सेववा निमित्ते) चारित्र मुकवानो कारण छे । स० ते चारित्र मुकता थका । अ० आ साध्वीने मारी पदवीने विषे । स० स्थापजो । एम कह्या पछी । सा० तेनी । य० वळी । स० परिक्षा जोतां ते पदवी योग्य जणायतो । स० पदवीए स्थापवी । सा० ते । य० वळी । नो० न । स० परिक्षा जोतां पदवी योग्य न जणाय तो । नो० न । स० तेने । पदवीए स्थापवी । हवे शुं करे ते कहे छे । अ० छे । या० ए टोळामां । थ० वळी । अ० अनेरी । का० कोइ । स० पारखुं करतां पदवी देवा योग्य । सा० तेने पदवीए । स० स्थापवी । न० नथी । या० इहां । थ० वळी । अ० ते टोळामांही अनेरी । का० कोइ । स० पदवी आपवा योग्य तो । सा० जे प्रवर्तणीए कहेल तेने । चे० वळी । स० पदवीए स्थापवी । ता० ते साध्वीने । व० णं० वळी । स० पदवीवंतने । प० अनेरा साधु साध्वी एम । व० कहे । दु० दुष्ट छे । स० पदवी । ते० ताहरी । अ० हे आर्या । नि० (तुं ते पदवी) मुकीदे । ता० तेम कहेवाथी । णं० वळी । नि० ने पदवी ते साध्वी मुकती थकी । न० नथी । के० कोइ तेहने । छे० छेद । वा० अथवा । प० तप प्रायश्चित । वा० वळी । जा० ज्यांलगे तेनो पक्ष करीने । सा० साधर्मिक साध्वीओ । अ० ते । क० पदवी मुकाववाने विषे । नो० न । उ० प्रवर्ते । वि० विचरे । (उठे

तो) । स० सर्वने । ता० तेने । त० ते । प० पदवीना धरणहार प्रत्ये जेटला दिवस पदवी मुकाववा उठे नहिं तेटला दिवस-नो । छे० छेद । वा० अथवा । प० तपनुं प्रायश्चित । वा० वळी आवे ॥ १४ ॥

मूळपाठ ॥ १४ ॥ पवत्तिणी य ओहायमीणी[1] अन्नयरं वएज्जा । मए णं अज्जो[2] ओहावियाए समाणीए अयं समुक्कसियव्वा. सा य समुक्कसणारिहा समुक्कसियव्वा, सा य नो समुक्कसणारिहा नो समुक्कसियव्वा. अत्थि याइं थ अन्ना काइ समुक्कसणारिहा सा समुक्कसियव्वा, नत्थि याइं थ अन्ना काइ समुक्कसणारिहा सा चेव समुक्कसियव्वा. ताए व णं समुक्किट्ठाए[3] परो वएज्जा। दुस्समुक्किट्ठं ते अज्जो, निक्खिवाहि? ताए णं निक्खिवमाणाए नत्थि केइ छेए वा परिहारे वा. जाओ[4] साहम्मिणीओ अहाकप्पं[5] नो[6] उट्ठाए विहरन्ति सव्वासिं तासिं[6] तप्पत्तियं छेए वा परिहारे वा ॥ १४ ॥

१ P H (पी. एच) माणी. २ H (एच) अज्जो मए णं ओ°. ३ H (एच) °क्क°. ४ H. adds (एचमां वधारे)तं. ५ G. E. (जर्मन बुकमां) अहाकप्पेणं. ६ H (एचमां) णो अब्भुट्ठेत्ति तेसिं सव्वेसिं (wrong for "तासिं सव्वासिं" जोइए).

भावार्थ ॥ १४ ॥ प्रवर्त्तणी मोह कर्मने उदये चारित्र छांडी (मैथुन सेववा) देशान्तरे जाय ते वारे गणावच्छेदणीने एम कहे जे हे आर्या (मैथुन सेवना निमित्ते) मारे चारित्र मुकवानो कारण छे तेथी ते चारित्र मुकतां थकां आ साध्वीने मारी पदवीए स्थापजो. जो परिक्षा करतां ते साध्वी ते पदवीए स्थापवा लायक जणाय तो ते पदवी तेने आपवी. जो खातरी करतां ते पदवीने लायक न जणाय तो ते पदवी तेने आपवी नहिं. जो बीजी कोइ साध्वी आ पदवीए स्थापवा योग्य जणाय तो तेने खातरी करी ते पदवी आपवी. जो कोइ पण साध्वी ने पदवी योग्य न जणाय तो मूलमां जे साध्वीनी प्रवर्तणीए भलामण करेल तेने ते पदवी आपवी. पछी ते पदवीवंतने अनेरी साध्वीओ एम कहे जे हे आर्या ए तारी पदवी दुष्ट छे ते मुकी दे. जो ते साध्वी उपर मुजब कहेवाथी ते पदवी मुकीदीए तो तेने छेदके तपनुं प्रायश्चित आवे नहिं. जो बीजी साध्वीओ तेनो पक्ष करीने तेने पदवी मुकाववामां मदद करे नहिं तो ते सर्वने ते पदवी मुकाय नहिं तेटला दिवसनो छेद अथवा परिहार तप प्रायश्चित आवे ॥ १४ ॥ आचारंगादिक सूत्रना जाणनारने ते पदवी आपवी तेथी योग्य अयोग्यनो अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ १५ ॥ नि० साधु वळी । न० नवो दीक्षाए । ड० वरसे करी बाळक । त० यौवन अवस्थाए करी सहित । आ० आचारंग । प० कल्प ते निसीथ एहवे । ना० नामे । अ० अध्ययनने । प० विसार्यो । सि० होय । से० तेने । य० वळी । पु० स्थिवर पूछे । के० के । ते० तें । अ० अहो आर्ये । का० शा कारणे । आ० आचारंग । प० कल्प निसीथ । ना० एहवे नामे । अ० अध्ययन । प० विसार्यो छे । किं० शुं । आ० आबाधा रोगने कारणे । प० प्रमादने कारणे । से० ते विसारणहार साधु । य० वळी । व० बोले । नो० न । आ० आबाधा कारणे विसार्यो । प० प्रमादने कारणे विसार्यो । जा० जाव । जी० जीव लगे । त० तेहने । त० ते । प्प० प्रत्ये एटले ते पदवीना धरणहारने । नो० न । क० कल्पे । आ० आचार्यनी पदवी ।

वा० अथवा । जा० ज्यां लगे । ग० गणावच्छेदकनी पदवी । वा० वळी । उ० देवी नहिं । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० पण नहिं.

से० ते विसारणहार साधु । य० वळी । व० कहे । आ० रोगादिक कारणे विसर्यो छुं । नो० न । प० प्रमादने कारणे । से० तेने एटले विसर्यो छे तेने । य० वळी । सं० संभाळीने ठाम आणी । ति० वळी । सं० पदवी दीए । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । आ० आचार्यनी । वा० अथवा । जा० ज्यां लगे । ग० गणावच्छेदकनी पदवीने विषे । वा० वळी । उ० स्थापवो । वा० अथवा । धा० धारवो । वा० वळी ।

से० ते । य० वळी । सं० भणशुं (संभारशुं) । ति० एम कहीं । नो० न । सं० संभारे । ए० एम । से० तेने । नो० न । क० कल्पे । आ० आचार्यपणुं । वा० वळी । जा० ज्यां लगे । ग० गणावच्छेदक पदवीए । वा० वळी । उ० स्थापवो । वा० अथवा । धा० धारवो । वा० वळी ॥ १५ ॥

मूळपाठ ॥ १५ ॥ निग्गन्थस्स[1] नवडहरतरुणस्स[2] आयारपकप्पे[3] नामं अज्झयणे परिब्भट्ठे सिया, से य पुच्छियव्वे । केण ते अज्जो कारणेणं[4] आयारपकप्पे नामं अज्झयणे परिब्भट्ठे,[5] किं आबाहेणं पमाएणं ? से य वएज्जा । नो आबाहेणं

---

१ H adds (एचमां वधारे) णं. २ H (एच) °णगस्स. ३ H always (एचमां हमेशां) आयारकप्पे in sutras 14 to 18 (१४ थी १८ सूत्रोमां). ४ H (एच) का° before अज्जो (अज्जो पहेलां). ५ H adds (एचमां वधारे) सिया.

पमाएणं, जावज्जीवं[1] तस्स तप्पत्तियं नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणा-
वच्छेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा.

से य वएज्जा । आबाहेणं नो पमाएणं, से य संठवेस्सामी ति संठवेज्जा, एवं से कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावच्छेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा.
से य संठवेस्सामी ति नो संठवेज्जा, एवं से नो कप्पइ आयरियत्तं वा (जाव) गणावच्छेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ १५ ॥

भावार्थ ॥ १५ ॥ दीक्षाए करी नवो, वरसे करी बाळक, यौवन अवस्थाए करी साधु आचारंग तथा निसीथना अध्ययन विसरे (भूली जाय), पछी ते विसरी गएल साधुने स्थिवर पूछेके शा कारणे हे आर्य आचारंगने निसीथना अध्ययन तुं विसरी गयो. शुं रोगादि कारणे के प्रमादे ? ते साधु कहे रोगादिक कारणे नहिं पण प्रमादने कारणे विसरी गयो हतो. तेने जाव जीवलगे आचार्य, उपाध्याय, प्रवर्तक, स्थिवर, गणि, गणावच्छेदकनी पदवीं देवी कल्पे नहिं तेम तेणे धारवी पण कल्पे नहिं. ते विसरी गएल साधु एम कहेके रोगादिक कारणे आचारंग, निसीथ विसरी गयो छुं पण प्रमादथी तेम थयुं नथी तो फरी ते पाठ भणी ठाम आणे तो तेने आचार्यनी ज्यां लगे गणावच्छेदकनी पदवीए स्थापवो अथवा धारवो

[1] प (पमुणां) °ज्जीवाए.

कल्पे. ते साधु जो भर्णीश अथवा भणेलुं संभारीश एम कही भणे के संभारे नहि तो तेने आचार्य पदवी ज्यां लगे गणावच्छेदक पदवीए स्थापवो के धारवो कल्पे नहि ॥ १५ ॥ उपर साधु आश्री कह्युं, हवे साध्वी आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ १६ ॥ साध्वीं । न० नवदिक्षित । ड० बाळक । त० यौवनपणे वये करी ते । आ० आचारंग । प० निसीथ एहवे । ना० नामे । अ० अध्ययन । प० विसरी । सि० जाय । सा० ते विसरी जनार साध्वीने स्थिवर । य० वळी । पु० पुछे । के० शा । मे० वळी । का० कारणे । हे आर्या ? । आ० आचारंग । प० निसीथ । ना० नामे । अ० अध्ययन । प० विसार्यो । किं० शुं । आ० रोगादिककारणे । प० प्रमादनेकारणे । सा० ते साध्वी । य० वळी । व० कहे । नो० न । आ० रोगादिक कारणे विसार्यो । प० प्रमादनेकारणे विसार्यो छे तो । जा० जाव । जी० जीव लगे । ती० तेने । त० ते । प्प० पदवी । नो० न । क० कल्पे । प० प्रवर्त्तणीनी पदवी । वा० अथवा । ग० गणावच्छेदणीनी पदवीए । वा० वळी । उ० स्थापवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी ॥

सा० ते साध्वी । य० वळी । व० एम कहे के । आ० रोगादिक कारणे विसरी गइ पण । नो० नहीं । प० प्रमादना कारणे । सा० ते साध्वी । य० वळीं जेणे विसार्युं छे ते । सं० संभारीने ठेकाणे आणशुं । नि० एम कही । सं० संभारीने ठेकाणे आणे । ए० एम । से० तेहने । क० कल्पे । प० प्रवर्त्तणीपणो । वा० अथवा । ग० गणावच्छेदणीपणो । वा० वळी । उ० देवो । वा० अथवा । धा० धारवो । वा० वळी ॥

सा० ते साध्वी । य० वळी । सं० संभारीश । ति० एम कही । नो० न । सं० संभारे ठाम न आणे । ए० एम । से० तेने । नो० न । क० कल्पे । प० प्रवर्त्तणीनी । वा० अथवा । ग० गणावच्छेदणीनी पदवी । वा० वळी । उ० देवी । वा०

अथवा । धा० धारवी । वा० वळी ॥ १६ ॥

मूळपाठ ॥ १६ ॥ निग्गन्थीए[1] नवडहरतरुणाए[2] आयारपकप्पे नामं अज्झयणे परिब्भट्ठे सिया, सा य पुछियव्वा । केण भे[3] कारणेणं आयारपकप्पे नामं अज्झयणे परिब्भट्ठे[4], किं आबाहेणं पमाएणं ? सा य वएज्जा । नो आबाहेणं पमाएणं, जावज्जीवं[5] तीसे तप्पत्तियं नो कप्पइ पवत्तिणित्तं वा गणावच्छेइणित्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ।

सा य वएज्जा । आबाहेणं नो पमाएणं, सा य संठवेस्सामी ति संठवेज्जा, एवं से[6] कप्पइ पवत्तिणित्तं वा गणावच्छेइणित्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा. सा य संठवेस्सामी ति नो संठवेज्जा, एवं से नो कप्पइ पवत्तिणित्तं वा गणावच्छेइणित्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ १६ ॥

१ H adds (एचमां वधारे) णं. २ H (एच) °णियाए. ३ H omits (एचमां नथी) भे and adds (अने उमेरे छे) अज्जा after का° (पछी). ४ H adds (एचमां वधारे) सिया. ५ H (एच)° ज्जीवाय. ६ H (एचमां) सा.

भावार्थ ॥ १६ ॥ साध्वी नव दिक्षित बाळक यौवनपणे वये करी ते साध्वी आचारंग निसीथ सूत्रना अध्ययन विसरी हाय, पछी स्थिवर ते साध्वीने पूछे, शा कारणे तमे हे आर्या ? आचारंग निसीथना अध्ययन विसरी गया. शुं रोगादिक कारणे के प्रमादना कारणे ? तेना उत्तरमां ते साध्वी कहे के रोगादिक कारणे विसरी गइ नथी पण प्रमादने लीधे तो जावजीव सुधी ते साध्वीने प्रवर्तणीनी अथवा गणावच्छेदणीनी पदवी तेने देवी के धारवी कल्पे नहिं.

ते विसरी गएल साध्वी एम कहे जे रोगादिक कारणे विसरी गइछुं पण प्रमादना कारणे विसरी गइ नथी ने विसरी गएल पाछुं संभाळी ठेकाणे आणे तो तेने प्रवर्त्तणी के गणावच्छेदकणीनी पदवी आपवी के धारवी कल्पे ।

ते साध्वी एम कहे के हुं संभारीश ने पछी विसरी गएल ठाम आणे नहिं तो तेने प्रवर्त्तणीनी अथवा गणावच्छेदणीनी पदवी आपवी के धारवी कल्पे नहिं ॥ १६ ॥ उपर युवान आश्री अधिकार कह्यो. हवे वृद्ध आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ १७ ॥ थे० स्थिवर (घरडा) । थे० ६० । भू० वरस । प० थयाने । आ० आचारंग । प० निसीथ । ना० नामे । अ० अध्ययन । प० विसार्या । सि० छे । क० कल्पे । ते० ते स्थिवरने । सं० संभारे तो । वा० अथवा । अ० विसार्या न संभारे तो । वा० वळी । आ० आचार्य पदवी । वा० अथवा । जा० ज्यांलगे । ग० गणावच्छेदक पदवी । वा० वळी । उ० संभारे तो देवी । न संभारे तो न देवी । वा० अथवा । धा० धारवी कल्पे । वा० वळी । धारवी कल्पे नहिं ॥१७॥

मूळपाठ ॥ १७ ॥ थेराणं थेरभूमिपत्ताणं आयारपकप्पे नामं अज्झयणे परिब्भट्ठे सिया. कप्पइ तेसिं संठवेत्ताण वा असंठवेत्ताण वा आयरियत्तं वा (जाव) गणाव-

ङेइयत्तं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ १७ ॥

भावार्थ ॥ १७ ॥ स्थिवर साधु घरडा थवाथी आचारंगने निसीथना अध्ययन विसारे ते स्थिवर जो फरी ते अध्ययन संभारे तो तेने आचार्य के गणावच्छेदकनी पदवी देवी के धारवी कल्पे पण न संभारे तो तेम करवुं कल्पे नहिं ॥१७॥ उपर संभारे तेने पदवी देवी कही. जे न संभारे तेने न देवी कही. ते संभारे तो केवी रीते संभारे ते कहे छे ।

अर्थ ॥ १८ ॥ थे० स्थिवर ते गच्छमां । थे० स्थिवर । भू० भूमि । प० प्राप्त थयाने । आ० आचारंग । प० निसीथ । ना० नामे । अ० अध्ययन । प० विसार्या । सि० होय ने बळ होय तो । क० कल्पे । ते० ते स्थिवरने । सं० बेठाथका । वा० अथवा । सं० सुता थका । वा० अथवा । उ० उभा थका । वा० अथवा । पा० पसवाडो करीने (ओठींगण दइने) बेठा थका । वा० वळी । आ० आचारंग । प० निसीथ । ना० नामे । अ० अध्ययन । दो० बीजीवार । पि० वळी । त० त्रीजीवार । पि० वळी । प० वांछे । वा० वळी । प० संभारवो । वा० वळी ॥ १८ ॥

मूळपाठ ॥ १८ ॥ थेराणं थेरभूमिपत्ताणं आयारपकप्पे नामं अज्झयणे परिब्भट्ठे सिया.
कप्पइ तेसिं संनिसण्णानं[1] वा संतुयट्टाण वा उत्ताणयाण वा पासिल्लियाण वा
आयारपकप्पं नामं अज्झयणं दोच्चं पि तच्चं पि पडिपुच्छित्तए वा पडिसारेत्तए[2] वा ॥१८॥

---

१ G. E. (जर्मन बुकमां) °सणाण. H (एच) °क्षेण वा उत्ताणेण वा तुयट्टाणेण वा आ°. पासि° वा notin P (पीमां नथी). २ H (एच) °सरि°.

भावार्थ ॥ १८ ॥ स्थिवरने स्थिवर भूमि प्राप्त थयाने एटले उमरे पहोच्याने आचारंग निसीथ अध्ययन विसरी गया ने तेने छतां बळ होय तो ते स्थिवर बेठो बेठा संभारे ने घणी वखत घडपणने लीधे न बेसाय तो सूता थकां अथवा उभां के पछवाडे अढेलतो थको आचारंग निसीथ नामे अध्ययन बीजीवार त्रीजीवार संभारवानुं इच्छे ॥ १८ ॥

उपर साधु साध्वीने सूत्र भणवा आश्री कह्यु. ते साधु साध्वीने १२ प्रकारनो संभोग होय ने संभोग करतां उपाध्याया-दिकने कांइ दोष लागे तेथी आलोवे ते आलोववानी विधि कहे छे ॥

अर्थ ॥ १९ ॥ जे० जे कोइ । नि० साधु । य० वळी । नि० साध्वी । य० वळी । सं० सेज्याउपधि आदिक १२ प्रकारनुं लेवुं देवुं ते संभोग कहीए ते संभोग । सि० करतां कोइ उपाध्यायने दोष लागे तो ते केम आलोवे ते कहे छे । नो० न । ण्हं० वळी तेने । क० कल्पे । अ० मांहोमांहि । अं० एकेकनी समीपे जइने साधु साध्वीनी साथे । आ० आलोववुं । अ० छे । या० इहां । ण्हं० वळी । के० कोइ । आ० आलोववा । रि० योग्य । क० कल्पे । ण्हं० वळी । त० तेनी । अ० समीपे । आ० आलोववो । न० नथी । या० इहां । ण्हं० वळी । के० कोइ (एहवा गुणवाळा) अनेरा साधु । आ० आलो-ववा । रि० योग्य (पूर्वोक्त गुणे करी सहित न होय तो) । ए० एम । ण्हं० तेने । क० कल्पे । अ० मांहोमांहि । अं० समीपे जइ । आ० आलोववो ॥ १९ ॥

मूळपाठ ॥ १९ ॥ जे निग्गन्था य निग्गन्थीओ य संभोइया सिया, नो ण्हं कप्पइ अन्नमन्न-

स्स अन्तिए आलोएत्तए. अत्थि याइं[1] एहं केइ आलोयणारिहे, कप्पइ एहं तस्स अन्तिए आलोइत्तए; नत्थि याइं[2] एहं केइ आलोयणारिहे, एव एहं कप्पइ अन्नमन्नस्स अन्तिए आलोएत्तए ॥ १९ ॥

भावार्थ ॥ १९ ॥ जे कोइ साधु अथवा साध्वीने १२ प्रकारनीं सेज्या उपधि आदिक चीजो एकबीजाने लेवा देवानो रीवाज छे तेने संभोग कहीए. ते संभोग करतां कांइ दोष लागे तो एक बीजाए मांहोमांहि एक बीजानी समीपे आलोववुं कल्पे नहिं. जो त्यां कोइ आलोयणा आपवा योग्य होय तो तेनी पासे आलोयणा लेवी कल्पे. जो त्यां कोइ आलोयणा आपवा योग्य होय नहि तो एकबीजानी समीपे आलोववुं कल्पे ॥ आलोयणा आपनार साधु केवो योग्यतावाळो होय ते कहे छे.

(१ ज्ञानादिक पांच आचार सहित आहार आलोवाना दोषनो धारणहार. २ आगमादिक ५ व्यवहार सहित प्रायश्चितनो जाण, बहु श्रुत जघन्य आचारंग निसीथनो धरणहार, मध्यम बृहत्कल्प व्यवहारनो धरणहार, उत्कृष्टो ९–१० पूर्वनो धरणहार. ३ जघन्य त्रण वर्षनी प्रवर्ज्यानो धणी, मध्यम ५ वर्षनी प्रवर्ज्यावाळो, उत्कृष्टो २० वर्षनी प्रवर्ज्यानो धणी. ४ द्रव्यभावथी अचपळ (स्थिवर) व्रतनो धणी. ५ जे अतिचार गोपवावे नहि ने सम्यकप्रकारे आलोवावे. ६ प्रायश्चित दइ शुद्ध करावे. ७ आलोव्या दोष अनेरा आगळ न कहे ८ घणा शास्त्रनो जाण, प्रबळ बुद्धिनो धणी, सुपात्र प्राप्ति छे जेने, सत्यवादि, महाभाग्यवंत, सत्यभावी, आलोव्या दोष कहे नहिं. बत्रीस जोग संग्रहना गुणे करी सहित) ॥ १९ ॥

१ H (एच) या इत्थ णं केइ. २ (एच) या इत्थ ण्हं केइ अन्ने आ°.

उपर जे आलोवणा लीए तेनी वैयावच करवी ते भणी वैयावच आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ २० ॥ जे० जे कोइ । नि० साधु । य० वळी । नि० साध्वी । य० वळी जेने । सं० १२ प्रकारना संभोग । सि० छे तेमणे मांहोमांहि आलोवणा लीधा पछे । नो० न । एहं० वळी । क० कल्पे । अ० मांहोमांहि । अ० साधु साध्वी समीपे जइने । वे० वैयावच । का० करवी (कल्पे नहि) । अ० छे । या० इहां । एहं० वळी । अनेरो साधु । के० कोइ एक । वे० वैयावचनो । क० करणहार । क० कल्पे । एहं० वळी ते कने । वे० वैयावच । का० कराववी । न० नथी । या० इहां । एहं० वळी । के० कोइ अनेरो । वे० वैयावचनो । क० करणहार । ए० एम । एहं० वळी । क० कल्पे । अ० मांहोमांहि । वे० वैयावच । का० कराववी ॥ २० ॥

मूळपाठ ॥ २० ॥ जे निग्गन्था य निग्गन्थीओ य संभोइया सिया, नो एहं कप्पइ अन्नमन्नेणं[1] वेयावच्चं कारवेत्तए[2]. अत्थि याइं एहं केइ वेयावच्चकरे कप्पइ एहं[3] वेयावच्चं कारवेत्तए, नत्थि याइं एहं केइ वेयावच्चकरे एव एहं कप्पइ अन्नमन्नेणं वेयावच्चं कारवेत्तए ॥ २० ॥

भावार्थ ॥ २० ॥ जे साधु साध्वीने एक बीजाने १२ प्रकारनो संभोग छे तेमने मांहोमांहि आलोयणा लीधा पछी मांहोमांहि एक बीजानी पासे जइने वैयावच करवी कल्पे नहि. जो त्यां कोइ एक बीजो साधु वैयावच करनार होय तो तेनी पासे

१ H (एच) अन्नमन्नस्स अतिए. २ H (एच) करित्तए. ३ H adds (एचमां वधारे) तेण.

वैयावच कराववी कल्पे. जो त्यां कोइ वैयावचनो करणहार होय नहि तो मांहोमांहि वैयावच (रोगादिक कारणे) करावबी कल्पे ॥ २० ॥ एम वैयावच करतां संघट्टो थाय ते भणी संघट्टादिकनी शंका भांगवा भणी कहे छे.

अर्थ ॥ २१ ॥ नि० साधु । च० णं० वळी साध्वी । रा० रात्रे । वा० अथवा । वि० संध्यावेळा । वा० वळी । दी० दीर्घ लांबो सर्प । प० फरस्यो । लू० डंख दीधो ते वारे ते । इ० साध्वी । वा० वळी । पु० पुरुष ग्रहस्थ तेने हाथे करी । ओ० डंखनुं ओषड करावे । पु० पुरुष (साधु) । वा० वळी । इ० स्त्री पासे डंखनुं । ओ० ओषड करावे । ए० एम । से० ते (स्थिवर कल्पीने अपवाद मार्गे) । क० कल्पे । ए० एम । से० ते स्थिवर कल्पी । चि० रहे । प० परिहार तप । च० पण । से० ते । न० न । पा० पामे । ए० ए । क० कल्प आचार ते । थे० स्थिवर । क० कल्पीनो कह्यो । ए० एम । से० जिन कल्पीने । नो० न । क० कल्पे । ए० एम । से० जिन कल्पी । नो० न । चि० अपवाद सेवे । प० प्रायश्चित । च० वळी । नो० न । पा० पामे । ए० ए । क० आचार । जि० जिन । क० कल्पीनो कह्यो ॥ २१ ॥ त्ति० एम । बे० हुं कहुं छुं ॥

मूळपाठ ॥ २१ ॥ निग्गन्थं च णं राओ वा वियाले वा दीहपट्ठो[1] लूसेज्जा, इत्थी वा पुरिसस्स ओमावेज्जा पुरिसो वा इत्थीए ओमावेज्जा. एवं से कप्पइ, एवं से चिट्ठइ,

---

१ H (एच) °पुट्ठो. २ H adds (एचमां वधारे) तं.

परिहारं च से ने पाउणइ—एस कप्पे[2] थेरकप्पियाणं. एवं से नो कप्पइ, एवं से नो चिट्ठइ, परिहारं च नो पाउणइ—एस कप्पे[2] जिण कप्पियाणं ॥२१॥ त्ति बेमि.

भावार्थ ॥ २१ ॥ साधु अथवा साध्वीने रात्रे अथवा संध्यावेळा लांबो सर्प फरस्यो करडयो होय तो ते साध्वी पुरुष पासे औषध करावे ने पुरुष (साधु) स्त्री पासे औषध करावे. एम ते स्थिवर कल्पी साधु साध्वीने अपवाद मार्गे करवुं कल्पे. एम ते स्थिवर कल्पी साधु साध्वी अपवाद सेवतां रहे पण भ्रष्ट न थाय ने परिहार तप पण न पामे, ए स्थिवर कल्पीनो आचार कह्यो. हवे जिन कल्पीनो आचार कहे छे. जिन कल्पीने उपर मुजब अपवाद मार्गे पण ओषड करावबुं के अपवाद सेववो न कल्पे ने एम अपवाद न सेवे ते प्रायश्चित न पामे. ए आचार जिन कल्पीनो कह्यो ॥२१॥ एम सुधर्मा स्वामिए जंबू स्वामिने कह्युं.

अर्थ ॥ ५ ॥ व० व्यवहार सूत्रनो । पं० पांचमो । उ० उद्देसो । स० पुरो थयो ॥ ५ ॥

मूळपाठ ॥ ५ ॥ ववहारस्स पञ्चमो उद्देसओ समत्तो ॥ ५ ॥

भावार्थ ॥ ५ ॥ व्यवहार सूत्रनो पांचमो उद्देसो पुरो थयो ॥ ५ ॥

---

१ H (एचमां) णो for से न (बदले). २ H (एच) कप्पो.

ववहारस्स छट्ठो उद्देसओ

व्यवहार सूत्रनो छठो उद्देसो.

अर्थ ॥ १ ॥ भि० साधु साध्वी । य० वळी । इ० इच्छे । ना० पोताना सगाने । वि० घेर । ए० जावुं । नो० न तेने । क० कल्पे । थे० स्थिवरने । अ० पुछयाविना । ना० सगाने । वि० घेर । ए० जावुं (न कल्पे) । क० कल्पे ते साधुने । थे० स्थिवरने । आ० पुछीने । ना० सगाने । वि० घेर । ए० जावुं (कल्पे) । थे० स्थिवर । य० वळी । से० तेने । वि० आज्ञा आपे तो । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । ना० सगाने । वि० घेर । ए० जावुं । थे० स्थिवर । य० वळी । से० ते साधुने । नो० न । वि० रजा आपे तो । ए० एम । से० तेने । नो० न । क० कल्पे । ना० सगाने । वि० घेर । ए० जावुं । जं० जे कोइ । त० त्यां । थे० स्थिवरनी । अ० आज्ञाविना । ना० सगाने । वि० घेर । ए० जाय तो । से० तेने । सं० जेटला दिवस जाय तेटला दिवसनां । छे० छेद । वा० अथवा । प० तप प्रायश्चित । वा० वळी आवे ॥ १ ॥

मूळपाठ ॥ १ ॥ भिक्खू य इछेज्जा नायविहं एत्तए,[1] नो[2] कप्पइ थेरे अणापुछित्ता नायविहं एत्तए, कप्पइ[2] थेरे आपुछित्ता नायविहं एत्तए. थेरा य से वियरेज्जा, एवं से कप्पइ नायविहं एत्तए, थेरा य से नो वियरेज्जा, एवं से नो कप्पइ

१ P always (पीमां हमेशां) B mostly (बीमां घणुखरुं) एंतए. २ H adds (एचमां वधारे) से.

नायविहं एत्तए. जं तत्थ थेरेहिं अविइसे नायविहं एइ, से संतरा छेए वा परिहारे वा ॥ १ ॥

भावार्थ ॥ १ ॥ जे कोइ साधु साध्वी पोताना सगाने घेर जवा इच्छे तो स्थिवरने पूछ्या विना जाय नहिं. स्थिवरने पूछीने जाय. स्थिवर आज्ञा आपे तो जाय, आज्ञा आपे नहिं तो न जाय. जे आज्ञा विना जाय तेने जेटला दिवस जाय तेटला दिवसनो छेद अथवा तपनो प्रायश्चित आवे ॥ १ ॥ स्थिवर परस्पर सघळी वात जाणे ने जानार संघाते जाणिता साधुने मोकले माटे स्थिवरने पूछीने सगाने त्यां जवानुं कह्युं. हवे केटलो भणेलो जाय ते कहे छे.

अर्थ ॥ २ ॥ नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे । अ० थोडा । सु० सूत्र ज्ञानीने । अ० अल्प । आ० आगमना जाणने । ए० एकलाने । ना० स्वजनने । वि० घेर । ए० जावुं (न कल्पे) ॥ २ ॥

मूळपाठ ॥ २[1] ॥ नो से कप्पइ अप्पसुयस्स अप्पागमस्स एगाणियस्स नायविहं एत्तए ॥२॥

भावार्थ ॥ २ ॥ थोडा सूत्र तथा थोडा आगमना जाण साधुने एकलाने पोताना सगाने घेर जावुं कल्पे नहिं ॥२॥

अर्थ ॥ ३ ॥ क० कल्पे । से० ते साधुने । जे० जे कोइ । त० त्यां । ब० बहु । सु० सूत्री । ब० घणा । आ० आगमना जाण होय । ते० ते साधुनी । स० साथे । ना० न्यातिलाने । वि० घेर । ए० जावुं ॥ ३ ॥

---

१ H (एच) जे. २. जमेन बुकमां सूत्र २ थी ९ नो, पहेला सूत्रमां समावेश कर्यो छे.

मूळपाठ ॥ ३ ॥ कप्पइ से जे तत्थ बहुस्सुए बब्भागमे तेण सद्धिं नायविहिं एत्तए ॥ ३ ॥

भावार्थ ॥ ३ ॥ ते साधुने बीजा बहु सूत्री, घणा आगमना जाण साधु संगाथे सगाने घेर जावुं कल्पे ॥ ३ ॥

हवे उपर मुजब त्यां जाय तो आहार पाणी शी रीते लीए तेनी विधि कहे छे ॥

अर्थ ॥ ४ ॥ त० त्यां । से० ते साधुना । पु० पहेलां । ग० गया (पेहेलां) । पु० प्रथम । उ० उतर्या । चा० चोखा । प० पछी । उ० उतरी । भि० दाळ तो । क० कल्पे । से० ते साधुने । चा० चोखा । प० लेवा । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । भि० दाळ । प० लेवी ॥ ४ ॥

मूळपाठ ॥ ४ ॥ तत्थ से पुव्वागमणेणं पुव्वाउत्ते[1] चाउलोदणे, पच्छाउत्ते[2] भिलिङ्गसूवे, कप्पइ से चाउलोदणे पडिग्गाहेत्तए[3], नो से कप्पइ भिलिङ्गसूवे पडिग्गाहेत्तए ॥ ४ ॥

भावार्थ ॥ ४ ॥ त्यां ते साधुना गया पहेलां चोखा उतर्या होय पछी दाळ उतरी होय तो चोखा वहोरवा कल्पे पण दाळ वहोरवी कल्पे नहिं ॥ ४ ॥

अर्थ ॥ ५ ॥ त० तिहां ते साधुना । पु० पहेलां । ग० गया पेहेलां । पु० पहेलां । उ० उतरी होय । भि० दाळ अने ।

---

१ H (एच) पुव्वाओत्ते. २ पच्छाओत्ते. ३ पडिगाहित्तए. This text of H conforms to a passage in Dasa 6 XI of the Dasao (Dasasruta Kandha) आवो पाठ दसाश्रुत स्कंध सूत्रमां ६ठा उद्देसाना ११ मां पाठमां छे.

कल्पे । चा० चोखा । प० लेवा ॥ ५ ॥

मूळपाठ ॥ ५ ॥ तत्थ पुव्वागमणेणं पुव्वाउत्ते भिलिङ्गसूवे, पच्छाउत्ते चाउलोदणे, कप्पइ से भिलिङ्गसूवे पडिग्गाहेत्तए, नो से कप्पइ चाउलोदणे पडिग्गाहेत्तए ॥ ५ ॥

भावार्थ ॥ ५ ॥ त्यां ते साधुना गया पहेलां प्रथम उतरी होय दाळ ने पछी उत्तरा होय चोखा तो तेने दाळ लेवी कल्पे पण चोखा लेवा कल्पे नहिं ॥ ५ ॥

अर्थ ॥ ६ ॥ त० त्यां । से० तेना । पु० पूर्वे । ग० गया (पहेलां) । दो० बन्ने चोखाने दाळ । वि० वळी । पु० पहेलां । उ० उतर्या होय । क० कल्पे । से० ते साधुने । दो० ते बन्ने । वि० वळी । प० लेवा ॥ ६ ॥

मूळपाठ ॥ ६ ॥ तत्थ से पुव्वागमणेणं दो वि पुव्वाउत्ते कप्पइ से दो वि पडिग्गाहेत्तए ॥६॥

भावार्थ ॥ ६ ॥ त्यां ते साधुना गया पहेलां चोखा ने दाळ बन्ने प्रथम उतर्या होय तो ते बन्ने वोहरवा कल्पे ॥ ६ ॥

अर्थ ॥ ७ ॥ त० त्यां । से० ते साधुने । पु० पहेला । ग० गयेने । दो० बेहु । वि० वळी । प० पाछळथी । उ० उतर्या होय तो । नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे । दो० बन्ने । वि० वळी । प० लेवा ॥ ७ ॥

मूळपाठ ॥ ७ ॥ तत्थ से पुव्वागमणेणं दो वि पच्छाउत्ते नो से कप्पइ दो वि पडिग्गाहेत्तए ॥७॥

भावार्थ ॥ ७ ॥ त्यां ते साधु गया पहेलां ते बन्ने एटले चोखाने दाळ पाछळथी उवर्या तो ते बन्ने एटले चोखाने दाळ लेवां कल्पे नहि ॥ ७ ॥

अर्थ ॥ ८ ॥ जे० जे जे वस्तु सर्व । से० ते साधुना । त० त्यां । पु० पहेलां । ग० गया (पहेलां)। पु० प्रथम । उ० उवरां होय । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवी ॥ ८ ॥

मूळपाठ ॥ ८ ॥ जे से तत्थ पुव्वागमणेणं पुव्वाउत्ते, से कप्पइ पडिग्गाहेत्तए ॥ ८ ॥

भावार्थ ॥ ८ ॥ जे जे वस्तु ते साधुना गया पहेला उत्तरी होय ते साधुने लेवी कल्पे ॥ ८ ॥

अर्थ ॥ ९ ॥ जे० जे । से० ते साधु । त० त्यां । पु० पूर्वे । ग० गयाने एटले साधु त्यां प्रथम गयो ने सर्व वस्तु । प० पछी । उ० उत्तरी तो । नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवी ॥ ९ ॥

मूळपाठ ॥ ९ ॥ जे से तत्थ पुव्वागमणेणं पच्छाउत्ते, नो से कप्पइ पडिग्गाहेत्तए ॥ ९ ॥

भावार्थ ॥ ९ ॥ जे साधु त्यां प्रथम गयो ने पछी सर्व वस्तु उतरी तो तेने ते वस्तुओ लेवी कल्पे नहि ॥ ९ ॥

उपर मुजबनो आचार तो आचार्य जाणे. तेने अतिशय होय ते आचार्यना पांच अतिशय कहे छे ॥

अर्थ ॥ १० ॥ आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । ग० गणिना । पं० पांच । अ० अतिशय । प० कह्या । तं० ते । ज० कहे छे । आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । अं० मांहि । उ० उपाश्रय (मांहि)। पा० पग । नि० प्रही । नि० प्रहीने । प० पुंजतो थको । वा० अथवा । प० विशेषे प्रमार्जतो थको । वा० वळी । नो० न । अ० तीर्थंकरनी आज्ञा अतिक्रमे ॥ १० ॥

मूळपाठ ॥ १० ॥ आयरियउवज्झायस्स गणंसि पञ्च अइसेसा पन्नत्ता, तंजहा।
(१) आयरियउवज्झाए अन्तो उवस्सयस्स पाए निगिज्झिय निगिज्झिय पप्फो-
डेमाणे वा पमज्जेमाणे वा नो[1] अइक्कमइ ॥ १० ॥[2]

भावार्थ ॥ १० ॥ आचार्य, उपाध्याय, गणिना पांच अतिशय कह्या ते कहे छे. आचार्य, उपाध्याय उपाश्रय मांहि पग ग्रही ग्रहीने पुंजे अथवा विशेषे प्रमार्जे तो तीर्थंकरनी आज्ञा अतिक्रमे नहिं ॥ १० ॥

अर्थ ॥ ११ ॥ आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । अं० मांहि । उ० उपाश्रय (मांहि) । उ० वडीनीत अथवा । पा० लघुनीत वळी । वि० शरीर थकी वेगळी करतो थको । वा० वळी । वि० धरती विशुद्ध करतो थको । वा० वळी । नो० न । अ० तीर्थंकरनी आज्ञा अतिक्रमे ॥ ११ ॥

मूळपाठ ॥ ११ ॥ (२) आयरियउवज्झाए अन्तो उवस्सयस्स उच्चारपासवणं विगिञ्च-
माणे वा विसोहेमाणे वा नो अइक्कमइ ॥ ११ ॥

भावार्थ ॥ ११ ॥ आचार्य, उपाध्याय, उपाश्रय मांहि वडीनीत, लघुनीत शरीरथी वेगळी करतो थको, धरती विशुद्ध

१ H. always (एचमां हमेशां) णातिक्कमइ. २ जर्मन बुकमां दसथी चौद सूत्रोनो समावेश नंबर बेना सूत्रमां करेल छे.

करतो थको, तीर्थंकरनी आज्ञा अतिक्रमे नहिं (केमके तेमने एकज वखत बहार ठंडीलादिके जइ शकाय. वारंवार जइ शकाय नहिं केमके ग्रहस्थादिक विनय वारंवार साचवी न शके ने जेथी जैन धर्मनी लघुता थाय) ॥ ११ ॥

अर्थ ॥ १२ ॥ आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । प० समर्थ होय । वे० वैयावच करवाने । इ० इच्छा होय तो । क० वैयावच करे । इ० इच्छा न होय तो । नो० न । क० वैयावच करे ॥ १२ ॥

मूळपाठ ॥ १२ ॥ (३) आयरियउवज्झाए पभू वेयावडियं इच्छा[1] करेज्जा इच्छा नो करेज्जा ॥१२॥

भावार्थ ॥ १२ ॥ आचार्य, उपाध्याय वैयावच करवाने समर्थ होय तो इच्छा होय तो वैयावच करे ने इच्छा न होय तो वैयावच करे नहिं ॥ १२ ॥

अर्थ ॥ १३ ॥ आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । अं० मांहि । उ० उपाश्रय मांहि । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । व० वसतो थको । नो० न । अ० आज्ञा अतिक्रमे (नहिं.) ॥ १३ ॥

मूळपाठ ॥ १३ ॥ (४) आयरियउवज्झाए अन्तो उवस्सयस्स एगरायं वा दुरायं वा वसमाणे नो अइक्कमइ ॥ १३ ॥

भावार्थ ॥ १३ ॥ आचार्य, उपाध्याय उपाश्रयमांहि एक रात्री के बे रात्री रहेतां आज्ञा अतिक्रमे नहिं ॥ १३ ॥

---

१ H. (एच) इच्छाए.

अर्थ ॥१४॥ आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । ब० बाहार । उ० उपाश्रय बहार । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । व० वसतो थको वळी । नो० न । अ० आज्ञा उलंघे नहि ॥ १४ ॥

मूळपाठ ॥ १४ ॥ (५) आयरियउवज्झाए बर्हिं उवस्सयस्स एगरायं वा दुरायं वा वसमाणे नो अइक्कमइ ॥ १४ ॥

भावार्थ ॥१४॥ आचार्य, उपाध्याय उपाश्रयनी बाहार एक रात्री अथवा बे रात्री वसतो थको आज्ञा अतिक्रमे नहिं ॥१४॥

अर्थ ॥ १५ ॥ ग० गणावच्छेदकना । णं० वळी । ग० गणि एटले टोळाना । दो० बे । अ० अतिशय । प० कह्या । तं० ते । ज० कहे छे । ग० गणाच्छेदक । अं० मांहि । उ० उपाश्रयमांहि । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । व० वसतो थको । नो० न । अ० आज्ञा अतिक्रमे ॥ १५ ॥

मूळपाठ ॥ १५ ॥ गणावच्छेइयस्स णं गणंसि दो अइसेसा पन्नत्ता, तंजहा । (१) गणावच्छेइए अन्तो उवस्सयस्स एगरायं वा दुरायं वा वसमाणे नो अइक्कमइ ॥१५॥[2]

भावार्थ ॥ १५ ॥ गणावच्छेदकना गणी (टोळा) ना बे अतिशय कह्या ते कहे छे, गणावच्छेदक उपाश्रयमांहि एक रात्री के बे रात्री वळी वसतो थको आज्ञा अतिक्रमे नहिं ॥ १५ ॥

---

१ H. (एच) णानिक्कमइ. २ जर्मन बुकमां १५ ने १६ सूत्रोना समावेश त्रीजा सूत्रमां कर्यो छे.

अर्थ ॥ १६ ॥ ग० गणावच्छेदक । बा० बाहार । उ० उपाश्रय (बाहार) । ए० एक । रा० रात्री । वा० अथवा । दु० बे । रा० रात्री । वा० वळी । व० रहेतो थको । नो० न । अ० अतिक्रमे आज्ञा ॥ १६ ॥

मूळपाठ ॥ १६ ॥ (२) गणावच्छेइए बाहिं उवस्सयस्स एगरायं वा दुरायं वा वसमाणे नो[1] अइक्कमइ ॥ १६ ॥

भावार्थ ॥ १६ ॥ गणावच्छेदक उपाश्रयनी बाहार एक रात्री के बे रात्री वसतो थको आज्ञा अतिक्रमे नहिं ॥ १६ ॥

एगणना अधिकारीनो अधिकार कह्यो. तेनो टोळो अणभण्यो विचरे नहिं ते माटे हवे अणभण्यानो व्यवहार आश्री अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥१७॥ से० ते । गा० गामादिकने विषे । वा० अथवा । जा० ज्यां लगे । रा० राज्यधानीने । वा० विषे । ए० एक । व० कोट गढ । ए० एक । दु० बारणुं (दरवाजो) होय । ए० एकज । नि० नीकळवानो । प० एकज पेसवानो मार्ग छे । नो० न । क० कल्पे । ब० घणा । अ० अभण । सू० सूत्रना एटले आचारंग निसीथ भणनार नहिं (अगितार्थ) ने । ए० एकठा । व० रहेवुं (कल्पे नहिं) । अ० छे । या० वळी । इहां । एहं० वळी । के० कोइ । आ० आचारंग । प० निसीथना । घ० भणनारा साधु । न० नथी । या० वळी इहां रह्यो थको एने । ण्हं० वळी । के० कांइ पण । छे० छेद दिसानो । वा०

[1] H (एच) णातिक्कमइ.

अथवा । प० तपनो प्रायश्चित पण नथी । वा० वळी । न० नथी । या० वळी इहां । एहं० वळी । के० कोइ । आ० आचारंग । प० निसीथनो । ध० भणनार तो । से० तेने । सं० जेटला दिवस रहे तेटला दिवसनो । छे० दिक्षानो छेद । वा० अथवा । प० परिहार । तप प्रायश्चित । वा० वळी ॥ १७ ॥

मूळपाठ ॥ १७ ॥ से गामंसि वा जाव रायहाणिंसि वा[1] एगवगडाए एगदुवाराए एगनिक्खमणपवेसाए नो कप्पइ बहूणं अगडसुयाणं एगयओ वत्थए. अत्थि याइं एहं केइ आयारपकप्पधरे[2] नत्थि याइं एहं केइ छेए वा परिहारे वा, नत्थि याइं एहं केइ आयारपकप्पधरे से[3] सन्तरा छेए वा परिहारे वा ॥ १७ ॥

भावार्थ ॥ १७ ॥ ते गामने विषे, ते नगरने विषे, राज्यधानीने विषे ज्यां लगे सन्निवेषने विषे, एकज गढने विषे, एकज जेने बारणुं (दरवाजो) छे एकज निकळवा, प्रवेश करवानो मार्ग छे, त्यां घणां आचारंगादिक नहिं भणनारा अगितार्थ साधुने एकठा रहेवुं कल्पे नहिं. जो इहां कोइ आचारंग निसीथना जाण साधु होय तो तेनी साथे रहेतां कांइ पण दिक्षानो छेदके तपनुं प्रायश्चित आवे नहिं पण जो आचारंग निसीथना भणनारा कोइ त्यां न होय तो तेने जेटला दिवस त्यां रहे तेटला

१ H always in sutras 17–20 (एचमां हमेशां १७ थी २० सूत्रमां) जाव संनिवेसंसि वा. २ H always in sutras 17–18 (एचमां हमेशां सूत्र १७ थी १८ मां) आयारकप्प°. ३ H (एच) °धरे सव्वेसिं तेसिं २ त°.

दिवसनो दीक्षानो छेद अथवा तपनुं प्रायश्चित आवे ॥ १७ ॥ उपर एम एक वंडी (गढ) तथा एक द्वारवाळा गामनो अधिकार कह्यो. हवे घणा गढ बारणादिवाळा गामने विषे रहे तेनो अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ १८ ॥ से० ते । गा० गामने विषे । वा० अथवा । जा० ज्यां लगे । रा० राज्यधानीने विषे । वा० वळी । अ० जुदा जुदा । व० गढ । अ० जुदा जुदा । दु० दरवाजा । अ० जुदा जुदा । नि० नीकळवाना । प० पेसवाना मार्ग छे । नो० न । क० कल्पे । ब० घणा । वि० वळी । अ० नहि । ग० भणनार । सु० आचारंग निसीथनो अभण । अगीतार्थने । ए० एकठुं । व० रहेवुं । अ० छे । या० इहां । ण्हं० वळी । के० कोइ । आ० आचारंग । प० निसीथनो । ध० भणनार । जे० जे । त० त्रीजी । र० रात्री सुधीमां । सं० आचारंग निसीथना भणनार ते समिपे एकठा आवी रहे । न० नथी । या० इहां । ण्हं० वळी । तेने । के० कोइ । छे० दीक्षानो छेद । वा० अथवा । प० तप प्रायश्चित । वा० वळी न पामे । न० नथी । या० इहां । ण्हं० वळी । के० कोइ एक । आ० आचारंग । प० निसीथनो । ध० भणनार । जे० जे सर्व । त० त्रीजी । र० रात्री सुधीमां । सं० ते भणनार समीपे आवीने न वसे तो । स० ते सघळाने । ते० ते । त० ते । प्प० प्रत्यक्ष तेहनी पदवीनो । छे० जेटला दिवस रहे तेटला दिवसनो छेद । वा० अथवा । प० तपनुं प्रायश्चित आवे । वा० वळी ॥ १८ ॥

मूळपाठ ॥ १८ ॥ से गामंसि वा (जाव) रायहाणिंसि वा अभिनिव्वगडाए अभिनिदुवाराए अभिनिक्खमणपवेसणाए नो कप्पइ बहूण वि अगडसुयाणं एगयओ

याइं एहं केइ छेए वा परिहारे वा, नत्थि याइं एहं केइ आयारपकप्पधरे जे तत्तियं रयणिं संवसइ सव्वेसिं तेसिं तप्पत्तियं छेए वा परिहारे वा ॥ १८ ॥

भावार्थ ॥ १८ ॥ ते गामने विषे ज्यां लगे सन्निवेशने विषे वळी जुदा जुदा गढ होय, जुदा जुदा दरवाजा होय, जुदा जुदा नीकळवा पेसवाना मार्ग होय त्यां घणा आचारंग निसीथना अभण, अगितार्थने एकठा रहेवुं कल्पे नहि. जो इहां कोइ एक आचारंग निसीथना भणनार होय तो तेनी साथे त्रण रात्रिमां एकठा आवीने रहेवुं कल्पे ने एम करवामां तेओ दीक्षानो छेद के तपनुं प्रायश्चित पामे नहि. जो त्यां कोइ आचारंग निसीथना भणनार नथी तो जे साधु त्रण रात्रि त्यां वसे तो ते सघळाने ते पदवीनो जेटला दिवस त्यां रहे तेटला दिवसनो छेद अथवा तपनुं प्रायश्चित आवे. (आनो सार नीचे मुजब. ते गामादिकने विषे जुदा जुदा गवाडादिक होय त्यां घणां अगितार्थने एकठा रहेवुं कल्पे नहि. जो वस्तिना अभावे तथा आहारादिक न मळे ते कारणे गितार्थ, अगितार्थ घणाजण एकठा न रहि शके तो गितार्थनी नेश्राए अगीताथ जुदा जुदा रहे पण अगितार्थे त्रीजे दहाडे गीतार्थ साथे रहेवुं कल्पे. ए केवी रीते ते कहे छे. आचार्य अगितार्थनी सार संभाळ माटे एक गितार्थने मोकले तेनी साथे अगितार्थ रहे तेमां प्रायश्चित आवे नहि. हवे जो त्रीजे दहाडे गितार्थ त्यां आवीने न रहे अथवा ते गितार्थने समीपे अगितार्थ आवीने रहे नहि पण एकलो रहे तो ते दरेक अगितार्थने प्रायश्चित आवे) ॥ १८ ॥ उपर अगितार्थ आश्री कह्युं. हवे बहु श्रुतीए केम रहेवुं तेना आचारनो अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ १९ ॥ से० ते । गा० गामने विषे । वा० अथवा । जा० ज्यां लगे । रा० राज्यधानीने विषे । वा० वळी ।

अ० जुदा जुदा । व० गढ । अ० जुदा जुदा । दु० दरवाजा छे । अ० घणा । नि० नीकळवाना मार्ग । प० घणा पेसवाना मार्ग छे । नो० न । क० कल्पे । ब० बहु । सु० सूत्रीने । ब० घणा । आ० सिद्धांतना जाणने । ए० एकाकीपणे । भि० साधुने । व० वसवुं कल्पे नहिं तो । किं० शुं कहेवुं । अं० कोमळ आमंत्रणे । पु० वळी । अ० अल्प । आ० आगमना धणीने । अ० अल्प । सु० सूत्रना धणीने ॥ १९ ॥

मूळपाठ ॥ १९ ॥ से गामंसि वा (जाव) रायहाणिंसि वा अभिनिव्वगडाए अभिनिदुवाराए अभिनिक्खमणपवेसणाए नो कप्पइ बहुसुयस्स बब्भागमस्स एगाणियस्स भिक्खुस्स वत्थए, किमङ्गपुणं अप्पागमस्स अप्पसुयस्स ? ॥ १९ ॥

भावार्थ ॥ १९ ॥ ते गामने विषे ज्यां लगे संन्निवेषने विषे घणा गढ छे, घणा दरवाजा छे, घणा निकळवा पेसवाना मार्ग छे त्यां बहुसूत्रीने, घणा आगमना जाण साधुने एकाकिपणे रहेवुं कल्पे नहिं. जो उपला साधुने रहेवुं न कल्पे तो वळी अल्पसूत्रने अल्पागमना जाणनी बाबत तो कहेवुंज शुं ? एटले तेमने तो एकाकीपणे रहेवुं कल्पेज नहिं ॥ १९ ॥ उपर न रहेवा आश्री कह्युं. हवे रहेवा आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ २० ॥ से० ते । गा० गामने विषे । वा० अथवा । जा० ज्यांलगे । रा० राज्यधानीने । षा० विषे । ए० एक । ग० गढ छे । ए० एक । द० दरवाजो छे । ए० एक । नि० निकळवानो । प० पेसवानो मार्ग छे । क० कल्पे । ब० बहु ।

एटले अहोरात्री सांज सवारे । भि० साधुना । भा० भावस्वरुप क्रियादि भावनाने विषे । प० जागतो थको ॥ २० ॥

मूळपाठ ॥ २० ॥ से गामंसि वा जाव रायहाणिंसि वा एगवगडाए एगदुवाराए एगनिक्खमणपवेसाए कप्पइ बहुसुयस्स बब्भागमस्स एगाणियस्स भिक्खुस्स वत्थए दुहओ[1] कालं भिक्खुभावं पडिजागरमाणस्स ॥ २० ॥

भावार्थ ॥ २० ॥ ते गामने विषे ज्यां लगे संन्निवेशने विषे एक गढ, एक दरवाजो छे, एक नीकळवा पेसवानो मार्ग छे त्यां बहु सूत्री अने घणा आगमना जाण साधुने एकाकिपणे रहेवुं कल्पे ज्यां रह्यो थको बन्ने काळ एटले अहोरात्रि साधुनी क्रियानी भावनाने विषे जागतो थको प्रमाद रहित सावधानपणे विचरे ॥ २० ॥ उपर अनाचार सेववानो निषेध कर्यो पण एम करतां कोइ अनाचार सेवे तो तेने प्रायश्चित आवे. ते भणी इहां आश्रय लइ प्रायश्चित सेवे तेने प्रायश्चित कहे छे.

अर्थ ॥ २१ ॥ ज० ज्यां । ए० ए । व० घणा । इ० स्त्री । य० वळी । पु० पुरुष । य० वळी । प० मैथुन कर्म प्रारंभता होय (उदीरणादि मोहने उदये करी)। त० त्यां देखीने । से० ते । स० साधु । नि० निग्रंथ । अ० अनेरा । अ० अचित । सो० श्रोत वस्त्रने विषे । सु० सुक्र । पो० पुदगळ । नि० काढेतो । ह० हस्त । क० कर्म । प० सेववाने । प० विषे। आ० पामे । मा० एक मासनुं । प० प्रायश्चितनुं । ट्ठा० ठाम । अ० गुरुप्रायश्चित ॥ २१ ॥

---

१ H (एवमां) उभओ.

मूळपाठ ॥ २१ ॥ जत्थ[1] एए[1] बहवे इत्थीओ य पुरिसा य पण्हावेन्ति तत्थ से समणे नि-ग्गन्थे अन्नयरंसि अचित्तंसि सोयंसि सुक्कपोग्गले निग्घाएमाणे हत्थकम्मपडि-सेवणपत्ते आवज्जइ मासियं परिहारट्ठाणं अणुग्घाइयं ॥ २१ ॥

भावार्थ ॥ २१ ॥ जे जग्याए घणां स्त्री पुरुषो मोहना उदयथी मैथुनकर्म प्रारंभ करता होय ते देखीने ते श्रमण साधु अनेरा अचित श्रोत वस्त्रने विषे सुक्र (वीर्य) ना पुदगळ काढे तो ते काढतो थको ते हस्तकर्म सेवतो थको एक मासनुं प्रायश्चित गुरु प्रायश्चित पामे ॥ २१ ॥ उपर हस्तकर्मनो भाव आणी सेववानु कह्युं, तेनो कोइ मैथुननो पण भाव आणी सेवे ते भणी मैथुननो भाव आणीने सेवे तेने प्रायश्चित कहे छे.

अर्थ ॥ २२ ॥ ज० ज्यां । ए० ए । ब० घणी । इ० स्त्री । य० वळी । पु० पुरुषो । य० वळी । प० मैथुनकर्म प्रारंभता छे । त० त्यां देखीने । से० ते । स० श्रमण । नि० निग्रंथ । अ० अनेरा । अ० अचेत । सो० श्रोतने विषे मैथुन सेववा आसक्त भावनी प्रतिज्ञा करीने । सु० सुक्र । पो० पुदगळ सुक्र जोणितादि । नि० काढे काढतो थको । मे० मैथुन । प० कर्मरुप भाव आणीने । से० सेवना । प० करे तो । आ० पामे । चा० चार मासनुं । प० प्रायश्चितनुं । ठा० ठाम । अ० गुरु प्रायश्चित ॥ २२ ॥

१ म (प्रतमां) जे तत्थ ब°.

मूळपाठ ॥ २२ ॥ जत्थ[1] एए[1] बहवे इत्थीओ य पुरिसा य पएहावेन्ति तत्थ से समणे निग्गन्थे अन्नयरंसि अचित्तंसि सोयंसि सुक्कपोग्गले निग्घाएमाणे मेहुण पडि-सेवणपत्ते आवज्जइ चाउम्मासियं परिहारट्ठाणं अणुग्घाइयं ॥ २२ ॥

भावार्थ ॥ २२ ॥ जे ते ठामे घणां स्त्री पुरुषो मैथुननो प्रारंभ करता होय त्यां तेमने देखीने श्रमण निग्रंथ अनेरा अचित श्रोतने विषे मैथुन सेववा आसकत भावनी प्रतिज्ञा करीने शुक्र पुद्गळ (शुक्र योनिमांथी) काढे, काढतो थको मैथुन कर्मरुप भाव आणीने सेवना करे तो ते चार मासिक प्रायश्चितनो ठाम गुरु प्रायश्चित पामे ॥ २२ ॥ उपर मैथुन सेवतां प्रायश्चित आवे एम कह्युं ते प्रायश्चितियाने केवी रीते राखे एटले अनेरा गणनी साध्वीने लेवानी विधि कहे छे ॥

अर्थ ॥ २३ ॥ नो० न । क० कल्पे । नि० साधु । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वळी । नि० कोइ एक साध्वी अनेरा गच्छ थकी आवीने । खु० खंडाणो छे आचार जेहनो । स० एकवीस सबळा मांहिला सबळा दोष लाग्या छे । भि० भेदाणो छे आचार जेनो । सं० क्रोधादिके मेलो । आ० आचार । चि० चारित्र जेनो । त० ते । ठा० स्थानक । अ० अण । आ० आलोवे । अ० अण । प० पडिकमे । अ० अण । नि० निंदे । अ० अण । ग० गरहवे । अ० अण । वि० प्रायश्चित टाळी निर्मळ करे । अ० न । वि० पोताना आत्माने विशुद्ध करे । अ० नहि । क० करुं ए पापस्थानक एहवुं कही । अ० न । अ०

---

१ H (एच) जे तत्थ.

सावधान थइने उठे । अ० दुषणने अनुसारे । पा० यथा योग्य प्रायश्चित । अ० न । प० पडिवर्जे । उ० महा व्रतने विषे उठावण करवो । वा० अथवा । सं० एक मांडले जमवुं । वा० अथवा । सं० एकज स्थानकमां भेळुं वसवुं । वा० वळी । ते० तेहने । इ० थोडा । दि० काळनी पदवी । वा० अथवा । अ० जाव जीवनी पदवी । वा० वळी । उ० देवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी न कल्पे ॥ २३ ॥

मूळपाठ ॥ २३ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा निग्गन्थिं खुयायारं सबलायारं भिन्नायारं संकिलिट्ठायारचित्तं[2] तस्स ठाणस्स अणालोयावेत्ता अपडिक्कमावेत्ता अनिन्दावेत्ता अगरहावेत्ता अविउट्टावेत्ता अविसोहावेत्ता अकरणाए अणब्भुट्ठावेत्ता अहारिहं पायच्छित्तं अपडिवज्जावेत्ता[3] उवट्ठावेत्तए वा संभुञ्जित्तए वा संवसित्तए वा तेसिं[4] इत्तरियं दिसं वा अणुदिसं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ २३ ॥

भावार्थ ॥ २३ ॥ साधु अथवा साध्वीए अनेरा गणथी आवेल साध्वी खंडाणो छे आचार जेने, २१ सबळा दोष ला-

---

१ H adds (एचमां वधारे) अन्नगणाओ आगयं. २ H (एच) °चरित्तं. ३ H adds (एचमां वधारे) पुच्छित्तए वा वाइत्तए वा. ४ H (एच) तीसे.

गेल छे जेने, भेदाणो छे आचार जेनो, क्रोधादिके करी मेलो छे चारित्र आचार जेनो, वळी ते साध्वीए ते स्थानकने आलोव्युं, पडिकम्युं, निंदयुं, गर्हयुं नथी, निर्मळ कर्युं नथी, आत्माने विशुद्ध कर्यो नथी, नहिं करुं ए पाप स्थानक एवुं कही सावधान थइ उठी नथी, दुषणने अनुसारे यथायोग्य प्रायश्चित पडिवर्ज्युं नथी तो तेवी साध्वीने साता पूछवी, सूत्र दिकनी वांचणी देवीं, महाव्रत आरोपवुं, एक मांडले जमवुं, स्थानकमां साथे रहेवुं तथा तेने थोडा काळनी के जावजीवनी पदवी देवी के धारवी कल्पे नहिं ॥ २३ ॥ उपर मुजब कल्पे नहिं एम कह्युं. हवे केम कल्पे ते कहे छे.

अर्थ ॥ २४ ॥ क० कल्पे । नि० साधु । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वळी । नि० कोइ एक साध्वी । अ० अन्य । ग० गच्छनी । आ० आवी । खु० खंडाणो छे । आ० आचार जेने । स० सबळो । आ० दोष लाग्यो छे जेने । भि० भेदाणो छे । आ० आचार जेनो । सं० क्रोधादिके मेलो थयो छे । आ० आचार । चि० चारित्र जेहनुं । त० ते । ठा० स्थानकने । आ० आलोवीने । प० पडिकमीने । नि० निंदीने । ग० गरहीने । वि० निर्मळ करीने । वि० विशुद्ध करीने । अ० नही । क० करुं ए पाप स्थानक एहवुं कहीने । अ० सावधान थइने उठे । अ० दुषणने अनुसारे । पा० प्रायश्चित । प० अंगीकार करीने । उ० महाव्रत ने संजमने विषे उवठाण करवुं । वा० अथवा । सं० एक मांडले संघाते जमवुं । वा० अथवा । सं० एक स्थानके एकठा रहेवुं । वा० अथवा । ते० तेने । इ० थोडा । दि० काळनी पदवी । वा० अथवा । अ० जावजीवनी पदवी (अथवा नाना मोटानी अपेक्षाए परंपरानी पदवी) । वा० वळी । उ० देवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी (कल्पे) ॥ २४ ॥ त्ति० एम । बे० हुं कहुं छुं ॥

मूळपाठ ॥ २४ ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा निग्गन्थिं अन्नगणाओ आगयं खुयायारं सबलायारं भिन्नायारं संकिलिट्ठायारचित्तं[1] तस ठाणस्स आलोयावेत्ता पडिक्कमावेत्ता निन्दावेत्ता गरहावेत्ता विउट्टावेत्ता विसोहावेत्ता अकरणाए अब्भुट्ठावेत्ता अहारिहं पायच्छित्तं पडिवज्जावेत्ता[2] उवट्ठावेत्तए वा संभुञ्जित्तए वा संवसित्तए वा तेसिं[3] इत्तरियं दिसं वा अणुदिसं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा[4] ॥ २४ ॥ त्ति बेमि ॥

भावार्थ ॥ २४ ॥ साधु अथवा साध्वीने अन्यगणनी साध्वी ते साध्वी केवी छे तो के खंडाणो छे आचार जेनो, स-

---

१ H (एच) °चरित्तं. २ H adds (एचमां वधारे) पुच्छित्तए वा वाइत्तए वा. ३ H (एच) तीसं. ४ H has two sutras more, they conform to 23 & 24, except निग्गन्थ for निग्गन्थि. The text of course goes with the variants of 23 & 24 In both sutras तीसं. (एचमां बे सूत्र वधारे छे ते २३–२४ जेवा छे. फेर एटलो छे जे " निग्गन्थि " ने बदले " निग्गन्थं " शब्द मुक्यो छे. बाकी २३–२४ मुजब पाठान्तर छे. बने सूत्रोमां " तीसं " " तेसिं " ने बदले छे). ५ H add (एचमां वधारे) त्ति बेमि.

बळा दोष लाग्या छे जेने, भेदाणो छे आचार जेनो, क्रोधादिके मेलो छे चारित्र आचार जेनो, ते स्थानकने आलोवी, पडिकमी, निंदी, गरही, निर्मळ करी, विशुद्ध करीने, नहिं करुं ए पापस्थानक एहवुं कहीने सावधान थइ उठीने, दुषण ते अनुसारे प्रायश्चित अंगिकार करीने आवे तेने (समाधिनुं पुछवुं, सूत्र वंचाववुं), महाव्रते स्थापवुं, एकठा एक मांडले जमवुं, एक स्थानके रहेवुं तथा तेने थोडा काळनी जावजीव लगे नाना मोटानी अपेक्षाए पदवी देवी के धारवी कल्पे ॥ २४ ॥ एम सुधर्मास्वामि जंबू स्वामिने कहे छे जे, जेम में महावीर देवकने सांभळ्युं तेम में तुज प्रत्ये कह्युं ॥

अर्थ ॥ ६ ॥ व० व्यवहार सूत्रनो । छ० छठो । उ० उद्देसो । स० पुरो थयो ॥ ६ ॥

मूळपाठ ॥ ६ ॥ ववहारस्स छट्ठो उद्देसओ समत्तो ॥ ६ ॥

भावार्थ ॥ ६ ॥ व्यवहारसूत्रनो छट्ठो उद्देसो पुरो थयो ॥ ६ ॥

॥ ववहारस्स सत्तमो उद्देसओ ॥

व्यवहार सूत्रनो सातमो उद्देसो

अर्थ ॥ १ ॥ जे० जे । नि० साधु । य० वळी । नि० साध्वीने । य० वळी । सं. १२ प्रकारनो संभोग तेणे करी संभोगी । सि० छे ते मांहि । नो० न । क० कल्पे । नि० साध्वीने । नि० आपणा गुरु साधुने । अ० विण । पु० पुछये । नि० साध्वीने । अ० अनेरा । ग० गच्छ थकी । आ० आवी ते कहेवी छे । खु० खंडाणो छे । आ० आचार जेहनो । स० सबळो दोष लाग्यो छे जेने । भि० भेदाणो छे । आ० आचार जेहनो । सं० क्रोधादिके करी मेलुं छे । आ० आचार । च० चारित्र जेनुं । त० ते । ठा० स्थानक । अ० विण । आ० आलोव्ये । जा० ज्यांलमे । पा० प्रायश्चितने । अ० विण । प० पडिवर्जे । पु० समाधिनुं पुछवुं । वा० अथवा । वा० वांचना देवी । वा० अथवा । उ० महाव्रतने विषे उठाववो । वा० अथवा । सं० एक मांडले जमवुं । वा० अथवा । सं० एक स्थानके वसवुं । वा० अथवा । ती० तेने । इ० थोडा काळनी । दि० पदवी । वा० अथवा । अ० जावजीवनी । दि० पदवी । वा० वळी । उ० देवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी कल्पे नहिं ॥१॥

मूळपाठ ॥ १ ॥ जे निग्गन्था य निग्गन्थीओ य संभोइया सिया. नो कप्पइ निग्गन्थीणं निग्गन्थे अणापुच्छित्ता निग्गन्थिं अन्नगणाओ आगयं खुयायारं सबलायारं

जिन्नायारं संकिलिट्ठायारचित्तं[1] तस्स ठाणस्स अणालोयावेत्ता (जाव) पायछित्तं अपडिवज्जावेत्ता पुछित्तए वा वाएत्तए वा उवट्ठावेत्तए वा संभुंजित्तए वा संवसित्तए वा तीसे इत्तरियं दिसं वा अणुदिसं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥२॥

भावार्थ ॥ १ ॥ जे कोइ साधु साध्वीने १२ प्रकारना संभोग छे ते पैकीनी साध्वीने बीजा गच्छनी साध्वी खंडाणो छे आचार जेनो, सबळा दोष लाग्या छे जेने, भेदाणो छे आचार जेनो, क्रोधादिके करी मेलो थयो छे आचार जेनो तेवी साध्वी ते स्थानकने आलोव्या विना, पडिकम्या विना, प्रायश्चित लीधा विना आवे तो तेवी साध्वीने पोताना गुरुने पूछया विना तेने साता न पूछवी, वांचणी न देवी, महाव्रत आरोपवुं नहिं, एक मांडले तेनी साथे न जमवुं. एक स्थानके तेनी साथे वसवुं नहिं तथा तेने थोडा काळनी के जावजीवनी पदवी देवी के धारवी कल्पे नहिं ॥ १ ॥ उपर मुजब न कल्पे एम कह्युं तो हवे केम कल्पे ते कहे छे ॥

अर्थ ॥ २ ॥ जे० जेकोइ । नि० साधु । य० वळी । नि० साध्वी । य० वळी । सं० १२ प्रकारना संभोगे करी संभोगि । सि० छे तेने । क० कल्पे । नि० साध्वीने । नि० पोताना गुरुने । आ० पूछीने । नि० साध्वी । अ० अनेरा । ग० गच्छथी । आ० आवी छे । खु० खंडाणो छे । आ० आचार जेनो । स० सबळा दोष लाग्या छे जेने । भि० भेदाणो छे । आ० आचार जेनो । सं० क्रोधादिके मेलो थयो छे । आ० आचार । च० चारित्र जेहनो । त० ते । ठा० स्थानक । आ०

---

१ H (एचमां) °चरित्तं.

आलोवीने । जा० ज्यांलगे । पा० प्रायश्चित । प० पडिवर्जीने । पु० समाधिनुं पुछवुं । वा० अथवा । वा० वांचना देवी । वा० अथवा । उ० महाव्रतने विषे उठाववुं । वा० अथवा । सं० एक मांडले जमवुं । वा० अथवा । सं० एक स्थानके वसवुं । वा० अथवा । ती० तेने । इ० थोडा काळनी । दि० पदवी । वा० अथवा । अ० जावजीवनी । दि० पदवी । वा० वळी । उ० देवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी ॥ २ ॥

मूळपाठ ॥ २ ॥ जे निग्गन्था य निग्गन्थीओ य संभोइया सिया, कप्पइ निग्गन्थीणं निग्गन्थे आपुछित्ता निग्गन्थि अन्नगणाओ आगयं खुयायारं सबलायारं भिन्नायारं संकिलिट्ठायारचरित्तं तस्स ठाणस्स आलोयावेत्ता (जाव) पायछित्तं पडिवज्जावेत्ता पुछित्तए वा वाएत्तए वा उवट्ठावेत्तए वा संभुंजित्तए वा संवासित्तए वा तीसे इत्तरियं दिसं वा अणुदिसं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ २ ॥

भावार्थ ॥ २ ॥ जे कोइ साधु अथवा साध्वी जे १२ प्रकारनो संभोग करे छे तेवी साध्वीने पोताना गुरुने पुछीने बीजा गच्छमांथी आवेल साध्वी खंडाणो छे आचार जेनो, जेने सबळा दोष लागेल छे, भेदाणो छे आचार जेनो तथा क्रोधादिके

१ H adds the above sutra (एचमां) उपलुं सूत्र वधारे छे ने जर्मन बुकमां २ ने ३ सूत्र १ ना भेगां आपेल छे.

मेलो थयो छे आचार जेनो पण जेणे ते स्थानकने आलोव्यो छे, पडिकम्यो छे, तथा प्रायश्चित पडिवज्यों छे एवी साध्वीने साता पूछवी, वांचना देवी, महाव्रतने विषे स्थापवी, एक मांडले जमवुं, एक स्थानके रहेवुं तथा तेने थोडा काळनी अथवा जावजीव सुधीनी पदवी देवी के धारवी कल्पे ॥ २ ॥ उपर साधुने पूछी साध्वीए अनेरा गच्छनी साध्वीने लेवानुं कह्युं. हवे साधु केवी रीते अनेरा गच्छनी साध्वीने लीए ते आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ ३ ॥ जे० जे कोइ । नि० साधु । य० वळी । नि० साध्वी । य० वळी । सं० १२ प्रकारनो संभोग । सि० करवावाळी तेने । क० कल्पे । नि० साधुने । नि० साध्वीओने । आ० पूछीने । वा० अथवा । अ० अण । पु० पुछीने । वा० वळी । नि० साध्वी । अ० अनेरा । ग० गच्छनी । आ० आवी होय । खु० खांडो छे । आ० आचार जेनो । स० सवळो दोष लाग्यो छे जेने । भि० भेदाणो छे । आ० आचार जेनो । सं० क्रोधादिके करी मेलो थयो छे । आ० आचार । चि० चारित्र जेनो । त० ते । ठा० स्थानके । आ० आलोवीने । जा० यावत । पा० प्रायश्चित । प० पडीवर्जीने । पु० साता पुछवी । वा० अथवा । वा० वांचणी देवी । वा० अथवा । उ० महाव्रतने विषे स्थापवी । वा० अथवा । सं० एक मांडले जमवुं । वा० अथवा । सं० एक स्थानके रहेवुं । वा० अथवा । ती० तेहने । इ० थोडा काळनी । दि० पदवी । वा० अथवा । अ० जावजीव सुधीनी । दि० पदवी । वा० वळी । उ० देवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी कल्पे । त० ते अनेरा गच्छवाळी साध्वीने । च० वळी । नि० साध्वीओ । नो० न । इ० वांछे तो ते साध्वी । से० पोताने । नि० जाय । ठा० स्थानके (जाय) ॥ ३ ॥

मूळपाठ ॥ ३ ॥ जे निग्गन्था य निग्गन्थीओ य संजोइया सिया, कप्पइ निग्गन्थाणं निग्गन्थीओ आपुछित्ता वा अणापुछित्ता वा निग्गन्थि अन्नगणाओ आगयं खुयायारं सबलायारं भिन्नायारं संकिलिट्ठायारचित्तं तस्स ठाणस्स आलोयावेत्ता (जाव) पायछित्तं पडिवज्जावेत्ता पुछित्तए वा वाएत्तए वा उवट्ठावेत्तए वा संभुञ्जित्तए वा संवासित्तए वा तीसे इत्तरियं दिसं वा अणुदिसं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा. तं चं निग्गन्थीओ नो इछेज्जा, [1]सेवमेव नियं ठाणं ॥३॥

भावार्थ ॥ ३ ॥ जे कोइ साधु साध्वी जेने १२ प्रकारनो संभोग करवो कल्पे छे ते साधुए साध्वीओने पूछीने अथवा पुछया विना पण बीजा गच्छमांथी कोइ साध्वी खंडीत आचारवाळी, सबळा दोषवाळी, भेदाणो छे आचार जेनो, क्रोधादिके करी मेलो थयो छे चारित्र आचार जेनो पण जेणे ते स्थानकने आलोवेल छे ज्यांलगे प्रायश्चित लीधुं छे ए साध्वीने साता पुछवी, वांचणी देवी, महाव्रते स्थापवी, एक मांडले जमवुं ने एक स्थानके रहेवुं तथा तेने थोडा काळनी अथवा जावजीवनी पदवी आपवी के धारवी कल्पे पण जो ते आवेल साध्वीने जो साध्वीओ इच्छे नहि तो ते पोताना गच्छमां पाछी जाय ॥३॥

---

१ H (एच) सयमेव.

उपर साधु साध्वीने संभोगीपणुं कह्युं. तेतो विसंभोगी पण होय ते भणी आहारादिक विसंभोगी करवानी विधि कहे छे ॥

अर्थ ॥ ४ ॥ जे० जे कोइ । नि० साधु । य० वळी । नि० साध्वी । य० वळी । सं० १२ प्रकारना मांहोमांहि संभोगी । सि० छे । नो० न । ण्हं० वळी तेने । क० कल्पे नहिं साधुने । पा० परोक्ष जे पूंठ पाछळ एटले नहिं । पा० सन्मुख (बीजा स्थानके) । सं० संभोगीने । वि० वि । सं० संभोगीपणो । क० करवो न कल्पे तो केम करवो कल्पे ते कहे छे । क० कल्पे । ण्हं० वळी तेने । प० मोढामोढ । पा० पोतानी सन्मुख । सं० संभोगी साधुने । वि० विसंभोगी एटले आहारपाणी जुदां । क० करवो । ज० ज्यां । ए० वळी पोते । अ० मांहोमांहि सन्मुखपणे । पा० देखे । त० त्यां । ए० वळी । ए० एम । व० कहे । अ० हुं । णं० वळी । अ० अहो आर्य । तु० तमारी । सं० संधाते । इ० आ । का० कारणे । प० प्रत्यक्ष मोढामोढ पोताने स्थानके सन्मुखपणे । सं० आहारपाणीनो संभोग तेनो । वि० विसंभोग । क० करुंछुं एम करतां । से० ते । य० वळी । प० मिथ्यादुष्कृत दइ फरी नहिं करुं एम कहेतो एम कह्या पछी । ए० एम । से० ते साधुने । नो० न । क० कल्पे । प० मांहोमांहे । पा० सन्मुख पोताना स्थानके । सं० संभोगीनुं । वि० विसंभोगपणुं । क० करवुं कल्पे नहिं । से० ते । य० वळी । नो० न । प० पासत्था साथे संभोग नहि करुं एहवो वचन न कहे अने मिथ्यादुष्कृत अने पश्चाताप न करेतो । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । प० प्रत्यक्ष मांहोमांहि । पा० पोताना स्थानके सन्मुख । सं० संभोगिपणानो । वि० विसंभोगीपणुं । क० करवुं (कल्पे) ॥ ४ ॥

मूळपाठ ॥ ४ ॥ जे निग्गन्था य निग्गन्थीओ य संजोइया सिया, नो एहं कप्पइ[1] पारोकखं[2] पाडिएक्कं संभोइयं विसंजोगं करेत्तए, कप्पइ एहं पच्चकखं[2] पाडिएक्कं संजोइयं विसंजोगं करेत्तए. जत्थेव अन्नमन्नं पासेज्जा तत्थेव एवं वएज्जा । अह णं अज्जो तुमाए सद्धिं इमम्मि कारणम्मि पच्चकखं[2] संभोगं विसंजोगं करेमि. से य पडितप्पेज्जा एवं से नो कप्पइ पच्चकखं[2] पाडिएक्कं संजोइयं विसंजोगं करेत्तए. से य नो पडितप्पेज्जा एवं से कप्पइ पच्चकखं[2] पाडिएक्कं संजोइयं विसंजोगं करेत्तए ॥ ४ ॥

भावार्थ ॥ ४ ॥ जे कोइ साधु साध्वी जेमने मांहोमांहि १२ प्रकारना संभोग कल्पे छे ते पैकी साधुने परोक्ष रीते तथा बीजा स्थानके सन्मुख कह्या विना संभोगी (आहार भेगो) साधुने विसंभोगी (आहारपाणी जूदो) करवो कल्पे नहिं. संभोगी साधुने तेज स्थानके प्रत्यक्ष रीते तेनी सन्मुख कहीने तेने विसंभोगी करवो कल्पे. ज्यां पोते तेने मांहोमांहि सन्मुख देखे त्यांज तेने एम कहे, हे आर्य ? हवे हुं तमारी साथे आवा कारणथी तमारो संभोग हवेथी नहि करुं एम मोढामोढ तेनी स·

१ H adds (एचमां वधारे) निग्गन्थे after कप्पइ (पछी). २ H adds (एचमां वधारे) पाडियक्क for पाडिएक्कं (ने बदले).

न्मुख कही पछी तेने विसंभोगी करवो. पछी जो ते संभोगी साधु पोते एम कहे जे हवे पासत्थादिक साथे संभोग करीश नहि ने करेल कार्य माटे मिच्छामि दुक्कडं दइ पश्चाताप करे तो तेने मोढामोढ ने तेनी सन्मुख कही संभोगीने विसंभोगी करवो कल्पे नहि, पण जो ते पश्चाताप न करे तो मोढामोढ तथा तेने सन्मुख कही संभोगीने विसंभोगी करवो कल्पे ॥ ४ ॥ उपर साधु साध्वीनुं साधु साथेनुं आहारपाणी छांडवा विषे कह्युं. हवे साधु साध्वीनुं साध्वी साथेनुं विसंभोगीपणुं (आहारपाणी छांडवानुं) बतावे छे.

अर्थ ॥ ५ ॥ जा० जे कोइ । नि० साध्वी । वा० वळी । नि० साधु । वा० वळी । सं० १२ प्रकारना संभोगी । सि० छे ते मांहि । नो० न । ण्हं० वळी । क० कल्पे साध्वीने । प० प्रत्यक्ष सन्मुख । पा० पोताना स्थानके । सं० संभोगी पणे छे ते साध्वीने । वि० विसंभोगी पणे । क० करवी न कल्पे तो केम कल्पे ते कहे छे । क० कल्पे । ण्हं० एम । पा० परोक्ष-पणे एटले बीजी साध्वी पासे । पा० ते साध्वीने स्थानके कहेवरावीने । सं० संभोगीपणाने । वि० विसंभोगीपणो । क० करवो कल्पे । ज० जे । ए० वळी । ता० ते । अ० पोताना । आ० आचार्य । उ० उपाध्याय । पा० देखीने । त० त्यां । ए० वळी । ए० एम । व० कहे । अ० हवे । णं० वळी । भं० हे भगवंत ? । अ० अमुक साध्वीनो । अ० हे आर्य ? । स० मारी संघाते । इ० ए । का० कारणे । पा० पूठ पाछळ । पा० तेने पोताने स्थानके कहेवरावीने । सं० संभोगीपणानो । वि० विसंभोगीपणो में । क० कर्यो छे । हवे । सा० ते साध्वी । य० वळी । से० ते । प० पश्चाताप करे तो । ए० एम । से० ते साध्वीने । नो० न । क० कल्पे । पा० परोक्षपणे बीजी साध्वीनी साखे । पा० पोताने स्थानके । सं० संभोगीपणानुं । वि० विसंभोगीपणुं । क० करवुं कल्पे नहि । सा० ते साध्वी । य० वळी । से० ते । नो० न । प० मिथ्या दुक्कडं दीए तो । ए० एम । से० ते

साध्वीनो । क० कल्पे । पा० पूंठ पाछळ बीजी साध्वीनी साखे । पा० पोताने स्थानके । सं० संभोगीपणानो । वि० विसंभोगीपणो । क० करवो कल्पे ॥ ५ ॥

मूळपाठ ॥ ५ ॥ जाओ निग्गन्थीओ वा निग्गन्था वा संभोइया सिया, नो एहं कप्पइ[1] पच्चक्खं पाडिएक्कं संभोइयं विसंभोगं करेत्तए, कप्पइ एहं पारोक्खं पाडिएक्कं संभोइयं विसंभोगं करेत्तए. जत्थेव ताओ अप्पणो आयरिय उवज्झाए पासेज्जा, तत्थेव एवं वएज्जा। अह णं भन्ते अमुगीए अज्जाए सद्धिं इमम्मि कारणम्मि पारोक्खं पाडिएक्कं संभोगं विसंभोगं करेमि. सा य से पडितप्पेज्जा एवं से नो कप्पइ पारोक्खं पाडिएक्कं संभोइयं विसंभोगं करेत्तए. सा य से नो पडितप्पेज्जा एवं से कप्पइ पारोक्खं पाडिएक्कं संभोइयं विसंभोगं करेत्तए ॥ ५ ॥

भावार्थ ॥ ५ ॥ जे साध्वी साधुने संभोगीपणुं छे ते पैकी साध्वीने बीजा साध्वीनुं मोढा मोढ सन्मुख पोताना स्थानके एटले रुबरु कही तेनुं संभोगीपणानुं विसंभोगीपणुं करवुं कल्पे नहिं, पण परोक्षरीते बीजी साध्वी संघाते तेना स्थानके

1 H adds (एचमां वधारे) निग्गन्थी (निग्गन्थीओ is meant) (जोइए.)

कहेवरावीने संभोगीपणानुं विसंभोगीपणुं करवुं कल्पे एटले आहार पाणी भेगा होय ते जूदा करवा कल्पे. ते साध्वी पोताना आचार्य उपाध्याय देखीने एम कहे के आर्यो ! में अमुक साध्वीनो अमुक कारणे परोक्ष रीते तेने कहेवरावीने आहारपाणी जुदो कर्यो छे, ते पश्चाताप करेतो परोक्ष तेने स्थानके कहेवरावी तेनो आहार पाणी जुदो करवो कल्पे नहिं पण जो ते मिथ्या दुष्कृत दीए नहिं तो परोक्ष रीते तेने स्थानके कहेवरावी तेनो आहार पाणी जुदो करवो कल्पे ॥ ५ ॥ हवे साधु दिक्षा दिए तेथी साधुने दिक्षा देवानी विधि कहे छे ॥

अर्थ ॥ ६ ॥ नो० न । क० कल्पे । नि० साधुए । नि० साध्वीने । अ० पोताने । अ० अर्थे । प० दिक्षादेवी । वा० अथवा । मुं० मुंड करवो । वा० अथवा । से० शिष्यणी करवी । वा० अथवा । उ० संजमने विषे उवठाणुं करवुं । वा० अथवा । सं० एक स्थानके एकठुं रहेवुं । वा० अथवा । सं० एक मांडले जमवुं । वा० अथवा । ती० तेने । इ० थोडा । दि० काळनी पदवी । वा० अथवा । अ० जाव जीव सुधीना । दि० काळनी पदवी । वा० वळी । उ० देवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी कल्पे नहिं ॥ ६ ॥

मूळपाठ ॥ ६ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाणं निग्गन्थिं अप्पणो अट्ठाए पव्वावेत्तए वा मुण्डावेत्तए वा [1] सेहावेत्तए वा उवट्ठावेत्तए वा संवसित्तए वा संभुञ्जित्तए वा तीसे इत्तरियं दिसं वा अणुदिसं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ ६ ॥

---

१ H adds (एचमां वधारे) सिकखावेत्तए वा.

भावार्थ ॥ ६ ॥ साधुए साध्वीने पोताना अर्थे दिक्षा देवी, मुंड करवो, आचार शीखववो, शिष्यणी करवी, संजमने विषे उवठाण करवुं, एक मांडले जमवुं, एक स्थानके एकठुं वसवुं के तेने थोडा काळनी के जावजीवनी पदवी देवी के धारवी कल्पे नहिं ॥ ६ ॥

अर्थ ॥ ७ ॥ क० कल्पे । नि० साधुने । नि० साध्वीने । अ० अनेराने । अ० अर्थे । प० प्रवर्जादेवी । वा० अथवा । जा० ज्यांलगे । सं० एक मांडले जमवुं । वा० अथवा । ती० तेने । इ० थोडा । दि० काळनी पद्वी । वा० अथवा । अ० जावजीवना । दि० काळनीं पदवी । वा० वळी । उ० देवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी कल्पे ॥ ७ ॥

मूळपाठ ॥ ७ ॥ कप्पइ निग्गन्थाणं निग्गन्थिं अन्नेसिं अट्ठाए पव्वावेतए वा (जाव) संभुञ्जित्तए वा तीसे इत्तरियं दिसं वा अणुदिसं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥७॥

भावार्थ ॥ ७ ॥ साधुए साध्वीने बीजीने अर्थे प्रवर्जा देवी, मुंडन करवुं ज्यां लगे पदवी देवी के धारवी कल्पे ॥ ७ ॥ हवे साध्वी साधुने दिक्षा दीए ते कहे छे ।

अर्थ ॥ ८ ॥ नो० न । क० कल्पे । नि० साध्वीए । नि० साधुने । अ० पोताना । अ० अर्थे । प० प्रवर्ज्या देवी । वा० अथवा । मुं० मुंडन करवुं । वा० वळी । जा० ज्यांलगे । उ० पदवी देवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी ॥ ८ ॥

मूळपाठ ॥ ८ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीणं निग्गन्थं अप्पणो अट्ठाए पव्वावेत्तए वा मुण्डावेत्तए वा (जाव) उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ ८ ॥

भावार्थ ॥ ८ ॥ साध्वीए साधुने पोताना अर्थे दीक्षा देवी, मुंडन करवुं अथवा पदवी देवी के धारवी कल्पे नहिं ॥ ८ ॥

अर्थ ॥ ९ ॥ क० कल्पे । नि० साध्वीने । नि० साधुने । नि० साधुने । अ० अर्थे । प० दीक्षा देवी । वा० अथवा । मुं० मुंडन करवो । वा० अथवा । जा० ज्यांलगे । उ० पदवी देवी । वा० अथवा । धा० धारवी । वा० वळी ॥ ९ ॥

मूळपाठ ॥ ९ ॥ कप्पइ निग्गन्थीणं निग्गन्थं निग्गन्थाणं अट्ठाए पव्वावेत्तए वा मुण्डावेत्तए वा (जाव) उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ ९ ॥

भावार्थ ॥ ९ ॥ साध्वीने साधुने, साधुने अर्थे दीक्षा देवी, मुंडन करवुं ज्यांलगे पदवी देवी अथवा धारवी कल्पे ॥९॥

हवे साध्वीने विहार करवानी विधि कहे छे ॥

अर्थ ॥ १० ॥ नो० न । क० कल्पे । नि० साध्वीने । वि० विकट । दि० दिशाए विहार करवो । वा० अथवा । अ० अणु घणी विकट । दि० दिशाने विषे । वा० वळी । उ० जावो । वा० अथवा । धा० धारवो । वा० वळी कल्पे नहिं ॥१०॥

मूळपाठ ॥ १० ॥ नो कप्पइ निग्गन्थीणं विइकिट्ठियं दिसं वा अणुदिसं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ १० ॥

---

१ H add. the following two sutras viz 8 & 9 (आठ ने नव सूत्रो एचमां छे)

भावार्थ ॥ १० ॥ साध्वीने विकट दिशाए, घणी विकट दिशाने विषे विहार करवो अथवा धारवो कल्पे नहिं केमके त्यां संजमनी विराधना थाय ॥ १० ॥ हवे साधुने विहार करवानी विधि कहे छे ॥

अर्थ ॥ ११ ॥ क० कल्पे । नि० साधुने । वि० विकट । दि० दिशाए विहार करवो । वा० अथवा । अ० घणी विकट। दि० दिशाने विषे । वा० वळी । उ० जावो । वा० अथवा । धा० धारवो । वा० वळी कल्पे ॥ ११ ॥

मूळपाठ ॥ ११ ॥ कप्पइ निग्गन्थाणं विइकिट्ठियं दिसं वा अणुदिसं वा उद्दिसित्तए वा धारेत्तए वा ॥ ११ ॥

भावार्थ ॥ ११ ॥ साधुने विकट के घणी विकट दिशाने विषे जावुं के धारवुं कल्पे ॥ ११ ॥ हवे विकट दिशाने विषे क्षमावानो अधिकार कहे छे.

अर्थ ॥ १२ ॥ नो० न । क० कल्पे । नि० साधुने । वि० विकट देशने विषे । पा० कठोर वचनादिकना उपना प्रायश्चित । त्यां बेठो । वि० खमाववुं कल्पे नहिं ॥ १२ ॥

मूळपाठ ॥ १२ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाणं विइकिट्ठाइं पाहुडाइं विओसवेत्तए ॥ १२ ॥

भावार्थ ॥ १२ ॥ साधुने विकट देशने विषे कठोर वचनादिकनुं प्रायश्चित लइ त्यां बेठा खमाववुं कल्पे नहिं ॥ १२ ॥

अर्थ ॥ १३ ॥ क० कल्पे । नि० साध्वीने । वि० विकट देशने विषे । पा० कठोर वचनादिकना उपना प्रायश्चित । वि० त्यां बेसी खमाववुं कल्पे ॥ १३ ॥

मूळपाठ ॥ १३ ॥ कप्पइ निग्गन्थीणं विइकिट्ठाइं पाहुडाइं विओसवेत्तए ॥ १३ ॥

भावार्थ ॥ १३ ॥ साध्वीने विकट देशने विषे कठोर वचननो प्रायश्चित लइ ते देशने विषे रही खमाववुं कल्पे ॥ १३ ॥ जे खमावे ते सज्झायादिक करे माटे सज्झाय करवानी विधि कहे छे.

अर्थ ॥ १४ ॥ नो० न । क० कल्पे । नि० साधुने साध्वीने । वि० वि । का० काळे । स० सज्झाय । क० करवी कल्पे नहिं ॥ १४ ॥

मूळपाठ ॥ १४ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाणं [1]विइकिट्ठए काले सज्झायं करेत्तए ॥ १४ ॥

भावार्थ ॥ १४ ॥ साधु (साध्वी) ने विकाळे सज्झाय करवानो उपदेश करवो नहिं ने सज्झाय करवी पण नहिं. (विकटकाळना बे भेद १ कालिक ने २ उत्कालिक. कालिक विकट ते पेहेली पोरसी पछी ने पाछला चोथा पोहोर पेहेलां. उत्कालिक विकट ते सांझ सवारे बे पोहोर अर्ध रात्रि ते ॥ १४ ॥

अर्थ ॥ १५ ॥ क० कल्पे । नि० साध्वीने । वि० पोरसी प्रमुख पाछली सर्व । का० काळने विषे । स० पांच प्रकारनी सज्झाय । क० करवी कल्पे ते । नि० साधुनी । नि० नेश्राए कल्पे ॥ १५ ॥

---

१ T. H. (टी. एचमां पाठ नीचे मुजब छे) निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा विइगिट्ठे (°किट्ठाए H एचमां) काले सज्झायं उद्दिसित्तए वा करेत्तए वा.

मूळपाठ ॥ १५ ॥ कप्पइ निग्गन्थीणं [1]विइकिट्ठए काले सज्झायं[2] करेत्तए[3] निग्गन्थ-
निस्साए ॥ १५ ॥

भावार्थ ॥ १५ ॥ साध्वीने विकटकाळे सज्झाय उपदेशवी अथवा करवी कल्पे ते साधुनी निश्राए (आज्ञाए) कल्पे ॥१५॥

अर्थ ॥ १६ ॥ नो० न । क० कल्पे । नि० साधुने । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वळी । अ० असज्झायनी वे-
ळाए । स० सज्झाय । क० करवी ॥ १६ ॥

मूळपाठ ॥ १६ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा असज्झाइए सज्झायं
करेत्तए ॥ १६ ॥

भावार्थ ॥ १६ ॥ साधु साध्वीने असज्झायनी वेळाए सज्झाय करवी कल्पे नहि ॥ १६ ॥

अर्थ ॥ १७ ॥ क० कल्पे । नि० साधुने । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वळी । स० सज्झायने काळे । स०
सज्झाय । क० करवी ॥ १७ ॥

मूळपाठ ॥ १७ ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा सज्झाइए सज्झायं करेत्तए ॥१७॥

भावार्थ ॥ १७ ॥ साधु साध्वीने सज्झायने काळे सज्झाय करवी कल्पे ॥ १७ ॥

---

१ T (टीमां) विइगिट्ठे. H (एचमां) किट्ठाए. २ H (एचमां) उद्दिसित्तए वा. ३ H (एचमां) वा.

अर्थ ॥ १८ ॥ नो० न । क० कल्पे । नि० साधुने । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वळी । अ० आपणा शरीर थकी उपनी । अ० असज्ञायने विषे । सं० सज्ञाय । क० करवी न कल्पे । क० कल्पे । एहं० वळी । अ० एकबीजाने । वा० वांचना । द० देवी ॥ १८ ॥

मूळपाठ ॥ १८ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा अप्पणो असज्झाइए सज्झायं करेत्तए. कप्पइ एहं अन्नमन्नस्स वायणं दलइत्तए ॥ १८ ॥

भावार्थ ॥ १८ ॥ साधु साध्वीने पोताना शरीरनी उपनीं असज्झाइने विषे सज्ञाय करवीं कल्पे नहिं पण मांहोमांहि एक-बीजाने वांचणी देवी कल्पे ॥ १८ ॥ हवे साध्वीने गुरुविना रहेवुं नहिं ते अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ १९ ॥ ति० त्रण । वा० वर्षनी । प० प्रवर्जाना धणीने । स० श्रमण तपस्वि । नि० निग्रंथ साधुने अने । ती० त्रीस । वा० वर्षनी । प० प्रवर्जावाळी । स० श्रमणि । नि० साध्वीने । क० कल्पे । उ० उपाध्यायपणो । उ० देवो ॥ १९ ॥

मूळपाठ ॥ १९ ॥ तिवासपरियाए समणे निग्गन्थे तीसंवासपरियाए समणीए निग्गन्थीए कप्पइ उवज्झायत्ताए उद्दिसित्तए ॥ १९ ॥

भावार्थ ॥ १९ ॥ त्रण वर्षनी दिक्षावाळा श्रमण निग्रंथने अने ३० वर्षनी दिक्षावाळी श्रमणी निग्रंथीने उपाध्यायपणुं आपवुं कल्पे ॥ १९ ॥

अर्थ ॥ २० ॥ पं० पांच । वा० वर्षनी । प० प्रवर्ज्यांना धर्णा । स० श्रमण । नि० निग्रंथने । स० ६० । वा० वरसनी । प० प्रवर्ज्यावाळी । स० श्रमणी । नि० साध्वीने । क० कल्पे । आ० आचार्यपणे । उ० उपाध्यायपणे । उ० स्थापवा कल्पे ॥२०॥

मूळपाठ ॥ २० ॥ पञ्चवासपरियाए समणे निग्गन्थे सट्ठिवासपरियाए समणीए निग्गन्थीए कप्पइ [1]आयरियउवज्झायत्ताए उद्दिसित्तए ॥ २० ॥

भावार्थ ॥ २० ॥ पांच वरसनी दिक्षावाळा श्रमण निग्रंथने अने साठ वरसनी दिक्षावाळी श्रमणी साध्वीने आचार्यपणे उपाध्यायपणे स्थापवी कल्पे ॥ २० ॥ हवे साधु साध्वीनी वैयावच आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ २१ ॥ गा० एक गामथी । अ० बीजे गाम । दू० विहार करता । भि० साधु । य० वळी साध्वी । आ० कदाचित । वी० काळ करे तो । तं० तेना । च० वळी । स० शरीरने । के० कोइ । सा० साधर्मिक साधु । पा० देखे तो ते साधर्मिक साधु (साध्वीने) । क० कल्पे । से० तेने । तं० ते साधु साध्वीना । स० शरीरने । से० ते । न० न होय । सा० वस्त्रादिके सहित । इ० एम । शरीर वस्त्रादिके । क० करीने ते शरीरने एकांते अचित ठामे । थं० थंडिलने । ब० घणुं । फा० फासुक निर्दोष । प० जोइने । प० पुंजीने । प० परठवे । अ० छे । या० इहां । य० वळी । के० कोइ । सा० साधर्मिकनो । सं० छतो । उ० उपगरण । जा० जाति एटले वस्त्रपात्रादिक उपधि । प० भोगववा योग्य छे तो तेने । क० कल्पे । से० ते । सा० सागारीनो अवग्रह मागीने । क० आचार्य थको । ग० ग्रहेने । दो० बीजीवार । अ० पण । आ० आचार्यनी आज्ञा ।

---

१ H. (एच) आयरियत्ताए.

अ० मागीने । प० भोगवे अथवा । प० छांडे ॥ २१ ॥

मूळपाठ ॥ २१ ॥ गामाणुगामं दूइज्जमाणे भिक्खू य आहच्च वीसम्भेज्जा[1] तं च सरीरगं केइ साहम्मिए पासेज्जा, कप्पइ से तं सरीरगं से न[2] सागारियमिति कट्टु थण्डिल्ले बहुफासुए पडिलेहित्ता पमज्जित्ता परिट्ठवेत्तए. अत्थि याइं थ केइ साहम्मिय-सन्तिए उवगरणजाए परिहरणारिहे, कप्पइ से सागारकडं गहाय दोच्चं पि ओ-ग्गहं अणुन्नवेत्ता परिहारं परिहारेत्तए ॥ २१ ॥

भावार्थ ॥ २१ ॥ एक गामथी बीजे गाम विहार करता साधु साध्वी कदाचित काळ करे तेहना शरीरने कोइएक सा-धर्मिक साधु देखे तो ते साधर्मिक साधुने ते साधु साध्वीना शरीरने वस्त्रादिके ढांकीने ते शरीरने एकांते अचित निर्दोष थं-डील भूमिने जोइ पूंजीने परठववुं कल्पे जो इहां कोइ उपगरणनी जाति ते वस्त्र पात्रादिक उपधि साधर्मिक साधुने भोगववा योग्य होय तो ते चीजो सागारिक लइने बीजीवार आचार्यनी आज्ञा मागीने भोगववी अथवा छांडवी कल्पे ॥ २१ ॥ हवे स्थानकनी विधि कहे छे ॥

अर्थ ॥ २२ ॥ सा० सेज्यांतर (जेना उपाश्रये साधु रहेता होय ते) । उ० उपाश्रय वेचे नहिं पण । व० भाडे । प०

---

१ H (एचमां) वीसु°. २ H also T (एच ने टीमां) मा सागारियं । त्ति कट्टु तं सरीरगं एगन्ते अचित्ते बहुफासुए थण्डिले पडि°.

दीए । से० ते सेज्यांतर । य० वळी । व० जेने भाडे दीए तेने । व० एम कहे । इ० ए । य० वळी । इ० ए । य० वळी । ओ० जग्याने विषे । स० श्रमण । नि० निग्रंथ । प० वसे छे ते जग्या मुकीने भाडे आप्युं छे एम कहे तो । से० ते । सा० सेज्यांतरने घेर आहारने अर्थे । पा० जवुं नहि । से० ते सेज्यांतर । य० वळी । नो० न एम । व० कहे (केमके आखी जग्या भाडे आपी छे) पण । व० जेणे आखी जग्या भाडे लीधी छे ते भाडुत एम । व० कहे ए पासे जग्याने विषे श्रमण निग्रंथ रहे छे तेम रहे एम कहे तो । से० ते । सा० भाडुत सेज्यांतरनो आहार । पा० लेवो कल्पे नहि । जो । दो० मालेक तथा भाडुत बन्नो । वि० वळी । ते० ते । व० कहे के साधु जे जग्यामां वसे छे त्यां भले रहे तो ज्यां लगे । दो० ते बन्ने । वि० वळी ते । सा० सेज्यांतरना घेर आहार पाणी । पा० छांडवो ॥ २२ ॥

मूळपाठ ॥ २२ ॥ सारिए[1] उवस्सयं वक्कएणं पउञ्जेज्जा, से य वक्कइयं वएज्जा । इमम्हि य इमम्हि य[2] ओवासे समणा निग्गन्था परिवसन्ति, से सारिए पारिहारिए[3]. से य नो[4] वएज्जा,[5] वक्कइए वएज्जा,[5] से सारिए पारिहारिए. दो वि ते[6] वएज्जा,[7] दो वि सारिया[1] पारिहारिया[3] ॥ २२ ॥

१ H always in 22 & 23 (एचमां २२–२३ मां) सागारि°. २ H (एचमां) इमंमि य २. ३ H (एचमां) परि°. ४ H adds (एचमां वधारे) एवं. ५ H adds (एचमां वधारे) इमंमि य २ उवासे समणा निग्गन्था परिवसन्ति. ६ H (एच) एवं. ७ H adds (एचमां वधारे) जाव.

भावार्थ ॥ २२ ॥ सेज्यांतर उपाश्रयने भाडे आपे पण तेम करती वखते भाडे राखनारने ते कहेके भाडे आपेल जग्यामां आ अमुक ठेकाणे श्रमण निग्रंथ वसे छे एटली जग्या मुकीने भाडे आपशुं तो ते सेज्यांतरनो आहारपाणी वोहोरवो कल्पे नहि. ते सेज्यांतरे आखुं मकान भाडे आपेल होय तेथी उपर मुजब ते कहे नहि पण भाडे लेनार एम कहेके आ भाडे लीधेल जग्यामां एक पासानी जग्यामां श्रमण साधु विचरो एम कहे तो ते भाडे लेनार सेज्यांतरनो आहारपाणी वोहोरवो कल्पे नहि. जो मालेक अने भाडुत बन्ने उपर मुजब कहे तो ते बन्नेने सेज्यांतर गणी तेमना आहारपाणी छांडवा ॥ २२ ॥ उपर भाडे आपवा आश्री कह्युं. हवे आखुं मकान वेची नाखे तो सेज्यांतर टाळवा आश्री अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ २३ ॥ सा० सेज्यांतर (जेने उपाश्रये साधु रहेता होय) । उ० उपाश्रयने । वि० वेंचे वेंचतो । से०-ते । य० वळी । क० जेने वेचाण कर्यो तेने । व० एम कहे । इ० ए उपाश्रयनो । य० वळी । इ० एनो । य० वळी आटलो । ओ० भाग । स० श्रमण । नि० निग्रंथ साधुने । प० वसवा देवो तो । से० ते वळी । सा० सेज्यांतर (जे उपाश्रयनो मालेक छे) नो आहारपाणी । पा० छांडवो । से० ते मालेक । य० वळी । नो० न एम । व० कहे । क० वेचाण लेनार एम । व० कहे आटली जग्या श्रमण साधुने रहेवा माटे राखवी तो । से० ते वेचाण लेनारने । सा० सेज्यांतर गणी तेनो आहार पाणी । पा० छांडवो । दो० जो मालेकने वेचाण लेनार बन्ने । त्रि० वळी । ते० ते एम उपर मुजब । व० कहेतो ज्यांलगे । दो० ते बन्ने । त्रि० वळी ते । सा० सेज्यांतर गणी तेना आहारपाणी । पा० छांडवा ॥ २३ ॥

मूळपाठ ॥ २३ ॥ सारिए उवस्सयं विक्किणेज्जा, से य कइयं वएज्जा । इमम्हि य इमम्हि य ओवासे समणा निग्गन्था परिवसन्ति, से सारिए पारिहारिए. से य नो वएज्जा, कइए वएज्जा से सारिए, पारिहारिए. दो वि ते वएज्जा, दो वि सारिया पारिहारिया ॥ २३ ॥

भावार्थ ॥ २३ ॥ जे कोइ सेज्यांतर उपाश्रयने वेची नाखे पण तेम करती वखते ते वेचाण लेनारने एम कहेजे आटली जग्या श्रमण निग्रंथने रहेवा माटे छे तो ते व्रेचनारने सेज्यांतर गणी ते सेज्यांतरना घरनो आहारपाणी लेवो नहिं. जो ते वेचनार सेज्यांतर एम न कहे पण वेचाण लेनार एम कहे जे आ जग्या श्रमण निग्रंथने माटे रहेवा देजो तो ते वेचाण लेनारने सेजांतर गणी तेनो आहारपाणी लेवो नहिं. जो वेचनार ने लेनार बन्ने एम कहे, ज्यां लगे बन्नेने सेजांतर गणी तेमनो आहारपाणी बन्नेनो लेवो नहिं ॥ २३ ॥ उपर सेज्यांतरनो आहारपाणी न लेवा आश्री कह्युं. हवे ते स्थानकनी आज्ञा मागवानी विधि कहे छे ॥

अर्थ ॥ २४ ॥ वि० विधवा । धू० बेटी वळी । ना० पीताने । कु० घेर । वा० रहेनारी श्राविका । सा० छे । वि० वळी । या० जे तेहनी । ओ० (अवग्रह) आज्ञा । अ० मागवी होय । किं० शुं कहेवुं । पु० वळी । पि० पीतानो । वा०

२२ मां पाठान्तर मुजब २३ मां जाणवो.

अथवा । भा० भाइनो । वा० अथवा । पु० पुत्रनो । वा० वळी । से० ते । वि० वळी । या० जे । वेहुनी । ओ० आज्ञा । ओ० लेवी ॥ २४ ॥

मूळपाठ ॥ २४ ॥ विहवधूया नायकुलवासिणी[1], सा वि यावि ओग्गहं अणुन्नवेयव्वा[2].
किमङ्ग पुण पिया वा जाया वा पुत्ते वा, से[3] वि यावि ओग्गहे ओगेण्हियव्वे ॥२४॥

भावार्थ ॥ २४ ॥ विधवा दीकरी पीताने घेर रहे छे, जे श्राविका पण छे तेनी आज्ञा मागवी तेनी साथे तेना पीता के भाइ के पुत्र एम वेहुनी आज्ञा मागी स्थानकमां उतरवुं ॥ २४ ॥ ए वस्तीने विषे अवग्रह मागवो कह्यो ते तो विहार करतां अटवीमां पण साधु रहे त्यां अटवीमां रहेतां आज्ञा मागवी ते कहे छे.

अर्थ ॥ २५ ॥ प० पंथने विषे । वि० वळी रहेतां । ओ० अवग्रहनी आज्ञा । अ० मागवी होय ॥ २५ ॥

मूळपाठ ॥ २५ ॥ पहिए[4] वि ओग्गहं[5] अणुन्नवेयव्वे[6] ॥ २५ ॥

भावार्थ ॥ २५ ॥ पंथने विषे रहेतां त्यां पण अवग्रहनी आज्ञा मागवी, एटले मार्गने विषे वृक्षादिकनी तथा वृक्षादिकने

---

१ H (एच) णिय°. २ Hadd (एचमां वधारे) सिया. ३ H (एचमां) से य दोवि उग्गहं ओगिण्हियव्वा. ४ P B (पीबी) वहिए, T. (टी) पहे. ५ T. हो °यव्वो. ६ H adds (एचमां वधारे) सिया.

विषे प्रथम पंथी आदिक रहेतो होय तेनी अवग्रहनीं आज्ञा मागवी ॥ २५ ॥ उपर स्थानकनी आज्ञा मागवी कही. हवे देशादिकने विषे आज्ञा मागी रहेवानो अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ २६ ॥ से० ते साधु वळी साध्वी । र० राजा । प० काळकरे । बीजानो राज्याभिषेक थयो छे । सं० प्रथमना राजानी स्थिति तुटी नथी । अ० दावो करनार भाइओना समभाग थया नथी । अ० अन्य वसता हता ते राजा प्रमुख विछेद थया नथी । अ० हजी कोइ बीजा देशना राजाए । प० राज्य लीधुं नथी । साधुनुं त्रीजुं व्रत राखवाने अर्थे । स० ते साधुने । चे० वळी तेज । ओ० आगलो अवग्रह । पु० जे पूर्वली । अ० आज्ञाए करी । व० पाछला वर्णवे सहित । चि० रहेवो केटलो काळ ते कहे छे । अ० ज्यांलगे । लं० थोडोकाल । अ० वळी । ओ० पूर्वला राजानी आज्ञाए एटले ज्यां लगे नवो राजा आवतां लगे ॥ २६ ॥

मूळपाठ ॥ २६ ॥ से [1]रज्जपरियट्टेसु संथडेसु अव्वोगडेसु अव्वोछिन्नेसु अपरपरिग्गहिएसु स च्चेव ओग्गहस्स पुव्वाणुन्नवणा चिट्ठइ अहालन्दमवि ओग्गहे ॥ २६ ॥

भावार्थ ॥ २६ ॥ ते साधु साध्वीए, राजाए काळ कर्यो ने बीजानो राज्याभिषेक कर्यो छे एम राज्यमां फेरफार थयो

1 H (एच) राय°.

छे पण हजु प्रथमना राजानी स्थिती तूटी नथी, भाइयोना भाग वेंच्या नथी, अन्य वंशना राजा विच्छेद थया नथी, हजु ते देशनुं बीजा वंशना राजाए राज्य लीधुं नथी तेने विषे साधुनुं त्रीजुं व्रत राखवाने अर्थे आगला राजानी अवग्रहनी आज्ञाए ज्यां लगे बीजो राजा राज्यपर आवे त्यां लगे रहेवुं कल्पे ॥ २६ ॥

अर्थ ॥ २७ ॥ से० ते साधु वळी साध्वी । र० राज्य । प० फेरफार थयो एटले नवो राजा गादिए बेठो । अ० पूर्वेला राजानी स्थिति तूटी छे । वो० सगा संबंधीए भाग वेंहेंची लीधा छे । वो० अन्य वंशना राजा प्रमुख विच्छेद थया छे । प० बीजा देशना राजाए । प० राज्य लीधुं छे । भि० साधुनुं । भा० त्रीजुं व्रत राखवाने । अ० अर्थे । दो० बीजीवार । पि० वळी । ओ० अवग्रहनी । अ० आज्ञा मागी रहेवुं । सि० होय ॥ २७ ॥ त्ति० एम । बे० हुं कहुं छुं ॥

मूळपाठ ॥ २७ ॥ से [1]रज्जपरियट्टेसु असंथडेसु वोगमेसु वोच्छिन्नेसु परपरिग्गहिएसु भि- क्खुभावस्स अट्ठाए दोच्चं पि ओग्गहे अणुन्नवेयव्वे सिया[2] ॥ २७ ॥ त्ति बेमि

भावार्थ ॥ २७ ॥ ते साधुए राज्यमां फेरफार थतां एटले जुनो राजा गुजरी जतां नवो राजा थयो एटला पूर्वेळा रा- जानी स्थिति तूटी, सगासंबधीए भाग वहेंची लीधा, अन्य वंशना हता ते राजा प्रमुख विच्छेद थया, बीजा राजाए राज्य

१ H (एच) राय°. २ H adds (एचमां वधारे) त्ति बेमि.

लइ लीधुं तो साधुनुं त्रीजुं व्रत राखवाने अर्थे, बीजीवार नवा राजानी आज्ञा मागवी ॥ २७ ॥ एम सुधर्मास्वामि कहे छे, जेम में महावीर देव समिपे सांभळ्युं हतुं तेम हे जंबू ? तुज प्रत्ये कहुं ॥

अर्थ ॥ ७ ॥ व० व्यवहारनो । स० सातमो । उ० उद्देसो । स० पुरो थयो ॥ ७ ॥

मूळपाठ ॥ ७ ॥ ववहारस्स सत्तमो उद्देसओ समत्तो ॥ ७ ॥

भावार्थ ॥ ७ ॥ व्यवहार सूत्रनो सातमो उद्देसो पुरो थयो ॥ ७ ॥

॥ ववहारस्स अट्ठमो उद्देसओ ॥

व्यवहारसूत्रनो आठमो उद्देसो.

अर्थ ॥ १ ॥ गा० घरने विषे । उ० रुतुबद्धकाळ । प० आषाढमास (पावस) वर्षाऋतु पहेलां अने कार्तिक चोमासु । वि० पडिकम्या पछे (पजुसण पछी) । ता० ते । गा० घर । ता० तेना । प० प्रदेश (मांहि बहार थको दूर जग्या दूर आसनने विषे) । ता० ते स्थानकना । उ० अवकाशना आंतराने विषे । ज० जे जे । से० सेज्या । सं० संथारो । ल० मळे । त० ते । त० ते । म० माहरो । ए० वळी । सि० छे । थे० स्थिवर । य० वळी । से० तेने । अ० आज्ञा दीएतो । त० ते सेज्या संथारो । ए० वळी । सि० तेनोज होय । थे० स्थिवर । य० वळी । से० तेने । नो० न । अ० आज्ञा दीएतो । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे (सज्ञायादिक) । आ० दिवस । रा० रात्रीए । से० सेजा । सं० संथारो । प० ग्रहवो ॥ १ ॥

मूळपाठ ॥ १ ॥ गाहा[1] उदू[2] पज्जोसविए. ताए गाहाए[3] ताए पएसाए ताए[4] उवासन्तराए[4] जमिणं सेज्जासंथारगं लभेज्जा, तमिणं तमिणं ममेव सिया. थेरा य से अणुजाणेज्जा, तस्सेव सिया. थेरा य से नो अणुजाणेज्जा[5], एवं से कप्पइ

---

१ H (एच) गिह. २ H (एच) उडु. ३ H (एम) गिहाए. ४ notin T. (टीमां नथी). ५ H adds (एचमां वधारे छे) नो तस्सेव सिया.

आहाराइणियाए सेज्जासंथारगं पडिग्गाहेत्तए ॥ १ ॥

भावार्थ ॥ १ ॥ आषाडमास पावस वर्षारुतु पहेलां ने कार्तिक चोमासुं पडिकम्या पछी घरने विषे, ते घरनी मांहिला के बहारला प्रदेश के दूर आसनने विषे, ते स्थानकना अवकाशना आंतराने विषे जे जे सेज्या संथारो मळे ते ते म्हारी वस्तु छे एम शिष्य कहे, पण जो गुरु तेने आज्ञा दीए तो ते सेजा संथारो प्रमुख तेने लेवा कल्पे ने जो स्थिवर ते चीजो लेवानी आज्ञा न आपे तो तेने लेवा कल्पे नहिं. एम तेने आज्ञा लीधा पछी रात्रि दीवस सेजा संथारो लेवो कल्पे ॥ १ ॥ उपर सेजा संथारो लेवानी विधि कही, हवे हळवो सेजा संथारो लेवो ते आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ २ ॥ से० ते । अ० यथायोग्य । ल० लघुकाय योग्य । से० सेजा । सं० पाट । ग० गवेषे (शोधे) । जं० जे । च० वळी । कि० कोइ समर्थ छे । ए० एक । ह० हाथे करीने । ओ० उपाडीने उपाडीने । जा० ज्यांलगे ग्रहीने । ए० एक दहाडाना पंथे (विसामे) । वा० अथवा । दु० बे दहाडाना पंथे । वा० अथवा । ति० त्रण दहाडाना पंथे । वा० अथवा मार्गे । प० वहीश (एटले गाममां न मळेतो परगामथी एक दिवसथी त्रण दिवसना पंथ थकी आणवुं कल्पे) । ए० ए । मे० माहरे । हे० शीयाळे । गि० उनाळे । भ० होशे ॥ २ ॥

मूळपाठ ॥ २ ॥ से अहालहुसगं सेज्जासंथारगं गवेसेज्जा, जं चक्किया एगेणं हत्थेणं

ओगिज्झ[1] जाव एगाहं वा दुयाहं वा तियाहं वा [2]परिवाहित्तए, एस मे हेमन्तगिम्हासु ज्झविस्सइ[3] ॥ २ ॥

भावार्थ ॥ २ ॥ ते साधु लघु हलका पाट संथारो गवेषे (शोधे) जे ते एक हाथे उपाडीने एक दहाडाना, बे दहाडाना अथवा त्रण दहाडाना पंथे (मार्गे) लइ जवा समर्थ छे एवो हलको सेजा संथारो शीयाळा उनाळा माटे मेळवे (अथवा ते गाममां न मळे तो परगामथी एकथी त्रण दिवसना पंथे करी मेळवे) ॥ २ ॥

अर्थ ॥ ३ ॥ से० ते साधु । य० वळी । अ० यथायोग्य । ल० नानो हलको । से० पाट । सं० डाभादिक संथारो । ग० गवेषे । जं० जे पाट प्रमुख । च० वळी । कि० कोइ साधु साध्वी समर्थ होय । ए० एक । ह० हाथे करी । ओ० उपाडीने । जा० ज्यांलगे । ए० एक दहाडाने पंथे २ । (एक विसामे) । अ० मार्गे । प० वही शके (एटले जो गाममांहि न मळे तो परगामथी एक दीनथी त्रण दीनने पंथ थकी आणवो कल्पे) । ए० ए पाट प्रमुख । मे० भारे । वा० वर्षाकाळने माटे । भ० काम आवशे ॥ ३ ॥

मूळपाठ ॥ ३ ॥ से य अहालहुसगं सेज्जासंथारगं गवेसेज्जा, जं चक्किया एगेणं हत्थेणं

१ H (एचमां) ओगिज्झिय २. २ Hadds (एचमां वधारे) अदू्धाणं. ३ जर्मन बुकमां आ सूत्र ३ जा पछी मुकेल छे.

ओगिज्झ[1] जाव एगाहं[2] एगाहं अद्धाणं परिवहित्तए, एस मे वासावासासु[3] भविस्सइ[4] ॥ ३ ॥

भावार्थ ॥ ३ ॥ ते साधु नानो हलको पाट संथारो गवेषे के जे एक हाथे करीने उपाडीने एक दिवस (बे दिवस, त्रण दिवस) ना पंथने विषे मार्गे वही शकवा समर्थ होय. ते पाट संथारो मारे वर्षाऋतुमां कामनो होशे. (गाममां न मळे तो बहारथी लावे) ॥ ३ ॥

अर्थ ॥ ४ ॥ से० ते साधु । अ० यथायोग्य । ल० लघु हलको । से० पाट । सं० संथारो । जा० गवेषे । जं० जे । च० वळी । कि० कोइ समर्थ होय । ए० एक । ह० हाथे करी । ओ० ग्रहीने २ । जा० ज्यांलगे । ए० एक दहाडाना पंथे । वा० अथवा । दु० बे दिवसना पंथे । वा० अथवा । ति० त्रण दिवसना पंथे । व्रा० अथवा । च० चार दिवसना पंथे । वा० अथवा । पं० पांच दिवसना पंथे । वा० वळी एटला वळी । अ० पंथ थकी आणे अथवा । प० वही शके एटले गाममां न मळे तो परगामथी आणे । ए० ए सेजा संथारो । मे० माहरे । वु० वधती । वा० वर्षाऋतु । भ० कामनो होशे ॥ ४ ॥

१ H (एचमां) ओगिज्झिय २. P without २ (पीमां (२) नथी). २ T. H (टी. एचमां) एगाहं वा दुयाहं वा तियाहं वा अ°. ३ H (एचमां) वासासु. ४ This sutra is put before 2 in G. Edition

मूळपाठ ॥ ४ ॥ से अहालहुसगं सेज्जासंथारगं जाएज्जा,[1] जं चक्किया एगेणं हत्थेणं ओगिज्झ[2] जाव एगाहं वा दुयाहं वा तियाहं वा चउयाहं वा पञ्चगाहं[3] वा अद्धाणं परिवहित्तए, एस मे वुड्ढावासासु जविस्सइ ॥ ४ ॥

भावार्थ ॥ ४ ॥ जे साधु लघु हलको जेवो पोताने जोइए तेवो पाट संथारो गवेषे जे एक हाथे करी उपाडीने एक दहाडाना, बे दहाडाना, त्रण दहाडाना, चार, पांच दहाडाना एटला दूर पंथने विषे उपाडवा समर्थ होय (अथवा गाममांथी न मळे तो परगामथी लावे) जेथी ते पाट संथारो मारे वधती वर्षारुतुमां काम आवे ॥ ४ ॥

अर्थ ॥ ५ ॥ थे० स्थिवरने। थे० स्थिवरनी। भू० भूमिकां। प० प्राप्त हुवाने एटला उपगरण मेळववा। क० कल्पे। द० दांडो। वा० अथवा। भं० भंड ते पात्रा। वा० अथवा। छ० छत्र (ते मस्तकने विषे धरवानो कपडो)। वा० अथवा। म० मात्रीयो (पेशाबनुं भाजन)। वा० अथवा। ल० लाकडी। वा० अथवा। चे० वस्त्र पछेडी। वा० अथवा। च० चर्म। वा० अथवा। च० चर्मनो। प० कटको। वा० वळी। अ० नथी। वि० विरह एटले घरनो धणी ज्यां छे त्यां। ओ० तेवा स्थानके उपली चीजो। ठ० मुकीने स्थिवर साधु। गा० गृहस्थना। कु० घेर। पि० भातपाणीने। प० अर्थे। प० घरमां पेसे। वा० अथवा। नि० नीकळे। वा० वळी। क० कल्पे। ण्हं० वळी ते साधुने। सं० भिक्षा लइने। चा० पाछो वळे ते

---

१ H (एच) गवेसेज्जा. २ H (एच) ओगिज्झिय २. ३ H (एच) पञ्चाहं वा दूरमवि अ°.

वारे जेने घेर उपगरण मुक्या छे तेनी । दो० बीजीवार । पि० वळी । ओ० आज्ञा । अ० मागीने उपगरण (वापरवा योग्य भोगवे अथवा) । प० छांडे ॥ ५ ॥

मूळपाठ ॥ ५ ॥ थेराणं थेरजूमिपत्ताणं कप्पइ दण्डए वा जण्डए वा छत्तए वा मत्तए वा लट्ठिया[1] वा[2] चेले वा[3] चम्मे[4] वा[5] चम्मपलिछेयणए वा अविरहिए ओवासे ठवेत्ता गाहावइकुलं पिण्डवायपडियाए[6] पविसित्तए वा निक्खमित्तए वा. कप्पइ ण्हं[7] संनियट्टचारीणं दोच्चं पि ओग्गहं अणुन्नवेत्ता[8] परिहरित्तए ॥ ५ ॥

भावार्थ ॥ ५ ॥ स्थिवर स्थिरवास रह्या तेने दांडो, पात्रा, छत्र (ते माथे ढांकवानुं कपडुं), (माटीनुं भाजन), मात्रीयो, लाकडी, (बेसवानी पाटली), वस्त्र (पछेडी), (पछेडीनो पडदो बांधवानी दोरी), चर्म, (चर्मनी कोथळी), चर्मनो कटको ए चीजो राखवी कल्पे. हवे स्थिवर एकला छे तो उपला उपगरण ज्यां घरनो धणी छे तेवा स्थानके मुकीने गृहस्थने घेर अन्नपाणीने अर्थे पेसे अथवा नीकळे अने भीक्षा लइने पाछा फरतां जेने घेर उपगरण मुक्यां छे तेनी बीजीवार आज्ञा मागीने ते उपगरण (भोगवे के) छांडे ॥ ५ ॥ उपर उपगरण लेवा आश्री कह्युं. हवे उपगरण लेवानी विधि कहे छे.

---

१ H (एचमां) °यं. २ Hadds (एचमां वधारे) भिसिं वा. ३ Hadds (एचमां वधारे) चेलचिलिमिलिं वा. ४ H (एच) °म्मं. ५ Hadds (एचमां वधारे) चम्मकोसं वा. ६ H (एच) भत्ताए वा पाणाए वा. ७ H (एच) से. ८ Hadds (एचमां वधारे) परिहारं.

अर्थ ॥ ६ ॥ नो० न । क० कल्पे । नि० साधु । वा० वळी । नि० साध्वीने । वा० वळी । पा० पाढीयारो । वा० अथवा । सा० सेज्यांतर । सं० संबंधी । वा० वळी । से० पाट पाटला । सं० संथारो डाभादिकनो । दो० बीजीवार । अ० वळी । ओ० अवग्रह (आज्ञा) । अ० माग्याविना । ब० बीजे स्थानके के गाम । नी० लइ जवो वळी कल्पे नहिं ॥ ६ ॥

मूळपाठ ॥ ६ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीए वा पाडिहारियं[1] वा सागारियसन्तियं वा सेज्जासंथारगं दोच्चं पि ओग्गहं अणणुन्नवेत्ता बहिया नीहरित्तए ॥६॥

भावार्थ ॥ ६ ॥ साधु अथवा साध्वीने पाढीयारा अथवा सेजांतरना थको पाट पाटला के संथारो बीजीवार मालधणीनी आज्ञा माग्याविना बीजा स्थानके के बहारगाम लइ जवो कल्पे नहिं ॥ ६ ॥ हवे केम कल्पे ते कहे छे ॥

अर्थ ॥ ७ ॥ क० कल्पे । नि० साधुने । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वळी । पा० पाढीयारो । वा० अथवा । सा० सेष्यांतर । सं० संबंधी । वा० वळी । से० पाट पाटला । सं० संथारो । दो० बीजीवार । अ० वळी । ओ० आज्ञा । अ० मागीने । ब० बहार । नी० काढवो कल्पे ॥ ७ ॥

---

१ As H. adds (एचमां वधारे) वा सागारियसन्तियं वा, so no separate sutra in put for it as in G. Edition (माटे तेनुं नवुं सूत्र जर्मन बुक मुजब मुक्युं नथी.)

मूळपाठ ॥ ७ ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा पाडिहारियं[2] वा सागारियसन्तियं वा सेज्जासंथारगं दोच्चं पि ओग्गहं अणुन्नवेत्ता बहिया नीहरित्तए ॥७॥

भावार्थ ॥ ७ ॥ साधु साध्वीने पाढीयारो ने सेजांतर थको लीधेल सेजा संथारो बीजीवार आज्ञा मागीने बहार लइ जवो कल्पे ॥ ७ ॥ उपर लेवानी विधि कही. हवे ते उपगरण पाछा सोंपे ने पाछा सोंप्या पछी वळी भोगववानी विधि कहे छे ॥

अर्थ ॥ ८ ॥ नो० न । क० कल्पे । नि० साधुने । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वळी । पा० पाढीयारो । वा० अथवा । सा० सेज्यांतर । सं० थको । वा० वळी । से० पाट । सं० संथारो । स० सर्वे पोतानो । अ० पाछो आपीने । दो० बीजीवार । अ० वळी तेनी । ओ० आज्ञा । अ० माग्या विना । अ० भोगववो न कल्पे । क० कल्पे । अ० आज्ञा मागीने ॥ ८ ॥

---

१ Instead of words "कप्पइ अणुन्नवेत्ता" at the end of sutra 6, H has a separate sutra 7. Traces of this in P B b (एच ने P B b मां ६ ठा सुत्रने छेडे "कप्पइ अणुन्नवेत्ता" ने बदले ७ मो सुत्र अलग आपेल छे). २ As H. adds (एचमां वधारे) "वा सागारियसन्तियं वा" so no separate sutra is put for it as in G. Edition (जर्मन बुकनी माफक उपला शब्दनुं नवुं सुत्र मुक्युं नथी)

मूळपाठ ॥ ८ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा पाडिहारियं[1] वा सागारियसन्तियं वा सेज्जासंथारगं सव्वप्पणा[2] अप्पिणित्ता[2] दोच्चं पि[3] ओग्गहं अणणुन्नवेत्ता अहिट्ठित्तए, कप्पइ अणुन्नवेत्ता[4] ॥ ८ ॥

भावार्थ ॥ ८ ॥ साधु साध्वीने पाडीयारो के सेज्यांतरनो थको सेजा संथारो प्रथम लीधेल ते पाछो तेमने सोंपीने बीजी वार तेमनी आज्ञा माग्या विना भोगववो न कल्पे. आज्ञा मागीने भोगवे ॥ ८ ॥ उपर पाट पाटला वगेरे आश्री कह्युं. हवे स्थानक आश्री अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ ९ ॥ नो० न । क० कल्पे । नि० साधु । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वळी । पु० प्रथमथीज । ए० वळी धर्णांनी आज्ञा माग्याविना । ओ० अवग्रह सेजा संथारो प्रमुख । ओ० ग्रहवोने । त० ते वार । प० पछी । अ० आज्ञा मागवी कल्पे नहिं ॥ ९ ॥

---

१ As H adds (एचमां वधारे) "वा सागारियसन्तियं वा" so no separate sutra is put for it as in G. Edition (जर्मन सुत्र मुजब तेथी नवुं सुत्र मुक्युं नथी.) २ H (एच) पच्चप्पिणीत्ता. ३ H adds (एचमां वधारे) तमेव. ४ Instead of these words H has a separate sutra (एचमां उपला शब्दोने बदले नीचे मुजब नवुं सुत्र छे) " कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा पाडिहारियं वा सागारियसन्तियं वा सेज्जासंथारगं पच्चप्पिणित्ता दोच्चं पि तमेव ओग्गहं अणुन्नवेत्ता अहिट्ठित्तए.

मूळपाठ ॥ ९ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा पुव्वामेव ओग्गहं ओगि-
ण्हित्ता तओ पच्छा अणुन्नवेत्तए ॥ ९ ॥

भावार्थ ॥ ९ ॥ साधु साध्वीने स्थानक सेजा संथारो (आज्ञा विना) प्रथमथीज ग्रहीने ते वार पछी आज्ञा मागवी कल्पे नहिं ॥ ९ ॥

अर्थ ॥ १० ॥ क० कल्पे । नि० साधु । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वळी । पु० प्रथमथीज । ए० वळी । ओ० स्थानक सेजा संथारा प्रमुखनी । अ० आज्ञा मागीने । त० तेवार । प० पछी । ओ० ते चीजो लेवी कल्पे ॥ १० ॥

मूळपाठ ॥ १० ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा पुव्वामेव ओग्गहं अणुन्नवेत्ता
तओ पच्छा ओगिण्हित्तए ॥ १० ॥

भावार्थ ॥ १० ॥ साधु साध्वीने स्थानक सेजा संथारो लेवानी आज्ञा मागीने तेवार पछी ते चीजो लेवी कल्पे ॥ १० ॥ उपर समुच्चय कह्युं. हवे विशेष कारण कहे छे ॥

अर्थ ॥ ११ ॥ अ० हवे । पु० वळी । ए० एम । जा० जाणे । इ० ए जिन मतने विषे । ख० निश्चे । नि० साधु । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वळी । नो० नथी । सु० मळवा सुलभ । पा० पाढीयारा । से० सेजा (स्थानक पाट पाटला) । सं० डाभादिक संथारो सुलभ मळ्यो नहीं केमके बीजा पंथीलोक स्थानक वगेरे लइ लीए तेथी बीजो न मळे ।

सि० एम । क० करीने । ए० एम । ण्हं० इत्यादिक कारणे । क० कल्पे । पु० प्रथम (एटले धणीनी आज्ञा माग्या विना) । ए० वळी । ओ० स्थानकादिक । ओ० लइने । त० तेवार । प० पछी । अ० आज्ञा ले एम करतां कदाचित सेजा संथारानो धणी कोपे ते वारे आचार्य साधुने वारे । मा० एम न करो । व० बे वाना न करो । अ० हे आर्य । व० करो तमे एटले एकतो एनी वस्ती ग्रहीने बीजो । अ० फरुस कठोर वचन भाखोछो एम न करो एम । अ० मीठे वचने करीने बन्नेने संतोष । सि० पमाडे ॥ ११ ॥

मूळपाठ ॥ ११ ॥ अह पुण एवं जाणेज्जा । इह खलु निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा नो सुलभे पाडिहारिए[1] सेज्जासंथारए त्ति कट्टु एव ण्हं कप्पइ पुव्वामेव ओग्गहं ओगिण्हित्ता तओ पच्छा अणुन्नवेत्तए. मा[2] वहउ[3] अज्जो, वइ[4] अणुलोमेणं, अणुलोमेयव्वे सिया ॥ ११[4] ॥

भावार्थ ॥ ११ ॥ हवे वळी एम जाणे जे इहां जिनमतने विषे निश्चे साधु साध्वीने स्थानक पाट पाटला डाभादिक संथारो सुलभ न मळे केमके पंथि आदिक उतरवानुं स्थानक वगेरे प्रथमथी लइ लीए जेथी एहवुं बीजुं न मळे माटे एम ते

---

१ H omits (एचमां नथी) पाडि . २ H (एचमां) मा दुहओ अज्जो वत्तियं अणु°. ३ P वयि. ४ This sutra in G. Edition is put with 10 (दसना भेगुं आ सूत्र जर्मन बुकमां छे.)

कारणे पहेला स्थानक आदिकनी धणीनी आज्ञा माग्याविना उपली चीजो लीए ने तेवार पछी धणीनी आज्ञा लीए. एम करतां कदाचित सेजा आदिकनो धणी सेज्यांतर कोपे ने साधुने सेज्यांतरने मांहोमांहि बोलाचाली थाय ते वारे आचार्य साधुने वारे ने कहे तमे एम न करो हे आर्यो ? तमे बे वाना करोछो ते एक तो एहनी वस्ती (स्थानक) ग्रही रह्या छो ने बीजुं तेने कठोर वचन कह्ो छो एम बे वाना करोमां एम मीठे वचने करी करी बन्नेने आचार्य संतोष पमाडे ॥ ११ ॥ उपर, स्थानकनो अधिकार कह्यो ते साधु गोचरी करे ने तेम करतां कोइएक उपगरण नाखी दे ते भणी हवे उपगरण नाख्यानो अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ १२ ॥ नि० साधु । णं० वळी । गा० ग्रहस्थना । कु० घरने विषे । पिं० आहारने । प० अर्थे । अ० पेसे । अ० यथायोग्य । ल० कोइएक नाना (मोटा) । उ० उपगरणनी । जा० जाति । प० पडीगइ । सि० होय (विसरी होय) । तं० ते उपगरणने । च० वळी । के० कोइएक । सा० साधर्मिक । पा० देखे । क० कल्पे । से० तेहने । सा० गृहस्थनो (छे) थको । क० एम कहीने । ग० गृहीने । ज० जीहां । ए० वळी ते । अ० मांहोमांहि । पा० देखे । त० तिहां । ए० वळी । ए० एम । व० कहे । इ० ए प्रत्यक्ष । मे० हे । अ० अहो आर्यो ? । किं० शुं कांइ । प० जाणो छो ए उपगरण तमारो छे के केहनो छे ते वार पछी । से० ते साधु साध्वी । य० वळी । व० बोले । प० हा ओळख्युं ते वारे जेहनुं छे । त० तेहने । ए० वळी । प० देवो । सि० होय । से० ते । य० वळी । व० कहे । नो० न । प० जाणीए अमे ए उपगरण केहनुं छे तो । तं० ते । नो० न । अ० पोते । प० भोगवे । नो० न । अ० अनेराने । दा० दीए । ए० एकांत जग्या । ब० घणी । फा० फासुक निर्दोष । थं० थंडिलनी जग्याए । प० परठववो । सि० होय ॥ १२ ॥

बहुसए उवगरणजाए परिब्भट्ठे सिया. तं च केइ साहम्मिए[2] पासेज्जा, कप्पइ से सागारकडं गहाय जत्थेव[3] अन्नमन्नं पासेज्जा तत्थेव एवं वएज्जा। इमे भे[4] अज्जो किं परिन्नाए? से य वएज्जा। परिन्नाए, तस्सेव पडिणिज्जाएयव्वे सिया. से य वएज्जा। नो परिन्नाए, तं नो अप्पणा परिभुञ्जेज्जा[5] नो अन्न-मन्नस्स[6] दावए. एगन्ते बहुफासुए थण्डिले[7] परिट्ठवेयव्वे सिया ॥ १२ ॥

भावार्थ ॥ १२ ॥ साधु ग्रहस्थने घेर आहारने अर्थे पेसे त्यां कोइ नानी (मोटी) उपगरणनी जाति पडी जाय जे उपगरण कोइ एक साधर्मिक साधु देखे ते साधर्मिक साधुने ग्रहस्थना थकी ते वस्तु ग्रहीने ज्यां मांहोमांहि साधु एक बीजाने देखे त्यां एम कहे हे आर्यो ? तमे आ उपगरण केहेना छे ते बाबत कांइ जाणो छो ? ते साधु कहे हा अमे ओळख्यो ए अमारो उपगरण छे तो ते उपगरण तेने आपे, जो ते एम कहेके ए कहेनो छे ते अमे जाणता नथी तो ते उपगरणनो लाव-नार साधु पोते ते न भोगवे तेमज अनेरा साधुने दीए नहीं पण एकांत घणी फासुक (निर्दोष) थंडीलनी जग्याए (प्रदेश

१ H omits (एचमां नथी) णं. २ H (एच) °म्मिया॰ ३ H adds (एचमां वधारे) ते. ४ H (एच) इमं ते. ५ H (एच) °भुञ्जए. ६ H (एच) अन्नेसिं. ७ H (एच) पदेसे पडिलेहित्ता परि°.

पडिलेहीने) परठवे ॥ १२ ॥ एतो उपगरण विसरी जवानुं गौचरी गया आश्री कह्युं. तेतो सज्झाय पण करे ते भणी इहां सज्झायनी भूमिकाने विषे कोइ उपगरण विसरी जाय ते आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ १३ ॥ नि० साधुने । णं० वळी । ब० (गामादिक) बाहार । वि० वियार । भू० भूमिमांथी । वा० अथवा । वि० विहार । भू० भूमिमांथी । वा० वळी । नि० नीकळतां थकां । अ० यथा योग्य । ल० लघु । उ० उपगरणनी । जा० जाति । प० विसारेल । सि० होय । तं० ते । च० वळी । के० कोइ एक । सा० साधर्मिक साधु । पा० देखे । क० कल्पे । से० तेने । सा० गृहस्थ । क० थकुं । ग० ग्रहीने । ज० ज्यां । ए० वळी ते । अ० मांहोमांहि । पा० देखे । त० त्यां । ए० वळी । ए० एम । व० कहे । इ० ए प्रत्यक्ष । भे० हे । अ० आर्य ? । किं० शुं कोइ । प० जाणो छो के आ उपगरण केनो छे । से० ते । य० वळी । व० कहे । प० हा ओळख्यो । त० ते जेहनो होय तेहने । ए० वळी । प० देवो । सि० होय । से० ते । य० वळी । व० कहे । नो० न । प० जाणीए ए केहनो छे तो । तं० ते । नो० न । अ० पोते लावनार । प० भोगवे नहिं । नो० न । अ० अनेराने वळी । दा० दीए । ए० एकांत । ब० घणी । फा० निर्दोष । थं० थंडीलनी जग्याए । प० परठववो । सि० होय ॥ १३ ॥

मूळपाठ ॥ १३ ॥ निग्गन्थस्स णं[1] बहिया वियारभूमिं वा विहारभूमिं वा निक्खन्तस्स अहालहुसए उवगरणजाए परिब्भट्ठे सिया. तं च केइ साहम्मिए[2] पासेज्जा,

1 H omits (एचमां नथी) णं. 2 H (एच) म्मिया.

कप्पइ से सागारकडं गहाय जत्थेव[1] अन्नमन्नं पासेज्जा तत्थेव एवं वएज्जा। इमे भे[2] अज्जो किं परिन्नाए? से य वएज्जा। परिन्नाए, तस्सेव पडिणिज्जाएयव्वे सिया. से य वएज्जा। नो परिन्नाए, तं नो अप्पणा परिभुञ्जेज्जा[3] नो अन्नमन्नस्स[4] दावए. एगन्ते बहु फासुए थण्डिले[5] परिट्ठवेयव्वे सिया ॥ १३ ॥

भावार्थ ॥ १३ ॥ साधु बहार वियार भूमीके विहार भूमीने विषे निकळता थका कोइ लघु उपगरणनी जाती विसरी जाय ते चीजने कोइ साधर्मिक साधु देखे तो ग्रहस्थना थकी ते चीज लेवी कल्पे. पछी ज्यां मांहोमांही साधु एकबीजाने देखे त्यां एम कहे अहो आर्यो? आ उपगरण तमारो छे? जो ते एम कहे के ते उपगरण ओळख्यो तो ते जेहनो होय तेने सोंपी दीए. जो ते एम कहे के अमे जाणता नथी जे ए कहेनो छे तो ते उपगरणनो लावनार पोते भोगवे नहिं, बीजा साधुने आपे नहिं, पण एकांते घणी निर्दोष थंडिलनी जग्याए (पुंजीने) परठवे ॥ १३ ॥ ते साधु साध्वी तो विहार करे ते भणी विहार करतां उपगरण पडे ते अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ १४ ॥ नि० साधुने । णं० वळी । गा० एक गामथी । गा० बीजे गाम । दू० विचरतां थकां । अ० अनेरो कोइ । उ० उपगरण । जा० जाती । प० विसरी । सि० जाय । तं० ते उपगरण । च० वळी । के० कोइ । सा० साधर्मिक साधु ।

---

१ H adds (एचमां वधारे) ते. २ H (एच) ते. ३ H (एच) °भुञ्जए. ४ H (एच) अन्नेहिं. ५ H (एचमां) पदेसे पडिलेहित्ता परि°.

पा० देखे । क० कल्पे । से० ते वस्तु । सा० गृहस्थ । क० थकी जाणीने तेनी आज्ञा मागीने । ग० ग्रहे । दू० घणे दूर वेगळे । ए० वळी । अ० मार्गे । प० जाय । ज० ज्यां । ए० वळी । अ० मांहोमांहि । पा० देखे । त० त्यां । ए० वळी । ए० एह-वुं । व० कहे । इ० ए । भे० हे । अ० आर्यो आ उपगरण कोनुं छे ते बाबत । किं० शुं । प० जाणो छो । से० ते । य० वळी । व० कहे । प० हा जाणुं छुं तो । त० ते । ए० वळी । प० तेने आपवुं । सि० होय । से० ते । य० वळी । व० कहे । नो० न । प० जाणीए ते उपगरण केनो छे । तं० ते । नो० न । अ० पोते । प० भोगवे । नो० न । अ० अनेराने । दा० दीए । ए० एकांते । ब० घणी । फा० निर्दोष । थं० थंडीले । प० परठववुं । सि० होय ॥ १४ ॥

मूळपाठ ॥ १४ ॥ निग्गन्थस्स णं[1] गामाणुगामं दूइज्जमाणस्स अन्नयरे उवगरणजाए प-रिब्भट्ठे सिया. तं च केइ साहम्मिए पासेज्जा, कप्पइ से सागारकडं गहाय दूर-मेवयद्धाणं[2] परिवहित्तए. जत्थेव अन्नमन्नं पासेज्जा, तत्थेव एवं वएज्जा । इमे भे[3] अज्जो किं परिन्नाए ? से य वएज्जा । परिन्नाए, तस्सेव पडिणिज्जाएयव्वे सिया. से य वएज्जा । नो परिन्नाए, तं नो अप्पणा परिभुञ्जेज्जा[4] नो अन्नमन्नस्स[5] दा-वए. एगन्ते बहुफासुए थण्डिले[6] परिट्ठवेयव्वे सिया ॥ १४ ॥

---

१ H omits (एचमां नथी) णं. २ H (एच) दूरमवि अ°. ३ H (एच) ते. ४ H (एच) °भुञ्जए. ५ H (एच) अन्नेहिं. ६ H (एच) पएसे पडिलेहित्ता परि°.

भावार्थ ॥ १४ ॥ साधु एक गामथी बीजे गाम विचरतां थकां कोइ उपगरण विसरी जाय तेने कोइ साधु देखे तो गृहस्थ थकुं ते उपगरण तेने लेवुं कल्पे, पछी दूर मार्गे जाय ने ज्यां बीजा साधुने देखे ते वखते एम कहे के, हे आर्यो ? आ उपगरण तमारो छे ? ते साधु एम कहे के अमारो छे तो तेमने दीए. ते साधु एम कहे के अमारो नथी तो ते उपगरण लावनार साधु पोते न भोगवे तेम अनेराने पण ते उपगरण दीए नहिं पण एकांत घणी निर्दोष थंडीलनी जग्याए (पूंजीने) परठवे ॥ १४ ॥ हवे साधुने मर्यादाथी अधिक उपगरण लाववानो अधिकार कहे छे.

अर्थ ॥ १५ ॥ क० कल्पे । नि० साधुने । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वली । अ० अधिको । प० पात्रो इहां पात्राना शब्द आदि दइने वस्त्रादिक उपगरण जाणवा जुओ निसीथ सूत्रनो १८ मो उदेसो । अ० मांहोमांहि । अ० अर्थे । धा० राखवा । वा० अथवा । प० ग्रहवा । वा० वली । सो० अमुक साध्वीनुं नाम लइ तेवा । वा० णं० वली । धा० आपशुं अथवा । अ० हुं पोतेज । वा० णं० वली । धा० राखीश एम करीने राख्युं छे पण समुच्चय लीधुं नथी ते भणी हवे इहां विधि कहे छे । अ० अनेराने । वा० णं० वली । धा० आपशुं । नो० न । से० तेने साधु साध्वीने । क० कल्पे । ते० तेहने जेने अर्थ लीधो छे । अ० विना । पु० पुछे । अ० विना । आ० निमंत्रये एटले निमंत्र्यां विना । अ० मांहोमांहि । दा० देवो । वा० अथवा । अ० विशेषे देवो न कल्पे । वा० वली । क० कल्पे । से० ते साधुसाध्वीने । ते० जेने निमित्ते लीधुं छे तेने । आ० पूछीने । आ० आमंत्रीने । अ० मांहोमांहि । दा० अनेराने देवो । वा० अथवा । अ० विशेषे देवो । वा० वली ॥ १५ ॥

मूळपाठ ॥ १५ ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा अइरेगपडिग्गहं अन्नमन्नस्स

अद्धाए धारेत्तए[1] वा परिग्गहित्तए वा सो वा णं धारेस्सइ अहं वा णं धारेस्सामि अन्नो[2] वा णं धारेस्सइ. नो से कप्पइ ते अणापुच्छिय अणामन्तिय अन्नमन्नेसिं दाउं वा अणुप्पयाउं वा. कप्पइ से ते आपुच्छिय आमन्तिय अन्नमन्नेसिं दाउं वा अणुप्पयाउं वा ॥ १५ ॥

भावार्थ ॥ १५ ॥ साधु साध्वीने अधिको पात्र आदि दइने वस्त्रादिक उपगरण निसीथ सूत्रना १८ मां उद्देसा मुजब मांहोमांहि एक बीजाने अर्थे लइ घणा दूर मार्गे जावुं कल्पे, ते चीज अमुक साध्वीनुं नाम लइने तेने आपशुं अथवा हुं पोतेज राखीश अथवा अनेराने आपशुं एम करीने लीधी पण समुच्चय लीधी नथी तो ते चीज बीजाने आपवानी विधि कहे छे, जेने माटे ते चीज लीधी छे तेने पूछया विना अने तेने निमंत्रण कर्याविना मांहोमांहि देवी के विशेषे देवी कल्पे नहिं, पण जेने माटे लीधी छे तेने पूछी आमंत्रीने मांहोमांहि अनेराने ते चीज देवी के विशेषे देवी कल्पे ॥ १५ ॥ उपर उपगरण आश्री कह्युं ते तो आहार करे. ते भणी इहां आहारनी विधि आश्री अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ १६ ॥ अ० आठ । कु० (कुर्कट) कुकडीना । अं. अंडा (इंडा) दिक । प्प० प्रमाण । ए० एहवा एटले जे कवळ (कोळीआ) मुखमांहि आवे एहवा । क० कवळनो जे । आ० आहार । आ० करतो (लइने) श्रमण । नि० निग्रंथ

१ H (एचमां) ०ट्ठाए दूरमवि अद्धाणं परिवहित्तए. २ H (एच) अन्ने.

३२ कवल आहारनी अपेक्षाए ८ कवल ते । अ० अल्प । आ० आहारी भगवंते कह्या । बा० १२ । कु० कुकडीना । अं० इडां । प्प० प्रमाण । ए० एहवा कोळीया जे मुखमांहि आवे एहवा । क० कवळ लइ । आ० आहार जे । आ० लीए तेने श्रमण । नि० निग्रंथने । अ० अर्ध माठेरी । ओ० उणोदरी कही । ३२ कवल आहारनी अपेक्षाए । सो० १६ । कु० कुक-डीना । अं० इडां । प्प० प्रमाण । ए० एहवा जे कोळीया मुखमां आवे एहवा १६ । क० कवळ । आ० आहार । आ० लीए एटले आहारतो थको श्रमण । नि० निग्रंथ । दु० बे भाग प्राप्त उणोदरी जाणवी । च० २४ । कु० कुकडीना । अं० इंडा । प्प० प्रमाणे । ए० एहवा जे कवळ मुखमांहे आवे । क० एहवो कवळ । आ० आहार । आ० लीए आहारतां थका । नि० साधुने । ओ० उणोदरी कहीए । ए० ३१ । कु० कुकडीना । अं० इडां । प्प० प्रमाण । ए० जेहवा । क० कवळ । आ० आहार । आ० करतो । नि० साधुने । किं० कांइ । उ० उणी । ओ० उणोदरी कहेवी । ब० ३२ । कु० कुकडीना । अं० इंडा । प्प० प्रमाण । ए० जेहवा । क० कवल । आ० आहार । आ० करतो श्रमण । नि० निग्रंथने । प० प्रमाण । प० प्राप्त आहार होय । ए० ए । ए० एक । वि० पण । क० कवल । ऊ० उणो । आ० आहार । आ० आहारतो थको । स० श्रमण । नि० निग्रंथने । नो० नहीं । प० प्रकाम रस । भो० भुक्त । त्ति० वळी । व० करतो । सि० थको एहवो अत्यंत आहारी न कहीए । उणोदरी कहीए ॥ १६ ॥ त्ति० एम । बे० हुं कहुं छुं ॥

मूळपाठ ॥ १६ ॥ अट्ठ [1]कुक्कुडिअण्डगप्पमाणमेत्ते कवले आहारं आहारेमाणे निग्गन्थे[2]

---

१ H always (एचमां हमेशां) कुक्कुड. २ H always (एचमां हमेशां) समणे नि॰.

अप्पाहारे. बारस[1] कुक्कुडिअण्डगप्पमाणमेत्ते कवले आहारं आहारेमाणे निग्गन्थे अवड्ढोमोयरिया. सोलस कुक्कुडिअण्डगप्पमाणमेत्ते कवले आहारं आहारेमाणे निग्गन्थे दुभागपत्ते. चउवीसं कुक्कुडिअण्डगप्पमाणमेत्ते कवले आहारं आहारेमाणे निग्गन्थे ओमोयरिया[2]. एगतीसं[3] कुक्कुडिअण्डगप्पमाणमेत्ते कवले आहारं आहारेमाणे निग्गन्थे किंचूणोमोयरिया. बत्तीसं कुक्कुडिअण्डगप्पमाणमेत्ते कवले आहारं आहारेमाणे निग्गन्थे पमाणपत्ते. एत्तो एगेण वि कवलेणं[4] ऊणगं आहारं आहारेमाणे समणे निग्गन्थे नोपकामभोइ[5] त्ति वत्तव्वं सिया ॥ १६ ॥ त्ति बेमि[6]

भावार्थ ॥ १६ ॥ कुकडीना इंडाना जेवडा आठ कोळीया एटले आठ कवल आहार जे श्रमण साधु करे तेने भगवंते अल्प आहारी कह्या. उपर मुजब १२ कोळीयानो आहार करनार साधुने भगवंते अर्ध माठेरी उणोदरि कही. उपर मुजब १६

---

१ H (एच) दुवालस. २ H (एच) पत्तोमोयरिया. ३ एग° to किंचू° not in H (एचमां "एग"° थी "किंचू"° सुधी नथी). ४ H (एच) घासेणं. ५ H (एचमां) पकामरसभोई. ६ H adds (एचमां वधारे) त्ति बेमि.

कवल आहार करनार साधुने बे भागे उणोदरी कही. २४ कवल आहारी साधुने उणोदरी कही, ३१ कवल आहारी साधुने कांइ उणी उणोदरी कही ने ३२ कवल आहारीने प्रमाण प्राप्त आहारी कह्या. एम एक कवळ जेटलो उणोदरी करनार साधुने प्रकाम रस भुक्त न कहीए एटले अत्यंत आहारी न कहीए, उणोदरी कहीए ॥ १६ ॥ एम हु कहुं छुं ॥

अर्थ ॥ ८ ॥ व० व्यवहार सूत्रनो । अ० आठमो । उ० उद्देसो । स० पुरो थयो ॥ ८ ॥

मूळपाठ ॥ ८ ॥ ववहारस्स अट्ठमो उद्देसओ समत्तो ॥ ८ ॥

भावार्थ ॥ ८ ॥ व्यवहारसूत्रनो आठमो उद्देसो पुरो थयो ॥ ८ ॥

॥ ववहारस्स नवमो उद्देसओ ॥

व्यवहारसूत्रनो नवमो उद्देसो

अर्थ ॥ १ ॥ सा० सेज्यांतरनो । आ० परोणो । अं० मांहे । व० धर (घरमांहे) । भुं० जमतो होय । नि० परोणाने अर्थे आहार नीपजाव्यो छे ते । नि० आहार सेजांतर परोणाने दीए । ते परोणो जमीने बाकी वधेल आहार । पा० पाढी-यारो । त० तेने । दा० दीए । नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवो ॥ १ ॥

मूळपाठ ॥ १ ॥ सारियस्स[1] आएसे अन्तो वगडाए भुञ्जइ निट्ठिए निसट्ठे[2] पाडिहारिए, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ १ ॥

भावार्थ ॥ १ ॥ सेजांतरनो परोणो घरमांहे जमतो होय ते परोणा माटे आहारपाणी नीपजाव्युं छे ते आहार सेजांतर परोणाने दीए, परोणो जमीने बाकी वधेल आहार पाढीयारो सेजांतरने दीए, ते आहार साधुने सेजांतर वहोरावे तो कल्पे नहि केमके ते आहार सेजांतरने परोणाए पाढीयारो आप्यो छे ॥ १ ॥

अर्थ ॥ २ ॥ सा० सेजांतरना । आ० मेमान । अं० मांहि । व० घरमांहि । भुं० जमे । नि० ते मेमानने अर्थे आहार

---

१ T. H. have सागरि॰ always in sutras 1 & 30 (१ थी ३० सुधीना सूत्रमां टी. ने एचमां हमेशा "सागरि॰" पाठ छे. २ H alweys (एचमां हमेशां) णिसिट्ठे.

नीपजावीने । नि० सेजांतरे मेमानने जमवा ते आहार दीधो । अ० अ । पा० पाढीयारो दीधो एटले मेमानने जमतां जे आहार उगरे ते आहार तमारो एटले सेजांतरनो छे एम कहीने दीधो ते अपाढीयारो आहार । ते आहार । त० साधुने । दा० दीएतो । ए० एम । से० ते साधु साध्वीने । क० कल्पे । प० लेवो ॥ २ ॥

मूळपाठ ॥ २ ॥ सारियस्स आएसे अन्तो वगडाए भुंजइ निट्ठिए निसट्ठे अपाडिहारिए, तम्हा दावए, एवं से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ २ ॥

भावार्थ ॥ २ ॥ सेजांतरनो मेमान घरमांहि जम्यो तेने अर्थे आहार नीपजाव्यो छे ते आहार सेजांतरे मेमानने जमवा आप्यो. जमता जे आहार उगरे ते तमारो एटले सेजांतरनो छे एम करीने आप्यो ते अपाढीयारो आहार सेजांतर साधुने आपे तो साधु साध्वीने लेवो कल्पे ॥ २ ॥

अर्थ ॥ ३ ॥ सा० सेजांतरनो । आ० मेमान । बा० बाहार । व० घर बाहार । भुं० जमतो होय । नि० ते मेमान माटे आहार नींपजावीने । नि० ते मेमानने आहार सेजांतरे दीधो होय । पा० वधेल आहार मेमाने सेजांतरने पाढीयारो आप्यो होय । तं० ते सेज्यांतरे । दा० देतां थका । नो० न । से० ते साधु साध्वीने । क० कल्पे । प० लेवो ॥ ३ ॥

मूळपाठ ॥ ३ ॥ सारियस्स आएसे बाहिं वगडाए भुंजइ निट्ठिए निसट्ठे पाडिहारिए, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ ३ ॥

भावार्थ ॥ ३ ॥ सेजांतरनो मेमान तेना घर बाहार जमतो होय तेने माटे सेजांतरे आहार नीपजावी मेमानने आप्यो तेमांथी जमतां वधेल आहार मेमाने पाढीयारो एटले पोता थको सेजांतरने दीए तो साधुने सेजांतर देता थकां साधुए लेवो कल्पे नहिं ॥ ३ ॥

अर्थ ॥ ४ ॥ सा० सेजांतरनो । आ० मेमान । बा० बाहार । व० घरबाहार । भुं० जमतो होय । नि० ते मेमान अर्थे आहार नीपजाव्यो । नि० मेमानने जमवा दीधो । अ० अ । पा० पाढीयारो होय एटले जमतां वध्यो ते आहार मेमान सेजां· तरने तमारो छे तमारी मरजीमां आवे तेम करो एम कही आपे । त० तेमांथी । दा० दीए । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । प० लेवो ॥ ४ ॥

मूळपाठ ॥ ४ ॥ सारियस्स आएसे बाहिं वगडाए भुञ्जइ निट्ठिए निसट्ठे अपाडिहारिए, तम्हा दावए, एवं से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ ४ ॥

भावार्थ ॥ ४ ॥ सेजांतरनो मेमान घरबहार जमतो होय तेना माटे आहार निपजाव्यो ते मेमान जम्यो, जमतां उगरो आहार अपाढीयारो एटले पोता थको न राखता सेजांतरने आप्यो, ते आहार साधुने दीए तो साधुने लेवो कल्पे ॥४॥ उपर मेमानना चार सूत्र कह्यां तेना घरमां दास प्रमुख छे ते भणी इहां दास प्रमुखनो अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ ५ ॥ सा० सेजांतरना । दा० दास । वा० अथवा । पे० नफर । वा० अथवा । भ० चाकर । वा० अथवा । भ० भातपाणी आपीने कार्य करावे । वा० वळी । अं० अंदर । व० घरमांहि । भुं० जमता होय । नि० तेमने अर्थे आहार

नीपजावीने । नि० आहार जमवा दीधो होय । पा० ते आहार पाढीयारो छे एटले नोकर थको छे । तं० ते साधुने । दा० दीए तो एम । नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवो ॥ ५ ॥

मूळपाठ ॥ ५ ॥ सारियस्स दासे वा[1] वेसे[2] वा भयए वा भइन्नए[3] वा अन्तो वगडाए भुञ्जइ निट्ठिए निसट्ठे पाडिहारिए, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥५॥

भावार्थ ॥ ५ ॥ सेजांतरना दास, नफर, चाकर भात पाणी अर्थे काम करनार नोकर घरमां जमता होय तेमने अर्थे आहार नीपजावी तेमने दीधो होय, जमता आहार वधे ते नोकर थको पाढीयारो होय ते साधुने आपे तो ते साधुने लेवो कल्पे नहिं ॥ ६ ॥

अर्थ ॥ ६ ॥ सा० सेजांतरना । दा० दास । वा० अथवा । वे० नफर । वा० अथवा । भ० चाकर । वा० अथवा । भ० भातपाणी दइ कार्य करावे ते नोकर । वा० वळी । अं० अंदर । घ० घरमां । भुं० जमतो होय । नि० तेमने माटे आहार नीपजावीने । नि० तेमने जमवा दीधो । अ० अ । पा० पाढीयारो होय एटले नोकर थको न होय । त० तेमांथी साधुने । दा० आपे तो । ए० एम । से० ते साधु साध्वीने । क० कल्पे । प० लेवो ॥ ६ ॥

---

१ H always (एचमां हमेशां) इ वा. २ b H always (बी. एचमां हमेशां) पेसे. ३ H (एचमां) भाइण.

मूळपाठ ॥ ६ ॥ सारियस्स दासे वा वेसे वा [1]भयए वा भइन्नए वा अन्तो वगडाए भुञ्जइ
निट्ठिए निसट्ठे अपाडिहारिए, तम्हा दावए, एवं से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥६॥

भावार्थ ॥ ६ ॥ सेजांतरना दास, नफर, चाकर, नोकर, घरमां जमता होय तेमने काजे आहार निपजाव्यो ते आहार तेमने जमवा आप्यो ने जमतां वधेल आहार अपाढीयारो नोकरोए सेजांतरने आप्यो ते आहार सेजांतर साधुने आपे तो साधुने लेवो कल्पे ॥ ६ ॥

अर्थ ॥ ७ ॥ सा० सेजांतरना । दा० दास । वा० अथवा । वे० नफर (परदेश जाय ते) । वा० अथवा । भ० चाकर (गुलाम) । वा० अथवा । भ० भात पाणीने अर्थे चाकरी करे तेवा चाकर । वा० वळी । बा० बहार । व० घर बहार । भुं० जमतो होय । नि० तेमने निमित्ते आहार निपजावी । नि० तेमने दीधो छे । पा० ते आहार जमतां वधेल नोकरोए सेजांतरने पाढीयारो एटले पोता थको आप्यो होय तेमांथी । त० तेने (साधुने) । दा० दीए तो । नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवो ॥ ७ ॥

मूळपाठ ॥ ७ ॥ सारियस्स दासे वा वेसे वा भयए वा भइन्नए वा बाहिं वगडाए भुञ्जइ
निट्ठिए निसट्ठे पाडिहारिए, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ ७ ॥

---

१ H (एच) भतिण. २ H (एच) भईणी.

भावार्थ ॥ ७ ॥ सेजांतरना दास, नफर, चाकर, नोकर घर बहार जमता होय तेमने अर्थे आहार निपजाव्यो होय ते तेमने जमवा दीधो पछी जमतां वध्यो ते चाकर थको पाढीयारो सेजांतरने आप्यो होय तो ते आहार साधुने सेजांतर वहोरावे तो साधुने तेवो पाढीयारो आहार लेवो कल्पे नहिं ॥ ७ ॥

अर्थ ॥ ८ ॥ सा० सेज्जांतरना । दा० दास । वा० अथवा । वे० नफर । वा० अथवा । भ० चाकर । वा० अथवा । भ० नोकर । वा० वळी । बा० बहार । व० घर बाहार । भुं० जमता होय । नि० तेमने काजे आहार नीपजावी । नि० आहार जमवा दीधो ते आहार । अ० अ । पा० पाढीयारो आप्यो होय एटले नोकर थको राख्यो न होय ते आहारमांथी । त० साधुने । दा० देतां थकां । ए० एम । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवो ॥ ८ ॥

मूळपाठ ॥ ८ ॥ सारियस्स दासे वा वेसे वा जयए वा भइन्नए[1] वा बाहिं वगफाए भुञ्जइ निट्ठिए निसट्ठे अपाडिहारिए, तम्हा दावए, एवं से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥८॥

भावार्थ ॥ ८ ॥ सेजांतरना दास नफर चाकर नोकर घर बाहार जमता होय तेमने निमित्ते आहार निपजावी तेमने दीधो होय ते तेमना जमतां वध्यो ते अपाढीयारो चाकरे सेजांतरने आप्यो होय ने पोता थको राख्यो न होय ते आहार सेजांतर साधुने वहोरावे तो साधुने ते आहार लेवो कल्पे ॥ ८ ॥ उपर दास प्रमुखनो अधिकार कह्यो हवे स्वजनादिक आश्री चार सूत्र कहे छे ॥

---

१ H (एच) भगिणि.

अर्थ ॥ ९ ॥ सा० सेजांतरना । ना० स्वजन नातीला । सि० छे । सा० सेजांतरना । ए० एकज । व० घरमां । अं० अंदर सेजांतरना घरमांहि । ए० एकज । प० घरनो चुलानो । सा० सेजांतरथी । च० वळी । उ० पोतानी आजीविका करे छे । त० तेमांथी । दा० दीए तो । नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवो केमके ते पिंडमां सेजांतरनो अंश छे माटे ॥ ९ ॥

मूळपाठ ॥ ९ ॥ सारियनायए[1] सिया सारियस्स एगवगडाए अन्तो[2] एगपयाए सारियं चोवजीवइ[3], तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ ९ ॥

भावार्थ ॥ ९ ॥ सेजांतरना स्वजन (नातीला) होय, सेजांतरना एक घरमां, सेजांतरना घरमां एकज चुलानो, सेजांतरनुं जळ (पाणी) प्रमुख ले छे तेथी सेजांतरने लीधे आजीविका करे छे तेमना आहार मांहेलो आहार दीए तो साधुने लेवो कल्पे नहिं केमके सेजांतरनो पिंड छे माटे ॥ ९ ॥

अर्थ ॥ १० ॥ सा० सेजांतरना । ना० स्वजन तथा नातिला । सि० होय । सा० सेजांतरना । ए० एकज । व० घरमांहि । अं० मांहि सेजांतरना-घरमांहि । अ० जुदा जुदा । प० पचवाना (रांधवाना) चुलाने विषे रांधी भोजन जमे छे । सा० सेजांतरनो जळ प्रमुख लइ । च० वळी । उ० आजीविका करे छे । त० तेमांथी । दा० दीए तो । नो० न । से० ते

१ H always (एचमां हमेशां) सागारियस्स णायए. २ H always (एचमां हमेशां) सागारियस्स after अन्तो and (अने) बाहिं (पछी). ३ T. H always (टी. एचमां हमेशां) च उव°

साधुने । क० कल्पे । प० आहार लेवो न कल्पे ॥ १० ॥

मूळपाठ ॥ १० ॥ सारियनायए सिया सारियस्स एगवगडाए अन्तो अभिनिपयाए सारियं चोवजीवइ, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ १० ॥

भावार्थ ॥ १० ॥ सेज्यांतरना स्वजन तथा न्यातिला होय ते सेज्यांतरना एकज घरमांहि सेज्यांतरनाज घरमांहि जुदा जुदा रांधवाना चूलाने विषे रांधीने जमे छे, सेज्यांतरनुं पाणी प्रमुख लइ पोतानी आजीविका करे छे तेमांथी उगरेल आहार दीए तो साधुने लेवो कल्पे नहिं ॥ १० ॥

अर्थ ॥ ११ ॥ सा० सेज्यांतरना । ना० स्वजन नातिला । सि० होय । सा० सेज्यांतरना । ए० एक । व० घरमांहि । बा० बहार । सेज्यांतरना घरनी बाहार । ए० एक । प० चुले रांधी जमे छे । सा० सेज्यांतरना । च० वळी । उ० आहार पाणी उपर जीवे छे । त० तेमांथी । दा० दीएतो । नो० न । से० साधुने । क० कल्पे । प० लेवो ॥ ११ ॥

मूळपाठ ॥ ११ ॥ सारियनायए सिया सारियस्स एगवगडाए बाहिं एगपयाए सारियं चोवजीवइ, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ ११ ॥

भावार्थ ॥ ११ ॥ सेजांतरना सगा संबंधी होय, सेजांतरना एक घर मांहे सेजांतरना घर बाहार एक चूले रांधीने जमे छे ने सेजांतरना आहार उपर आजीविका चाले छे जेथी ते आहारमांथी साधुने आहार आपे तो तेने कल्पे नहिं ॥ ११ ॥

अर्थ ॥ १२ ॥ सा० सेज्यांतरना । ना० स्वजननातीला । सि० होय । सा० सेजांतर संबंधी । ए० एक । व० घर मांहे । बा० बहार सेज्यांतरना रसोइना घरथी बहार । अ० जुदा जुदा । प० रांधवाना चूला होय पण । सा० सेजांतरना आहार जल उपर । च० वळी । उ० आजीविका करे छे । त० तेमांथी । दा० दीए तो । नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० आहार लेवो ॥ १२ ॥

मूळपाठ ॥ १२ ॥ सारियनायए सिया सारियस्स एगवगडाए बाहिं अभिनिपयाए सारियं चोवजीवइ, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ १२ ॥

भावार्थ ॥ १२ ॥ सेजांतरना स्वजन होय, सेजांतरना एक घरनी बहार जुदा जुदा चूला होय पण सेजांतरना आहार पाणी उपर आजीविका चलावे तेमांथी साधुने आपे तो ते साधुने आहार लेवो कल्पे नहिं ॥ १२ ॥ उपर एक घर आश्री कह्युं. हवे जूदा जूदा घर आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ १३ ॥ सा० सेजांतरना । ना० सगा । सि० होय । सा० सेजांतरना । अ० जुदा जुदा । व० घरने विषे पण । ए० एक । दु० बारणुं छे । ए० एकज । नि० निकळवानुं । प० एकज पेसवानो मार्ग छे । अं० मांहे सेजांतरना घर मांहे । ए० एक । प० रांधवानो चूलो छे । सा० सेज्यांतरनो जळ प्रमुख मळे छे । च० वळी तेणे करी । उ० आजीविका करे छे । त० तेमांथी । दा० आहार आपे तो । नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० आहार लेवो ॥ १३ ॥

मूळपाठ ॥ १३ ॥ सारियनायए सिया सारियस्स अजिनिव्वगमाए एगदुवाराए एगनिक्ख- मणपवेसाए अन्तो एगपयाए सारियं चोवजीवइ, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पमिगाहेत्तए ॥ १३ ॥

भावार्थ ॥ १३ ॥ सेजांतरना सगां होय, सेज्यांतरना जुदा जुदा घरने विषे एक बारणुं छे, एकज नीकळवानो तथा एकज पेसवानो मार्ग छे, सेजांतरना घरमांहि रांधवानो एकज चूलो छे ने सेजांतरना उपर जेनी आजीविका छे तेमांथी आपे तो ते साधुने आहार वोहोरवो कल्पे नहिं ॥ १३ ॥

अर्थ ॥ १४ ॥ सा० सेजांतरना । ना० स्वजन नातिला । सि० होय । सा० सेजांतरना । अ० जुदा जुदा । व० घरने विषे । ए० एक । दु० बारणुं छे । ए० एक । नि० निकळवानो । प० पेसवानो मार्ग छे । अं० मांहि सेजांतरना घर मांहि । अ० जुदा जुदा । प० रांधवाना चुला छे । सा० सेजांतरना उपर । च० वळी । उ० तेनी आजीविका छे । त० तेमांथी । दा० आपेतो । नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवी ॥ १४ ॥

मूळपाठ ॥ १४ ॥ सारियनायए सिया सारियस्स अभिनिव्वगमाए एगदुवाराए एगनि- क्खमणपवेसाए अन्तो अजिनिपयाए सारियं चोवजीवइ, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पमिगाहेत्तए ॥ १४ ॥

भावार्थ ॥ १४ ॥ सेजांतरना सगा होय, सेजांतरना जुदा जुदा घरने विषे एक दरवाजो छे, एक नीकळवा पेसवानो मार्ग छे, सेजांतरना घरमां जूदा जूदा रांधवाना चूला छे ने सेजांतरना उपर जे सगानी आजीविका चाले छे तेमांथी आहार आपे तो साधुने लेवो कल्पे नहिं ॥ १४ ॥

अर्थ ॥ १५ ॥ सा० सेजांतरना । ना० स्वजन । सि० होय । सा० सेजांतरना । अ० जुदा जुदा । व० घरने विषे । ए० एक । दु० बारणांने विषे । ए० एक । नि० नीकळवा । प० पेसवानो मार्ग छे । बा० बाहार सेजांतरनो । ए० एकज । प० रांधवानो चुलो छे । सा० सेजांतर । च० वळी उपर । उ० जेनी आजीविका छे । त० तेमांथी । दा० दीए तो । नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे आहार । प० लेवो ॥ १५ ॥

मूळपाठ ॥ १५ ॥ सारियनायए सिया सारियस्स अजिनिव्वगरूाए एगदुवाराए एगनिक्खमणपवेसाए बाहिं एगपयाए सारियं चोवजीवइ, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ १५ ॥

भावार्थ ॥ १५ ॥ सेजांतरना स्वजन होय सेजांतरना जुदा जुदा घर मांहे एक बारणुं छे, एकज नीकळवा पेसवानो मार्ग छे, बहार सेजांतरनो एकज रांधवानो चूलो छे. सेजांतरना उपर जे सगावहालानी आजीविका चाले छे तेमांथी आहार दीए तो ते साधुने लेवो कल्पे नहिं ॥ १५ ॥

अर्थ ॥ १६ ॥ सा० सेजांतरना । ना० सगा । सि० होय । सा० सेजांतरना । अ० जुदा जुदा । व० घरने । ए० एकज । दु० बारणुं छे । ए० एक । नि० नीकळवा । प० पेसवानो मार्ग छे । बा० बहार सेजांतरना । अ० जूदा जूदा । प० रांधवाना चुला छे । सा० सेजांतर उपर । च० वळी । उ० आजीविका छे जेनी । त० तेमांथी । दा० दीए तो । नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० आहार लेवो ॥ १६ ॥

मूळपाठ ॥ १६ ॥ सारियनायए सिया सारियस्स अभिनिव्वगडाए एगदुवाराए एगनिक्खमणपवेसाए बाहिं अन्तिनिपयाए सारियं चोवजीवइ, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ १६ ॥

भावार्थ ॥ १६ ॥ सेजांतरना सगां होय, सेजांतरना जुदा जूदा घरमां एक बारणुं छे, एकज नीकळवा पेसवानो मार्ग छे, जेने बहार सेजांतरने रांधवाना जुदा जुदा चुला छे ने ते सगा सेज्यांतर उपर जीवे छे तेमांथी आपेतो साधुने ते आहार लेवो कल्पे नहिं ॥ १६ ॥ हवे सेजांतरनी पोतानी वस्तुओ वेचाय छे ते कहे छे ॥

अर्थ ॥ १७ ॥ सा० सेजांतरनी । च० वळी । कि० तेल वेचवानी । सा० शाळा छे त्यां । सा० सरखी वस्तु । व० क्रय विक्रय । प० युकत छे एटले त्यां कोइ तेल वेचे छे तेमां सेजांतरनो भाग छे । त० तेमांथी वेचनार । दा० दीए तो । नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवी ॥ १७ ॥

मूळपाठ ॥ १७ ॥ सारियस्स चक्कियासाला साहारणवक्कयपउत्ता, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ १७ ॥

भावार्थ ॥ १७ ॥ सेजांतरनी तेल वेचवानी शाळा छे त्यां सरखी वस्तु क्रय विक्रय थाय छे एटले ते सेजांतर तथा अनेरा तेल वेचे छे ते मांहि सेजांतरनो भाग सहित छे ते वेचणहार दीए तो साधुने ते चीज लेवी कल्पे नहिं ॥ १७ ॥

अर्थ ॥ १८ ॥ सा० सेजांतरनी । च० वळी घांचीनी । क्कि० तेल–घी वेचवानी । सा० शाळा छे । नि० नथी । सा० तेमां सेजांतरनो भाग नथी एम । व० क्रय विक्रयनो । प० करणहार (सेजांतरविना)। त० तेमांथी बीजो कोइ कांइ गोळ प्रमुख । दा० दीए तो । ए० एम । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवो ॥ १८ ॥

मूळपाठ ॥ १८ ॥ सारियस्स चक्कियासाला निस्साहारणवक्कयपउत्ता, तम्हा दावए, एवं से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ १८ ॥

भावार्थ ॥ १८ ॥ सेजांतरनी तथा घांचीने तेल वेचवानी शाळा छे तेमां सेजांतरनो भाग नथी ने ते क्रय विक्रयनो करणहार (वेचनार धणी) कांइ गोळ प्रमुख दीए तो ते साधुने लेवो कल्पे ॥ १८ ॥

अर्थ ॥ १९ ॥ सा० सेजांतरनी । गो० गोळ वेचवानी । सा० दुकान । सा० तेमां सेजांतरनो भाग छे । व० क्रय विक्रय । प० करणहार । त० तेमांथी । दा० आपे तो । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । प० ते गोळ लेवो ॥ १९ ॥

मूळपाठ ॥ १९ ॥ सारियस्स गोलियसाला साहारणवक्कयपउत्ता, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ १९ ॥

भावार्थ ॥ १९ ॥ सेजांतरनी गोळनी दुकान छे तेमां सेजांतरनो भाग छे एम ते गोळनुं क्रय विक्रय (वेचाण) थाय छे तेमांथी गोळ आपे तो ते साधुने लेवो कल्पे नहिं ॥ १९ ॥

अर्थ ॥ २० ॥ सा० सेजांतरनी । गो० गोळनी । सा० दुकान छे पण । नि० नथी । सा० सेजांतरनो भाग तेमां । व० एम क्रय विक्रय । प० थाय छे । त० तेमांथी । दा० कोइ दीए तो । ए० एम । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवुं॥२०॥

मूळपाठ ॥ २० ॥ सारियस्स गोलियसाला निस्साहारणवक्कयपउत्ता, तम्हा दावए, एवं से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ २० ॥

भावार्थ ॥ २० ॥ सेजांतरनी गोळनी शाळा छे तेमां तेनो भाग नथी ने ते दुकाने वेचाण थाय छे तेमांथी कोइ गोळ वहोरावे तो ते साधुने लेवो कल्पे ॥ २० ॥

अर्थ ॥ २१ ॥ सा० सेजांतरनी । वो० क्रियाणानी । सा० शाळा छे । सा० तेमां सेजांतरनो भाग छे । व० एम क्रय विक्रय । प० थाय छे । त० तेमांथी । दा० दीए तो । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । प० लेवुं ॥ २१ ॥

मूळपाठ ॥ २१ ॥ सारियस्स वोधियसाला[1] साहारणवक्कयपउत्ता, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ २१ ॥

भावार्थ ॥ २१ ॥ सेजांतरनी क्रियाणानी दुकान छे तेमां तेनो भाग छे ते दुकाने वेचाण थाय छे तेमांथी क्रियाणुं वोहोरावे तो साधुने लेवुं कल्पे नहीं ॥ २१ ॥

अर्थ ॥ २२ ॥ सा० सेजांतरनी । वो० क्रियाणानी । सा० दुकान छे । नि० नथी तेमां । सा० सेजांतरनो भाग एम । व० क्रय विक्रय । प० थाय छे । त० तेमांथी । दा० दीए तो । ए० एम । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवुं ॥ २२ ॥

मूळपाठ ॥ २२ ॥ सारियस्स वोधियसाला निस्साहारणवक्कयपउत्ता, तम्हा दावए, एवं से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ २२ ॥

भावार्थ ॥ २२ ॥ सेजांतरनी क्रियाणानी दुकान छे पण तेमां तेनो भाग नथी ते दुकाने वेचाण थाय छे तेमांथी करियाणुं वहोरावे तो ते साधुने लेवुं कल्पे ॥ २२ ॥

अर्थ ॥ २३ ॥ सा० सेजांतरनी । दो० कपडा वेचवानी । सा० दुकान छे । सा० तेमां सेजांतरनो भाग छे । व० क्रय विक्रय । प० थाय छे । त० तेमांथी । दा० आपे तो । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । प० लेवुं ॥ २३ ॥

---

१ H (एच) बोधिय° in 21 & 22 (२१–२२ मां)

मूळपाठ ॥ २३ ॥ सारियस्स दोसियसाला साहारणवक्कयपउत्ता, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ २३ ॥

भावार्थ ॥ २३ ॥ सेजांतरनी कपडानी दुकान छे तेमां तेनो भाग छे ते दुकाने वेचाण थाय छे तेमांथी कोइ वहोरावे तो सेजांतरनो भाग छे माटे साधुने लेवुं कल्पे नहिं ॥ २३ ॥

अर्थ ॥ २४ ॥ सा० सेजांतरनी । दो० कपडा वेचवानी । सा० दुकान छे । नि० नथी । सा० सेजांतरनो भाग तेमां । व० क्रय विक्रय । प० थाय छे । त० तेमांथी सेजांतर विना बीजो कोइ । दा० वोहरावे तो । ए० एम । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवुं ॥ २४ ॥

मूळपाठ ॥ २४ ॥ सारियस्स दोसियसाला निस्साहारणवक्कयपउत्ता, तम्हा दावए, एवं से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ २४ ॥

भावार्थ ॥ २४ ॥ सेजांतरनी कपडां वेचवानी दुकान छे तेमां तेनो भाग नथी ते दुकाने वेचाण थाय छे तेमांथी सेजांतरविना बीजो कोइ कापड वोहोरावे तो साधुने लेवुं कल्पे ॥ २४ ॥

अर्थ ॥ २५ ॥ सा० सेजांतरनी । सो० सुत्रनी । सा० शाळा छे । सा० तेमां सेजांतरनो भाग छे । व० क्रय विक्रय । प० थाय छे । त० तेमांथी कोइ । दा० आपे तो पण । नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० वोहोरवुं ॥ २५ ॥

मूळपाठ ॥ २५ ॥ [1]सागारियस्स सोत्तियसाला साहारणवक्कयपउत्ता, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ २५ ॥

भावार्थ ॥ २५ ॥ सेजांतरनी सूत्रनी दुकान छे तेमां सेजांतरनो भाग छे ते दुकाने वेचाण थाय छे तेमांथी कोइ साधुने वोहोरावे तो साधुने ते वोहरवुं कल्पे नहिं केमके सेजांतरनो दुकानमां भाग छे ॥ २५ ॥

अर्थ ॥ २६ ॥ सा० सेजांतरनी । सो० सूत्र वेचवानी । सा० दुकान छे तेमां । नि० नथी । सा० सेजांतरनो भाग । व० क्रय विक्रय । प० थाय छे । त० तेमांथी सेजांतर विना कोइ । दा० वोहोरावे तो । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । प० वहोरवुं ॥ २६ ॥

मूळपाठ ॥ २६ ॥ सागारियस्स सोत्तियसाला निस्साहारणवक्कयपउत्ता, तम्हा दावए, एवं से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ २६ ॥

भावार्थ ॥ २६ ॥ सेजांतरनी सूत्रनी दुकान छे तेमां तेनो भाग नथी ते दुकाने वेचाण थाय छे तेमांथी सेजांतर विना बीजो कोइ वोहरावे तो साधुने ते सूत्र वोहोरवुं कल्पे ॥ २६ ॥

---

[1] From 25 to 28 new sutras are given in H (एचमां २५ थी २८ सूत्रो नवां छे)

अर्थ ॥ २७ ॥ सा० सेजांतरनी । बो० रुने कपास वेचवानी । सा० दुकान छे तेमां । सा० सेजांतरनो भाग छे । व० क्रय विक्रय । प० थाय छे । त० तेपांथी । दा० दीए तो । नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवुं ॥ २७ ॥

मूळपाठ ॥ २७ ॥ सागारियस्स बोक्कियसाला साहारणवक्कयपउत्ता, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ २७ ॥

भावार्थ ॥ २७ ॥ सेजांतरनी रुने कपासनां दुकान छे तेमां तेनो भाग छे तेमांथी कोइ वोहोरावे तो साधुने लेवुं कल्पे नहिं ॥ २७ ॥

अर्थ ॥ २८ ॥ सा० सेजांतरनी । बो० रुनी । सा० दुकान छे तेमां । नि० नथी । सा० सेजांतरनो भाग । व० क्रय विक्रय । प० थाय छे । त० तेमांथी । दा० वोहारावे तो । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । प० वोहोरवुं ॥ २८ ॥

मूळपाठ ॥ २८ ॥ सागारियस्स बोक्कियसाला निस्साहारणवक्कयपउत्ता, तम्हा दावए, एवं से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ २८ ॥

भावार्थ ॥ २८ ॥ सेजांतरनी रुनी दुकानमां तेनो भाग नथी ते दुकाने वेचाण थाय छे तेमांथी कोइ रु वोहरावे तो साधुने वोहोरवुं कल्पे ॥ २८ ॥

अर्थ ॥ २९ ॥ सा० सेजांतरनी । गं० गांधीपणानी । सा० दुकान छे तेमां । सा० सेजांतरनो भाग छे । व० क्रय विक्रय । प० थाय छे । त० तेमांथी । दा० कोई दीए तो । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । प० लेवुं ॥ २९ ॥

मूळपाठ ॥ २९ ॥ सारियस्स गन्धियसाला साहारणवक्कयपउत्ता, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ २९ ॥

भावार्थ ॥ २९ ॥ सेजांतरनी गांधीपणानी दुकान छे तेमां तेनो भाग छे ते दुकाने वेचाण थाय छे तेमांथी कोइ वोहोरावे तो साधुने लेवुं कल्पे नहिं ॥ २९ ॥

अर्थ ॥ ३० ॥ सा० सेजांतरनी । गं० गांधीपणानी । सा० दुकान छे । नि० तेमां नथी । सा० सेजांतरनो भाग । व० क्रय विक्रय । प० थाय छे । त० तेमांथी । दा० दीए तो । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । प० लेवुं ॥ ३० ॥

मूळपाठ ॥ ३० ॥ सारियस्स गन्धियसाला निस्साहारणवक्कयपउत्ता, तम्हा दावए, एवं से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ ३० ॥

भावार्थ ॥ ३० ॥ सेजांतरनी गांधीपणानी दुकान छे तेमां तेनो भाग नथी तेमांथी कोइ कांइ चीज वोहोरावे तो ते चीज साधुने लेवी कल्पे ॥ ३० ॥

अर्थ ॥ ३१ ॥ सा० सेजांतरनी । सो० संखडी (मीठाइ) वेचवानी । सा० दुकान छे । सा० तेमां सेजांतरनो भाग छे । व० क्रय विक्रय । प० थाय छे । त० तेमांथी । दा० कोइ वोहरावे तो । नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवी ॥ ३१ ॥

मूळपाठ ॥ ३१ ॥ [1]सागारियस्स सोक्कियसाला साहारणवक्कयपउत्ता, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पक्किगाहेत्तए ॥ ३१ ॥

भावार्थ ॥ ३१ ॥ सेजांतरनी मीठाइनी दुकान छे तेमां सेजांतरनो भाग छे ते दुकानमां वेचाण थाय छे तेमांथी मीठाइ वोहोरावे तो साधुने लेवी न कल्पे ॥ ३१ ॥

अर्थ ॥ ३२ ॥ सा० सेजांतरनी । सो० मीठाइनी । सा० दुकान छे तेमां । नि० नथी । सा० तेनो भाग । व० क्रय विक्रय । प० थाय छे । त० तेमांथी । दा० कोइ दीए तो । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । प० लेवी ॥ ३२ ॥

मूळपाठ ॥ ३२ ॥ सागारियस्स सोक्कियसाला निस्साहारणवक्कयपउत्ता, तम्हा दावए, एवं से कप्पइ पक्किगाहेत्तए ॥ ३२ ॥

भावार्थ ॥ ३२ ॥ सेजांतरनी मीठाइनी दुकान छे तेमां तेनो भाग नथी ते दुकाने वेचाण चाले छे तेमांथी कोइ वोहोरावे तो साधुने ते मीठाइ लेवी कल्पे ॥ ३२ ॥ हवे अन्नादिक नीपजाववानो अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ ३३ ॥ रसोयाने घेर अन्नादिक अनेराना नीपजे जेमां । सा० सेजांतरनो । ओ० अन्न उपधिनो । सं० भाग छे । त० तेमांथी । दा० आपे तो । नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवो ॥ ३३ ॥

---

१ In H. ३१ and ३२ are added (एचमां ३१–३२ सूत्र वधारे छे)

मूळपाठ ॥ ३३ ॥ सारियस्स ओसहीओ संथडाओ, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडि-
गाहेत्तए ॥ ३३ ॥

भावार्थ ॥ ३३ ॥ रसोयाने त्यां बीजाना अन्नादिक नीपजे छे तेमां सेजांतरनो आहार उपधिमां भाग छे तेमांथी वोहो-
रावे तो साधुने ते अन्नादिक वोहोरवुं कल्पे नहिं ॥ ३३ ॥

अर्थ ॥ ३४ ॥ रसोयाने घेर अनेराना अन्नादिक नीपजे तेमां । सा० सेजांतरनो । ओ० अन्नादिक उपधि तेमां । अ०
नथी । सं० सेजांतरनो भाग तो । त० तेमांथी । दा० आपे तो । ए० एम । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवुं ॥ ३४ ॥

मूळपाठ ॥ ३४ ॥ सारियस्स ओसहिओ असंथडाओ, तम्हा दावए, एवं से कप्पइ
पडिगाहेत्तए ॥ ३४ ॥

भावार्थ ॥ ३४ ॥ बीजाना अन्नादिकनी रसोइ थाय छे तेमां सेजांतरनो भाग नथी ने तेमांथी साधुने अन्न वोहोरावे
तो ते साधुने वोहोरवुं कल्पे ॥ ३४ ॥

अर्थ ॥ ३५ ॥ वखारने विषे आंबा होय तेमां । सा० सेजांतरना । अं० आंबाना । फ० फळ साथे । सं० साधारण छे
एटले भेगा छे । त० तेमांथी । दा० दीए तो । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । प० लेवा ॥ ३५ ॥

मूळपाठ ॥ ३५ ॥ सारियस्स अम्बफला संथडा, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ ३५ ॥

भावार्थ ॥ ३५ ॥ वखारमां आंबाना फल छे ते अथणा प्रमुखना अचित फळ छे अथवा पाकी केरीना कटका छे पण तेमां सेजांतरना आंबाना फळ छे तेमांथी वोहोरावे तो ते साधुने लेवा कल्पे नहिं ॥ ३५ ॥

अर्थ ॥ ३६ ॥ वखारमां आंबा होय तेमां । सा० सेजांतरना । अं० आबाना । फ० फल (अथाणाना अचित) । अ० नथी । सं० भेळा । त० तेमांथी । दा० आपे तो । ए० एम । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवा ॥ ३६ ॥

मूळपाठ ॥ ३६ ॥ सारियस्स अम्बफला असंथडा, तम्हा दावए, एवं से कप्पइ पडिगा-
हेत्तए ॥ ३६ ॥

भावार्थ ॥ ३६ ॥ सेजांतरना आंबाना फळ अनेराना (अथाणाना अचित अथवा पाकी केरीना कटका) आंबाना फळ साथे भळेल नथी तेमांथी वोहोरावे तो ते साधुने ते फळ वोहोरवा कल्पे ॥ ३६ ॥

अर्थ ॥ ३६–१ ॥ सा० सेजांतरना । ना० स्वजन नातीला । सि० छे । सा० सेजांतरना । ए० एकज । ब० घरमां । ए० एकज । दु० बारणुं छे । ए० एक । नि० निकळवानो । प० पेसवानो मार्ग छे । सा० सेजांतरनो । ए० एक । व० चूलो छे । सा० सेजांतरथी । च० वळी । उ० पोतानी आजीविका चलावे छे । त० तेमांथी । दा० दीए तो । नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवो ॥ ३६–१ ॥

मूळपाठ ३६-१ ॥ [1]सागारियनायए सिया सागारियस्स एगवगडाए एगदुवाराए एगनिक्खमणपवेसाए सागारियस्स एगवयू, सागारियं च उवजीवइ, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ ३६-१ ॥

भावार्थ ॥ ३६-१ ॥ सेजांतरना सगा सेजांतरना एकज घरमां रहे छे जेने एकज बारणुं छे, एकज निकळवानो तथा एकज पेसवानो मार्ग छे, सेजांतरना घरमां रांधवानो एकज चुलो छे ने सेजांतरना उपर जेनो आजीवीका छे तेमांथी आहार आपे तो ते आहार साधुने वोहरवो कल्पे नहीं ॥ ३६-१ ॥

अर्थ ॥ ३६-२ ॥ सा० सेजांतरना । ना० सगा । सि० छे । सा० सेजांतरना । ए० एकज । व० घरमां । ए० एकज । दु० बारणुं छे । ए० एक । नि० निकळवानो । प० पेसवानो मार्ग छे । सा० सेजांतरना । अ० जुदा जुदा । व० चुला छे । सा० सेजांतरना उपर । च० वळी । उ० जेनी आजीविका छे । त० तेमांथी । दा० दीए तो । नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवो ॥ ३६-२ ॥

मूळपाठ ॥ ३६-२ ॥ सागारियनायए सिया सागारियस्स एगवगडाए एगदुवाराए एगनिक्खमणपवेसाए सागारियस्स अभिनिवयू सागारियं च उवजीवइ, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ ३६-२ ॥

१ Sutra ३६-१ to ३६-४ not in b T H (बी. टी. एचमां ३६-१ थी ३६-४ सूत्रो नथी.)

भावार्थ ॥ ३६–२ ॥ सेजांतरना सगा सेजांतरना एकज घरमां रहे छे जेने एकज बारणुं छे, एकज निकळवानो पेसवानो मार्ग छे तेमां सेजांतरना जुदा जुदा चुला छे, सेजांतरना उपर वळी जे सगार्नी आजीविका छे तेमांथी आहार आपे तो ते आहार साधुने वोहोरवो कल्पे नहिं ॥ ३६–२ ॥

अर्थ ॥ ३६–३ ॥ सा० सेजांतरना । ना० सगा । सि० छे । सा० सेजांतरना । अ० जुदा जुदा । व० घरने विषे । अ० जुदा जुदा । दु० द्वार (बारणां) छे । अ० जुदा जुदा । नि० निकळवाना । प० पेसवाना मार्ग छे । सा० सेजांतरनो । ए० एकज । व० चूलो छे । सा० सेजांतर उपर । च० वळी । उ० जेनी आजीविका छे । त० तेमांथी । दा० दीए तो । नो० न । से० ते साधुने । क० कल्पे । प० लेवो ॥ ३६–३ ॥

मूळपाठ ॥ ३६–३ ॥ सागारियनायए सिया सागारियस्स अभिनिव्वगडाए अभिनिदुवाराए अजिनिक्खमणपवेसाए सागारियस्स एगवयू सागारियं च उवजीवइ, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ ३६–३ ॥

भावार्थ ॥ ३६–३ ॥ सेजांतरना सगा छे. सेजांतरना जुदा जुदा घर छे तेने जुदा जुदा बारणां छे, जुदा जुदा निकळवानाने पेसवाना मार्ग छे तेमां सेजांतरनो एकज चुलो छे, सेजांतरना उपर तेना सगानी आजीविका चाले छे तेमांथी आहार वहोरावे तो साधुने ते आहार लेवो कल्पे नहिं ॥ ३६–३ ॥

अर्थ ॥ ३६–४ ॥ सा० सेजांतरना । ना० सगा । सि० छे । सा० सेजांतरना । अ० जुदा जुदा । व० घर छे । अ० जुदा जुदा । दु० बारणा छे । अ० जुदा जुदा । नि० नीकळवा । प० पेसवाना मार्ग छे । सा० सेजांतरना । अ० जुदा जुदा । व० चूला छे । सा० सेजांतरना उपर । च० वळी । उ० आजीविका छे । त० तेमांथी । दा० आपे तो । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । प० लेवो ॥ ३६–४ ॥

मूळपाठ ॥ ३६–४ ॥ सागारियनायए सिया सागारियस्स अभिनिव्वगडाए अभिनिदुवाराए अभिनिक्खमणपवेसाए सागारियस्स अभिनिवयू सागारियं च उवजीवइ, तम्हा दावए, नो से कप्पइ पडिगाहेत्तए ॥ ३६–४ ॥

भावार्थ ॥ ३६–४ ॥ सेजांतरना सगा छे, सेजांतरना जुदा जुदा घर छे, ते घरोने जुदा जुदा बारणा छे अने जुदा जुदा नीकळवा पेसवाना मार्ग छे तेमां सेजांतरना जुदा जुदा चूला छे. उपला सगानी सेजांतरना उपर आजीविका चाले छे तेमांथी आहार आपतो साधुने ते आहार वोहोरवो कल्पे नहिं ॥ ३६–४ ॥ उपर मुजब वस्तुनो लेणहार तो प्रतिज्ञाधारी होय ते भणी हवे प्रतिज्ञानो अधिकार कहे छे.

अर्थ ॥ ३७ ॥ स० सप्त (सात) । स० सप्तमि काल (एहवा सात) तपोदीन ४९ दिवस तेमां पहेला साते एकदात भातपाणीनी । बीजा साते बेदात भात पाणीनी । त्रीजा साते त्रण दात । चोथा साते चार दात । पांचमे साते पांच दात भात पाणीनी । छट्ठे साते छ छ दात भात पाणीनी । सातमे साते सात सात दात भात पाणीनी लीए अथवा पहेला सातने

पहेले दहाडे १ दात। बीजे दहाडे २। ज्यांलगे सातमे दहाडे सात। बीजा सातना पहेले दहाडे १ जावत सातमे दहाडे ७ दात एम सातमा सातने पहेले दहाडे १ ज्यांलगे सातमे दहाडे ७ एम गणता सर्व दात १९६ थाय ए। णं० वळी। भि० साधुनी। प० पडिमा (अभिग्रह विशेष जाणवो)। ए० ४९। प० पचास एटला। रा० रात्री। दि० दीवसलगे। ए० एक। छ० ९६। उ० भात पाणीनी दात। भि० भिक्षानी। स० सो (एकसो छनुं)। अ० जेम। सु० सूत्रमां कही तेमज करे ते यथा सूत्र। अ० यथा। क० तथ्य ए सप्तम सप्तमिका ए प्रतिमानो कल्प आचार तेमां थवा योग्य। अ० यथा। म० मार्गे ते एटले ज्ञानादिक मार्गने क्षयोपशमिक भावने अतिक्रम्या विना ने उदय भावने टाळीने। अ० यथा। त० सत्य अनुष्टान। अ० यथा। स० सम्यग प्रकारे कायाए करीने। फा० पडिवर्जवाना काळने विषे विधिए करी सहित फरसीने। पा० वारंवार उपयोग करीने पाळे पाळीने (विधि सहित) अतिचारने वर्जवे करीने (शोधीने)। ती० तीर (पार) पोचाडीने। कि० गुरु सन्मुख अभिग्रह पुरो कर्यो छे एम कहे कहीने (कीर्तन करीने) आज्ञाने। अ० पाळनारा। भ० होय ॥ ३७ ॥

मूळपाठ ॥ ३७ ॥ सत्तसत्तमिया णं भिक्खुपडिमा[1] एगूणपन्नाए राइंदिएहिं एगेण छन्नउएणं भिक्खासएणं अहासुत्तं अहाकप्पं अहामग्गं अहातच्चं अहासम्मं[2] फासिया पालिया तीरिया किट्टिया अणुपालिया भवइ ॥ ३७ ॥

---

१ H adds (एचमां वधारे) णं in sutras ३७ to ४० (३७ थी ४० सूत्रोमां). २ H in sutras ३७ to ४० (एचमां ३७ थी ४० सूत्रोमां) सम्मकाएणं फासित्ता पालित्ता सोहित्ता तीरित्ता किट्टित्ता आणाए अणुपालित्ता भवइ ॥

भावार्थ ॥ ३७ ॥ सात सात दिवसनी सात पडिमा ते तपश्चर्या तेना दीवस ४९ एटले पहेले सात दिवसे १ दात भात पाणीनी, बीजे बे दात भात पाणीनी, त्रीजे त्रण दात, चोथे चार, पांचमे पांच, छट्ठे छ अने सातमे सात दात भात पाणीनी लीए अथवा पहेला सातना पहेले दहाडे १ दात, बीजे बे एम सातमे दहाडे ७ दात एम पहेला सातना बीजे दहाडे १ एम सातमे दहाडे सात एम सात दिवसने सात पडिमाना दहाडानी दाती गणता १९६ दात थाय तेनुं कोष्टक नीचे प्रमाणे

दात	१	१	१	१	१	१	१	कुल ७
दात	२	२	२	२	२	२	२	१४
दात	३	३	३	३	३	३	३	२१
दात	४	४	४	४	४	४	४	२८
दात	५	५	५	५	५	५	५	३५
दात	६	६	६	६	६	६	६	४२
दात	७	७	७	७	७	७	७	४९
कुल	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	कुल १९६

एवी साधुनी पडिमा (अभिग्रह) एम ४९ रात्रि दिवसनी १९६ भात पाणीनी दातीनी जाणवी. जेम सूत्रमां कह्यो छे, तेमज जेवो कल्प आचार छे, जेवो जेवो मार्ग छे, जेवो सत्य अनुष्ठान छे तेवो सम्यक प्रकारे कायाए फरसीने, पाळीने, अतिचारथी शुद्ध करी, पार पहोचाडीने, किर्तन करीने ते साधु आज्ञाने पाळनारा होय ॥ ३७ ॥ उपर सात दिवसनी सात भिक्षुनी पडिमा कही, हवे आठ दिवसना आठ अठवाडियानी पडिमा कहे छे ॥

अर्थ ॥ ३८ ॥ अ० आठ आठ दिवसनी । अ० आठ । णं० वळी । भि० साधुनी । प० पडिमा एटले कुल ६४ दिवसनी पडिमा तेमां पहेला आठ दहाडा १ दात । बीजा आठ दहाडा २ दात, त्रीजा आठ दहाडा ३ दात । चोथा आठ दहाडा ४ दात । पांचमा आठ दहाडा ५ दात । जावत आठमा आठ दहाडे आठ दात एम । च० ६४ । रा० रात्री । दि० दिवस लगे । दो० बे । य० वळी । अ० ८८ दात भात पाणीनी । भि० भिक्षानी । स० सो (बसो अठासी) । अ० जेम । सु० सुत्रमां छे ते अनुसारे करे । अ० यथा । क० कल्प आचार छे । अ० यथा । म० मार्गे । अ० यथा । त० तथ्य (सत्य) । अ० यथा । स० सम्यग प्रकारे । फा० फरसीने । पा० पाळीने । ती० पार पोचाडीने । कि० अभिग्रह कीधेल पुरो कर्यो एम कहे । गुरुनी आज्ञाए । अ० ए अनुष्ठान पाळनारो । भ० होय ॥ ३८ ॥

मूळपाठ ॥ ३८ ॥ अट्ठअट्ठमिया णं भिक्खुपडिमा चउसट्ठीए राइंदिएहिं दोहि य अट्ठासीएहिं भिक्खासएहिं अहासुत्तं अहाकप्पं अहामग्गं अहातच्चं अहासम्मं फासिया पालिया तीरिया किट्टिया अणुपालिया भवइ ॥ ३८ ॥

भावार्थ ॥ ३८ ॥ आठ आठ दिवस आठ साधुनी पडिमा एटले ६४ रात्रि दिवसनी तेमां २८८ भिक्षानी दात भात पाणीनी थाय तेनुं कोष्टक नीचे प्रमाणे.

दात	१	१	१	१	१	१	१	१	कुल ८
दात	२	२	२	२	२	२	२	२	१६
दात	३	३	३	३	३	३	३	३	२४
दात	४	४	४	४	४	४	४	४	३२
दात	५	५	५	५	५	५	५	५	४०
दात	६	६	६	६	६	६	६	६	४८
दात	७	७	७	७	७	७	७	७	५६
दात	८	८	८	८	८	८	८	८	६४
कुल	३६	३६	३६	३६	३६	३६	३६	३६	२८८

एम पडिमा सूत्रमां कही, जेवो कल्प आचार छे, जेवो मार्ग छे, जेवो सत्य अनुष्ठान छे तेम सम्यक प्रकारे फरसीने,

पाळीने, पार पहोचाडीने, किर्तन करीने ते साधु आज्ञा मुजब पाळनारो होय ॥ ३८ ॥

अर्थ ॥ ३९ ॥ न० नव दिवसनी । न० नव । णं. वळी । भि० साधुनी । प० पडिमा । (अभिग्रह) विशेष । ए० ८१ । रा० रात्रि । दि० दिवसनी । च० चार । य० वळी । पं० पांच । उ० उपर । भि० भिक्षानी दात पाणीनी । स० सो (चारसे पांच) । अ० जेम । सु० सूत्रमां कही । अ० जेम । क० आचार कल्प कह्यो । अ० जेम । म० मार्ग कह्यो । अ० यथा । त० तथ्य । अ० यथा । स० सम्यगप्रकारे । फा० फरसीने । पा० पाळीने । ती० पार पोहोचाडीने । कि० किर्तन करीने आज्ञा । अ० पाळतो । भ० विचरे ॥ ३९ ॥

मूळपाठ ॥ ३९ ॥ नवनवमिया णं भिक्खुपडिमा एगासीए राइंदिएहिं चउहि य पंचुत्तरेहिं भिक्खासएहिं अहासुत्तं अहाकप्पं अहामग्गं अहातच्चं अहासम्मं फासिया पालिया तीरिया किट्टिया अणुपालिया भवइ ॥ ३९ ॥

भावार्थ ॥ ३९ ॥ नव दिवसनी नव भिक्षु (साधुनी) पडिमा ८१ रात्रि दिवसनी, चारसे ने पांच (४०५) दात भात पाणीनी जेम सूत्रमां कही, जेम कल्प आचार छे, जेम मार्ग छे, जेम यथा तथ्य छे तेम सम्यक प्रकारे फरसी, पाळी, पार पहोचाडी, किर्तन करी आज्ञा ए साधु पाळनारो होय ते दातनुं कोष्टक ॥ ३९ ॥

दात	१	१	१	१	१	१	१	१	१	कुल ९
दात	२	२	२	२	२	२	२	२	२	१८
दात	३	३	३	३	३	३	३	३	३	२७
दात	४	४	४	४	४	४	४	४	४	३६
दात	५	५	५	५	५	५	५	५	५	४५
दात	६	६	६	६	६	६	६	६	६	५४
दात	७	७	७	७	७	७	७	७	७	६३
दात	८	८	८	८	८	८	८	८	८	७२
दात	९	९	९	९	९	९	९	९	९	८१
कुल	४५	४५	४५	४५	४५	४५	४५	४५	४५	४०५

अर्थ ॥ ४० ॥ द० दस दहाडानी । द० दस । णं० वळी । भि० साधुनी । प० पडिमा । ए० एक । रा० रात्रि । दि० दिवसनी । सं० सो एटले १०० रात्रि दिवसनी । ते सोना । अ० अर्ध एटले ५० । छ० छ । हि० ओछा । य० वळी ।

भि० दात अन्नपाणीनी । स० सो (एटले ६०० मांथी ५० ओछी एटले ५५० दात जाणवी) । अ० जेम । सु० सुत्रमां छे । अ० जेम । क० कल्प आचार छे । अ० जेम । म० मार्ग छे । अ० जेम । त० यथातथ्य छे । अ० यथा । स० सम्यक प्रकारे । फा० फरसीने । पा० पाळीने । ती० पार पहोचाडीने । कि० किर्तन करीने आज्ञा गुरुनी । अ० पाळीने । भ० विचरे ॥ ४० ॥

मूळपाठ ॥ ४० ॥ दसदसमिया णं भिक्खुपडिमा एगेणं राइंदियसएणं अद्धछट्ठेहि य भिक्खासएहिं अहासुत्तं अहाकप्पं अहामग्गं अहातच्चं अहासम्मं फासिया पालिया तीरिया किट्टिया अणुपालिया भवइ ॥ ४० ॥

भावार्थ ॥ ४० ॥ दस दिवसनी दस एटले १०० रात दिवसनी भिक्षुनी पडिमा तेनो अर्ध एटले ५०, छसेमांथी ओछी एटले ५५० दात भात पाणीनी नीचेना कोष्टक मुजब जेम सूत्रमां कही, जेम आचार कल्प छे, जेम मार्ग छे, जेम यथातथ्य छे तेम सम्यक प्रकारे फरसीने, पाळीने, पार पहोचाडीने, किर्तन करीने आज्ञाए पाळीने विचरे ॥ ४० ॥

---

१ add (वधारे) आणाए.

दात	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१०
दात	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२०
दात	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३०
दात	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४०
दात	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५०
दात	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६०
दात	७	७	७	७	७	७	७	७	७	७	७०
दात	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८०
दात	९	९	९	९	९	९	९	९	९	९	९०
दात	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१००
कुल	५५	५५	५५	५५	५५	५५	५५	५५	५५	५५	५५०

उपर पडिमा कही ते यथाशक्तिना साधु साध्वी वहे. हवे १० पूर्वनो धरणहार करे ते अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ ४१ ॥ दो० बे । प० प्रतिमा । प० परुपी । तं० ते । ज० जेम छे तेम कहे छे । खु० नानी । वा० वळी । मो० मोक (मात्रु) । प० पडिमा । म० मोटी । वा० वळी । मो० मात्रानी । प० पडिमा । खु० नानी । णं० वळी । मो० मात्रानी । प० पडिमा । प० पडीवर्जणहार । अ० साधुने । क० कल्पे ते पडिमा । प० प्रथम । नि० शरद (शियाळे) । का० काळ । स० समय एटले मागसर मासने विषे । वा० अथवा । च० छेला । नि० उनाळाना । का० काळ । स० समयने विषे एटले आषाढ मासे । वा० वळी । व० गामबहार स्थापवी । गा० गामने विषे । वा० अथवा । जा० ज्यांलगे । रा० राज्यधानीने विषे । सन्निवेश (जनपद देश) ने विषे । वा० अथवा । व० वनने विषे । वा० अथवा । व० वननी । दु० कठण विषम जग्याने विषे । वा० अथवा । प० पर्वतनी । वा० अथवा । प० पर्वतनी । दु० कठण जग्याने विषे । वा० वळी । भो० जमीने । आ० पडिवर्जे (मांडे) तो । चो० चार । द० दस एटले चौद भकत एटले छ उपवासे । पा० पुरी थाय (पारणुं करे) । अ० अण । भो० जमीने । आ० पडिवर्जे तो । सो० सोळ । स० भक्ते करी पुरी थाय ते सात उपवासे । पा० पारणुं करे । जा० जे । जा० जे । मो० मात्रु । आ० पीए । दि० दिवसने विषे । आ० आवे ते । आ० पीवुं अने । रा० रात्रे । आ० आवे तो । नो० न । आ० (न) पीवुं । स० सहित । पा० जीव सहित । म० मात्रु । आ० आवे तो । नो० न । आ० पीवुं । अ० वगर । पा० जीववाळुं । म० मात्रु । आ० आवेतो । आ० पीवुं । वळी विशेष कहे छे । स० सहित । बी० वीर्य । म० मात्रु । आ० आवेतो । नो० न । आ० पीवुं । अ० वगर । बी० वीर्य रहित । म० मात्रु । आ० आवेतो । आ० पीवुं । स० सहित । स० चीगट (सहित) । म० मात्रु । आ० आवेतो । नो० न । आ० पीवुं । अ० विना । स० चीगट रहित । म० मात्रु । आ० आवे तो । आ० पीवुं । स० सहित । स० रज सहित । म० मात्रु । आ०

आवे तो । नो० न । आ० पीवुं । अ० विना । स० रजरहित । म० मात्रु । आ० आवेनो । आ० पीवुं । जा० जे । जा० जे । मो० मात्रुं । आ० आवे । तं० ते । ज० कहे छे । अ० थोडुं । वा० अथवा । ब० घणुं । वा० वळी । ए० एम । ख० निश्चे । ए० ए । खु० नानी । मो० मात्रा । प० पडिमा ते खुडिया मोक प्रतिज्ञा कहीए । अ० जेम । सु० सूत्रमां कही तेमज करे । जा० पूर्वनी पेरे । अ० विशेषे पाळतो थको । भ० विचरे ॥ ४१ ॥

मूळपाठ ॥ ४१ ॥ दो पडिमाओ पन्नत्ताओ तंजहा । खुड्डिया वा[1] मोयपडिमा महल्लिया वा[1] मोयपडिमा. खुड्डियसं मोयपडिमं पडिवन्नस्स अणगारस्स कप्पइ[2] पढमनिदाहकालसमयंसि[3] वा चरिमानिदाहकालसमयंसि वा बहिया गामस्स वा (जाव) रायहाणीए[5] वा वणंसि वा वणदुग्गंसि वा पव्वयंसि वा पव्वयदुग्गंसि वा. भोच्चा आरुभइ, चोद्दसमेणं पारेइ. अभोच्चा आरुज्झइ, सोलसमेणं पारेइ. जाए जाए मोए आईयव्वे, दिया आगच्छइ[6] आईयव्वे, राइ आगच्छइ नो आई-

१ H (एच) चेव. २ H adds से (एचमां "से" वधारे). ३ H (एच) पढमे सरदकाल°. ४ H adds (एचमां वधारे) ठाइयव्वा. ५ H (एच) संनिवेसंसि वा. ६ H adds from (एचमां वधारे) "आईयव्वे to (थी) भवइ" (सुधी).

यव्वे, सपाणे मत्ते आगच्छइ नो आईयव्वे, अप्पाणे मत्ते आगच्छइ आईयव्वे, सबीए मत्ते आगच्छइ नो आईयव्वे, अबीए मत्ते आगच्छइ आईयव्वे, ससणिद्धे मत्ते आगच्छइ नो आईयव्वे, अससणिद्धे मत्ते आगच्छइ आईयव्वे, ससरखे मत्ते आगच्छइ नो आईयव्वे, अससरखे मत्ते आगच्छइ आईयव्वे. जाए जाए मोए आईयव्वे तंजहा अप्पे वा बहुए वा. एवं खलु एसा खुड्डिया मोयपडिमा अहा-सुत्तं (जाव) अणुपालित्ता भवइ ॥ ४१ ॥

भावार्थ ॥ ४१ ॥ बे पडिमा कही ते कहुं छुं. नानी मात्रा (पेशाब) नी पडिमा अने मोटी मात्रानी पडिमा. नानी मात्रानी पडिमा वहेनार साधुने कल्पे पहेली सरद् (शीयाळाना) ऋतुकाळ समयने विषे एटले मागसर मासे तथा छेल्ला उष्ण (उनाळाना) काळ समयने विषे एटले आषाडमासे गाम बहार गामने विषे अथवा ज्यांलगे सनिवेशने विषे, वनने विषे, वनने कठण जग्याने विषे, पर्वतने विषे, पर्वतनी कठण जग्याने विषे पडिमा स्थापवी (वहेवी) कल्पे. जमीने पडिमा पडिवर्जे तो १४ भक्त पुरी थाय एटले छ उपवास पछी पारणुं करे. जो न जमीने पडिमा वहेतो १६ भक्त एटले सात उपवासे पुरी थाय. आ पडिमा वहेतां जे जे मात्रु (पेशाब) दिवसे आवे ते ते पीइ जाय ने रात्रे आवे ते न पीए (एटले परठवे), मात्रु जीव सहित होय तो परठवे, जीव रहित आवेतो पीइ जाय, वीर्य सहित होयतो परठवे, वीर्य रहित होयतो पीइ जाय, चिग-

टवाळुं मात्रुं होयतो परठवे, चिगट विनानुं होय तो पीए, रज सहित होयतो परठवे, रज रहित होयतो पीए. जे जे मात्रु पछी ते थोडुं होय के घणुं होय तेनुं उपर मुजब करे. एम निश्चे उपर कही ते नानी मोक पडिमा कहीए. ते जेम सूत्रमां कही छे तेम ज्यांलगे पूर्वनी पेरे विशेष पाळतो थको साधु विचरे ॥ ४१ ॥ उपर नानी पडिमा कही. हवे त्यां मोटीनो वहणहार छे माटे मोटी पडिमा कहे छे.

अर्थ ॥ ४२ ॥ म० मोटी । णं० वळी । मो० मोक । प० पडिमा । प० वहेनार । अ० साधुने । क० कल्पे । से० ते ज्ञानवंतने । प० प्रथम । नि० सरद । का० काळ (ते मागशर मास) । स० समयने विषे । वा० वळी । च० छेला । नि० ग्रिष्म (उनाळो) । का० काळे । स० समयने विषे एटले आषाढ मासने विषे । वा० वळी । ब० गामथी बहार स्थापवी । गा० गामने विषे । वा० वळी । जा० ज्यां लगे । रा० राज्यधानीने विषे । वा० अथवा । व० वनने विषे । वा० अथवा । व० वननी । दु० कठण जग्याने विषे । वा० अथवा । प० पर्वतने विषे । वा० अथवा । प० पर्वतनी । दु० कठण जग्याने विषे । वा० वळी । भो० जमीने । आ० आरंभे तो । सो० सोळ । स० भक्ते एटले सात उपवास करीने । पा० पाळे । अ० अणजमीने । आ० आरंभे तो । अ० अठार । स० भक्ते करी एटले आठ उपवासे करीने । पा० पारे । जा० जे । जा० जे । मो० मात्रु । आ० पीए । त० जेम प्रथम आचार कह्यो तेम जाणवो । चे० निश्चे । जा० ज्यां लगे । (ते पडिमा अनुष्टान गुरुनी) आज्ञाए । अ० विशेषे । पा० पाळीने । भ० विचरे ॥ ४२ ॥

मूळपाठ ॥ ४२ ॥ महल्लियस्सं मोयपडिमं पडिवन्नस्स अणगारस्स कप्पइ से पढमनि-दाहकालसमयंसि वा चरिमनिदाहकाल समयंसि वा बहिया[2] गामस्स वा (जाव) रायहाणीए[3] वा वणंसि वा वणदुग्गंसि वा पव्वयंसि वा पव्वय-दुग्गंसि वा. जोच्चा आरुभइ, सोलसमेणं पारेइ. अजोच्चा आरुभइ, अट्ठार-समेणं पारेइ. जाए जाए मोए आईयवे,[4] तहं चेव जाव अणुपालित्ता भवइ ॥ ४२ ॥

भावार्थ ॥ ४२ ॥ मोटी मात्रानी पडिमा अंगीकार करनार साधुने प्रथम शीयाळाना काळ समयने विषे एटले मागसर मासे अने छेला उनाळाना काळ समयने विषे एटले आषाढ मासे गाम बहार ज्यां लगे संनिवेशने विषे अथवा वनने विषे अथवा वननी कठण भोंयने विषे अथवा पर्वतने विषे अथवा पर्वतनी कठण भोंयने विषे पडिमा स्थापवी (वहेवी) कल्पे. जो जमीने पडिमा वहेतो १६ भक्ते एटले ७ उपवास करीने पारणुं करे. जम्याविना पडिवर्जे तो १८ भक्त एटले ८ उपवास करी

---

१ H (एच) पढमे सरदकाल°. २ H adds (एचमां वधारे) ट्ठाइयव्वा. ३ H (एच) संनिवेसंसि वा. ४ H (एचमां) तहं to (थी) भवइ (सुधी.)

पारणुं करे अने जे जे मात्रु दीवसे आवे ते पीए ने प्रथम नानी पडिमामां कहुं तेम ज्यां लगे आज्ञाए पडिमा पालीने विचरे ॥ ४२ ॥ उपली पडिमा पूर्वधर वहे अने एवो वहेनार न होय तो शुं करे ते हवे सर्व साधु आश्री कहे छे ॥

अर्थ ॥ ४३ ॥ सं० संख्या । द० दात (भात–पाणी) नी । णं० वळी । (साधुने पात्राना धरणहारने । ग्रहस्थना कुल घरने विषे आहारने अर्थे पेठाने) । जा० जे । के० कोइ । अं० मांहे । प० पात्रा (मांहे) । उ० (जमतां) उपाडयुं छे । द० देवाभणी । ता० तेटली । इ० ते । द० दात । व० कहेवी । सि० होय । त० ते वारे ते दात । से० ते साधुने । के० कोइ एक दातार । छ० वांसनी छाबडीए करी । वा० अथवा । दू० वस्त्रे करी । वा० अथवा । वा० चालणीए करी । वा० वळी । अं० पात्रा मांहिथी । प० पात्राने विषे जमवानी वस्तु देवा भणी पात्र उपाडयुं छे । उ० (आणीने) । उंचे हाथे । द० दीए । (ज्यां लगे धार तूटे नहि त्यां लगे एक दात कहीए) । सा० ते सर्वने । वि० णं वळी । सा० तेहने । ए० एक । द० दात । व० कहेवी । सि० होय (उपलुं एक आश्री कहुं । हवे घणाजण आपणो भाग एकठो करीने दीए ते आश्री कहे छे) । त० त्यां । से० ते साधुने (भिक्षा अर्थे आव्या देखीने) । ब० घणाजण । भुं० जमता होय । स० सर्वे । ते० ते । स० पोते पोतानो । पि० आहार लइ एकठो करी मेळीने एक पींड करीने । अं० मांहि । प० पात्रामांहि आंणीने मुके, केवी रीते मुके । उ० (पात्रा मांहि) उंचा हाथे । द० दीए । (तेम देतां धार तुटे नहि त्यां लगे एक दात होय) । स० ते सर्वने । वि० णं० वळी । सा० ते । ए० एक । द० दात । व० कहेवी । सि० होय ॥ ४३ ॥

मूळपाठ ॥ ४३ ॥ संखादत्तियस्स णं[1] जावइयं केइ अन्तो पडिग्गहंसि उवइत्तु[3] दलए-ज्जा तावइयाओ[4] दत्तीओ वत्तव्वं सिया, तत्थ से केइ छप्पएण[5] वा दूसएण[6] वा वालएण वा अन्तो पडिग्गहंसि उवित्ता दलएज्जा, सा[7] वि णं सा एगा दत्ती वत्तव्वं सिया. तत्थ से बहवे भुञ्जमाणा सव्वे ते सयं[8] पिण्डं अन्तो पडिग्गहंसि उवित्ता दलएज्जा, सव्वा वि णं सा एगा दत्ती वत्तव्वं सिया ॥ ४३ ॥

भावार्थ ॥ ४३ ॥ भातपाणीनी दातनी अमुक संख्या लेनार साधुने पात्राना धरणहारने ग्रहस्थना घेरे आहारने अर्थे पेठाने पात्रामांहि जेटली अन्ननी दातनी संख्या गृहस्थी आपे तेटली दात कहीए. अन्न नाखता ते धार तूटे नहिं त्यां सुधी एक दात कहीए. हवे दाततुं मान कहे छे. ते साधुने कोइ दातार वांसनी छाबडीए करी, वस्त्रे करी, चालणीए करी, जमवानी वस्तु पात्रमां छे ते पात्र उपाडी साधुना पात्रमां ऊंचा हाथे देतां धार तूटे नहिं त्यां सुधी ते सर्वेने एक दात कहीए. उपर एकना आपवा आश्री कह्युं. हवे घणा जण पोतानो भाग एकठो करीने दीए ते आश्री कहे छे. त्यां ते साधु भिक्षाने अर्थे

---

१ H adds (एचमां वधारे) भिक्खुस्स पडिग्गह धारिस्स गाहावइकुलं पिंडवायपडियाए अणुप्पविट्ठस्स. २ H omits (एचमां नथी) केइ. ३ H (एच) उवित्ता. ४ H adds (एचमां वधारे) ताओ. ५ T (टी) छव्वएण. ६ H (एच) दुस्सएण. ७ H. (एच) सव्वा. ८ H (एचमां) सयं २ पिण्डसाहणियं.

आव्यो देखीने घणा जण जमता होय ते सर्वे पोतपोतानो आहार एकठो करीने पात्रामांहि ते आहार मुके मुकीने ऊंचेथी देवा भणी पात्रुं उपाडयुं ने तेवी रीते ऊंचे हाथेथी देतां ते सर्वे आहारनी एकहीज दात कहीए ॥ ४३ ॥ उपर अशनादिक आश्री कह्युं. हवे कोइ साधु अन्नदातनी माफक पाणीनी दातनी पण संख्या लेवानुं नकी करे ते भणी इहां पाणीनी दातनी विधि कहे छे.

अर्थ ॥ ४४ ॥ (संख्या पाणीनी दातनी नकी करी छे तेवा साधुने) पा० पाणीना । प० पात्रनो धरणहार (ग्रहस्थने घेर (आहार) पाणीने अर्थे पेठा थकाने) । णं० वळी । जा० जे । के० कोइ । अं० मांहि । पा० पात्रामां पाणी छे ते । उ० उंचेथी । द० देतां थका । ता० तेटला । इ० सर्वेने तेने । द० दात । व० कहेवी । सि० होय । हवे पाणीनी दातनुं मान कहे छे । त० त्यां । से० ते साधुने । के० कोइ दातार । छ० वांसना छाबडे करी । बा० अथवा । दू० वस्त्रे करी । वा० अथवा । वा० चालणीए करीने । वा० वळी । अं० मांहे । पा० पात्र मांहे पाणी घालीने । उ० उंचेथी । द० देवा उपाडयुं छे । सा० ते जेट्ले छाबडादिकनी धार तूटे नहि तेटला लगे । वि० णं० वळी । सा० ते सर्वने । ए० एक । द० दात । व० कहेवी । सि० होय । हवे घणा जण एकठा करीने दीए ते आश्री कहे छे । त० त्यां । से० ते साधुने भिक्षाने अर्थे आव्या देखीने । ब० घणा जणा । भुं० पाणी पीए छे । स० ते सर्व । ते० ते । स० पोते पोतानुं । पि० पाणी एकठुं करी एक पिंड करी आणीने । अं० मांहि । पा० पात्रा मांहि पाणी मुकीने । उ० उंचेथी । द० देवा पात्रु उपाडयुं छे ते छाबडीनी धार न तुटे त्यां सुधी । स० ते सर्व पाणीनी । वि० णं० वळी । सा० ते । ए० एक । द० दात । व० कहेवी । सि० होय ॥ ४४ ॥

मूळपाठ ॥ ४४ ॥[1] पाणिपडिग्गहियस्स णं[2] जावइयं केइ[3] अन्तो पाणिंसि उवइत्तु[4] दलएज्जा तावइयाओ[5] दत्तीओ वत्तव्वं सिया. तत्थ से केइ छप्पएण वा दूसएण वा वालएण वा अन्तो पाणिंसि उवित्ता दलएज्जा, सा[6] वि णं सा एगा दत्ती वत्तव्वं सिया. तत्थ से बहवे भुञ्जमाणा सव्वे ते सयं[7] पिण्डं अन्तो पाणिंसि उवित्ता दलएज्जा, सव्वा वि णं सा एगा दत्ती वत्तव्वं सिया ॥ ४४ ॥

भावार्थ ॥ ४४ ॥ जे साधुए पाणीनी दात नक्की करी छे तेवा साधुने पाणीना पात्रने धरणहारने गृहस्थने घेर पाणीने अर्थे पेठा थकाने एक साथे जेटलुं पात्र उंचेथी पाणी आपवा उपाडयुं छे तेटला सर्वेने धार न तूटे त्यां सुधी एक दात कहीए, हवे ते दातनुं मान कहे छे. ते साधुने कोइ दातार वांसनी छाबडीए करी, वस्त्रे करी, चारणीए करी, पाणीने वासणमां घालीने उंचेथी देवा वासण उपाडे ते छाबडानी धार तुटे नहिं त्यां सुधी एक दात कहीए. उपर एक जणे पाणी आपवा आश्री कह्युं. हवे घणा जण पोतपोतानुं पाणी एकठुं करीने साधुने पाणीनी भिक्षाने अर्थे आव्यो देखीने सर्वे पोतपोतानुं पीवानुं

१ H adds (एचमां वधारे) संखादत्तियस्स णं भिखुस्स. २ H adds (एचमां वधारे) गाहावइ कुलं पिंडवायपडियाए अणुप्पविट्ठस्स. ३ H omits (एचमां नथी) केइ. ४ H (एचमां) उवित्तं. ५ H adds (एचमां वधारे) ताओ. ६ H (एच) सव्वा. ७ H (एचमां) सयं २ पिण्ड साहणियं एगं पिण्ड.

पाणी एकठुं वासणमां करीने उंचेथी देवा पात्रं उपाडीने धार करे ते धार तुटे नहीं त्यां सुधी ते सर्वेने एक दात कहीए ॥४४॥ उपर प्रतिज्ञा कही ते अभिग्रह करनार होय ते भणी अभिग्रहनो अधिकार कहे छे ॥

अर्थ ॥ ४५ ॥ ति० त्रण । वि० प्रकारे । उ० लेवानो अभिग्रह विशेष । पं० कह्या । तं० ते । ज० कहे छे । सु० शुद्ध धोळुं धान । उ० लेवुं । फ० काष्टना पात्रमां । उ० लेवुं । सं० खरडे हाथे तथा भाजने वोहरावे ते । उ० लेवुं ॥ ४५ ॥

मूळपाठ ॥४५॥ तिविहे उवहडे पन्नत्ते । तंजहा । सुद्धोवहडे [1]फलिओवहडे संसट्ठोवहडे ॥४५॥

भावार्थ ॥ ४५ ॥ त्रण प्रकारे अभिग्रह कह्या ते कहे छे, १ धोळुं धान्य दीए तो लेवुं. २ काष्टना पात्रमां घाली आणीने दीए तो लेवुं ३ खरडये हाथे के भाजने दीए तो लेवुं ॥ ४५ ॥

अर्थ ॥ ४६ ॥ ति० त्रण प्रकारे । ओ० अभिग्रह । पं० कह्या । तं० ते । ज० कहे छे । जं० जे । च० वळी । ओ० ग्रहे १ । जं० जे । च० वळी । सा० साहरे २ । जं० जे । च० वळी । आ० मुखमां । प० नाखे ३ ते वस्तु लेवी । ए० एक । ए० एम । आ० कहे ॥ ४६ ॥

मूळपाठ ॥ ४६ ॥ तिविहे ओग्गहिए पन्नत्ते तंजहा । जं च ओगिण्हइ, जं च साहरइ, जं च आसगंसि पक्खिवइ, एगे एवमाहंसु ॥ ४६ ॥

भावार्थ ॥ ४६ ॥ त्रण प्रकारे अभिग्रह कह्या ते कहे छे, १ जे कोइ ग्रहे, २ जे कोइ साहरे, ३ जे कोइ वस्तुने मुखमां

---

१ H (एचमां) फलिओ° before सुद्धोव° (पहेला). जर्मन सूत्रमां ४६–४७ एक सूत्र छे.

मुके ते वस्तु लेवी तेवो अभिग्रह जाणवो, एक एम कहे ॥ ४६ ॥

अर्थ ॥ ४७ ॥ (एक वळी एम कहे) । दु० बे । वि० प्रकारे । ओ० अभिग्रह । पं० कह्या । तं० ते । ज० कहुंछुं । जं० जे । च० वळी । ओ० ग्रहे । जं० जे । च० वळी । आ० मुखमां । प० वस्तु नाखे अथवा मुखमांहे मुके ते वस्तु लेवी ॥ ४७ ॥ त्ति० एम । बे० हुं कहुं छुं ॥

मूळपाठ ॥ ४७ ॥ [1]दुविहे ओग्गहिए पन्नत्ते तंजहा । जं च ओगिएहइ, जं च आसगंसि पक्खिवइ ॥ ४७ ॥ [2]त्तिबेमि

भावार्थ ॥ ४७ ॥ एक वळी एम कहे छे जे भगवंते बे जातना अभिग्रह कह्या ते कहे छे १ जे ग्रहे, २ जे मुखमां नाखे अथवा मुके ते वस्तु लेवी ॥ ४७ ॥ एम सुधर्मास्वामि जंबू स्वामिने कहे छे के हे जंबू, जेम मेंश्री महावीरदेव समिपे सांभळ्युं तेम में तुज प्रत्ये कह्युं.

अर्थ ॥ ९ ॥ व० ववहार सूत्रनो । न० नवमो । उ० उदेसो । स० पुरो थयो ॥ ९ ॥

मूळपाठ ॥ ९ ॥ ववहारस्स नवमो उद्देसओ समत्तो ॥ ९ ॥

भावार्थ ॥ ९ ॥ व्यवहार सूत्रनो नवमो उदेसो पुरो थयो ॥ ९ ॥

१ H adds (एचमां वधारे) एगे पुण एवमाहंसु. २ H adds (एचमां वधारे) त्तिबेमि.

॥ दसमो उद्देसओ ॥

दसमो उद्देसो

अर्थ ॥ १ ॥ दो० बे । प० पडिमा । प० कही भगवंते । तं० ते । ज० कहे छे।ज० जव।म० मध्य।य० वळी । चं० चंद्र । प० पडिमा ते जेम जव वचमां जाडो ने बे छेडे पातळो तेम तप जाणवो एटले पडवाए १ कवल । बीजे बे कवल । एम एकेक कवल वधारतां पुनमे १५ कवल एम हवे उतरतां पडवाए १४ कवल, बीजे १३ कवल एम उतरतां चौदसे १ कवल ए जव मध्य चंद्र पडिमा जाणवी । व० वज्रनी पेरे वचमां पातळी छेडे जाडी ते एम पडवाए १५ कवल । बीजे १४ एम उतरतां पुनमे १ कवल त्यांथी एक कवल वधता चौदसे १५ कवल लेवा ए वज्र । म० मध्य । य० वळी । चं० चंद्र । प० पडिमा जाणवी । ज० जव । म० मध्य । णं० वळी । चं० चंद्र । प० पडिमा । प० पडिवर्ज्या । अ० साधुने । नि० एक मास । वो० वोसरावी छे । का० कायाने । चि० छांडी छे वळी सुश्रुषा । दे० देहनी जेणे । जे० जे । के० कोइ । प० परिसह । उ० उपसर्ग । स० उपजे ते कहे छे । दि० देवताना कीधा । वा० अथवा । मा० मनुष्यना कीधा । वा० अथवा । ति० तिर्यंच। जो० योनीना कीधा । वा० वळी । (अ० मनने गमता परिसह । वा० अथवा । प० मनने अणगमता । वा० वळी । त० त्यां । अ० मनने गमता । वा० वळी । ता० एम । वं० वांदे । वा० वळी । न० नमस्कार करे । वा० अथवा । स० सत्कार करे । वा० अथवा । सं० सन्मान करे । वा० वळी । क० कल्याणकारी । मं० मांगलिकना करणहार । दे० देवतानी पेरे । चे० ज्ञानवंत साधुनी पेरे । प० सेवा करे छे । त० त्यां । प० मनने अणगमता । अ० अनेरो कोइ । दं० दांडे करी । वा० अथवा । अ० हाडके करी ।

वा० अथवा । जो० जोत्रे करी । वा० अथवा । वे० नेतरे करी । वा० अथवा । क० चाबखे करी । वा० वळी । का० कायाने । आ० उपसर्ग दीए) । ते० ते सर्व । उ० उपनाने । स० भले प्रकारे । स० सहे । ख० खमे । ति० दीनपणारहित (तिखासपणाविना) । अ० खमे (कायाए अडोलपणे) ॥ १ ॥

मूळपाठ ॥ १ ॥ दो पडिमाओ पन्नत्ताओ तं जहा । जवमज्झा य चन्दपडिमा वइरमज्झा य चन्दपडिमा. जवमज्झं[1] चन्दपडिमं पडिवन्नस्स अणगारस्स निच्चं[2] वोसट्ठकाए चियत्तदेहे जे केइ परीसहोवसग्गा[3] समुप्पज्जन्ति[4] दिव्वा वा माणुस्सगा वा तिरिक्खजोणिया वा[5], ते[6] उप्पन्ने सम्मं सहइ[7] खमइ तिइक्खेइ अहियासेइ ॥ १ ॥[8]

---

१ H (एच) °मज्झचन्द°. २ H (एच) मासं. ३ H उवसग्गा without परी° (एचमां एकलुं उपसग्गा). ४ H (एचमां) उप्पज्जन्ति तं जहा. ५ H adds (एचमां वधारे) अणुलोमा वा पडिलोमा वा तत्थाणुलोमा वा ताव वंदेज्ज वा नमंसेज्ज वा सक्कारेज्ज वा संमाणेज्ज वा कल्लाणं मंगलं देवयं चेइयं पज्जुवासेज्जा. तत्थ पडिलोमा अन्नयरेणं दंडेण वा अट्ठीण वा जोत्तेण वा वेत्तेण वा कसेण वा काए आउडेज्जा. ६ H adds (एचमां वधारे) सव्वे. ७ H (एचमां) सहेज्जा खमेज्जा तितिक्खेज्जा अहियासेज्जा. ८ जर्मन सूत्रमां १ ने २ सूत्र भेगा छे.

भावार्थ ॥ १ ॥ भगवंते बे पडिमाओ कही ते जेम छे तेम कहुं छुं. १ जव मध्य चंद्र पडिमा अने २ वज्र मध्य चंद्र पडिमा एटले जव मध्यमां जाडो छे ने बे छेडे पातळो छे तेने जव मध्य पडिमा कहीए, एम पडिमा वहेनार तप करे ते नीचे मुजब. पडवाए एक कवल (कोळीयो) आहार लीए, बीजे बे कवल एम चडतां पुनमे १५ कवल पछी उतरतां पडवाए १४ कवल, बीजे १३ कवल, एम चौदसे १ कवल, ए जव मध्य चंद्र पडिमा जाणवी. हवे वज्रनी पेठे वचमां पातळी ने छेडे जाडी ते वज्र मध्य पडिमा कहीए तेमां पडवाए १५ कवल, बीजे १४ कवल एम उतरतां पुनमे १ कवल, त्यांथी एक एक कवल वधतां चौदसे १५ कवल लेवा ए वज्र मध्य पडिमा जाणवी. हवे जव मध्य पडिमा पडिवर्जनार साधुने एक मास लगे वोसरावी छे काया जेणे, छांडी छे देहनी शुश्रुषा जेणे, तेने जे कोइ उपसर्ग उपजे ते कहे छे. देवताना, मनुष्यना, तिर्यंचना ए उपसर्ग बे जातना छे, १ मनने गमता, २ मनने अण गमता, मनने गमतामां तेने वांदे, नमस्कार करे, सत्कार दीए, सन्मान दीए, कल्याणकारी, मांगलिकना करणहार, देवना जेवा, साधु ज्ञानवंतनीपेरे सेवा करे. हवे जे अणगमतो ते अनेरो कोइ डांडे करी, हाडके करी, जोतरे करी, वेतरे करी (नेतरे), चाबखे करी कायाने उपसर्ग दीए, ते सर्व उपसर्ग उपन्या ते भली प्रकारे सहे, खमे, दीनपणा रहित कायाने अडोलपणे राखी खमे ॥ १ ॥

अर्थ ॥ २ ॥ ज० जव । म० मध्य । णं० वळी । चं० चंद्र । प० पडिमा । (एटले जवनी माफक वचे जाडी, छेडे पातळी)। प० पडिवर्जनार । अ० साधुने । सु० सुकल । प० पक्षनी । से० जेने । पा० पडवाने दिवसे । क० कल्पे । ए० एक । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । ए० एक । पा० पाणीनी दात लेवी कल्पे । (स० सर्व । दु० दुपद । च० चोपद । आ० ए आदि दइने हाथी आदिक । आ० आहारनी । क० कंखा वांछना । स० करणहार छे । प० कोइ जीव वांछे नहिं

तवा आहार माग न तवा आहार लेवा भिक्षाचरनी भिक्षानी वेळा नथी एटले बे पोहोर पछी गौचरी जाय) । अ० अज्ञात (अजाणा) कुळे । उ० थोडो थोडो । सु० निर्दोष आहार । उ० अन्यने देता उगर्यो लेवो । नि० भिक्षा लइने जाय । ब० घणा । स० (श्रमण) साक्यतापसादिक । मा० (माहण) शुकल ब्राह्मण जाती । अ० अतिथि जे तीर्थ परवे आवे ते । कि० कृपण दरिद्री । व० याचक (बंधीवाननी पेठे) करगरीने । म० भीख मागे ते । क० कल्पे । से० ते साधुने । ए० एकलो । भुं० भोगवतो थको छे तेनी पासेथी । प० आहार लेवो कल्पे । नो० नहिं । दो० बे जणना जमणमांथी लेवो नहिं । नो० नहिं । ति० त्रण जणना जमणमांथी लेवो नहिं । नो० न । च० चार जणना जमणमांथी नहिं । नो० न । पं० पांच जणाना जमणमांथी नहिं । नो० न । गु० गर्भवतीने हाथे नहिं (त्रण मास पछी) । नो० न । बा० बाळकना जमणमांथी नहिं अथवा बाळकने विच्छेद पाडीने नहिं । नो० न । दा० बाळकने । पे० धवडावतीने हाथे नहिं । नो० न । (से० तेने । क० कल्पे) । अं० घरमांहि तथा । ए० उंबराने मांहि । दो० बे । वि० वळी । पा० पग । सा० एकठा करीने । द० देती थकी । (प० लेवो न कल्पे) । नो० नहीं । बा० बहार । ए० उंबरानी । दो० बे । वि० वळी । पा० पग । सा० एकठा करीने । द० देती थकी न लीए । (अ० हवे । पु० वळी । ए० एम । जा० जाणे) । ए० एक । पा० पग । अं० उंबरा मांहि । कि० करीने वळी । ए० एक । पा० पग । बा० बहार । कि० राखीने । ए० उंबरानी । वि० बे बाजु बे पग राखीने । (ए० एवी । ए० एषणा अभिग्रह विशेष । ए० गवेखतो थको । ल० लाभे तो । आ० आहार लीए । ए० एहवी । ए० एषणा । ए० गवेखतो । णो० न । ल० लाभे तो । णो० न । आ० आहारने लीए) । ए० एम । द० देतो । ए० एम । से० तेने । क० कल्पे । प० लेवो । ए० एम । नो० न । द० आपेतो । ए० एम । से० तेने । नो० न ।

क० कल्पे । प० लेवो । बि० बीजे दीने । से० तेने । क० कल्पे । दो० बे । द० दांत । भो० भोजननी । प० लेवी । दो० बे दात । पा० पाणीनी लेवी । (स० सर्वते । दु० बे पद । च० चौपद । आ० ए आदि दइने । आ० आहारना । कं० वाछणहार । स० होय । प० कोइ लेवा इच्छे नहिं तेवो आहार । अ० अजाणे घेर । उ० थोडो थोडो । सु० निर्दोष । उ० लेवो । क० कल्पे । से० ते साधुने । ए० एकज माणस । भुं० जमतो होय तेमांथी । प० लेवो । नो० नहिं । दो० बे जणामांथी नहिं । नो० नहिं । ति० त्रण जणामांथी नहिं । नो० नहिं । च० चार जणामांथी नहिं । नो० नहिं । प० पांच जणामांथी नहिं । नो० नहिं । बा० बाळकने विच्छेद पाडीने नहिं । नो० नहिं । गु० गर्भवंतीने हाथे । नो० नहिं । दा० बाळकने । पे० धवरावतीने हाथे नहिं । नो० न । से० तेने । क० कल्पे । अं० मांहि । ए० उंबरामांहि । दो० बे । वि० वळी । पा० पग । सा० एकठा करीने । द० देती थकी । प० लेवो न कल्पे । अ० हवे । पु० वळी । ए० एम । जा० जाणे । ए० एक । पा० पग । अं० उंबरा मांहे । कि० करीने । ए० एक । पा० पग । बा० उंबरा बाहार । कि० करीने । ए० उंबरानी बे बाजु । वि० बे पग राखे राखीने । ए० एहवी । ए० एखणाए । ए० गवेषता । ल० लाभेतो । आ० आहार ले । ए० एहवीं । ए० एखणाए । ए० गवेखतो थको । णो० न । ल० लाभेतो । णो० न । आ० आहार लीए) ॥

त० त्रीजे दीने । से० तेने । क० कल्पे । ति० त्रण । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । ति० त्रण । पा० पाणीनी । (जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए) ॥

च० चोथे दीने । से० तेने । क० कल्पे । च० चार । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । च० चार दात । पा० पाणीनी । (जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए) ॥

पं० पांचमे दीने । से० तेने । क० कल्पे । पं० पांच । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । पं० पांच दात । पां० पाणीनी लेवी । (जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए) ॥

छ० छठने दीने । से० तेने । क० कल्पे । छ० छ । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । छ० छ । पा० पाणीनी लेवी । (जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए) ॥

स० सातमने दीने । से० तेने । क० कल्पे । स० सात । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । स० सात दात । पा० पाणीनी लेवी । (जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए) ॥

अ० आठमने दीने । से० तेने । क० कल्पे । अ० आठ । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । अ० आठ दात । पा० पाणीनी लेवी । (जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए) ॥

न० नोमने दीने । से० तेने । क० कल्पे । न० नव । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । न० नव । पा० पाणीनी । (जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए) ॥

द० दशमने दीने । से० तेने । क० कल्पे । द० दस । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । द० दस । पा० पाणीनी । (जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए) ॥

ए० अगीयारसने दीने । से० तेने । क० कल्पे । ए० अगीयार । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । ए० अगीयार । पा० पाणीनी लेवी । (जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए) ॥

बा० बारसने दीने । से० तेने । क० कल्पे । बा० बार । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । बा० बार । पा०

पाणीनी । (जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए) ॥

ते० तेरसने दीने । से० तेने । क० कल्पे । ते० तेर । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । ते० तेर । पा० पाणीनी । (जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए) ॥

चो० चौदशने दीने । से० तेने । क० कल्पे । चो० चौद । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । चो० चौद । पा० पाणीनी । (जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए) ॥

प० पुनमने दीने । से० तेने । क० कल्पे । प० पन्नर । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । प० पन्नर । पा० पाणीनी । (जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए) ॥

ब० अंधारीया । प० पक्षना । से० तेने । पा० पडवाने दीने । क० कल्पे । चो० चौद (द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । चो० चौद । पा० पाणीनी । स० सर्व । दु० द्विपद । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए) ॥

बि० बीजने दीने । क० कल्पे । ते० तेर । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । ते० तेर । पा० पाणीनी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥

त० त्रीजने दिवसे । क० कल्पे । बा० बार । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । बा० बार । पा० पाणीनी । जा० ज्यां लगे । णो० न । आ० आहारलीए ॥

च० चोथने दीने । क० कल्पे । ए० अगीयार । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यां लगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥

प० पाचमने दीने । क० कल्पे । द० दस । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए॥
छ० छट्ठने दीने । क० कल्पे । न० नव । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यां लगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥
स० सातमने दीने । क० कल्पे । अ० आठ । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥
अ० आठमने दीने । क० कल्पे । स० सात । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए॥
न० नोमने दीने । क० कल्पे । छ० छ । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यां लगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥
द० दसमीने दीने । क० कल्पे । पं० पांच । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए॥
ए० अग्यारसे । क० कल्पे । च० चार । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥
बा० बारसने दीने । क० कल्पे । ति० त्रण । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए॥
ते० तेरसने दीने । क० कल्पे । दो० बे । दा० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥
च० चौदसने दीने । क० कल्पे । ए० एक । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥

अ० अमावासने दीने । से० ते साधु । य० वळी । अ० आहार । भ० करे नहिं । ए० एम । ख० निश्च । ए० ए । ज० जव । म० मध्य । चं० चंद्र । प० पडिमा । अ० जेम । सु० सूत्रमां कही । अ० जेम । क० कल्प आचार छे । जा० ज्यां लगे । अ० आज्ञा सहित पाळतो । भ० होय ॥ १-२ ॥

मूळपाठ ॥ १–२ ॥ जवमज्झसं चन्दपडिमं पडिवन्नस्स अणगारस्स सुक्कपक्खस्स से[1] पा-
डिवए कप्पइ एगा दत्ती भोयणस्स पडिगाहेत्तए, एगा पाणस्स. [2]अन्नायउञ्छं
सुद्धोवहडं निज्जूहित्ता बहवे समणमाहणअइहिकिवणवणीमगा. कप्पइ से
एगस्स भुञ्जमाणस्स पडिगाहेत्तए, नो दोण्हं नो तिण्हं नो चउण्हं नो पञ्चण्हं,
नो गुव्विणीए[3] नो बालवत्थाए नो दारगं पेज्जमाणीए, नो[4] अन्तो एलुयस्स दो वि
पाए साहट्टु दलमाणीए[5], नो बाहिं एलुयस्स दो वि पाए साहट्टु दलमाणीए.
[6]एगं पायं अन्तो किच्चा एगं पायं बाहिं किच्चा एलुयं विक्खम्भइत्ता[1] [६-१]एवं

१ H omits (एचमां नथी) से. २ H adds (एचमां वधारे) सव्वेहिं दुप्पयचउप्पयाइएहिं आहारकङ्खीहिं सत्तेहिं पडिणियत्तेहिं. ३ H (एचमां) नो गु° after नो बा° (पछी). ४ H adds (एचमां वधारे) से कप्पइ. ५ H adds (एचमां वधारे) पडिगाहित्तए. ५–? H (एचमां) अह पुण एवं जाणेज्जा preoeds एगं पायं (नी पहेलां). ६ H adds (एचमां वधारे) एयाए एसणाए एसमाणे लब्भेज्जा आहारेज्जा, एयाए एसणाए एसमाणे णो लब्भेज्जा णो आहारेज्जा. [illegible] (पछी) not in H (एचमां आ पाठ नथी).

दलयइ, एवं से कप्पइ पडिगाहेत्तए. एवं नो दलयइ एवं से नो कप्पइ पडिगाहेत्तए. बिइज्जाए से कप्पइ दोण्णि दत्तीओ भोयणस्स पडिगाहेत्तए, दोण्णि पाणस्स[७]. तइयाए[८] से कप्पइ तिण्णि दत्तीओ भोयणस्स पडिगाहेत्तए, तिण्णि पाणस्स. [८-१]चउत्थीए से कप्पइ चउदत्तीओ भोयणस्स पडिगाहेत्तए, चउपाणस्स. पञ्चमीए से कप्पइ पञ्चदत्तीओ भोयणस्स पडिगाहेत्तए, पञ्चपाणस्स. छट्ठीए से कप्पइ छ दत्तीओ भोयणस्स पडिगाहेत्तए, छ पाणस्स. सत्तमीए से कप्पइ सत्त

---

७ H adds (एचमां वधारे) सव्वेहिं दुप्पयचउप्पयाइएहिं आहारकङ्खीहिं सत्तेहिं पडिणियत्तेहिं अन्नायउञ्छं सुद्धोवहडं, कप्पइ से एगस्स भुञ्जमाणस्स पडिगाहेत्तए, नो दोण्हं नो तिण्हं नो चउण्हं नो पञ्चण्हं, नो बालवत्थाए नो गुव्विणीए नो दारगं पेज्जमाणीए, नो से कप्पइ अन्तो एलुयस्स दो वि पाए साहट्टु दलमाणीए पडिगाहित्तए, अह पुण एवं जाणेज्जा एगं पायं अन्तो किच्चा एगं पायं बाहिं किच्चा एलुयं विक्खम्भइत्ता एयाए एसणाए एसमाणे लब्भेज्जा आहारेज्जा, एयाए एसणाए एसमाणे णो लब्भेज्जा णो आहारेज्जा. ८ From here the mss. use great abbreviations (अत्रेथी सूत्रोमां टुंकामां लखाण छे). ८–१ So always after पाणस्स like ७ for the greater part abbreviated (७ नी माफक " पाणस्स " पछी टुंकामां पाठ छे).

दत्तीओ जोयणस्स पडिगाहेत्तए, सत्त पाणस्स. अट्ठमीए से कप्पइ अट्ठ दत्तीओ जोयणस्स पडिगाहेत्तए, अट्ठ पाणस्स. नवमीए से कप्पइ नव दत्तीओ जोयणस्स पडिगाहेत्तए, नव पाणस्स. दसमीए से कप्पइ दस दत्तीओ जोयणस्स पडिगाहेत्तए, दस पाणस्स. एगारसमीए[9] से कप्पइ एगारस दत्तीओ जोयणस्स पडिगाहेत्तए, एगारस पाणस्स. बारसमीए[9] से कप्पइ बारस दत्तीओ भोयणस्स पडिगाहेत्तए, बारस पाणस्स. तेरसमीए[9] से कप्पइ तेरस दत्तीओ जोयणस्स पडिगाहेत्तए तेरस पाणस्स. चोद्दसमीए[9] से कप्पइ चोद्दस दत्तीओ जोयणस्स पडिगाहेत्तए चोद्दस पाणस्स. पन्नरसमीए[10] से कप्पइ पन्नरस दत्तीओ जोयणस्स पडिगाहेत्तए, पन्नरस पाणस्स. बहुलपक्खस्स से[11] पाडिवए कप्पन्ति चो-

९ H (एचमां) °सीए in-stead of °समीए (ने बदले). १० H (एचमां) पुण्णिमाए कप्पइ प°. ११ H (एचमां) से after पा° (" पाडिवए " पछी " से " छे).

इस[12]. [12-1]बितियाए, कप्पइ तेरस दत्तीओ भोयणस्स पडिगाहेत्तए तेरस पाणस्स जावणो आहारेज्जा. ततियाए कप्पइ बारस दत्तीओ भोयणस्स पडिगाहेत्तए बारस पाणस्स [13]जाव णो आहारेज्जा. चउत्थीए कप्पइ एक्कारस दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. पञ्चमीए कप्पइ दस दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. छट्ठीए कप्पइ नव दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. सत्तमीए कप्पइ अट्ठ दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. अट्ठमीए कप्पइ सत्त दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. नवमीए कप्पइ छ दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. दसमीए कप्पइ पञ्च दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. एक्कारसीए कप्पइ चउ दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा.

---

१२ H adds (एचमां वधारे) दत्तीओ भोयणस्स पडिगाहेत्तए चउद्दस पाणस्स सव्वेहिं दुप्पयं जाव णो आहारेज्जा. १२–१ now follows in H (एचमां नीचेनो पाठ छे). १३ जाव. means the addition of सव्वेहिं &c. until एसमाणे नो लभेज्जा as above vide ७ (" जाव " पछी ७ ना मुजब पाठ मुकवो).

बारसीए कप्पइ ति दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. तेरसीए कप्पइ दो दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. चउदसीए कप्पइ एगादत्ती भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. अमावासाए से य अजत्तट्ठे भवइ. एवं खलु एसा जवमज्झचंदपडिमा अहासुत्तं अहाकप्पं जाव अणुपालित्ता भवइ ॥ १-२ ॥

भावार्थ ॥१-२॥ जवमझ चंद्रपडिमा अंगिकार करनार साधुने शुकल पक्षनी एकमनादीने एक दात भोजननी ने एक दात पाणीनी लेवी कल्पे ते केवे वखते लेवी कल्पे ते कहे छे. सर्वे बे पगा, चार पगा जे आहारनी इच्छावाळा छे तेमने आहार मळी चुक्यो छे ने आहार लइ परवार्या छे एटले भिक्षुकादिक आहार लइ गया पछी बे पोहोर बाद साधु गौचरी जाय ने घणा साक्यतापसादिक, शुकल ब्राह्मण जाति, अतिथी जे तीर्थे परवे आवे, कृपण दरिद्रि, याचक जे बंधीवाननी पेठे भीख मागे ते भीक्षा लइ गया पछी थोडो थोडो अने निर्दोष आहार लीए. ते साधुने एकलो जे घरमां जमनार छे तेमांथी आहार लेवो कल्पे पण बे जणना जमणमांथी, त्रण जण, चार जण, पांचजणना जमणमांथी लेवो कल्पे नहिं. त्रीजा मास पछी गर्भवाळी स्त्रीना हाथे न ले, बाळकना जमणमांथी नहिं के बाळकने विखुटो पाडी आपे तेम न ले, बाळकने धवरावतीने हाथे न ले, घरमां उंबरामांहि बे पग एकठा करीने दीए तो आहार लेवो कल्पे नहिं. उंबरानी बहार बे पग एकठा राखीने दीएतो आहार न लेवो कल्पे, पण जो एम जाणे जे एक पग उंबरा मांहि छे ने एक पग बहार राखेल छे एटले बे पगनी वचे उंबरो राखीने दीए, एवी रीते उपर मुजब आहार गवेषतां (शोधतां) मळे तो आहार लीए ने उपर मुजब आहार शोधतां न मळे

तो आहार न लीए, एम दीए तो तेने आहार लेवो कल्पे, एम न दीए तो तेने आहार न लेवो कल्पे.

बीजने दिवसे बे दात अन्ननी ने बे पाणीनी लीए, ते आहार सर्व दुपद, चौपद जे आहारना अभीलाखी छे तेमने आहार मळया पछी अजाणे घेर गौचरी जाय. थोडो थोडो निर्दोष आहार लीए, ते पण जे घरमां एकलो माणस जमतो होय त्यांथी लीए पण बे, त्रण, चार, पांच जमता होय ते घरमांथी न लीए. बाळकने विच्छेद पाडीने अथवा गर्भवंती स्त्रीने हाथे, बाळक धवरावतीने हाथे आहार लीए नहि. घर तथा उंबरामांहि बे पग एकठा करीने कोइ स्त्री देती थकी साधु आहार न ले, पण एम जाणे जे एक पग उंबरा मांहि छे ने एक पग उंबरा बहार छे ने बे पग वचे उंबरो राखीने एवी रीते आहार गवेखे ने आहार लाभे तो लीए. एम आहार मागता न मळे तो न लीए. त्रीजने दिवसे त्रण दात भोजननी ने त्रण पाणीनी लेवी कल्पे ज्यांलगे आहार लीए नहि. चोथने दिवसे चार दात आहार पाणीनी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. पांचमने दिवसे पांच दात आहार पाणीनी लेवी कल्पे ज्यांलगे आहार न लीए. छठ्ठने दिवसे छ दात भोजननी ने पाणीनी लेवी कल्पे ज्यांलगे आहार लीए नहि. सातमने दिवसे सात दात आहार पाणीनी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार लीए नहि. आठमने दिवसे आठ दात भोजननी ने आठ दात पाणीनी लेवी कल्पे ज्यांलगे आहार लीए नहि. नोमने दिवसे नव दात भोजननी ने नव पाणीनी लीए, ज्यांलगे आहार न लीए. दशमने दिवसे दस दात भोजननी ने दस पाणीनी लीए, ज्यांलगे आहार न लीए. अगीयारसने दिवसे अगीयार दात भोजननी ने पाणीनी लीए, ज्यांलगे आहार न लीए. बारसने दिवसे बार दात भोजननी ने पाणीनी लीए ज्यांलगे आहार न लीए. तेरसे तेर दात भोजननी ने पाणीनी लीए ज्यांलगे आहार न लीए. चउदसे चौद दात भोजननी ने पाणीनी लीए ज्यांलगे आहार न लीए. पुनमे पंदर दात भोजन ने पाणीनी लीए ज्यांलगे

आहार न लीए. अंधारीपक्षना पडवानेदिवसे चौद दात आहारपाणीनी लेवी कल्पे. सर्व दुपदने आहार मळ्या पछी ज्यांलगे आहार न लीए. बीजने दिवसे तेर दात आहार पाणीनी लीए, ज्यांलगे आहार न लीए. त्रीजने दिवसे बार दात भोजन ने पाणीनी लीए ज्यांलगे आहार न लीए. चोथने दिवसे अगियार दात भोजननी लीए, ज्यांलगे आहार न लीए. पांचमने दिवसे दस दात भोजननी लीए, ज्यांलगे आहार न लीए. छट्ठने दिवसे नव दात आहारनी लीए, ज्यांलगे आहार न लीए. सातमने दिवसे आठ दात आहारनी लीए, ज्यांलगे आहार न लीए. आठमने दिवसे सात दात आहारनी लीए, ज्यांलगे आहार न लीए. नोमने दिवसे छ दात आहारनी लीए, ज्यांलगे आहार न लीए. दशमने दिवसे पांच दात आहारनी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. अगीयारसने दिवसे चार दात आहारनी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. बारसने दिवसे त्रण दात आहारनी लीए, ज्यांलगे आहार न लीए. तेरसे बे दात आहारनी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. चौदसे एक दात आहारनी ने एक दात पाणीनी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. अमासने दिवसे ते साधु आहार करे नहिं एम निश्चे कही एहवी जवमझचंद्रपडिमा जेम सूत्रमां कही, जेम कल्प आचार कह्यो तेम ज्यांलगे आज्ञा सहित पाळे ॥ १-२ ॥ जवमध्यचंद्रपडिमानो यंत्र नीचे प्रमाणे तेनी सर्व मळी २२५ दात थाय.

॥ जवमध्यचंद्रपडिमा यंत्र ॥

१-२-३-४-५-६-७-८-९-१०-११-१२-१३-१४-१५	१४-१३-१२-११-१०-९-८-७-६-५-४-३-२-१-०=२२५

अर्थ ॥१-३॥ व० वज्र । म० मध्य । णं० वळी । चं० चंद्र । प० पडिमा । प० अंगीकार करनार । अ० साधुने । मा०

एक मास लगे । वो० वोसरावी छे । का० काया जेणे । चि० छांडी छे जेणे । दे० शरीरनी वांछा । जे० जे । के० कोइ । प० परिसह । उ० उपसर्ग । स० उपजे । तं० ते । ज० कहे छे । दि० देवताना कीधा । वा० अथवा । मा० मनुष्यना कीधा । वा० अथवा । ति० तिर्यंचना । जो० योनिना किधा । वा० अथवा । अ० मनने गमता । वा० अथवा । प० मनने अणगमता । वा० वळी । त० त्यां । अ० मनने गमता । वा० वळी । ता० ते । व० वांदे । वा० अथवा । न० नमस्कार करे । वा० अथवा । स० सत्कार दीए । वा० अथवा । स० सन्मान दीए । वा० अथवा । क० कल्याणकारी । मं० मंगळीकना करणहार । दे० देवतानी पेरे । चे० ज्ञानवंत साधुनी पेरे । प० सेवा करे । त० त्यां । प० मनने अणगमता ते । वा० वळी । अ० अनेराए । दं० दांडे करी । वा० अथवा । अ० हाडके करी । वा० अथवा । मु० मुठीए करी । वा० अथवा । जो० जोतरे करी । वा० अथवा । वे० वेतरे-नेतर (लाकडीए करी) । वा० अथवा । क० चाबखे करी । वा० वळी । का० कायाने । आ० उपसर्ग करीने । ते० ते । स० सर्वे । उ० उपना परिसहने । स० भलीपेरे । स० सदहे । ख० खमे । ति० दीनपणा रहित । अ० कायाने अडोलपणे राखी खमे ॥ १-३ ॥

मूळपाठ ॥ १-३ ॥[१] वइरमज्झं चन्दपडिमं पडिवन्नस्स अणगारस्स मासं वोसट्ठकाए चियत्तदेहे जे केइ परिसहोवसग्गा समुप्पज्जन्ति तं जहा दिव्वा वा माणुस्सगा

---

१ Now H gives the description of the वइरमज्झ चन्दपडिमा wanting in the other mss. (एचमां हवे " वइरमज्झ चन्दपडिमा " नुं वर्णन छे जे बीजा सूत्रोमां नथी) जर्मन बुकमां १-३-१-४ सूत्रो नथी.

वा तिरिक्ख जोणिया वा अणुलोमा वा पडिलोमा वा तत्थ अणुलोमा वा ताव वन्देज्जा वा नमन्सेज्जा वा सक्कारेज्जा वा समाणेज्जा वा कल्लाणं मंगलं देवयं चेइयं पज्जुवासेज्जा तत्थ पडिलोमा वा अन्नयरेणं दंडेण वा अट्ठीण वा मुट्ठीण वा जोत्तेण वा वेत्तेण वा कसेण वा काए आउट्टेज्जा ते सवे उप्पन्ने सम्मं सहेज्जा खमेज्जा तितिक्खेज्जा अहियासेज्जा ॥ १-३ ॥

भावार्थ ॥ १-३ ॥ वज्रमध्य चंद्रपडिमां अंगीकार करनार साधुने एक मास वोसरावी छे काया जेणे, छांडी छे देहनी वांछा जेणे, जे कोइ उपसर्ग उपजे ते कहे छे. देवताना, मनुष्यना, तिर्यंचना, मनने गमता के अणगमता, तेमां मनने गमता उपसर्गमां तेने वांदे, नमस्कार करे, सत्कार करे, सन्मान करे, कल्याणकारी, मंगळकारी, देवनी माफक, साधुनी माफक तेनी सेवा करे, मनने अणगमता उपसर्गमां अनेराना डांडे करी, हाडके करी, मुठीए करी, जोतेरेकरी, वेतरे करी, चाबखे करी, कायाने उपसर्ग करे ते सर्व उपना परिसहने सम्यक रीते दीनपणा रहित कायाने अडोलपणे राखीने खमे ॥ १-३ ॥

अर्थ ॥ १-४ ॥ व० वज्र । म० मध्य । णं० वळी । चं० चंद्र । प० पडिमा । प० अंगीकार करनार । अ० साधुने । ब० अंधारुं ते वद । प० पक्षनी । पा० पडवेने दीवसे । क० कल्पे । प० १५ । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । प० १५ दात । पा० पाणीनी लेवी । स० सर्वे । द० दुपद । च० चउपद । आ० ए आदि । आ० आहारनी । कं० इच्छावाळाने ।

बि० बीजने दिवसे । से० तेने । क० कल्पे । च० १४ । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥

त० त्रीजने दिवसे । क० कल्पे । ते० १३ । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए॥

च० चोथने दिवसे । क० कल्पे । बा० बार । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए॥

प० पांचमने दिवसे । क० कल्पे । ए० अगीयार । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यां लगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥

छ० छट्ठने दिवसे । क० कल्पे । द० दस । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥

स० सातमने दिवसे । क० कल्पे । न० नव । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए॥

अ० आठमने दिवसे । क० कल्पे । अ० आठ । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥

न० नोमने दिवसे । क० कल्पे । स० सात । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥

द० दसमने दिवसे । क० कल्पे । छ० छ । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ।

ए० अगियारसे । क० कल्पे । पं० पांच । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥

बा० बारसे । क० कल्पे । च० चार । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥

ते० तेरसे । क० कल्पे । ति० त्रण । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ।

च० चौदशे । क० कल्पे । दो० बे । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥

अ० अमावासने दिवसे । क० कल्पे । ए० एक । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ।

सु० शुकल । प० पक्षना । पा० पडवाने दिवसे । से० ते साधुने । क० कल्पे । दो० बे । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ।

बि० बीजने दिवसे । से० तेने । क० कल्पे । ति० त्रण । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ।

त० त्रीजने दिवसे । से० तेने । क० कल्पे । च० चार । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥

च० चोथने दिवसे । से० तेने । क० कल्पे । पं० पांच । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥

पं० पांचमने दिवसे । क० कल्पे । छ० छ । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥

छ० छट्ठने दिवसे । क० कल्पे । स० सात । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥

स० सातमने दिवसे । क० कल्पे । अ० आठ । द० दात । भो० भोजननी जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥

अ० आठमने दिवसे । क० कल्पे । न० नव । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहर लीए ॥

न० नामने दिवसे । क० कल्पे । द० दस । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥
द० दसमने दिवसे । क० कल्पे । ए० अगियार । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यां लगे । णो० न । आ० आहार लीए ।
ए० अगियारशने दिवसे । क० कल्पे । बा० बार । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यांलगे । णो० न । आ० आहार लीए ।
बा० बारसने दिवसे । क० कल्पे । ते० तेर । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यां लगे । णो० न । आ० आहार लीए ॥
ते० तेरसने दिवसे । क० कल्पे । च० चौद । द० दात । भो० भोजननी । जा० ज्यां लगे । णो० न । आ० आहार लीए ।
च० चौदसने दिवसे । क० कल्पे । प० १५ । द० दात । भो० भोजननी । प० लेवी । प० १५ दात । पा० पाणीनी । प० लेवी । स० सर्वे । दु० दुपद । च० चौपदने । जा० ज्यां लगे । णो० न । ल० मळे । णो० न । आ० आहार लीए ।
पु० पुनमे । उ० उपवास । भ० करे । ए० एम । ख० निश्चे । ए० ए । व० वज्र । म० मध्य । चं० चंद्र । प० पडिमा । अ० जेम । सु० सूत्रमां कही । अ० जेम । क० कल्प आचार छे । जा० ज्यां लगे । अ० पाळीने । भ० विचरे ॥ ४ ॥

मूळपाठ ॥ ४ ॥ वइरमज्झ णं चन्दपडिमं पडिवन्नस्स अणगारस्स बहुलपकखस्स पाडिवए कप्पइ पन्नरस्स दत्तीओ भोयणस्स पडिगाहेत्तए पन्नरस पाणगस्स सव्वेहिं दुप्पय चउप्पयाइएहिं आहार कंखेहिं जाव णो आहारेज्जा: बितियाए से कप्पइ चउद्दस दत्तीओ भोयणस्स पडिगाहेत्तए जाव णो आहारेज्जा. तइ-

याए कप्पइ तेरस दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. चउत्थीए कप्पइ बारस दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. पञ्चमीए कप्पइ एगारस दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. छट्ठीए कप्पइ दस दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. सत्तमीए कप्पइ नव दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. अट्ठमीए कप्पइ अट्ठ दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. नवमीए कप्पइ सत्त दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. दसमीए कप्पइ छ दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. एगारसीए कप्पइ पञ्च दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. बारसीए कप्पइ चउ दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. तेरसीए कप्पइ तिन्नि दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. चउदसीए कप्पइ दो दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. अमावासाए कप्पइ एगा दत्ती भोयणस्स पडिगाहेत्तए जाव णो आहारेज्जा. सुक्कपक्खस्स पाडिवए से कप्पइ दो दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. बितियाए

से कप्पइ तिन्नि दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. तइयाए से कप्पइ चउदत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. चउत्थीए से कप्पइ पञ्चदत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. पञ्चमीए कप्पइ छ दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. छट्ठीए कप्पइ सत्त दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. सत्तमीए कप्पइ अट्ठ दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. अट्ठमीए कप्पइ नव दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. नवमीए कप्पइ दस दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. दशमीए कप्पइ एगारस दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. एगारसीए कप्पइ बारस दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. बारसीए कप्पइ तेरस दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. तेरसीए कप्पइ चउद्दस दत्तीओ भोयणस्स जाव णो आहारेज्जा. चउद्दसीए कप्पइ पन्नरस दत्तीओ भोयणस्स पडिगाहेत्तए. पन्नरस पाणगस्स पडिगाहेत्तए. सव्वेहिं दुप्पय चउप्पय जाव णो लब्भेज्जा णो आहारेज्जा. पुसि-

माए अन्नत्तट्ठे नवइ. एवं खलु एसा वइरमज्झा चंदपडिमा अहासुत्तं अहाकप्पं जाव अणुपालित्ता नवइ ॥ ४ ॥

भावार्थ ॥ ४ ॥ वज्र मध्य चंद्र पडिमा अंगीकार करनार साधुने अंधारीया चंद्र पक्षना पडवाने दिवसे पन्नर दात अशनी ने पन्नर दात पाणीनी लेवी कल्पे. सर्वे दुपद चौपद आहारनी इच्छावाळाने आहार मळ्या पछी ज्यांलगे आहार न लीए. बीजने दिवसे चौद दात भोजननी लेवी कल्पे ज्यांलगे आहार न लीए. त्रीजने दिवसे तेर दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. चोथे बार दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. पांचमे अगीयार दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. छट्ठे दस दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. सातमे नव दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. आठमे आठ दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. नोमें सात दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. दसमे छ दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. अगीयारसे पांच दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. बारसे चार दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. तेरसे त्रण दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. चउदसे बे दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. अमासे एक दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. शुकलपक्षनी पडवाने दिवसे बे दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. बीजने दिवसे त्रण दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. त्रीजे चार दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. चोथे पांच दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. पांचमे छ

दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. छट्ठे सात दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. सातमे आठ दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. आठमे नव दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. नोमे दस दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. दसमे अगियार दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. अगियारसे बार दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. बारसे तेर दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यां लगे आहार न लीए. तेरसे चौद दात भोजननी लेवी कल्पे, ज्यांलगे आहार न लीए. चौदसे पन्नर दात भोजननी ने पन्नर दात पाणीनी लेवी कल्पे, सर्वे दुपद चौपदने, ज्यांलगे आहार न मळे त्यां सुधी आहार न लीए. पुनमे उपवास करे. एम निश्चे ए वज्रमध्यचंद्रपडिमां जेम सूत्रमां कही, जेम तेनो कल्प आचार कह्यो, ज्यांलगे पाळनारो होय ॥ ४ ॥ वज्रमध्यचंद्रपडिमानो यंत्र नीचे प्रमाणे. तेनी सर्व मळीने २३९ दात थाय.

॥ वज्रमध्यचंद्रपडिमा यंत्र ॥

१५-१४-१३-१२-११-१०-९-८-७-६-५-४-३-२-१	२-३-४-५-६-७-८-९-१०-११-१२-१३-१४-१५-०=२३९

अर्थ ॥ ५ ॥ पं० पांच । वि० प्रकारे । व० व्यवहार । पं० कह्या । तं० ते । ज० कहे छे । आ० (१) आगम व्यवहारी ते तीर्थंकर १ । गणधर २ । अवधिज्ञानी ३ । मनपर्यवज्ञानी ४ । केवळज्ञानी ५ । चौदपूर्वधारी ६ । दसपूर्वधारी ७ । सु० (२) श्रुतव्यवहारी ते आचारंगादिक सूत्रधर । आ० (३) आज्ञा व्यवहारी ते कोइक बहु श्रुत गीतार्थ गुरुवादिक शास्त्र थकी

प्रायश्चित मोकली ते गुरुनी आज्ञाए प्रायश्चित दीए । धा० (४) धारणा व्यवहारी ते गीतार्थ प्रायश्चित देता होय ते सांभळीने धारे ने तेम प्रायश्चित देवो ते । जी० (५) जीत व्यवहारी ए पूर्वे आचार्य तेनी आचरणा कल्प आचारे करीने प्रायश्चित दीए । ज० जीहां । ए० वळी । त० त्यां तेमज । आ० आगमव्यवहारी । सि० होयतो । आ० आगमव्यवहारी ते केवळज्ञानादिक पूर्वधर तेनी उपर । व० व्यवहार । प० स्थापवो । नो० न । से० ते होय । त० त्यां । आ० आगमव्यवहारी । सि० होय नहि तो । ज० ज्यां । से० ते । त० त्यां । सु० सूत्र व्यवहारी ते आचारंगादिक सूत्र सिद्धांतना धरणहार । सि० होय त्यां । सु० सूत्र व्यवहारी उपर । व० व्यवहार । प० स्थापवो । नो० नथी । से० ते । त० त्यां । सु० सुत्रज्ञानी । सि० होय नहि तो । ज० ज्यां । से० ते । त० त्यां । आ० आज्ञा व्यवहारी । सि० होय तो । आ० आज्ञाए । व० व्यवहार । प० स्थापे । नो० नथी । से० ते । त० त्यां । आ० आज्ञा व्यवहार । सि० होय नहितो । ज० जेम । से० ते । त० त्यां । धा० धारणा व्यवहारी । सि० होयतो । धा० धारणा । व० व्यवहारे । प० स्थापे । नो० न । से० ते । त० त्यां । धा० धारणा व्यवहार । सि० होय नहितो । ज० ज्यां । से० ते । त० त्यां । जी० जीत व्यवहारी । सि० होय । जी० परंपरा वडेरानो मार्ग चाल्यो आवे ते जीत । व० व्यवहारे । प० स्थापे । ए० एहवा । पं० पांच । व० व्यवहारे करी । व० व्यवहारे । प० स्थापे । तं० ते । ज० कहे छे । आ० आगम । सु० सूत्र । आ० आज्ञा । धा० धारणा अने । जी० जीत ते परंपरा । ज० जेम जेम । से० तेहने । आ० आगम । सु० सूत्र । आ० आज्ञा । धा० धारणा । जी० जीत । त० तेम । त० तेम । व० व्यवहारे । प० स्थापे । से० ते । किं० केम शा माटे । आ० कह्युं । भं० हे भगवंत ? । तेवारे एवुं कहे छे । आ० आगमे । ब० बळीया ते । स० श्रमण साधु । नि० निग्रंथने । इ० ए पूर्वोक्त । पं० पांच । वि० प्रकारे । व० व्यवहारने । ज० जेवारे । ज० जेवारे ।

ज० ज्यां । ज० ज्यां । त० त्यां । त० त्यां । त० तेवारे । त० तेवारे । अ० नहि । णि० नेश्रा रहित । ओ० उपदेशने । व० व्यवहारने । व० राखतो थको । स० श्रमण । नि० निग्रंथ । आ० आज्ञानो । आ० आराधक । भ० होय ॥ ५ ॥

मूळपाठ ॥ ५ ॥ पञ्चविहे ववहारे पन्नत्ते, तंजहा । आगमे सुए आणा धारणा जीए, [1]जत्थेव तत्थ आगमे सिया, आगमेणं ववहारं पट्ठवेज्जा. नो से तत्थ आगमे सिया, जहा से तत्थ सुए सिया, सुएणं ववहारं पट्ठवेज्जा. नो से तत्थ सुए सिया, जहा से तत्थ आणासिया, आणाए ववहारं पट्ठवेज्जा. नो से तत्थ आणासिया, जहा से तत्थ धारणा सिया, धारणा ववहारं पट्ठवेज्जा. नो से तत्थ धारणा सिया, जहा से तत्थ जीए सिया, जीएणं ववहारं पट्ठवेज्जा. एएहिं पञ्चहिं ववहारेहिं ववहारं पट्ठवेज्जा तंजहा आगमेणं सुएणं आणाए धारणाए जीएणं; जहा से आगमे सुए आणा धारणा जीए तहा तहा ववहारे पट्ठवेज्जा. से किमाहु भन्ते ? आगमबलिया समणा निग्गन्था. इच्चेयं पञ्चविहं ववहारं जया

१ H adds from जत्थेव to भवइ. (एचमां " जत्थेव " थी " भवइ " सुधीनो पाठ छे.

जया जहिं जहिं तहा तहा तहिं तहिं अणिसिओवस्सियं ववहारं ववहारेमाणे समणे निग्गन्थे आणाए आराहए भवइ ॥ ५ ॥

भावार्थ ॥ ५ ॥ पांच प्रकारना व्यवहार कह्या ते कहे छे. १ आगम व्यवहार ते तीर्थंकर, गणधर, अवधिज्ञानी, मनपर्यवज्ञानी, केवळज्ञानी, चौदपूर्वी अने सातमा दसपूर्वधारी कहीए, २ सूत्र व्यवहारी ते आचारंगादिक सूत्रधर. ३ आज्ञाव्यवहारी ते कोइ एक बहु श्रुत गीतार्थ गुरुवादिक शास्त्र थकी प्रायश्चित मोकलो ते गुरुनी आज्ञाए प्रायश्चित दीए ते आज्ञाव्यवहारी, ४ धारणाव्यवहारी ते गीतार्थ प्रायश्चित देता होय ते सांभळीने धारे ने तेम प्रायश्चित देवो ते धारणा व्यवहारी, ५ जीत व्यवहारी ते पूर्व आचार्य तेनी आचरणा एटले कल्प आचारे करीने प्रायश्चित देवो ते जीत व्यवहारी. ज्यां आगमव्यवहारी एटले केवळ ज्ञानादिक पूर्वधर होय तेना उपर आगमव्यवहार स्थापवो, पण ज्यां आगम व्यवहारी न होय त्यां सूत्रव्यवहारी ते आचारंगादिक सूत्र सिद्धांतना धरणहार होय तेना उपर सूत्रव्यवहार स्थापवो, पण ज्यां सूत्रज्ञानी न होय त्यां आज्ञाव्यवहारी होय तेना उपर आज्ञाव्यवहार स्थापवो, ज्यां आज्ञाव्यवहारी न होय त्यां धारणाव्यवहारी होय तेना उपर धारणाव्यवहार स्थापे. ज्यां धारणा व्यवहारी न होय त्यां शुं करवुं तो ज्यां जीतव्यवहारी होय एटले परंपराथी वडेरानो मार्ग चाल्यो आवे ते वडेराने जीत व्यवहारे स्थापे. एहवा पांच व्यवहारे करी व्यवहारे स्थापे ते कहे छे. आगम, सूत्र, आज्ञा, धारणा ने जीत व्यवहार. जेम जेम ज्यां आगम, सुत्र, आज्ञा, धारणा, जीत तेम तेम ते ते व्यवहारे स्थापे. हे भगवंत ? तेम शा माटे कह्युं. ते वारे भगवंत एवुं कहे छे, आगमबळीया श्रमण निग्रंथ साधुने ए पूर्वोक्त पांच प्रकारना व्यव-

हारने जे वारे जे वारे जीहां जीहां, त्यां त्यां तेवारे तेवारे नेश्रा रहित उपदेशने व्यवहारने राखतो थको श्रमण निर्ग्रंथ आज्ञानो आराधक होय ॥ ५ ॥ उपरनो व्यवहार तो गच्छना नायक जाणे तो हवे गच्छ नायकनी चौभंगी कहे छे:

अर्थ ॥ ६ ॥ (१) च० चार । पु० पुरुष । जा० जाती । प० कही । तं० ते । ज० कहे छे । अ० उपगार । क० करे । ना० ए नामे । ए० एकेक । नो० न । मा० मान । क० करे १ । मा० मान । क० करे । ना० ए नामे । ए० एकेक पण । नो० न । अ० उपकार । क० करे २ । ए० एकेक । अ० उपकार । क० करे । वि० वळी । मा० मान । क० करे । वि० पण एटले उपकारने मान बन्ने करे ३ । ए० एक । नो० न । अ० उपकार । क० करे । नो० न । मा० मान । क० करे ४ ॥६॥

मूळपाठ ॥ ६ ॥ (१) । चत्तारि पुरिसज्जाया[1] पन्नत्ता, तं जहा। अट्ठकरे नामं एगे[2], नो माणकरे, माणकरे नामं एगे, नो अट्ठकरे, एगे अट्ठकरे वि माणकरे वि, एगे नो अट्ठकरे नो माणकरे ॥ ६ ॥

भावार्थ ॥ ६ ॥ (१) । चार जातना पुरुष कह्या ते कहे छे. १ एक उपकार करे पण मान न करे, २ एक मान करे पण उपकार न करे, ३ एक उपकारने मान बन्ने करे. ४ एक उपकारमे मान ए बेमांथी एके न करे ॥ ६ ॥

अर्थ ॥ ७ ॥ (२) । च० चार । पु० पुरुष । जा० जाती । पं० कही । तं० ते । ज० कहे छे । ग० एकेक समुदाय-नो । अ० कार्य । क० करे । ना० ए नामे । ए० एक । नो० पण न । मा० मान । क० करे १ । मा० मानने । क० करे ।

---

१ H always (एचमां हमेशा)° जाया. २ H often (एचमां वारंमवार) णाममेगे.

ना० ए नामे । ए० एकेक करे पण । नो० न । ग० गणनो । अ० अर्थ । क० करे २ । ए० एकेक । ग० गणनो । अ० अर्थ । क० करे । वि० पण । मा० मान । क० करे । वि० वळी ३ । ए० एक । नो० न । ग० गणनो । अ० अर्थ । क० करे । नो० न । मा० मान । क० करे ४ ॥ ७ ॥

मूळपाठ ॥ ७ ॥ २ ॥ चत्तारि पुरिसज्जाया पन्नत्ता, तंजहा । गणट्ठकरे नामं एगे, नो माणकरे, माणकरे नामं एगे, नो गणट्ठकरे, एगे गणट्ठकरे वि माणकरे वि, एगे नो गणट्ठकरे नो माणकरे ॥ ७ ॥

भावार्थ ॥ ७ ॥ २ ॥ चार जातना पुरुष कह्या ते कहे छे. १ एक समुदायनुं काय करे पण मान न करे, २ एक मान करे पण समुदायनुं काम न करे, ३ एक समुदायनुं काम करे ने मान पण करे, ४ एक न समुदायनुं काम करे, न मान करे ॥ ७ ॥

अर्थ ॥ ८ ॥ ३ ॥ च० चार । पु० पुरुष । जा० जाती । पं० कही । तं० ते । ज० कहे छे । ग० समुदाय माटे । सं० संग्रह । क० करे । ना० ए नामे । ए० एक पण । नो० न । मा० मान । क० करे (नहिं) १ । मा० मान । क० करे । ना० ए नामे । ए० एकेक । नो० न । ग० टोळानो । सं० संग्रह । क० करे (नहीं) २ । ए० एकेक । ग० टोळानो । सं० संग्रह । क० करे । वि० ने । मा० मान । क० करे । वि० वळी ३ । ए० एकेक । नो० न । ग० गण (टोळा) नो । सं० संग्रह । क० करे । नो० न । मा० मान । क० करे ४ ॥ ८ ॥

मूळपाठ ॥ ८ ॥ ३ ॥ चत्तारि पुरिसज्जाया पन्नत्ता, त जहा । गणसंगहकरे नामं एगे, नो माणकरे, माणकरे नामं एगे, नो गणसंगहकरे, एगे गणसंगहकरे वि माणकरे वि, एगे नो गणसंगहकरे नो माणकरे ॥ ८ ॥

भावार्थ ॥ ८ ॥ ३ ॥ चार जातना पुरुष कह्या ते कहे छे, १ एकटोळा माटे संग्रह करे पण मान न करे, २ एक मान करे पण टोळा माटे संग्रह न करे, ३ एक टोळा माटे संग्रह करे ने मान पण करे, ४ एक संग्रह पण न करे ने मान पण न करे ॥८॥

अर्थ ॥ ९ ॥ ४ ॥ च० चार । पु० पुरुष । जा० जाती । पं० कही । तं० ते । ज० कहे छे । ग० गणनी । सो० शोभा । क० करे । ना० ए नामे । ए० एक । नो० न । मा० मान । क० करे १ । मा० मान । क० करे । ना० ए नामे । ए० एक । नो० न । ग० गणनी । सो० शोभा । क० करे (नहीं) २ । ए० एकेक । ग० गणनी । सो० शोभा । क० करे । वि० वळी । मा० मान पण । क० करे । वि० वळी ३ । ए० एक । नो० न । ग० गणनी । सो० शोभा । क० करे । नो० न । मा० मान । क० करे ॥ ४ ॥ ९ ॥

मूळपाठ ॥ ९ ॥ ४ ॥ चत्तारि पुरिसज्जाया पन्नत्ता, तंजहा । गणसोहकरे[1] नामं एगे, नो माणकरे, माणकरे नामं एगे, नो गणसोहकरे[1], एगे गणसोहकरे[1] वि माणकरे वि, एगे नो गणसोहकरे[1] नो माणकरे ॥ ए ॥

१ H (एचमां) °सोभ°.

भावार्थ ॥ ९ ॥ ४ ॥ चार पुरुष जाती कही ते कहे छे, १ एक गणनी शोभा करे पण मान न करे, २ एक मानकरे पण गणनी शोभा न करे, ३ एकगणनी शोभा पण करे ने मान पण करे, ४ एक गणनी शोभा करे नहिं ने मान पण करे नहि ॥ ९ ॥

अर्थ ॥ १० ॥ ५ ॥ च० चार । पु० पुरुष । जा० जाती । पं० कही । तं० ते । ज० कहे छे । ग० गणनी । सो० विशुद्धि । क० करे (वधारे) । ना० ए नामे । ए० एक । नो० न । मा० मान । क० करे १ । मा० मान । क० करे । ना० ए नामे । ए० एक पण । नो० न । ग० गणनी । सो० विशुद्धि । क० करे (वधारे) २ । ए० एक । ग० गणनी । सो० विशुद्धि । क० करे । वि० वळी । मा० मान । क० करे । वि० वळी ३ । ए० एक । नो० न । ग० गणनी । सो० विशुद्धि । क० करे (वधारे) । नो० न । मा० मान । क० करे ॥ ४ ॥ १० ॥

मूळपाठ ॥ १० ॥ ५ चत्तारि पुरिसज्जाया पन्नत्ता, तंजहा । गणसोहिकरे नामं एगे, नो माणकरे, माणकरे नामं एगे, नो गणसोहिकरे, एगे गणसोहिकरे वि माणकरे वि, एगे नो गणसोहिकरे नो माण करे ॥ १० ॥

भावार्थ ॥ १० ॥ ५ चार जातना पुरुष कह्या ते कहे छे, १ गणनी विशुद्धि वधारे पण मान न करे, २ एक मान करे पण गणनी विशुद्धि न वधारे, ३ एक गणनी विशुद्धि पण वधारे मान पण करे, ४ एक गणनी विशुद्धि वधारे नहिं तेमज मान पण न करे ॥ १० ॥

अर्थ ॥ ११ ॥ ६ ॥ च० चार । पु० पुरुष । जा० जाति । पं० कही । तं० ते । ज० कहे छे । रू० साधुना रुप । ना० ए नामे । ए० एकेक । ज० छांडे पण । नो० न । ध० धर्म छांडे १ । ध० धर्म । ना० ए नामे । ए० एकेक । ज० छांडे पण । नो० न । रु० रुप छांडे २ । ए० एक । रू० रुप । पि० वळी । ज० छांडे । ध० धर्म । पि० वळी । ज० छांडे ३ । ए० एक । नो० न । रू० रुप । ज० छांडे । नो० न । ध० धर्म । ज० छांडे ४ ॥ ११ ॥

मूळपाठ ॥ ११ ॥ ६ ॥ चत्तारि पुरिसज्जाया पन्नत्ता तंजहा । रूवं नामेगे जहइ नो धम्मं, धम्मं नामेगे जहइ नो रूवं, एगे रूवं पि जहइ धम्मं पि जहइ, एगे नो रूवं जहइ नो धम्मं जहइ ॥ ११ ॥

भावार्थ ॥ ११ ॥ ६ ॥ चार पुरुष जाती कही ते कहे छे, १ एक रुप छांडे पण धर्म न छांडे, २ एक धर्म छांडे पण रुप न छांडे, ३ एक रुप ने धर्म बन्ने छांडे, ४ एक रुप ने धर्म बन्ने न छांडे ॥ ११ ॥

अर्थ ॥ १२ ॥ ७ ॥ च० चार । पु० पुरुष । जा० जाती । पं० कही । तं० ते । ज० कहे छे । ध० धर्म । ना० ए नामे । ए० एक । ज० छांडे । नो० न । ग० गण (गच्छनी) कीधी । सं० मर्यादा छांडे (नहिं) १ । ग० गच्छनी । सं० मर्यादा । ना० ए नामे । ए० एक । ज० छांडे पण । नो० न । ध० धर्म छांडे २ । ए० एक । ग० गच्छनी । सं० मर्यादा । पि० वळी । ज० छांडे । ध० धर्म । पि० वळी । ज० छांडे ३ । ए० एक । नो० न । ग० गण । सं० मर्यादा । ज० छांडे । नो० न । ध० धर्म । ज० छांडे ४ ॥ १२ ॥

मूळपाठ ॥ १२ ॥ ७ ॥ चत्तारि पुरिसज्जाया पन्नत्ता तंजहा। धम्मं नामेगे जहइ नो गणसंठिइं, गणसंठिइं नामेगे जहइ नो धम्मं, एगे गणसंठिइं पि जहइ धम्मं पि जहइ, एगे नो गणसंठिइं जहइ नो धम्मं जहइ ॥ १२ ॥

भावार्थ ॥ १२ ॥ ७ ॥ चार पुरुष जाती कही ते कहे छे. १ एक धर्म छांडे पण गणनी मर्यादा न छांडे एटले बीजा गच्छनो योग्य साधु जणाय तेने सूत्रसिद्धांत तीर्थंकरनी आज्ञा प्रमाणे भणाववुं कल्पे पण सूत्र विरुद्ध गच्छनी मर्यादा एवी बांधी छे जे बीजा गच्छवाळाने भणाववो नहिं एम तीर्थंकरनी आज्ञा रुप धर्म मूके पण गच्छनी मर्यादा न मूके, २ एक गण मर्यादा छांडे पण धर्म न छांडे, ३ एक गण मर्यादाने धर्म बन्ने छांडे, ४ एक गण मर्यादा के धर्म एकेने छांडे नहिं ॥ १२ ॥

अर्थ ॥ १३ ॥ ८ ॥ च० चार । पु० पुरुष । जा० जाती । पं० कही । तं० ते । ज० कहे छे । पि० प्रिय । ध० धर्मी । ना० नामे । ए० एक । नो० न । द० द्रढ । ध० धर्मी १ । द० द्रढ । ध० धर्मी । ना० नामे । ए० एक । नो० न । पि० प्रिय । ध० धर्मी २ । ए० एक । पि० प्रिय । ध० धर्मी । वि० वळी । द० द्रढ । ध० धर्मी । वि० वळी ३ । ए० एक । नो० न । पि० प्रिय । ध० धर्मी । नो० न । द० द्रढ । ध० धर्मी ४ ॥ १३ ॥

मूळपाठ ॥ १३ ॥ ८ ॥ चत्तारि पुरिसज्जाया पन्नत्ता तंजहा । पियधम्मे नामेगे नो दढधम्मे, दढधम्मे नामेगे नो पियधम्मे, एगे पियधम्मे वि दढधम्मे वि, एगे नो पियधम्मे नो दढधम्मे ॥ १३ ॥

भावार्थ ॥ १३ ॥ ८ ॥ चार जातना पुरुष कह्या ते कहे छे, १ एक प्रिय धर्मी पण द्रढ धर्मी नहिं, २ एक द्रढ धर्मी पण प्रिय धर्मी नहिं, ३ एक प्रिय ने द्रढ धर्मी, ४ एक प्रिय ने द्रढ धर्मी नहिं ॥ १३ ॥

अर्थ ॥ १४ ॥ ९ ॥ च० चार । आ० आचार्य । प० परुप्या । तं० ते । ज० जेम छे तेम कहे छे । प० प्रवर्जाना देणहार । आ० आचार्य । ना० ए नामे । ए० एकेक । नो० न । उ० तपने विषे उपस्थापना । आ० आचार्य नहिं १ । उ० उपस्थापना । आ० आचार्य । ना० ए नामे । ए० एकेक पण । नो० न । प० प्रवर्जाना । आ० आचार्य (नहिं) २ । ए० एक । प० प्रवर्जाना । आ० आचार्य । वि० वळी । उ० उपस्थापना । आ० आचार्य । वि० वळी ३ । ए० एकेक । नो० न । प० प्रवर्जाना । आ० आचार्य । नो० न । उ० उपस्थापना । आ० आचार्य ४ ॥ १४ ॥

मूळपाठ ॥ १४ ॥ ९ ॥ चत्तारि आयरिया पन्नत्ता तंजहा । पव्वावणायरिए नामेगे नो उवट्ठावणायरिए, उवट्ठावणायरिए नामेगे नो पव्वावणायरिए, एगे पव्वावणायरिए वि उवट्ठावणायरिए वि, एगे नो पव्वावणायरिए नो उवट्ठावणायरिए ॥१४॥

भावार्थ ॥ १४ ॥ ९ ॥ चार जातना आचार्य परुप्या ते कहे छे, १ एक प्रवर्ज्या देनार आचार्य पण तपने विषे उपस्थापना आचार्य नहिं, (अथवा वडी दीक्षा देनार नहिं), २ उपस्थापना आचार्य एकेक पण प्रवर्ज्या आचार्य नहिं, ३ एकेक प्रवर्ज्या तथा उपस्थापना आचार्य छे, ४ एकेक प्रवर्ज्या आचार्य ने उपस्थापना आचार्य नथी ॥ १४ ॥

अर्थ ॥ १५ ॥ १० ॥ च० चार जातना । आ० आचार्य । पं० कह्या । तं० ते । ज० कहे छे । उ० उपदेशना देण-

हार । आ० आचार्य । ना० नामे । ए० एकेक । नो० न । वा० वांचना दीए एहवा । आ० आचार्य १ । वा० वांचना । आ० आचार्य । ना० नामे । ए० एकेक । नो० न । उ० उपदेश दीए । आ० एकेक आचार्य २ । ए० एक । उ० उपदेश दीए । आ० आचार्य । वि० अने । वा० वांचना पण दीए । आ० आचार्य । वि० वळी ३ । ए० एकेक । नो० न । उ० उपदेशना दातार । आ० आचार्य । नो० न । वा० वांचनाना देणहार । आ० आचार्य ४ ॥ १५ ॥

मूळपाठ ॥ १५ ॥ १० ॥ चत्तारि आयरिया पन्नत्ता तंजहा । उद्देसणायरिए नामेगे नो वायणायरिए, वायणायरिए नामेगे नो उद्देसणायरिए, एगे उद्देसणायरिए वि वायणायरिए वि, एगे नो उद्देसणायरिए नो वायणायरिए ॥ १५ ॥

भावार्थ ॥ १५ ॥ १० ॥ चार आचार्य कह्या ते कहे छे. १ एक उपदेशना देणहार आचार्य पण वांचणी न दीए, २ एक वांचणी दीए पण उपदेश न दीए, ३ एक उपदेश ने वांचणी बन्ने दीए, ४ एक उपदेश के वांचणी बन्ने दीए नहिं ॥१५॥

अर्थ ॥ १६ ॥ ११ ॥ ध० धर्म । आ० आचार्यना । च० चार । अं० सेवाना करणहार । पं० कह्या । तं० ते । जा० कहे छे । प० प्रवर्जाना । अं० शिष्य । ना० ए नामे । ए० एकेक । नो० न । उ० उपस्थापना । अं० शिष्य (नहिं) १ । ए० एक । उ० उपस्थापना । अं० शिष्य । ना० ए नामे । ए० एकेक । नो० न । प० प्रवर्जाना । अं० अंतोवासी नहि २ । ए० एक । प० प्रवर्जा । अं० शिष्य । वि० होय । उ० उपस्थापना । अं० शिष्य । वि० वळी ३ । ए० एक । नो० न । प० प्रवर्जा । अं० अंतेवासी । वि० वळी । नो० न । उ० उपस्थापना । अं० अंतेवासी नहि ४ ॥ १६ ॥

मूळपाठ ॥ १६ ॥ ११ ॥[1] धम्मारियस्स चत्तारि अन्तेवासी पन्नत्ता तंजहा । पव्वावण-न्तेवासी नामेगे नो उवट्ठावणन्तेवासी, एगे उवट्ठावणन्तेवासी नामेगे नो पव्वावणन्तेवासी, एगे पव्वावणन्तेवासी वि उवट्ठावणन्तेवासी वि, एगे नो पव्वावणन्तेवासी वि नो उवट्ठावणन्तेवासी ॥ १६ ॥

भावार्थ ॥ १६ ॥ ११ ॥ धर्माचार्यना चार जातना सेवाना करणहार कह्या ते कहुं छुं. १ प्रवर्जाना शिष्य छे एकेक पण उपस्थापना एटले वडी दिक्षानो शिष्य नहिं, २ एकेक उपस्थापना शिष्य छे पण प्रवर्जा शिष्य नहिं, ३ एकेक प्रवर्जा शिष्य होय अने उपस्थापना शिष्य होय, ४ एकेक प्रवर्जा अंतेवासी न होय तेमज उपस्थापना अंतेवासी न होय ॥ १६ ॥

अर्थ ॥ १७ ॥ १२ ॥ च० चार जातना । अं० शिष्य । पं० कह्या । तं० ते । ज० कहे छे । उ० उपदेशनो । अं० शिष्य । ना० नामे । ए० एकेक होय । नो० न । वा० वांचनानो । अं० शिष्य नहिं १ । वा० वांचनानो । अं० शिष्य । ना० नामे । ए० एकेक । नो० न । उ० उपदेशनो । अं० शिष्य २ । ए० एक । उ० उपदेशनो । अं० शिष्य । वि० वळी होय । वा० वांचनानो । अं० शिष्य । वि० वळी होय ३ । ए० एकेक । नो० न । उ० उपदेशनो । अं० शिष्य । नो० न । वा० वांच-नानो । अं० अंतेवासी शिष्य ४ ॥ १७ ॥

---

१ H. adds (एच) मां छे ने आ सुत्र १४ पछी मुक्युं छे.

मूळपाठ ॥ १७ ॥ १२ ॥ चत्तारि अन्तेवासी पन्नत्ता तंजहा । उद्देसणन्तेवासी नामेगे नो वायणन्तेवासी, वायणन्तेवासी नामगे नो उद्देसणन्तेवासी, एगे उद्देसणन्तेवासी वि वायणन्तेवासी वि, एगे नो उद्देसणन्तेवासी नो वायणन्तेवासी ॥१७॥

भावार्थ ॥ १७ ॥ १२ ॥ चार जातना शिष्य कह्या ते कहे छे, १ एक उपदेश आपे एवो शिष्य होय पण वांचना आपी शके नहिं, २ एक वांचना आपे एवो शिष्य होय पण उपदेश आपी शके नहिं, ३ एक उपदेश ने वांचना ए बन्नेनो शिष्य होय, ४ एक उपदेश ने वांचना बन्नेनो शिष्य नहिं ॥ १७ ॥

अर्थ ॥ १८ ॥ १३ ॥ च० चार । ध० धर्म । आ० आचार्य । पं० कह्या । तं० ते । ज० कहे छे । प० प्रवर्ज्याना देनार । ध० धर्म । आ० आचार्य । ना० ए नामे । ए० एक । नो० नहिं । उ० तपने विषे उपस्थापनाना । ध० धर्म । आ० आचार्य १ । उ० उपस्थापनाना । ध० धर्म । आ० आचार्य । ना० ए नामे । ए० एक । नो० नहिं । प० प्रवर्जाना देनार । ध० धर्म । आ० आचार्य २ । ए० एक । प० प्रवर्ज्याना देनार । ध० धर्म । आ० आचार्य । वि० वळी । उ० उपस्थापनाना । ध० धर्म । आ० आचार्य । वि० वळी ३ । ए० एक । नो० नहिं । प० प्रवर्ज्याना देनार । ध० धर्म । आ० आचार्य । नो० नहिं । उ० उपस्थापनाना । आ० आचार्य । ध० धर्माचार्य ४ ॥ १८ ॥

मूळपाठ ॥ १८ ॥ १३ ॥ चत्तारि धम्मारिया पन्नत्ता तंजहा । पव्वावणधम्मायरिए नामेगे नो उवट्ठावणधम्मायरिए, उवट्ठावणधम्मायरिए नामेगे नो पव्वावणधम्मा-

यरिए, एगे पव्वावणधम्मायरिए वि उवट्ठावणधम्मायरिए वि, एगे नो पव्वावणधम्मायरिए नो उवट्ठावणायरिए धम्मायरिए ॥ १८ ॥

भावार्थ ॥ १८ ॥ १३ ॥ चार धर्माचार्य कह्या ते कहे छे, १ एक प्रवज्यार्ना देनार धर्माचार्य पण तपने विषे उपस्थापनाना धर्माचार्य नहिं, २ एक उपस्थापनाना धर्माचार्य पण प्रवज्यार्ना देनार धर्माचार्य नहिं, ३ एक प्रवज्यार्ना देनार धर्माचार्य अने उपस्थापनाना धर्माचार्य वळी, ४ एक प्रवज्यार्ना देनार धर्माचार्य नहिं अने उपस्थापनाना धर्माचार्य पण नहिं ॥ १८ ॥

अर्थ ॥ १९ ॥ १४ ॥ च० चार । ध० धर्म । आ० आचार्य । पं० कह्या । तं० ते । ज० कहे छे । उ० उपदेशना देनार । ध० धर्म । आ० आचार्य । ना० ए नामे । ए० एक । नो० नहिं । वा० वांचनाना देनार । ध० धर्म । आ० आचार्य १ । वा० वांचनाना देनार । ध० धर्म । आ० आचार्य । ना० नामे । ए० एक । नो० नहिं । उ० उपदेशना देनार । ध० धर्म । आ० आचार्य २ । ए० एक । उ० उपदेशना देनार । ध० धर्म । आ० आचार्य । वि० वळी । वा० वांचनाना देनार । ध० धर्म । आ० आचार्य । वि० वळी ३ । ए० एक । नो० न । उ० उपदेशना देनार । ध० धर्म । आ० आचार्य । नो० नहिं । वा० वांचनाना देनार । ध० धर्म । आ० आचार्य ॥ १९ ॥

मूळपाठ ॥ १९ ॥ १४ ॥ चत्तारि धम्मायरिया पन्नत्ता तंजहा । उद्देसणधम्मायरिए नामेगे नो वायणधम्मायरिए, वायणधम्मायरिए नामेगे नो उद्देसणधम्माय-

(१८ थी २१ H. एचमां छे)

रिए, एगे उद्देसणधम्मायरिए वि वायणधम्मायरिए वि, एगे नो उद्देसण-
धम्मायरिए नो वायणधम्मायरिए ॥ १९ ॥

भावार्थ ॥ १९ ॥ १४ ॥ चार धर्माचार्य कह्या ते कहे छे १ उपदेशना देनार धर्माचार्य पण वांचनाना देनार धर्माचार्य नहिं, २ वांचनाना देनार धर्माचार्य पण उपदेशना देनार धर्माचार्य नहिं, ३ एक उपदेशना ने वांचना बन्नेना देनार धर्माचार्य वळी, ४ एक उपदेश ने वांचना बन्नेना देनार धर्माचार्य नहिं ॥ १९ ॥

अर्थ ॥ २० ॥ १५ ॥ च० चार । ध० धर्मना । अं० शिष्य । पं० कह्या । तं० ते । ज० कहे छे । प० प्रव्रज्याना । ध० धर्मना । अं० अंतेवासी । ना० ए नामे । ए० एक । नो० नहिं । उ० उपस्थापनाना । ध० धर्मना । अं० शिष्य १ । उ० उपस्थापनाना । ध० धर्मना । अं० अंतेवासी । ना० ए नामे । ए० एक । नो० न । प० प्रव्रज्याना । ध० धर्मना । अं० अंतेवासी २ । ए० एक । प० प्रव्रज्याना । ध० धर्मना । अं० शिष्य । वि० वळी । उ० उपस्थापनाना । ध० धर्मना । अं० शिष्य । वि० वळी ३ । ए० एक । नो० नहिं । प० प्रव्रज्याना । ध० धर्मना । अं० अंतेवासी एटले शिष्य । नो० न । उ० उपस्थापनाना । ध० धर्मना । अं० शिष्य ४ ॥ २० ॥

मूळपाठ ॥ २० ॥ १५ ॥ चत्तारि धम्मन्तेवासी पन्नत्ता तंजहा । पव्वावणधम्मन्तेवासी
नामेगे नो उवट्ठावणधम्मन्तेवासी, उवट्ठावणधम्मन्तेवासी नामेगे नो पव्वा-
वणधम्मन्तेवासी, एगे पव्वावणधम्मन्तेवासी वि उवट्ठावणधम्मन्तेवासी वि,

एगे नो पव्वावणधम्मन्तेवासी, नो उवट्ठावणधम्मन्तेवासी ॥ २० ॥

भावार्थ ॥ २० ॥ १५ ॥ चार धर्मना शिष्य कह्या ते कहे छे. १ एक प्रवर्ज्याना धर्मना अंतेवासी पण उपस्थापनाना धर्मना शिष्य नहि, २ एक उपस्थापनाना धर्मना अंतेवासी पण प्रवर्ज्याना धर्मना शिष्य नहि, ३ एक प्रवर्ज्याने उपस्थापना बंनेना धर्मना शिष्य, ४ एक प्रवर्ज्या ने उपस्थापना बनेना धर्मना शिष्य नहिं ॥ २० ॥

अर्थ ॥ २१ ॥ १६ ॥ च० चार । ध० धर्मना । अं० शिष्य । पं० कह्या । तं० ते । ज० कहे छे । उ० उपदेश । ध० धर्मना । अं० शिष्य । ना० ए नामे । ए० एक । नो० न । वा० वांचनाना । ध० धर्मना । अं० शिष्य १ । वा० वांच-नाना । ध० धर्मना । अं० शिष्य । ना० ए नामे । ए० एक । नो० नहि । उ० उपदेश । ध० धर्मना । अ० शिष्य २ । ए० एक । उ० उपदेश । ध० धर्मना । अं० शिष्य । वि० वळी । वा० वांचना । ध० धर्मना । अं० शिष्य । वि० वळी ३ । ए० एक । नो० नहिं । उ० उपदेश । ध० धर्मना । अं० शिष्य । नो० नहिं । वा० वांचना । ध० धर्मना । अं० शिष्य ॥ २१ ॥

मूळपाठ ॥ २१ ॥ १६ ॥ चत्तारि धम्मन्तेवासी पन्नत्ता तंजहा । उद्देसणधम्मन्तेवासी नामेगे नो वायणधम्मन्तेवासी, वायणधम्मन्तेवासी नामेगे नो उद्देसणध-म्मन्तेवासी, एगे उद्देसणधम्मन्तेवासी वि वायणधम्मन्तेवासी वि, एगे नो उद्देसणधम्मन्तेवासी नो वायणधम्मन्तेवासी ॥ २१ ॥

भावार्थ ॥ २१ ॥ १६ ॥ चार धर्मना शिष्य कह्या ते कहे छे, १ उपदेशना देनार धर्मना शिष्य पण वांचना देनार धर्मना शिष्य नहिं, २ एक वांचना देनार धर्मना शिष्य पण उपदेशना देनार धर्मना शिष्य नहिं ३ एक उपदेश ने वांचना आपे तेवा धर्मना शिष्य, ४ एक उपदेश ने वांचना बंनेना आपनार धर्मना शिष्य नहिं ॥ २१ ॥

अर्थ ॥ २२ ॥ त० त्रण । थे० स्थिवर । भू० भूमी । पं० कही । तं० ते । ज० कहे छे । जा० जाति । थे० स्थिवर १ । सु० सूत्र । थे० स्थिवर २ । प० प्रवर्जा । थे० स्थिवर ३ । स० साठ । वा० वरस । जा० थया होय ते श्रमण निग्रंथ ते । जा० जाती । थे० स्थिवर एटले वय स्थिवर १ । ठाणांग । स० समवायंगनो धरणहार श्रमण निग्रंथते । जा० ज्यांलगे । सु० सूत्र । धा० धारनार । सु० श्रुत । थे० स्थिवर २ । वी० वीस । वा० वर्ष । प० प्रवर्जा लीधा ने थया ते श्रमण निग्रंथ । प० ते प्रवर्जा । थे० स्थिवर कहीए ३ ॥ २२ ॥

मूळपाठ ॥ २२ ॥ तओ थेरभूमीओ पन्नत्ताओ तंजहा । जाइथेरे सुयथेरे परियायथेरे[1]. सट्ठिवासंजाए[2] जाइथेरे, [3]समवायङ्ग[4] जाव[5] सुयधारए[5] सुयथेरे, वीसवासपरियाए परियायथेरे ॥ २२ ॥

भावार्थ ॥ २२ ॥ त्रण स्थिवर भूमि कही ते कहे छे, १ जाति (वय) स्थिवर, २ सूत्र स्थिवर, ३ पर्याय स्थिवर.

---

१ H (एचमां) पव्वज्जाथेरे. २ T °वरिस°. ३ H adds (एचमां वधारे) समणेणिग्गन्थे. ४ T. H. ठाणसम°. ५ not in H. (एचमां नथी).

१ जे श्रमण साधुने साठ वर्ष थया होय तेने जाती (वय) स्थिवर कहीए, २ ठाणांग समवायांगना धरणहार होय ते श्रमण निग्रंथने श्रुतस्थिवर कहीए, ३ वीस वर्ष थयां प्रव्रज्या लीधी होय तेवा श्रमण निग्रंथ साधुने प्रव्रज्या स्थिवर कहीए ॥ २२ ॥

अर्थ ॥ २३ ॥ त० त्रण । से० शिष्यनी । भू० भूमी । पं० कही । तं० ते । ज० कहे छे । स० सात । रा० रात्रीनी शिष्यनी भूमी १ । चा० चार । मा० मासनी शिष्यनी भूमी २ । छ० छ । मा० मासनी शिष्यनी भूमी ३ । छ० छ । मा० मासनी । उ० उत्कृष्टी १ । चा० चार । मा० मासनी । म० मध्यम भूमी २ । स० सात । रा० रात्रीनी । ज० जघन्य भूमी ३ । ए छेदोपस्थापनीय विधि कही ॥ २३ ॥

मूळपाठ ॥ २३ ॥ तओ सेहभूमीओ पन्नत्ताओ तंजहा । सत्तराइंदिया चाउम्मासिया छम्मासिया. छम्मासिया उक्कोसिया, चाउम्मासिया मज्झमिया सत्तराइणो जहन्निया ॥ २३ ॥

भावार्थ ॥ २३ ॥ त्रण शिष्यनी भूमिका कही ते कहे छे. १ सात रात्रीनी, २ चार मासनी, ३ छ मासनी, छ मासनी उत्कृष्टि १, चार मासनी मध्यम २, सात रात्रिनी जघन्य ३, ए छेदोपस्थापनीयनी विधि कही ॥ २३ ॥

अर्थ ॥ २४ ॥ नो० न । क० कल्पे । नि० साधु । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वळी । खु० लघु साधु । वा० अथवा । खु० लघु साध्वी । वा० वळी । ऊ० कांइक उणा । अ० आठ । वा० वरस । जा० थया । उ० तेने उपस्थापवो । वा० अथवा । सं० एकठा जमवो । वा० वळी ॥ २४ ॥

मूळपाठ ॥ २४ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा खुड्डुगं वा खुड्डियं वा ऊणट्ठ-
वासजायं उवट्ठावेत्तए वा संभुञ्जित्तए वा ॥ २४ ॥

भावार्थ ॥ २४ ॥ साधुने अथवा साध्वीने लघु साधु अथवा लघु साध्वी जेने आठ वरसमां कांइक उणुं छे तेने उपस्थापवो के तेने साथे एकठा जमवुं कल्पे नहिं ॥ २४ ॥

अर्थ ॥ २५ ॥ क० कल्पे । नि० साधुने । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वळी । खु० बाळकने । वा० अथवा । खु० बाळकीने । वा० वळी । सा० झाझेरा । अ० आठ । वा० वरस । जा० थया होय तेने । उ० उपस्थापवुं । वा० अथवा । सं० एकठा जमवुं । वा० वळी कल्पे ॥ २५ ॥

मूळपाठ ॥ २५ ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा खुड्डुगं वा खुड्डियं वा साइरेगट्ठ-
वासजायं उवट्ठावेत्तए वा संभुञ्जित्तए वा ॥ २५ ॥

भावार्थ ॥ २५ ॥ साधु अथवा साध्वीने बाळक साधुने अथवा बाळीका साध्वीने आठ वर्षथी झाझेरा थया होय तेने उपस्थापवो अथवा तेनी साथे एकठा जमवुं कल्पे ॥ २५ ॥

अर्थ ॥ २६ ॥ नो० न । क० कल्पे । नि० साधुने । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वळी । खु० बाळकने । वा० अथवा । खु० बाळीका आर्याने । वा० वळी । अ० नथी । वं० कक्षादिके (बगलमां) रोम (वाळ)। जा० उग्या नथी (अथवा १६ वर्षनो न होय ने ३ वरस प्रवर्जाने न थया होय) तेने । आ० आचार । प० कल्प । ना० नामे । अ० अध्य-यन । उ० भणाववुं वळी । (न कल्पे) ॥ २६ ॥

मूळपाठ ॥ २६ ॥ नो कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा खुड्डगस्स वा खुड्डियाए वा अवञ्जणजायस्स आयारपकप्पे नामं अज्झयणे उद्दिसित्तए ॥ २६ ॥

भावार्थ ॥ २६ ॥ साधु अथवा साध्वीने बाळक साधु के बाळीका साध्वीने हजी बगलमां वाळ उग्या नथी त्यांसुधी आचार कल्प नामे अध्ययन भणाववुं कल्पे नहिं ॥ २६ ॥

अर्थ ॥ २७ ॥ क० कल्पे । नि० साधुने । वा० अथवा । नि० साध्वीने । वा० वळी । खु० बाळक साधुने । वा० अथवा । खु० बाळक साध्वीने । वा० वळी । वं० बगलमांवाळ । जा० उग्या होय (अथवा १६ वरसनी वयनाने अथवा त्रण वरस दीक्षा लीधाने थयाहोय तेने) । आ० आचार । प० कल्प । ना० नामे । अ० अध्ययन । उ० भणाववुं वळी कल्पे॥२७॥

मूळपाठ ॥ २७ ॥ कप्पइ निग्गन्थाण वा निग्गन्थीण वा खुड्डगस्स वा खुड्डियाए वा व-ञ्जणजायस्स आयारपकप्पे[1] नामं अज्झयणे उद्दिसित्तए ॥ २७ ॥

भावार्थ ॥ २७ ॥ साधुने साध्वीने बाळक साधु साध्वीने बगलमां वाळ उग्या होय तो आचार कल्प नामे अध्ययन भणाववुं कल्पे ॥ २७ ॥

अर्थ ॥ २८ ॥ ति० त्रण । वा० वरसनी । प० प्रवर्जाना धणीने । स० श्रमण । नि० निर्ग्रंथने । क० कल्पे । आ० आचार । प० कल्प । ना० नामे । अ० अध्ययन । उ० भणाववुं (कल्पे) ॥ २८ ॥

---

१ H (एचमां) आयारकप्पे.

मूळपाठ ॥ २८ ॥ तिवासपरियायस्स समणस्स निग्गन्थस्स कप्पइ आयारपकप्पे नामं अज्झयणे उद्दिसित्तए ॥ २८ ॥

भावार्थ ॥ २८ ॥ त्रण वरसनी दीक्षा थइ होय तेवा श्रमण साधुने आचार कल्प नामे अध्ययन (आचारंग) भणाववुं कल्पे ॥ २८ ॥

अर्थ ॥ २९ ॥ च० चार । वा० वरसनी । प० प्रवर्जा लीधाने श्रमण निग्रंथने । क० कल्पे । सू० सुयगडांग । ना० नामे । अ० अंग । उ० भणाववुं कल्पे ॥ २९ ॥

मूळपाठ ॥ २९ ॥ चउवासपरियाए[1] कप्पइ सूयगडे नामं अङ्गे उद्दिसित्तए ॥ २९ ॥

भावार्थ ॥ २९ ॥ चार वरसनी दीक्षावाळा श्रमण निग्रंथने सूयगडांग नामे अंग भणाववुं कल्पे ॥ २९ ॥

अर्थ ॥ ३० ॥ पं० पांच । वा० वरसनी । प० दीक्षा लीधाने श्रमण निग्रंथने । क० कल्पे । द० दशाश्रुतस्कंध । क० वेदकल्प । व० व्यवहार । नामे अध्ययन । उ० भणाववुं ॥ ३० ॥

मूळपाठ ॥ ३० ॥ पञ्चवासपरियाए कप्पइ दसकप्पववहारे[2] उद्दिसित्तए ॥ ३० ॥

भावार्थ ॥ ३० ॥ पांच वरसनी दीक्षावाळा साधुने दशाश्रुतस्कंध, बृहत कल्प ने व्यवहारसूत्र भणाववुं कल्पे ॥ ३० ॥

१ H always (एचमां हमेशां) °यायस्स समणस्स णिग्गन्थस्स. २ H (एचमां) दसाकप्पववहारे णामं अज्झयणे.

अर्थ ॥ ३१ ॥ अ० आठ । वा० वरस । प० प्रवर्जा लीधेल श्रमण साधुने । क० कल्पे । ठा० ठाणांग । स० समवायंग नामे अंग । उ० भणाववुं कल्पे ॥ ३१ ॥

मूळपाठ ॥ ३१ ॥ अट्ठवासपरियाए कप्पइ ठाणसमवाए[1] उद्दिसित्तए ॥ ३१ ॥

भावार्थ ॥ ३१ ॥ आठ वरसनी दिक्षावाळा श्रमण निग्रंथने ठाणांग, समवायंग नामे अंग भणाववुं कल्पे ॥ ३१ ॥

अर्थ ॥ ३२ ॥ द० दस । वा० वरसनी । प० प्रवर्जावाळा श्रमण निग्रंथने । क० कल्पे । वि० भगवती । ना० नामे । अं० अंग । उ० भणाववुं (कल्पे) ॥ ३२ ॥

मूळपाठ ॥ ३२ ॥ दसवासपरियाए कप्पइ वियाहे[2] नामं अङ्गे उद्दिसित्तए ॥ ३२ ॥

भावार्थ ॥ ३२ ॥ दस वरसनी दीक्षावाळा श्रमण निग्रंथने भगवती अंग भणाववुं कल्पे ॥ ३२ ॥

अर्थ ॥ ३३ ॥ ए० अग्यार । वा० वरसनी । प० प्रवर्जावाळा श्रमण निग्रंथने । क० कल्पे । खु० लघु । वि० विमान । प० प्रविभक्ति एटले कालिकसूत्र विशेष तेना त्रण वर्ग । पेहेले वर्गे ३७ उपदेशन काळ अध्ययन एटले उपदेशना काळ अवसर कह्या छे । बीजे वर्गे ३८ उपदेशन काळ अध्ययन एटले उपदेशना काळ अवसर कह्या । त्रीजे वर्गे ४० उपदेशन काळ अध्ययन कह्या । एम ११५ उपदेशना काळ अवसर कह्या तेटला अध्ययन कह्या । म० मोटी । वि० विमान । प० प्रविभक्ति तेना पांच वर्ग । पहेले वर्गे ४१ उपदेसन काळ अध्ययन दीठ उपदेशना काळ अवसर कह्या । बीजे वर्गे ४२ उपदेसन काळ अध्ययन । त्रीजे

---

१ H adds (एचमां वधारे) णामं अङ्गे. २ H (एचमां) विवाहे (printed विवहे).

वर्गे ४३ । चोथे वर्गे ४४ । पांचमे ४५ उपदेशन काळ अध्ययन कह्या । एम सर्व मळी २१५ थया । अं० अंग । चू० चूलिक । नामा सूत्र । व० वंग । चू० चूलिका नामा सूत्र । वि० विवाह । चू० चूलिका । ना० नामा । अ० अध्ययन । उ० भणाववुं कल्पे ॥३३॥

मूळपाठ ॥३३॥ एक्कारसवासपरियाए कप्पइ खुड्डिया विमाणपविभत्ती महल्लिया विमाणपविभत्ती अङ्गचूलिया वग्गचूलिया[1] वियाहचूलिया नामं अज्झयणे उद्दिसित्तए ॥३३॥

भावार्थ ॥ ३३ ॥ ११ वरसनी प्रवर्जावाळा श्रमण निग्रंथने नानी तथा मोटी विमान पविभक्ति (कालिकसूत्र), अंगचूलिया, वंगचूलिया, विवाहचूलिया ए नामे अध्ययन भणाववा कल्पे ॥ ३३ ॥

अर्थ ॥ ३४ ॥ बा० बार । वा. वरसनो । प० पर्यायना श्रमण निग्रंथने । क. कल्पे । अ० अरुणोपपात । ग० गरुडोपपात । ध० धरणोपपात । वे० वेसमणोपपात । वे० वेलंधरोपपात । ना० ए नामे । अ० अध्ययन । उ० भणाववा कल्पे ॥३४॥

मूळपाठ ॥ ३४ ॥ बारसवासपरियाए कप्पइ अरुणोववाए गरूलोववाए धरणोववाए वेसमणोववाए वेलंधरोववाए नामं अज्झयणे उद्दिसित्तए ॥ ३४ ॥

भावार्थ ॥ ३४ ॥ बार वरसनी दीक्षावाळा साधुने अरुणोपपात, गरुडोपपात, धरणोपपात, वैसमणोपपात, वेलंधरोपपात ए नामे अध्ययन भणाववा कल्पे ॥ ३४ ॥

१ H (एचमां) वङ्ग°.

अर्थ ॥ ३५ ॥ ते० तेर । वा० वरसनी । प० दीक्षावाळा श्रमण साधुने । क० कल्पे । उ० उपस्थापना । प० परिवणीया सूत्र । स० समुठाणनामा । सु० सूत्र । दे० देविं । दो० द्रोपपात सूत्र । ना० नाग । प० परिया । व० वणीयासूत्र । ना० एहवे नामे । अ० अध्ययन । उ० भणाववा कल्पे ॥ ३५ ॥

मूळपाठ ॥ ३५ ॥ तेरसवासपरियाए कप्पइ[1] उट्ठाणपरियावणिए समुट्ठाणसुए देविन्दोववाए नागपरियावणिए नामं अज्झयणे उद्दिसित्तए ॥ ३५ ॥

भावार्थ ॥ ३५ ॥ तेर वरसनी पर्यायवाळा श्रमण साधुने उपस्थापना परियावणीयासूत्र, समुठाण नामासूत्र, देविद्रोपपात सूत्र, नागपरियावणीया सूत्र ए नामे अध्ययन भणाववा कल्पे ॥ ३५ ॥

अर्थ ॥ ३६ ॥ चो० चउद । वा० वर्षनी । प० प्रवर्जाना धणीने श्रमणनिग्रंथने । क० कल्पे । सि० स्वप्न । भा० भावना । ना० नामे । अ० अध्ययन । उ० भणाववुं (कल्पे) ॥ ३६ ॥

मूळपाठ ॥३६॥ चोद्दसवासपरियाए[2] कप्पइ सिमिणभावणा[3] नामं अज्झयणे उद्दिसित्तए॥३६॥

भावार्थ ॥ ३६ ॥ चौद वर्षनी पर्यायवाळा श्रमण साधुने स्वप्न भावना नामे अध्ययन भणाववुं कल्पे ॥ ३६ ॥

अर्थ ॥ ३७ ॥ प० १५ । वा० वर्षनी । प० प्रवर्जावाळा श्रमण निग्रंथने । क० कल्पे । चा० चारण । भा० भावना । ना० नामे । अ० अध्ययन । उ० भणाववुं कल्पे ॥ ३७ ॥

---

१ T. H (टी. एचमां) उट्ठाणसुए. २ H. (एच) चउदस. ३ T H (टी. एचमां) सुमिण°.

मूळपाठ ॥३७॥ पन्नरसवासपरियाए कप्पइ [1]चारणभावणानामं अज्झयणं उद्दिसित्तए ॥३७॥

भावार्थ ॥ ३७ ॥ पंदर वर्षनी दीक्षावाळा साधुने चारणा भावना न   अध्ययन भणाववुं कल्पे ॥ ३७ ॥

अर्थ ॥ ३८ ॥ सो० सोल । वा० वर्षनी । प० पर्यायवाळा श्रमणनिग्रंथने । क० कल्पे । ते० तेयणी । सं० सतक । ना० नामे । अ० अध्ययन । उ० भणाववुं कल्पे ॥ ३८ ॥

मूळपाठ ॥३८॥ सोलसवासपरियाए कप्पइ तेयणीसंगे[2] नामं अज्झयणे उद्दिसित्तए ॥३८॥

भावार्थ ॥ ३८ ॥ सोळ वर्षनी दीक्षावाळा साधुने तेयणीसतक नामे अध्ययन भणाववुं कल्पे ॥ ३८ ॥

अर्थ ॥ ३९ ॥ स० सतर । वा० वर्षनी । प० प्रवर्जावाळा श्रमण निग्रंथने । क० कल्पे । आ० आसीविष । भा० भावना । ना० नामे । अ० अध्ययन । उ० भणाववुं कल्पे ॥ ३९ ॥

मूळपाठ ॥३९॥ सत्तरसवासपरियाए कप्पइ आसीविसभावणा[3] नामं अज्झयणे उद्दिसित्तए॥३९॥

भावार्थ ॥ ३९ ॥ १७ वर्षनी दीक्षावाळा साधुने आसीविष भावना नामे अध्ययन भणाववुं कल्पे ॥ ३९ ॥

अर्थ ॥ ४० ॥ अ० १८ । वा० वर्षनी । प० पर्यायना । स० श्रमण । नि० निग्रंथने । क० कल्पे । दि० दृष्टि । वि० विष । भा० भावना । ना० ए नामे । अ० अध्ययन । उ० भणाववुं कल्पे ॥ ४० ॥

---

१ H. (एच) चारणा°. २ In H (एचमां) तेयणीसंगे (printed वेयंणीसंगं) In G. Edition (जर्मनमां) आसीविसभावणा. ३ b H (बी. एचमां) आसीविस° In G Edition (जरमनमां) दिट्ठीविसभावणा.

मूळपाठ ॥ ४० ॥[1] अट्ठारसवासपरियागस्स समणस्स निग्गन्थस्स कप्पइ दिट्ठीविसभावणा नामं अज्झयणे उद्दिसित्तए ॥ ४० ॥

भावार्थ ॥ ४० ॥ १८ वर्षनी दीक्षावाळा साधुने द्रष्टि विष भावना नामे अध्ययन भणाववुं कल्पे ॥ ४० ॥

अर्थ ॥ ४१ ॥ ए० ओगणीस । वा० वरसनी । प० पर्यायना श्रमण निग्रंथने । क० कल्पे । दि० द्रष्टि । वा० वाद । ना० नामे । अं० अंग । उ० भणाववुं कल्पे ॥ ४१ ॥

मूळपाठ ॥ ४१ ॥ एगूणवीसवासपरियाए कप्पइ दिट्ठिवाए नामं अङ्गे उद्दिसित्तए। ॥ ४१ ॥

भावार्थ ॥ ४१ ॥ १९ वर्षनी पर्यायवाळा साधुने द्रष्टि वाद नामे अंग भणाववुं कल्पे ॥ ४१ ॥

अर्थ ॥ ४२ ॥ वी० २० । वा० वर्षनी । प० पर्यायवाळा । स० श्रमण । नि० निग्रंथने कल्पे । स० सर्व । सु० सूत्र । वा० भणाववा । भ० कल्पे ॥ ४२ ॥

मूळपाठ ॥ ४२ ॥ वीसवासपरियाए समणे निग्गन्थे सव्वसुयाणुवाई भवइ ॥ ४२ ॥

भावार्थ ॥ ४२ ॥ २० वर्षनी पर्यायवाळा साधुने सर्वे सूत्र भणाववा कल्पे ॥ ४२ ॥

अर्थ ॥ ४३ ॥ द० दस । वि० विध । वे० वैयावच । पं० कही । तं० ते । ज० कहे छे । आ० आचार्यनी । वे० वैयावच करे १ । उ० उपाध्यायनी । वे० वैयावच करे २ । थे० स्थिवरनी । वे० वैयावच करे ३ । से० शिष्यनी । वे० वैयावच

---

१ H. adds this sutra (आ सूत्र एचमां छे)

करे ४ । गि० ग्लाननी । वे० वैयावच करे ५ । त० तपस्वीनी । वे० वैयावच करे ६ । सा० साधर्मिकनी । वे० वैयावच करे ७ । कु० कुलनी । वे० वैयावच्च करे ८ । ग० गणनी । वे० वैयावच करे ९ । सं० साधुना संघनी । वे० वैयावच करे १० ॥ ४३ ॥

मूळपाठ ॥ ४३ ॥ दसविहे वेयावच्चे पन्नत्ते तंजहा । आयरियवेयावच्चे उवज्झायवेयावच्चे थेरवेयावच्चे[1] सेहवेयावच्चे गिलाणवेयावच्चे तवस्सिवेयावच्चे साहम्मियवेयावच्चे कुलवेयावच्चे गणवेयावच्चे सङ्घवेयावच्चे ॥ ४३ ॥

भावार्थ ॥ ४३ ॥ दस प्रकारनी वैयावच कही ते कहे छे. १ आचार्यनी, २ उपाध्यायनी, ३ स्थिवरनी, ४ शिष्यनी, ५ गिळाणनी, ६ तपस्वीनी, ७ साधर्मिकनी, ८ कुळनी, ९ गणनी, १० साधुना संघनी ॥ ४३ ॥

अर्थ ॥ ४४ ॥ आ० आचार्यनी । वे० वैयावच । क० करतो थको । स० श्रमण । नि० निग्रंथने । म० मोटी । नि० निर्जरा । म० मोटो । प० फळ (लाभ) । भ० होय (पामे) ॥ ४४ ॥

मूळपाठ ॥ ४४ ॥ आयरियवेयावच्चं करेमाणे समणे निग्गन्थे महानिज्जरे महापज्जवसाणे हवइ ॥ ४४ ॥

भावार्थ ॥ ४४ ॥ आचार्यनी वैयावच करनार साधु महा निर्जरा महा फळ (लाभ) पामे ॥ ४४ ॥

---

१ T. H. have now. (टी. एचमां हमणां छे) तवस्सि°.

अर्थ ॥ ४५ ॥ उ० उपाध्यायनी । वे० वैयावच । क० करनार । स० श्रमण । नि० निग्रंथ । म० महा । नि० निर्जरा । म० महा । प० लाभ । भ० पामे ॥ ४५ ॥

मूळपाठ ॥ ४५ ॥ उवज्झायवेयावच्चं करेमाणे समणे निग्गन्थे महानिज्जरे महापज्जवसाणे भवइ ॥ ४५ ॥

भावार्थ ॥ ४५ ॥ उपाध्यायनी वैयावच करनार श्रमण निग्रंथ मोटी निर्जरा महा लाभ पामे ॥ ४५ ॥

अर्थ ॥ ४६ ॥ थे० स्थिवरनी । वे० वैयावच । क० करनार । स० श्रमण । नि० निग्रंथ । म० मोटी । नि० निर्जरा । म० मोटो । प० फळ । भ० पामे ॥ ४६ ॥

मूळपाठ ॥ ४६ ॥ थेरवेयावच्चं करेमाणे समणे निग्गन्थे महानिज्जरे महापज्जवसाणे भवइ ॥ ४६ ॥

भावार्थ ॥ ४६ ॥ स्थिवरनी वैयावचनो करनार श्रमण निग्रंथ महा निर्जरा मोटो लाभ पामे ॥ ४६ ॥

अर्थ ॥ ४७ ॥ त० तपस्वीनी । वे० वैयावच । क० करनार । स० श्रमण । नि० निग्रंथ । म० मोटी । नि० निर्जरा । म० मोटो । प० फळ । भ० पामे ॥ ४७ ॥

मूळपाठ ॥ ४७ ॥ तवस्सिवेयावच्चं करेमाणे समणे निग्गन्थे महानिज्जरे महापज्जवसाणे भवइ ॥ ४७ ॥

भावार्थ ॥ ४७ ॥ तपस्वीनी वैयावच करनार श्रमण निग्रंथ मोटी निर्जरा मोटो फळ पामे ॥ ४७ ॥

अर्थ ॥ ४८ ॥ से० शिष्यनी । वे० वैयावच । क० करतो थको । स० श्रमण । नि० निग्रंथ । म० मोटी । नि० निर्जरा । म० मोटो । प० फळ । भ० पामे ॥ ४८ ॥

मूळपाठ ॥ ४८ ॥ सेहवेयावच्चं करेमाणे समणे निग्गन्थे महानिज्जरे महापज्जवसाणे भवइ ॥ ४८ ॥

भावार्थ ॥ ४८ ॥ शिष्यनी वैयावच करतो थको श्रमण साधु मोटी निर्जरा महा लाभ पामे ॥ ४८ ॥

अर्थ ॥ ४९ ॥ गि० ग्लान । (रोगी) नी । वे० वैयावच । क० करतो थको । स० श्रमण । नि० साधु । म० मोटी । नि० निर्जरा । म० मोटो । प० फळ । भ० पामे ॥ ४९ ॥

मूळपाठ ॥ ४९ ॥ गिलाणवेयावच्चं करेमाणे समणे निग्गन्थे महानिज्जरे महापज्जवसाणे भवइ ॥ ४९ ॥

भावार्थ ॥ ४९ ॥ रोगीनी वैयावच करनार साधु मोटी निर्जरा मोटो लाभ पामे ॥ ४९ ॥

अर्थ ॥ ५० ॥ सा० (साधुना) साधर्मिकनी । वे० वैयावच । क० करनार । स० श्रमण । नि० साधु । म० मोटी । नि० निर्जरा । म० मोटो । प० फळ । भ० पामे ॥ ५० ॥

मूळपाठ ॥ ५० ॥ साहम्मियवेयावच्चं करेमाणे समणे निग्गन्थे महानिज्जरे महाप-
ज्जवसाणे जवइ ॥ ५० ॥

भावार्थ ॥ ५० ॥ (साधुना) सार्धमिकनी वैयावच करनार श्रमण साधु महा निर्जरा, मोटो फळ पामे ॥ ५० ॥

अर्थ ॥ ५१ ॥ कु० साधुना कुळनी । वे० वैयावच । क० करतो थको । स० श्रमण । नि० साधु । म० महा । नि० निर्जरा । म० महा । प० फळ । भ० पामे ॥ ५१ ॥

मूळपाठ ॥ ५१ ॥ कुलवेयावच्चं करेमाणे समणे निग्गन्थे महानिज्जरे महापज्जव-
साणे भवइ ॥ ५१ ॥

भावार्थ ॥ ५१ ॥ साधुना कुळनी वैयावच करनार श्रमण साधु महा निर्जरा, महा फळ पामे ॥ ५१ ॥

अर्थ ॥ ५२ ॥ ग० साधुना गणनी । वे० वैयावच । क० करनार । स० श्रमण । नि० साधु । म० मोटी । नि० निर्जरा । म० मोटो । प० लाभ । भ० पामे ॥ ५२ ॥

मूळपाठ ॥ ५२ ॥ गणवेयावच्चं करेमाणे समणे निग्गन्थे महानिज्जरे महापज्जव-
साणे भवइ ॥ ५२ ॥

भावार्थ ॥ ५२ ॥ साधुना गणनी वैयावच करनार श्रमण साधु मोटी निर्जरा मोटो फळ पामे ॥ ५२ ॥

अर्थ ॥ ५३ ॥ स० साधुना संघनी । वे० वैयावच । क० करनार । स० श्रमण । नि० साधु । म० मोटी । नि० नि-

जेरा । म० मोटो । प० फळ । भ० पामे ॥ ५३ ॥ त्ति० एम । बे० हुं कहुं छुं ॥

मूळपाठ ॥ ५३ ॥ सङ्घवेयावच्चं करेमाणे समणे निग्गन्थे महानिज्जरे महापज्जव-
साणे भवइ ॥ ५३ ॥ त्ति बेमि.

भावार्थ ॥ ५३ ॥ साधुना संघनी वैयावच करनार श्रमण साधु मोटी निर्जरा मोटो फळ पामे ॥५३॥ एम हुं कहुं छुं ॥
उपर दस प्रकारनी वैयावच कही ते वैयावच कहेवे प्रकारे होय ते कहे छे ।

१ पाणीनी वैयावच, २ सेजा संथारानी, ३ आसन देवुं, ४ क्षेत्र तथा उपधिनुं पडिलेहण करवुं, ५ पग पुंजवा, ६ औषध लावी देवुं, ७ ग्लानने चालता पगदाबे मसळे, ८ आहार लावी दीए तथा उपाडे, ९ राजा वगेरे तरफथी थएल कष्टमांथी काढे, १० शरीरादि वोसरावे रक्षा करे, ११ थंडिल जातानो पात्रो, डांडो तथा उपगरण वडा कनेथी लइ पोते राखे, १२ रात्रे तथा दिवसे रोगी, ग्लान उपर सावधान रहे, १३ उचार, पासवण, खेल एटले जाजरु, पेशाब तथा बड-खानुं भाजन बाबत सावधान रहे एम तेर बोल दसे प्रकारे कहेवा. ए सर्व मळी १३० बोल वैयावचना कह्या.

अर्थ ॥ १० ॥ व० व्यवहार सूत्रनो । द० दसमो । उ० उद्देसो । स० पुरो थयो ॥ १० ॥

मूळपाठ ॥ १० ॥ ववहारस्स दसमो उद्देसओ समत्तो ॥ १० ॥

भावार्थ ॥ १० ॥ व्यवहार सूत्रनो दसमो उद्देसो पुरो थयो ॥ १० ॥

॥ इति ववहार सूत्र समाप्तं ॥

व्यवहार सूत्रनो कोष.

अर्धमागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देसो.	सूत्रो.
अइरेग	अतिरेक	८	१५
अइसेस	अतिशेष	६	१०–१५
अकिच्चट्ठाण	अकृत्यस्थाण	१	३४
		२	१–१७–२४
अगडसुय	अकृतश्रुत	६	१७–१८
अगिलाए	अग्लात्या	२	६–१७
अग्ग चूलिया	०का	१०	३३
अञ्जलि	–	१	३९
अट्ठजाय	अर्थजात	२	१७
अणवट्ठप्प	अनवस्थाप्य	२	७–१८–१९ २२
अणुग्घाइय	अनुद्घातिक	६	२१–२२

अर्धमागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देसो.	सूत्रो.
अणुदिसा	अनुदिश	२	२६
		६	२३–२४
		७	१–३
			६–११
अणुपरिहारिय	अनुपरिहारिक	२	५/१ अथवा ५/१
अणुलोम	अनु०	८	११
अणोहाइय	अनपधावित	२	२५
अन्तेवासि	°वासिन्	१०	१७
अन्नायउञ्छ	अज्ञातोञ्छ	१०	१/२ १/२
अपलिउञ्चिय	अपरिकुच्य	१	१–२०

अर्ध मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देसो.	सूत्रो.
अपलिच्छग	–	३	१
अप्पिणइ	अर्पयति	८	८
अभिणिचारिया	अभिनिचारिका	४	१९
अभिणिसीहिया	अभिनैषेधिकी	१	२१
अभिणिसेज्जा	अभिनिशय्या Malayagiri अभिनिषद्या	१	२१
अमुग	सौ	२	२४
अम्ब	आम्र	९	३५–३६
अरुणोववाय	०णोपपात	१०	३४
अवराह	अपराध	१	३९
अहाछन्द	यथाछन्द	१	२९
अहाराइणियाए	–	४	२६–३२
अहालन्द	यथा०	४	२०–२३

अर्ध मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देसो.	सूत्रो.
अहालहुसग	यथा-लघुस्वस्+क	२	६–१७
		८	२–४ १२–१३
आईयव्व	आपातव्य	९	४१
आएस	आवेश	९	१–४
आयारपकप्प	आचारप्रकल्प	३	३–४–१०
		५	१५–१८
		६	१७–१८
		१०	२६-२७-२८
आरुभइ } आरुहइ	आरुहयति	१	१७–२०
		२	५
		९	३५
आलोएइ	आलोचयति	१	१–२० २५-३२-३४

अर्ध मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देसो.	सूत्रो.
उववाय	उपपात	४	२४
उवसग्गपत्त	उपसर्गप्राप्त	२	१३
उवसंपज्जणा	उपसंपद्न	४	११
		५	११
उवस्सय	उपाश्रय	६	१०-११-१३-१६
		७	२२–२३
उवहड	उपहृत	९	४५
उवासन्तर	अवकाश	८	१
एगपक्खिय	एकपक्षिक	२	२६
एगराइय	एकरात्रिक	१	२२–२४
		४	११–१२
		५	११–१२
एगल्ल	एक	१	२५–२७

अर्ध मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देसो.	सूत्रो.
एलुय	एडुक	१०	$\frac{१}{२}$ अथवा १/२
एवइकत्तुत्त	एवं कृत्वस्	१	३९
एवइय	–	१	३९
ओग्गह	अवग्रह	४	२०–२३
		७	२१-२४-२७
–	–	८	४–११
ओग्गहिय	अवगृहीत	९	४६
ओमावेइ	–	५	२१
ओमोयरिया	अवमौदर्य	८	१६
ओवास	अवकाश	७	२२–२३
		८	५
ओसन्न	अवसन्न	१	३१
ओसहि	औषधि	९	३३–३४

अर्ध मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देसो.	सूत्रो.
गिलायमाण }	ग्लायन्	२	८–१७
०मीण }		४	१३
		५	१३
गिहि	गृहिन्	२	१८–२३
गुव्विणी	गुर्विणी	१०	१/२
गोलिय	०क	९	१९–२०
घेयव्व	गृहीतव्य	२	२५
चक्किय	चक्रिक	९	१७
चक्किया		८	२–४
चन्दपडिमा	चन्द्रप्रतिमा	१०	१
चम्म	र्मन्	८	५
चरिए	चरितुम्	४	१–४.९
चरिया	चर्या	४	२०–२३
चाउलोदण	–	६	४

अर्ध मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देसो.	सूत्रो.
चारए	–	४	१९
चारणभावणा	०ना	१०	३७
चेल	–	८	५
छत्तग	छत्रक	८	५
छप्पग	–	९	४३–४४
छेय	छेद and	१	२१·२५·३३
	परिहार	३	२
		४	११–१६
			१९–२१–२३
		६	११–१४
		६	१७–१८
जक्खाइट्ठ	यक्षाविष्ट	२	११
जिणकप्पिय	जिनकल्पिक	५	२१
ठवणिज्ज	स्थापनीय	१	१७–२०
			१–३–५

अर्धं मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देसो.	सूत्रो.
ठाण	स्थान	३	७
		१०	३१
तत्तिय	तृतीय	६	१८
तप्पत्तियं	तत्प्रत्ययम्	३	१३–१७
		४	१३–१४
		५	१३–१६
		६	१८
तिसंगहिय	त्रिसंगृहीत	३	२१
थण्डिल, ०ल्ल	स्थण्डिल	७	२१
		८	१२–१४
थेरकप्पिय	–	५	२१
थेरभूमि	–	५	१७–१८
		८	५
		१०	२२
दण्डग	०क	८	५

अर्धं मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देसो.	सूत्रो.
दत्ती	–	९	४३–४४
		१०	१/२
दसकप्पववहार	दशाकल्प व्यवहार	३	५
		१०	३०
दास		९	५–८
दिट्ठिवाय	दष्टिवाद	१०	४०
दिट्ठी विस भावणा	दृष्टि विष भावना	१०	४०
दित्तचित्त	दृप्त०	२	१०
दिसा	दिश्	१	२२
		२	२६
		४	११–१२
		५	११–१२
		६	२३–२४
		७	१·६·७·१०·११
दीहपट्ठ	दीर्घपृष्ठ	५	२१

अर्ध मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देसो.	सूत्रो.
दुसंगहिय	द्विसंगृहीत	३	११
दूइज्जइ	दूतीयते	४	११
		५	११
		७	२१
		८	१४
दूसग	—	९	४३–४४
देविन्दोववाय	देवेन्द्रोपपाद	१०	३५
दोसिय	दौषिक	९	२३–२४
धरणोववाय	°णोपपाद	१०	३४
नागपरियावणिय	—	१०	३५
नायकुल	ज्ञात०	७	२४
नायविहि	ज्ञातविधि	६	१
नायग	ज्ञातक	९	३६–१
निग्घाएइ	निर्घातयति	६	२१–२२
निज्जूहित्तए	निर्यूययितुम्	२	६
		१०	१/२
निय	निज	७	३
निरुद्ध (वास)	°(वर्ष)	३	९–१०
परियाय	पर्याय		
निव्विसइ	निर्विशति	१	१७-२०-२३ २४
		२	२–४
नो पकाम लोइ	न प्रकाम लोगिन्	८	१६
पएस	प्रदेश	८	१
पज्जोसविय	पर्युषित	४	१२
		५	१२
		८	१
पट्ठवणा	प्रस्थापना	१	१७–२०
पडिग्गह	प्रतिग्रह	२	२९–३०

अर्ध मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देसो.	सूत्रो.
		८	१५
		९	४३–४४
पडिणिज्जाएइ	प्रतिनिर्यापयति	८	१२–१३
पडितप्पइ	प्रतितप्यते	७	४–५
पण्हावेइ	प्रस्तापयति	६	२१–२२
पत्तिय	प्रत्यय	१	२३–२४
(०वत्तिया)		२	२२-२३-२६
		४	११–१२
पप्फोडेइ	–	६	१०
पमाण	प्र°	२	२४–२५
पया	प्रयू	९	९–१६
	(°वयू)		
	(पया)		
परिब्भट्ठ	°भ्रष्ट	५	१५–१८

अर्ध मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देसो.	सूत्रो.
		८	१२–१३
परियाय	पर्याय	७	१९–२०
		१०	२८–४२
परिहरणा	°न	७	२१
परिहार	See छेय	२	२४–२५
		५	२१
		७	२१
परिहार कप्प	°कल्प	१	२३–२४
		२	५–६–२८–२९–३०
परिहारट्ठाण	°स्थान	१	१–२०
		६	२१–२२
परिहारिय	°क	२	२७
पलासग	०क्षक	२	२९–३०

अर्ध मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देसो.	सूत्रो.
पलिउञ्चिय	परिकुञ्च्य	१	१–२०
पलिच्छन्न	परि°	३	१
		४	२४–२९
पलिच्छेयणग	परिच्छेदनक	८	५
पवत्तिणी	प्रवर्तिनी	३	१२
		५	१–२–५–६ –९–१०
पव्वावणा	प्रव्राजन	१०	१४–१६
पव्वावेत्तए	प्रव्राजयितुम्	७	६
पहिय	पथिक	७	२५
पाउणइ	प्राप्नोति	५	२१
पाडिहारिय	प्रातिहारिक	८	६–७–११
		९	१–४
पाणिपडिग्गहिय	°प्रतिग्रहक	९	४४

अर्ध मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देसो.	सूत्रो.
पारञ्चिय	पाराञ्चिक	२	८–२०
			२१–२३
पारिहारिय	°क	१	२१
		७	२२–२३
पारेइ	पारयति	९	३५
पासत्थ	पार्श्वस्थ	१	२८
पासवण	प्रस्रवण	६	११
पासिल्लुय			१८
पाहुड	प्राभृत	७	१२–१३
पिण्डवाय	°पात	८	५–१२
पुरिसज्जाय	पुरुषजात	१०	६–१३
भइन्नग	–	९	५–८
भगवं	भगवान्	३	१
		४	१८

अर्ध मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देसो.	सूत्रो.
वेलंधरोववाय	°रोपपाद	१०	३४
वेस	वेश	९	५–८
वेसमणो ववाय	वैश्रमणोपपाद	१०	३४
वोधिय	°क	९	२१–२२
संसत्त	°क्त	१	३२
संखादत्तिय	संख्यादत्तिक	९	४३
सज्झाइय	स्वाध्यायिक	७	१६–१७
सज्झाय	स्वाध्याय	७	१४–१७
सच्चपइन्न	सत्यप्रतिज्ञ	२	२४–२५
संठवेइ	संस्थापयति	५	१५–१७
संथरइ	संस्तरति	२	५
सपायच्छित्त	सप्रायश्चित	५	१५
संभुञ्जइ	संभुनक्ति	२	२७
संभोइय	सांभोयिक	१	३६

अर्ध मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देसो.	सूत्रो.
		५	१९–२०
		७	१–५
समवाय		३	७
		१०	३१
समुक्कसणा	समुत्कर्षण	४	१३–१४
		५	१३–१४
समुच्छेय कप्प	समुच्छेद कल्प	३	१०
समुट्ठाणसुय	समुत्थानश्रुत	१०	३५
सम्मंभाविय	सम्यग्भाविक	१	३९
सरइ	स्मरति	१	२२–२४
		४	१५–१७
सव्वराइणिय	सर्वरात्निक	४	१८
सागारकड	सागारकृत	७	२१

अर्ध मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देसो.	सूत्रो.
		८	१२–१४
सागारिय	ॅक	८	६–७–८
		९	३६/१ – १६/४
सारिय	सागारिक	७	२२–२३
		९	१–३०
सारुविय	सरुपिक	१	३७
साहणिय	संहत्य	१	१७–२०
साहिगरण	–	२	१४
सिमिण भावणा	स्वप्नभावना	१०	३६
सुक्कपोगल्ल	–	६	२१–२२
सूयगड	सूत्रकृताङ्ग	१०	२९
सेज्जासंथारग	शय्या संस्तारक	८	१–४
			६–८

अर्ध मागधी शब्द.	संस्कृत शब्द.	उद्देसो.	सूत्रो.
सेह	शैक्ष	१	३३
		४	२४–२९
सेहतर	शैक्षतर	४	२४–२५
सेहभमि	शैक्षभूमि	१०	२३
हत्थकम्म	हस्तकर्मन्	६	२१
हेमन्त गिम्हा	ग्रीष्मौ	४	१–४–९
		५	१–४
		८	२

व्यवहार सूत्रनुं शुद्धिपत्रक.

पानुं.	लीटी.	अशुद्ध.	शुद्ध.
४–१	५	बार	वार
५	८	बा	वा
* ६	६	वां	वा
६–१	१	मासनु	मासनुं
,,	९	,,	,,
* ७	५	छम्मासिय वा	छम्मासियं वा
,,	७	मासनु	मासनुं
८–१	६	अ.	अ.
९–१	८	संपूण	संपूण
,,	१०	बा	वा
११	३	कम	कर्म
१२	६	साध्वी	साध्वी
१२–१	३	ओलोबती	ओळोवती
,,	८	प्रक्षेपवो	प्रक्षेपवो
१४	११	चितव	चिंतवे
१४–१	फुटनोट	णं for से	से (नथी)
१६–१	८	पुरु	पुरुं
,,	१३	बा	वा
* १७	२	जण्ण	जण्णं
१७–१	१०	द.	दि.
१९–१	९	कहे छे	ते कहे छे
*२०–१	३	भिक्खु	भिक्खू
२१–१	१	विचरवुं	विचरवुं
* ,,	५	भिक्खु	भिक्खू

पानुं	लीटी.	अशुद्ध.	शुद्ध.
२३-१	५	विधिए	विधिए
* २५	२	वहुस्सुयं	बहुस्सुयं
,,	५	सभोग	सभोग
* २९	३	एगयओ	एगयओ
३०	३	घणी	घणी
३०-१	२	पुरु	पुरुं
३१	३	वळ	बळ
,,	४	आरवादे	आस्वादे
,,	११	संपूण	संपूर्ण
३१-१	१०	अगिलाए= साजा साधु पासे	H. (एचमां) अगिलाए= निरोगी न थाय त्यां सुधी.
* ३३	७	भिकखूं	भिक्खुं
३४	६	मा	मात्र

पानुं	लीटी.	अशुद्ध.	शुद्ध.
३७-१	६	संजम	संजम
,,	७	आचार्य न	आचायने
३८-१	५	हे	हे पूज्य
४०	८	अप्रतिसेवी	अप्रतिसेवी
* ४०	१२	आयरिय उवज्झायाण	आयरियउवज्झायाण
४१-१	९	।स्थवरनी	स्थिवरनी
४३	६	जमशु	जमशुं
४५	फुटनोट	जे० जे । ते० ते । साहम्मि- या. साधर्मिक । उद्दाए० आ- ज्ञाए । विहरं- ति. विचरे	H. (एचमां) नीचे मु- जब अर्थ छे. तेणे जेट- ला साधर्मिक साधुओने उठाडि पोतानी साथे लीधा ने जेओ तेनी साथे विचर्या तेने चा-

पानुं	लीटी.	अशुद्ध.	शुद्ध.
			रित्रनो छेद के तपनुं प्रायश्चित पण न आवे (जुओ भगवती जमालीनां शिष्यनी माफक)
४५–१	४	जो	जे
,,	१३	रसु.	स्सु.
४६	६	संग्रह करवामां कुशळ,	संग्रह करवामां कुशळ ने आहार पाणीनी एखणामां कुशळ.
४७	३	वस्तु ना	वस्तुना
* ,,	११	आयरिय उवज्झायत्ताए	आयरियउवज्झायत्ताए
*४७–१	१३	आयरिय	आयरिय

पानुं	लीटी.	अशुद्ध.	शुद्ध.
४८–१	७	प्रवतावे	प्रवर्त्तावे
,,	८	पवर्तादिक	प्रवर्तकादिक
४९	११	क्रीधादिके	क्रोधादिके
५०–१	१४	पदवी लइ पछी न भणे	H. (एचमां) भणीश एम कही न भणे
* ५१	२	अवट्ठिए	अवट्ठिए
५१	९	पदवी लइने पछी भणे नही.	H. (एचमां) भणीश एम कही न भणे
*५१–१	८	अणायरिय उवज्झायस्स	अणायरियउवज्झायस्स
५२	२	बहुना	बेहुना
* ५२	११	कप्पइ,	कप्पइ
*५२–१	१	पछा	पच्छा
* ५३	५	उदिसि०	उद्दिसि°

पानु	लीटी.	अशुद्ध.	शुद्ध.
*		पट्टियंसि	पट्टियंसि'
५७-१	९	क छे	कहे छे
५९	१०	जावजी	जावजीव
,,	११	सत्र	सूत्र
६०-६१	मार्जीनमां	ववहर	ववहार
६१	६	णा	घणां
६१-१	६	हु	हुं
६३-१	१	वसे ते	वसे ते)
* ,,	१०	कपइ	कप्पइ
६३-१	फुटनोट	B b	B b (
*६६-१	१	तंसिं	तंसि
* ,,	४	परिहारे	परिहारे
६७	१	रोग	रोगा
*६७-१	३	वणं	'वणं

पानुं	लीटी.	अशुद्ध.	शुद्ध.
*६८-१	१	ममंसि	ममंसि'
*६९-१	३	चउ° पञ्च रायाº	चउ° पञ्चरायाओ'
७०-१	५	पीता	पिता
७१	१२	काइ	कोइ
७३-१	१	उपरांत	उपरांत
,,	४	त्रीजु	त्रीजुं
* ,,	१०	भिकखू°	भिकखु°
* ,,	१२	काय सं°	कायस°
७४	९	स्थिवर तेने	स्थिवरने
७४-१	२	,,	,,
* ७५	१	अणुजाणह	अणुजाणइ'
,,	४	स्थिवर तेने	स्थिवरने
७७-१	६	वडेराने	वडेरो

पानुं	लीटी.	अशुद्ध.	शुद्ध.
८४–१	फुटनोट	3 C. E.	3 G. E.
*८५–१	३	मए	मए[२]
* ,,	७	समुक्किट्ठाए	समुक्किट्ठाए
* ८९	१	च्छेइयत्तं	°च्छेइयत्तं
८९	फुटनोट	°क्षेण	ण्णेण
* ८९	११	संतुयट्ठाण	G. E. (जर्मनमां) संतुयट्टाण
९०–१	६	मांहोमांहि	मांहोमांहि
* ,,	८	निग्गन्थीओ	निग्गन्थीओ
,,	फुटनोट	अतिए	अंतिए
,,	,,	तेण	तेणं
* ९१	११	एव	एवं
*९४–१	२	उव°	उव°
* ,,	९	विगिश्च	विगिश्च

पानुं	लीटी.	अशुद्ध.	शुद्ध.
९७–१	५	भणनर	भणनार
,,	९	अगीताथ	अगीतार्थ
१०० १	३	सूत्रदिकनी	सूत्रादिकनी
* १०१	२	तस	तस्स
* ,,	६	त्तिबेमि	°त्ति बेमि
,,	फुटनोट	निग्गन्थ	निग्गन्थं
१०१–१	३	सूत्र वंचाववुं	सूत्र वंचाववुं,)
१०२	६	च०	चि०
* ,,	११	सिया.	सिया,
१०३–१	७	सवळो	सबळो
१०५	फुटनोट	पाडियक	पाडियकं
* १०६	५	आ०उवज्झा°	आयरियउवज्झाए
* १०७	७	पव्वावेतए	पव्वावेत्तए

पानुं.	लीटी.	अशुद्ध.	शुद्ध.
१०८	१० १२	त्यां बेठो खमाववुं कल्पे नहिं	H. (एच) मां कोइ साधुने कठोर वचनादीकना प्रायश्चित उपजे तो तेणे विकट देशमां ज्यां साधु रहेता होय त्यां जइ खमाववुं कल्पे
,,	१४	त्यां बेसी खमाववुं कल्पे	H. (एचमां) साध्वीने कठोर वचनादीक प्रायश्चित उपजे तो तेणे विकट देशमां ज्यां साधु रहेता होय, त्यां जइ खमाववुं कल्पे नहिं पण स्वस्थानके बेसी खमाववुं कल्पे
* ११२	३	वएज्जा	वएज्जा,
११४–१	८	आहाराइणियाए–आ० दीवस । रा० रात्रीए	H. (एचमां) आ० हवे । रा० रत्नादीक गुरुए सेज्जासंथारो कीधा बाद सेज्जा संथारो ग्रहण करे
११५–१	९	भारे	मारे
* ११६	२	भविस्सइ	भविस्सइ
,,	१०	वर्षारुतु	वर्षारुतुमां
,,	,,	वु० वधती	H. (एचमां) वु० वृद्ध कायाने
		वा० वर्षारुतुमां	वा० वर्षारुतुमां आश्रयभूत थाशे (स्थिर वासने माटे)

पानुं.	लीटी.	अशुद्ध.	शुद्ध.
११६–१	६	वधती वर्षारुतु- मां	H. (एचमां) वृद्ध का- याने वर्षारुतुमां आश्र- यभूत थाशे (स्थिर वा- सने माटे)
१२०	५	नारवी	नाखी
,,	१५	निदोर्ष	निर्दोष
१२१	३	वियार	H (एचमां) स्वाध्याय
,,	४	विहार	सज्ञायभूमी H. (एच- मां) थंडील भूमी
१२४–१	३	भुकृत	भुक्त
१२५	३	धर	घर
,,	फुटनोट १	सागरि°	सागारि°
,,	,, १	हमेशा	हमेशां
* १४२	७	बहिया	बहिया[४]
१४४	६	चालणीए करी	H. (एचमां) चालणीमां गाळी पात्रमां नाखे.
१४४	८	वि० णं	वि० णं.
*१४४–१	१	केइ	केइ[२]
,,	७	नाखता	नाखतां
,,	८	चालणीए करी	जुओ १४४ (६)
,,	फुटनोट १	भिखूस्स	भिखूस्स
१४५	९	चालणीए करी	जुओ १४४ (६)
१४५–१	८	चारणीए करी	जुओ १४४ (६)
१४६	८	ओ० ग्रहे	H. (एचमां)भाजनमांथी वस्तु काढीने दीए
१४६	९–१३	साहरे	H. (एचमां) भाजनमां- थी वस्तु नाखता दीए
१४६	१३	जे कोइ ग्रहे	जुओ १४६ (८)
१४७–१	फुटनोट १	उपसग्गा	उवसग्गा
१४८	१२	२	१–२

पानुं.	लीटी.	अशुद्ध.	शुद्ध.
१५१–१	फुटनोट ७	रात्तहिं	सत्तेहिं.
१५६–१	४	वा	बा
* १५७	८	वारसीए	बारसीए
१६०–१	३	पूरुष	पुरुष
१६२	६	पण	पण
* ,,	१०	माणकंरे	माणकरे
*१६३–१	८	पव्वा°	पव्वा°
१६४	१२	नहि	नहिं
१६५	४	एक उपदेश आपे एवो शिष्य होय पण वांचना आपी शके नहिं	H. (एचमां) एक उपदेशथी शिष्य थयो पण वांचना देवाथी नहिं
१६६–१	४	बंनेना	बेना
,,	७	नहि	नहिं

पानु.	लीटी.	अशुद्ध.	शुद्ध.
१६७	१	उपदेशना देनार धर्मना शिष्य पण वांचना देनार धर्मना शिष्य नहिं	H. (एचमां) एक उपदेशथी शिष्य थयो पण वांचना देवाथी नहिं
१६७–१	५	भूमी	भूमी
,,	११	उत्कृष्टि	उत्कृष्टि
१६८	४	तेने	तेनी
१६९	८	भावाथ	भावार्थ
,,	९	अथ	अर्थ
१७०	१	चूलिका	चूलिका
१७१	२	न	नामे
,,	११	वष	वर्ष
,,	,,	ष्टिाद्र	द्रष्टि
१७३	११	रोगी	रोगी

जाहेर खबर.

अमारा तरफथी जे जे सूत्रो बहार पाडवामां आवे छे तेनो मुख्य उद्देश जैन धर्मना ज्ञाननो फेलावो करवो. अमे पीस्तालीसे आगमोनो मूळपाठ, जर्मनीमां अमारे खरचे शुध्ध कराववा तजवीज करी छे. जर्मनीना प्रोफेसर डा. हर्मन जेकोबी जे मागधी भाषाना अभ्यासी छे तेमनी पासे तथा तेमनी देखरेख नीचे आ काम चाले छे. आगमोनो मूळपाठ एकज जातना घणा आगमो साथे सरखावी शुध्ध मूळ पाठान्तर साथे लखावी छपाववामां आवे छे. उपरनी हकीकतथी जणाशे के मूळपाठ वगेरे शुध्ध थशे. जर्मनीमां करावेल शुध्ध मूळपाठ वाळांज सूत्रो बाबत प्रथम खातरी करी ते सूत्रो खरीदवा ध्यानमां राखवानी जरुर छे माटे अमारा तरफथी छपावेल शुध्ध मूळवाळां सूत्रो खरीद करशो. अमारा तरफथी जे सूत्रो छपाववामां आवे छे तेना वेचाणनी उपज तेज काममां वपराय छे. अमारा तरफथी नीचेना सूत्रो देवनागरी लीपीमां छपाइ बहार पडेलां छे.

१	उत्तराध्ययन सूत्र शुध्ध मूळ अर्थ भावार्थ साथे पाका पुंठानुं.	रु. ६—८—०
२	उपासक दशा सूत्र शुध्ध मूळ अर्थ भावार्थ साथे पाका पुंठानुं के छुटा पानानुं	रु. ३—४—०
३	दशवैकालिक सूत्र शुध्ध मूळ अर्थ भावार्थ साथे पाका पुंठानुं के छुटा पानानुं.	रु. ३—०—०
४	बृहतकल्प सूत्र शुध्ध मूळ अर्थ भावार्थ साथे छुटा पानानुं.	रु. १—४—०
५	दशवैकालिक शुध्ध मूळ बांधेला पुंठानुं पाठान्तर साथे.	रु. ०—८—०

६	बृहतकल्प शुध्ध मूळ बांधेला पुंठावाळुं पाठान्तर साथे.	रु. ०-१२—०
७	उत्तराध्ययन शुध्ध मूळ बांधेल पुठानुं पाठान्तर साथे	रु, १—४—०
८	सामायक सूत्र अर्थ सहित गुजराती लीपीमां.	रु. ०—१—६
९	व्यवहार सूत्र शुध्ध मूळ अर्थ भावार्थ साथे पाका पुठानुं के छुटा पानानुं.	रु. ३—०—०

आ सूत्रो अमदावादमां मळवानां ठेकाणां:—

डा. जीवराज घेलाभाइ दोशी नवेदरवाजे.
शा. बालाभाइ छगनलाल कीकाभटनी पोळ.
शा. त्रीभोवनदास रुगनाथदास आकाशेठना कुवानी पोळ.
संघवी वाडीलाल काकुभाइ, सारंगपुर—तळायानी पोळ.

बधा बुकसेलरोने सरखुं कमीशन मळे छे.

डाक्टर जीवराज घेलाभाइ दोशी—नवादरवाजा अमदावाद.